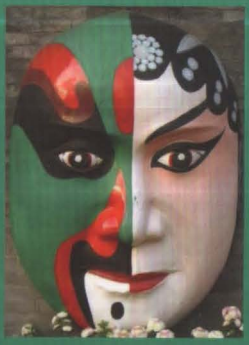
161
Edebiyat

BİR SAHTEKÂR OLARAK HAYATIM • Peter Carey

Bir Sahtekâr Olarak Hayatım

PETER CAREY

İngilizce'den Çeviren: Handan Saraç

AYRINTI

546

PETER CAREY

7 Mayıs 1943 Avustralya doğumlu Peter Philip Carey, Booker Ödülü'nü iki kere kazanmış iki yazardan biridir. İlk ve ortaöğrenimini tamamladıktan sonra devam ettiği Melbourne'deki Monash University, Kimya ve Zooloji Bölümü'ndeki eğitimini bir otomobil kazası sonucunda yarıda bıraktı ve 1962 yılında reklamcılığa başladı. James Joyce, Samuel Beckett, Franz Kafka ve William Faulkner'ın eserlerini okuyarak geçen bir dönemin ardından yazmaya başladı.

1960 sonlarında Avrupa ve Ortadoğu'yu da içine alan uzun bir gezinin ardından Londra'da bir süre tekrar reklamcılık yaptı. 1970'te yeniden Avustralya'ya döndü. 1980'de kendi reklam ajansını kurdu. 1990'da Amerika'ya taşındı.

Halen City University of New York'a bağlı Hunter College'da yaratıcı yazarlık dersleri veren Peter Carey iki kez kazandığı Booker Ödülü'nün yanı sıra sayısız başka ödül de almıştır. Romanları dışında çok sayıda çocuk kitabı, hikâye ve deneme yazmıştır.

Romanları: *Bliss* (1981); *Illywhacker* (1985); *Oscar and Lucinda* (1988); *The Tax Inspector* (1991); *The Unusual Life of Tristan Smith* (1994); *Jack Maggs* (1997); *True History of the Kelly Gang* (2000); *Theft: A Love Story* (2006); *His Illegal Self* (2008); *Parrot and Olivier in America* (2009).

Ayrıntı: 546
Edebiyat Dizisi: 161

Bir Sahtekâr Olarak Hayatım
Peter Carey

Kitabın Özgün Adı
My Life as a Fake

İngilizce'den Çeviren
Handan Saraç

Yayıma Hazırlayan
Sevgi Serper

Copyright © Peter Carey 2003

Bu kitabın Türkçe yayım hakları
Ayrıntı Yayınları'na aittir.

Kapak Düzeni
Gökçe Alper

Dizgi
Esin Tapan

Baskı ve Cilt
Mart Matbaacılık Sanatları (0 212) 321 23 00 (Pbx)
Merkez Mah. Burcu Sok. 6/1 Kağıthane-İstanbul

Birinci Basım *2010*
Baskı Adedi *2000*

ISBN 978-975-539-559-3
SERTİFİKA NO.: 16061

AYRINTI YAYINLARI
Hobyar Mah. Cemal Nadir Sok. No: 3 Eminönü - İstanbul
Tel.: (0212) 512 15 00 - 01 - 05 Fax: (0212) 512 15 11
www.ayrintiyayinlari.com.tr & info@ayrintiyayinlari.com.tr

Peter Carey

Bir Sahtekâr Olarak Hayatım

EDEBİYAT DİZİSİ

GÜLÜNESİ AŞKLAR/*Milan Kundera* ◢ KALECİNİN PENALTI ANINDAKİ ENDİŞESİ/*Peter Handke* ◢ YÜZBAŞI VE KADINLAR TABURU/*Mario Vargas Llosa* ◢ BİZ/*Yevgeni Zamyatin* ◢ KESİK BİR BAŞ/*Iris Murdoch* ◢ YENİ TANRILAR/*Alberto Vasquez-Figueroa* ◢ İNFAZA ÇAĞRI/*Vladimir Nabokov* ◢ EVET AMA, BİR LOKOMOTİF BUNU YAPABİLİR Mİ BAKALIM?/*Woody Allen* ◢ ÇALI HOROZU/*Michel Tournier* ◢ BANYO/*Jean-Philippe Toussaint* ◢ BALKON/*Jean Genet* ◢ GÜNEŞ İMPARATORLUĞU/*J.G. Ballard* ◢ BEYAZ ZENCİLER/*Ingvar Ambjörnsen* ◢ SİYAH MADONNA/*Doris Lessing* ◢ KAPANDA ÜÇ KAPLAN/*G. Cabrera Infante* ◢ ZAMANIN KIYISINDAKİ KADIN/*Marge Piercy* ◢ ANARŞİNİN KISA YAZI/*Hans Magnus Enzensberger* ◢ FOTOĞRAF MAKİNESİ/*Jean-Philippe Toussaint* ◢ GÜLÜN GÜNLÜĞÜ/*Ursula K. LeGuin* ◢ HOTEL DU LAC/*Anita Brookner* ◢ AZİZLER ve ÂLİMLER/*Terry Eagleton* ◢ VEDA YEMEĞİ/*Michel Tournier* ◢ ORLANDO/*Virginia Woolf* ◢ UTANÇ BİTTİ/*Anja Meulenbelt* ◢ YAKIN GELECEĞİN MİTOSLARI/*J. G. Ballard* ◢ KARANLIĞIN SOL ELİ/*Ursula K. LeGuin* ◢ AĞ/*Iris Murdoch* ◢ WATT/*Samuel Beckett* ◢ EKOTOPYA/*Ernest Callenbach* ◢ GECEYİ ANLAT BANA/*Djuna Barnes* ◢ İNSAN POSTUNA BÜRÜNMÜŞ KÖPEK/*Ingvar Ambjörnsen* ◢ CUMA/*Michel Tournier* ◢ AFRODİT'İN BAŞKALDIRISI/*Lawrence Durrell* ◢ GÜNDELİK MUTLULUĞA ALIŞMA/*Anja Meulenbelt* ◢ MURPHY/*Samuel Beckett* ◢ MASAL MASAL İÇİNDE/*Khimaira/John Barth* ◢ ZEN VE MOTOSİKLET BAKIM SANATI/*Robert M. Pirsig* ◢ PARFÜMÜN DANSI/*Tom Robbins* ◢ SINIRSIZ RÜYALAR DİYARI/*J. G. Ballard* ◢ FRANSIZ TEĞMENİN KADINI/*John Fowles* ◢ BEYAZ OTEL/*D.M. Thomas* ◢ MYRA/*Gore Vidal* ◢ DALGALAR/*Virginia Woolf* ◢ ATLANTİK ÖTESİ/*Witold Gombrowicz* ◢ HAYRANLIK/*Anja Meulenbelt* ◢ FERDYDURKE/*Witold Gombrowicz* ◢ MELEKLER ZAMANI/*Iris Murdoch* ◢ PAULINA 1880/*Pierre Jean Jouve* ◢ EŞEKARISI FABRİKASI/*Iain Banks* ◢ ROCK LANETİ/*Iain Banks* ◢ KAYIP ZAMAN/*Anja Meulenbelt* ◢ SENİ İÇİME GÖMDÜM/*Andrew Jolly* ◢ BAŞTAN ÇIKARICININ GÜNLÜĞÜ/*Søren Kierkegaard* ◢ KONFIDENZ/*Ariel Dorfman* ◢ ALTIN DAMLA/*Michel Tournier* ◢ BİR GARİP VAKA: MATMAZEL P./*Brian O'Doherty* ◢ NIETZSCHE AĞLADIĞINDA/*Irvin D. Yalom* ◢ KIZILAĞAÇLAR KRALI/*Michel Tournier* ◢ AİLEDE BİR ÖLÜM/*James Agee* ◢ KUTSAL BÖLGE/*Carlos Fuentes* ◢ KALPSİZ AMANDA/*Jurek Becker* ◢ 62-MAKET SETİ/*Julio Cortázar* ◢ ÇARPIŞMA/*J.G. Ballard* ◢ ÜÇLEME-Molloy-Malone Ölüyor-Adlandırılamayan/*Samuel Beckett* ◢ DUR BİR MOLA VER/*Tom Robbins* ◢ HIRSIZIN GÜNLÜĞÜ/*Jean Genet* ◢ KÜÇÜK DEĞİŞİMLER/*Marge Piercy* ◢ LİLA/*Robert M. Pirsig* ◢ ERGİNLİK YAŞI/*Michel Leiris* ◢ AŞKSIZ İLİŞKİLER/*Samuel Beckett* ◢ ESİRGEYEN GÖKYÜZÜ/*Paul Bowles* ◢ YALANCI JAKOB/*Jurek Becker* ◢ DİVAN/*Irvin D. Yalom* ◢ PORNOGRAFİ/*Witold Gombrowicz* ◢ MERCIER İLE CAMIER/*Samuel Beckett* ◢ BİR ERKEĞE NASIL TECAVÜZ EDİLİR?/*Märta Tikkanen* ◢ BENDENİZ VE MARCO POLO/*Paul Griffiths* ◢ DOĞMAMIŞ KRİSTOF/*Carlos Fuentes* ◢ RÜYA SAKİNLERİ/*Iris Murdoch* ◢ HİÇ İÇİN METİNLER ve Uzun Öyküler/*Samuel Beckett* ◢ DUYGU YOLCULUĞU/*Laurence Sterne* ◢ BETTY BLUE/*Philippe Djian* ◢ AĞAÇKAKAN/*Tom Robbins* ◢ ANARŞİST/*Tristan Hawkins* ◢ BAKAKAÍ/*Witold Gombrowicz* ◢ PORTNOY'UN FERYADI/*Philip Roth* ◢ $10^{1/2}$ BÖLÜMDE DÜNYA TARİHİ/*Julian Barnes* ◢ SUNİ TENEFFÜS/*Ricardo Piglia* ◢ MANŞ ÖTESİ/*Julian Barnes* ◢ ADA/*Aldous Huxley* ◢ GÜLÜN MUCİZESİ/*Jean Genet* ◢ MÖSYÖ/*Jean-Philippe Toussaint* ◢ ÇİÇEKLERİN MERYEM ANASI/*Jean Genet* ◢ BAŞUCU OĞLANI/*Alison Fell* ◢ YARATIK/*John Fowles* ◢ SENİ SEVMİYORUM/*Julian Barnes* ◢ ZENCİLER/*Jean Genet* ◢ TÜNEL/*Ernesto Sábato* ◢ KARA PRENS/*Iris Murdoch* ◢ KARNINDAN KONUŞANIN ÖYKÜSÜ/*Pauline Melville* ◢ TANRI'NIN AĞZINDAN EVRENİN HİKÂYESİ/*Franco Ferrucci* ◢ HAYATIN VE AŞKIN YASALARI/*Connie Palmen* ◢ KAHRAMANLAR VE MEZARLAR/*Ernesto Sabato* ◢ KAYNAK VE ÇALI/*Michel Tournier* ◢ CENNETE BİR KOŞU/*J.G. Ballard* ◢ DİŞİ ADAM/*Joanna Russ* ◢ FLAUBERT'İN PAPAĞANI/*Julian Barnes* ◢ ALDATMA/*Philip Roth* ◢ KOKAİN GECELERİ/*J.G. Ballard* ◢ ACABA NASIL?/*Samuel Beckett* ◢ MANTISSA/*John Fowles* ◢ KOLEKSİYONCU/*John Fowles* ◢ BENJAMIN: DAR GEÇİTTEKİ AYDIN/*Jay Parini* ◢ METEORLAR/*Michel Tournier* ◢ ARKADAŞLIK/*Connie Palmen* ◢ AŞK VESAİRE/*Julian Barnes* ◢ SİRİUS'TAN GELEN KURBAĞA/*Tom Robbins* ◢ BAYAN GULLIVER CÜCELER ÜLKESİNDE/*Alison Fell* ◢ GELECEKTEN ANILAR/*William Morris* ◢ BENİMLE TANIŞMADAN ÖNCE/*Julian Barnes* ◢ İNGİLTERE İNGİLTERE'YE KARŞI/*Julian Barnes* ◢ İYİ İŞ/*David Lodge* ◢ YİTİK RUHLAR IRMAĞI/*Connie Palmen* ◢ TERAPİ/*David Lodge* ◢ ÖLÜRKEN/*Jim Crace* ◢ GÜZELLİK HIRSIZLARI/*Pascal Bruckner* ◢ SÜPER KENT/*J.G. Ballard* ◢ SISKA BACAKLAR/*Tom Robbins* ◢ BETON ADA/*J.G. Ballard* ◢ İLK AŞK, SON TÖRENLER/*Ian McEwan* ◢ GILLES İLE JEANNE/*Michel Tournier* ◢ BİR KOMÜNİSTLE EVLENDİM/*Philip Roth* ◢ KIZILDERİLİNİN ŞARKISI/*James Welc* ◢ SİNEMA MÜDAVİMİ/*Walker Percy* ◢ KARANLIKLARIN EFENDİSİ/*Ernesto Sabato* ◢ METROLAND/*Julian Barnes* ◢ BİZİ NEDEN TERK ETTİN SAYIN BAŞKAN?/*François Vigourdux* ◢ DÜŞÜNCE BALONLARI/*David Lodge* ◢ MİLENYUM İNSANLARI/*J.G. Ballard* ◢ MÜNECCİM KRALLAR/*M. Tournier* ◢ BEYAZDAKİ KARA/*Maggie Gee* ◢ KAYBOLUŞ/*G. Perec* ◢ HINÇ AYLARI/*P. Bruckner* ◢ LİMON MASASI/*J. Barnes* ◢ BÜYÜCÜ/*J. Fowles* ◢ GÜNDOĞUMUNA YOLCULUK/*J. Barnes* ◢ OKLUKİRPİ/*J. Barnes* ◢ FISKADORO/*D. Johnson* ◢ HAYALETLERİN GÖÇÜ/*P. Melville* ◢ ÖLEN HAYVAN/*P. Roth* ◢ SICAK ÜLKELERDEN DÖNEN VAHŞİ SAKATLAR/*Tom Robbins* ◢ PASTORAL AMERİKA/*P. Roth* ◢ ABANOZ KULE/*J. Fowles* ◢ ARTHUR VE GEORGE/*J. Barnes* ◢ VAHŞET SERGİSİ/*J. G. Ballard* ◢ VİLLA MEÇHUL/*Tom Robbins* ◢ ASKER GRAMOFONU NASIL TAMİR EDER?/*Saša Stanišić* ◢ FARMAKON/*D. Wittenborn* ◢ NE KADAR İLERİ GİDEBİLİRSİN?/*D. Lodge* ◢ GERİYE UÇAN YABAN ÖRDEKLERİ/*T. Robbins*

Oğullarımız Sam ve Charley için

Zavallıyı seyrettim, yarattığım sefil hilkat garibesini. Yatağın perdesini kaldırdı ve gözlerini, eğer onlara göz denebilirse, üzerime mıhladı.

Mary Shelley
Frankenstein ya da Modern Prometheus, 1818

Eski Papaz Evi, Thornton, Berkshire, Ağustos 1985

1

John Slater'ı hayatım boyunca tanırdım. Belki Dylan Thomas ile herkesin ortasında cereyan eden ağız dalaşını hatırlarsınız; hatta belki şu meşhur "edepsiz" şiirler kitabından bile bir nüsha vardır sizde. Eğer Amerikan baskısıysa, iç kapakta yakışıklı sarışın yazarın kar beyazlar içinde bir fotoğrafını bulacaksınız. *Şebnem Şarkısı* 1930'da yayımlanmıştı. Slater o sırada 20 yaşındaydı yani hemen hemen bir harika çocuktu.

Aynı yıl ben Sarah Elizabeth Jane, güzel ve sabırsız bir Avustralyalı anne ile aynı derecede yakışıklı ama oldukça da havalı bir İngi-

liz olup genellikle Boofy olarak bilinen Lord William Wode-Douglass'ın çocuğu olarak doğmuştum.

Slater'ın sınıfsal kökeni hayli karışıktı ama çekilmez bir züppe olan annem, bu tür söylentileri duymazdan gelirdi. Bildiğim kadarıyla Slater'ın muhteşem olduğunu düşünür, bu yüzden de onun bir Chester ilkokulu çocuğunda bile –ki aslında öyleydi– hoş görmeyeceği aşırılıklarına izin verirdi.

Babamın otuzuncu yaş günü pastasını eliyle bölüştüren, mutfağa bir at üstünde dalan, Unity Mitford'u Buckingham Sarayı'ndan mektup kâğıtları ve zarflar yürütüp o küçük sevimsiz dağ gelinciğini çantasında sağa sola taşıdığı dönemde bize yemeğe getiren hep Slater idi.

Onun annemle babamın evliliğindeki rolünü anladığımı söyleyememem amma velakin annem şaşaalı ve korkunç bir tarzda canına kıydığı zaman ortada bir terslik olduğundan kuşkulanmıştım. Hayatının son dakikalarında Slater'ın onu kollarına aldığını görmüş ve nihayet durumu anlamış ya da anladığımı sanmıştım.

O andan itibaren Slater'a dair her şeyden nefret etmiştim: benmerkezciliğinden, insanı alabora edici yakışıklılığından ama en çok da muhayyileme düzenbazlığın somutlaşmış hali olarak yerleşen o soğuk mavi gözlerinden.

Annem öldüğünde zavallı Boofy darmadağın oldu. İçti, ağladı, kükredi ve ikinci kez merdivenlerden düştükten sonra beni hiç hoşuma gitmeyen bir kararla Berkshire'daki St. Mary's Wantage'a sepetledi. Kaçtım, bir posta arabasıyla geri götürüldüm, müdireyle çatıştım ve sol elimle yazmak gibi sapkın bir strateji benimseyerek neredeyse tüm okul ödevlerimi okunaksız hale getirdim. Kötü bir kız olmakla o kadar meşguldüm ki hiç kimse aynı zamanda bir beynim olduğunu da fark etmedi. Ama İngilizce'den D'ler alırken bile Slater'ın ünlü dizelerinin bir erkek tarafından seks tedariki için inşa edilen kadın kabul odalarından fazla bir şey olmadığını iyi kötü kavrayabilmiştim. Bu benim yegâne sezgim olmaktan uzaktı ve düşündüklerimi Muhteşem Adam'a harfi harfine bildirme konusunda hiç de gönülsüz değildim. Yazılarının arasında bir yerlerde hâlâ, "Doğu Oryantali"ni didikleyerek okumamın izleri olabilir; elbette, hınzırca "kendisine yardımcı olabileceğini" umduğumu belirterek ilettiğim

küstah düzeltmelerim ve yoğun, iç içe geçirilmiş dizelerine ilişkin sorgulamalarımla birlikte.

Sözün kısası, büyümüş de küçülmüş bir baş belasıydım ve John Slater ile dost olmayışımda da hayret edilecek bir şey yoktu. Ama Londra, Londra olduğu için yıllarca hep ona rastlayıp durdum; o şiir yazmaya devam ettiği, ben de sonunda kendimi *The Modern Review* dergisinin editörü konumunda bulduğum için birçok ortak tanıdığımız oldu ve çok kez aynı masaya oturmak durumunda kaldık.

Zaman, ilişkiyi kolaylaştırmadı. Hatta ben büyüdükçe onun fiziksel varlığı giderek daha da rahatsız edici olmaya başladı. Onu bir saplantı haline getirdiğimi söylemeyeceğim ama aynı odadayken ona sürekli bakmaktan kendimi alamıyordum; onu aynı anda hem çekici hem de itici buluyordum. Su katılmamış bir narsisttı ve put kıran fikirleriyle, ülkeyle ilgili coşkularıyla öylesine kabından taşıyordu ki seçkinlerle hıncahınç dolu olsa da onun gitgide güçlenen ozansal varlığından kaçabileceğin tek bir yemekli davet bile yoktu. Kuşkusuz ona zavallı mutsuz annemi düşünmeden bakamıyordum.

Aramızda böylesine deruni bağlar olmasına karşın, birbirimizle nezaket icabı konuşmanın ötesine geçmemiz otuz yılımızı aldı. O zaman altmış iki yaşındaydı ve muhtemelen daha çok romanlarıyla tanınıyor olsa da –*Amersham Satyricon* müthiş bir çoksatar olmuştu– genellikle kendisinden hâlâ "Şair John Slater" olarak söz ediliyordu. Zaten tam da öyle görünüyordu: Hayli vahşi ve rüzgâr yanığıydı, sanki fundalıklarda serserice dolaşmaktan ya da Başo'nun* izini ta Ogaki'ye kadar sürmekten henüz dönmüş gibi.

Slater, edebiyatın sosyal ilişkiler cephesinde sıkı çalışmışa benziyordu. Dostum diyemeyeceği ya da bir zamanlar bir iyiliğinin dokunmadığı İngiliz şairi veya romancısı yok gibiydi. Özellikle Faber grubunun dostluğunu kazanmaya çalışıyordu ve nihayet birbirimizle konuşma noktasına geldiğimiz yer de Charles Monteith'in evindeki bir Faber partisiydi. Sohbetimizi bir yana bırakırsak, onur konuğu Robert Lowell'ın, Slater'ın kim olduğunu bilmediğini densizce açıklaması dışında akşamla ilgili pek bir şey anımsamıyorum. Bu da,

* Başo (Matsuo Kinsaku, 1644-1694), gezgin haiku ustasıdır. Son durağı Ogaki'de her kasım ayında Başo Festivali düzenlenir.

tahmin edilebileceği üzere, Slater'in telaşla bana dönüp aileme ve High Wycombe Allenhurst'teki tüm o kayıp zamanlara ait olan "Micks" adıyla seslenerek konuşmaya başlamasının nedeniydi.

Söyledikleri zerrece kişisel değildi ama takma adımı kullanması beni etkilemişti ve sesi, belki de o ünlü Amerikalının, hayatı hakkındaki patavatsız hükmünün sonucu olarak umulmadık biçimde dokunaklı bulduğum dalgın, yaşlı bir tona bürünmüştü. Yıllardır ilk kez ona yakından bakıyordum: Yüzü şiş gibiydi, rengi her zamankinden farklı olarak biraz griye çalıyordu. *Şebnem Şarkısı*'nın ve onu izleyen eserlerinin büyük bir bölümünün köklerinin bulunduğu ülke olan Malezya'ya tekrar gitmekten söz etmeye başladığında, acaba oradaki gönül maceralarını yoluna koymayı mı düşünüyor diye merak etmekten kendimi alamadım.

Benimle gel, dedi aniden.

Haşin bir kahkaha attım. Elimi yakalayıp o kahrolası gözleriyle beni mıhladı ve tabii öylesine ünlü bir çapkındı ki utanarak gözlerimi kaçırdım.

Git*meliyiz*, dedi. Sen de öyle düşünmüyor musun?

"-meli" ve "biz" demekle ne kastettiğini tahmin etmek imkânsızdı.

Konuş*malıyız*, diye ısrar etti. Hiç konuşmamış olmamız çok kötü.

Bu ani samimiyet, arzulandığı kadar ürkütücüydü de.

Param yok, dedim.

Bende tonlarca var.

Biraz daha şarap koyarken beni yakından izliyordu.

Bir erkek arkadaşın var, diye tahmin yürüttü.

Çok kıskanç bir kedim var.

Kedilere taparım, dedi. Gelip onunla konuşurum.

Bu arada ansızın taksisi geldi, John Lennon ile karşılaşmayı umduğu şaşaalı bir partiye gitmek üzere ayağa kalktığında genel bir vedalaşma uğultusu oldu ve anladım ki sohbetimizin, onun Robert Lowell'ın ellerinde uğradığı mahcubiyeti örtmenin ötesinde, bir önemi yoktu.

Ama ertesi sabah saat 8'de beni Old Church Caddesi'ndeki evimden aradığında, bu seyahatin hiç de anlık bir dürtüden kaynaklanmadığı çabucak ortaya çıktı. Biletlerden birinin British Council tara-

fından alınmasını ayarlamıştı bile, diğerinin bedeli ise *Nova* için yazılacak iki bin kelimeyle ödenecekti. Tüm masraflarımı karşılamaktan mutluluk duyacaktı.

Babam daha bir yıl önce, koşulların hiç de mutlu mesut olmadığı, benim somurtuk ve soğuk durduğum bir dönemde ölmüştü ve John Slater'ın bu geziyi, konuşmamız ve benim kendi mutsuz ailemi biraz daha iyi anlamam için bir fırsat olarak önerdiğini düşünmek pek de aptalca sayılmazdı. Tabii ki asla böyle dememişti ve bunca yıl sonra şimdi bile onun en baştaki niyetinin ne olduğundan emin olamıyorum. Besbelli seks değildi. Bunu derhal saf dışı bırakayım. Seksle ilgilenmediğim gayet iyi bilinirdi.

John, dedim, ben berbat bir turistim. O lanet ormanda elimde dürbünle bin zahmet sürünerek dolaşmaya hiç niyetim yok. Ben editörüm. Tüm yaptığım bu. Okurum. Başka bir hayatım yok.

Yemeye bayılıyorsun, dedi. O köriyi nasıl yalayıp yuttuğunu gördüm.

Ama çok iyi bir köriydi.

Öyleyse Kuala Lumpur senin için tam bir cennet. Sevgilim, o şehri neredeyse seni tanıdığım kadar uzun bir süredir tanıyorum.

Tabii ki beni hiç mi hiç tanımıyordu!

Olabilecek en kötü şey nedir? Sana asılacak mıyım? Micks, Tanrı aşkına, hayatının tek bir lanet haftası bu. Çok yakında hepimiz yerin altında çürüyor olacağız. Ne olur, gel.

İşte bu çürüme lafı etkili olmuştu. Öğle yemeğinden sonra kasamızı açıp derginin ufak tefek harcamalar için ayrılan paralarından son kalanları yürüttüm. King's Road'dan kırk beş sterlinlik seyahat çeki, bir çift sandalet ve bir yazlık elbise aldım. Bu hazırlıkla, on üç yıl sonra bile çıkamadığım o labirente girdim.

O günlerde Londra'dan Kuala Lumpur'a uçuş otuz saat sürüyordu ama Dubai'deki sis nedeniyle Tahran'da uzun bir gecikme ve sonrasında Singapur'da sonu gelmez bir bekleme çilesi çektik. Sohbetimize başlamamız açısından kırk iki saatin ikimiz için iyi bir fırsat olacağını düşünebilirsiniz ama görünüşe bakılırsa Slater uçaklarda uyumayı seviyordu, üstelik müsekkin ve viskiyle öyle uyuşmuştu ki Singapur'a vardığımızda hostesler onun öldüğünü sandı.

Slater, Malezya Göçmenlik Hizmetleri'nden tekerlekli sandalyede geçti ve benim Kuala Lumpur'a dair ilk izlenimim, iriyarı bir adamı önce taksiye, ardından da Merlin Otel'in fevkalade zevksiz lobisine taşımanın güçlükleri oldu; ama çok şükür ki şöhreti oraya kendisinden önce ulaşmıştı.

Merlin'in yaldızlı ekoseli korkunç dekoru dışında bu yabancı başkente ilişkin izlenimlerim yalnızca sıcak ve kokulardan oluşuyor: lağım, çiçek esansı, çürüyen meyve ve hem derimin içine sızan hem de klozetin yanına birinin gri kalemle "Batsın Küçük Ördek" yazdığı geniş sade odamı saran yaygın bir küf kokusu.

Ertesi gün Slater telefonunu açmayınca gerçekten de ölmüş olabileceğini düşünüp kaygılandım. Sonra, belki bilen olur diye düşünüp resepsiyona sorduğumda bavullarıyla birlikte otelden ayrıldığını öğrendim. Hiç mesaj yoktu. Öylece gitmişti.

O anda kendimi tutkuyla baştan çıkarılmış, düzülmüş ve terk edilmiş biri gibi hissettim. Bu, en parlak zamanda bile hoş bir duygu olmadığından benim Slater'a karşı olan eski kinim kabararak depreşti. Okuyamayacak kadar kızgın, uyuyamayacak kadar tedirgindim; bu yüzden de Batu Road üzerindeki Hintli çerçileri teftişe çıktım. Kumaş almayı severim ama buradaki hiçbir şey hoşuma gitmedi. Hayli kaba ve fahiş fiyatlı görünen batik kumaşlar, Endonezya dokumalarının yarısı kadar bile incelikli değildi; yine de turistlerin yaptığı gibi ben de bir parça aldım. Batu Road'da hiçbir şeyi beğenmeden vitrinlere bakarak yola devam ederken kendimi Çinlilerin dükkân-evleriyle dolu, Jalan Campbell gibi tuhaf bir adı olan gürültülü caddede buldum. Burayı da pek beğenmemiştim ama sandalyelerini, çekiçlerini ve plastik kovalarını anayola çıkaran dükkâncıların tacizlerine değilse de binaların arasındaki sütunlu geçitteki gölgeye müteşekkirdim.

İşte burada, küçük bir dükkânın içine huysuz bir bakış atarken karanlıkta, karmakarışık bisikletlerin arasında parlak kırmızı balıkları kepçeyle plastik torbalara dolduran Çinli bir kadının yanında, kirli bir *saronga** sarınmış orta yaşlı, beyaz bir erkek gördüm. Bir yana

* Romanda geçen yerel dile ve diğer dillere ait kelime ve ifadelerin anlamı, kitabın arkasındaki Sözlükçe'de bulunabilir. (y.h.n.)

sarkmış kaşları ve bana hem bir mahkûmu hem de bir keşişi düşündüren kısacık kırpılmış saçları vardı. Ancak beni en çok çarpan şey, gürbüz bacaklarının üzerindeki iltihaplı, kızıl yaralardı. Kırık bir plastik sandalyeye oturmuş dalgın dalgın dışarıya, caddeye bakıyordu ve ben durakladığımda gözlerinde olsa olsa "ırksal bağ" diyebileceğim türden bir şeyin en ufak ışıltısı bile görünmedi.

Yaralarının tedavi edilmediği bu yere nasıl olup da geldiğini bir an merak etsem de sıcaktan öylesine bunalmış, terlemiş, şu Asya işi balık ezmesi kokularından öylesine bizar olmuş ve öylesine huysuzlaşmıştım ki hiçbir şeyi pek fazla dert edemiyordum. Çamurlu Klang Nehri'ni geçip kendimi az sonra yine küf kokulu, klimalı Merlin'de, yine yeterince yetenekli İngiliz şairlerinin eserleriyle ilgilenmeye çalışırken buldum. Akşamın sekizinde hâlâ bu işle meşgulken nihayet Slater aradı.

Micks, diye haykırdı. Harika bir şehir, değil mi?

Ona bütün gün kendisini görmek için beklediğimi nasıl söyleyebilirdim? Kendimi acınası halde, bir çocuk gibi hissettim.

Neler yaptın? Hepsini anlat bana.

Biraz yürüdüm, diye itiraf ettim.

İyi, iyi, harika, dedi. Sevgilim, salı akşamı birlikte yemek yeriz diye umuyordum ama burada biraz takılıp kaldım. Beni çarşamba için yazabilir misin defterine?

John, bugün pazartesi.

Evet. Yani ben Kuala Kangsar'dayım. Aslında henüz geldim. İleri karakol, derler ya hani.

Kuala ne?

Kuala Kangsar'a gideceğimi biliyordun.

Böyle bir yer hakkında hiçbir şey söylememişti. Biliyordum. Bu kelimelerin telaffuz edildiğini ilk kez duyuyordum. O zaman da emindim ve şimdi de hiç şüphem yok ki her zamanki gibi bir fırsatın peşinden gitmişti ve üstelik düşünsel bir fırsat da değildi bu. Pervasızlığı ve haz düşkünlüğü, ilk zamanlarda dehasının motorunu ateşlemiş olsa da aynı zamanda onun yaratıcılığına ihanet de etmişti. Daha çok yazmış ve biraz daha az zamparalık etmiş olsaydı, Lowell onun kim olduğunu belki de tam tamına bilecekti.

Eh, dedi, çarşamba günü akşam yemeği için kesinlikle dönmüş olacağım. Kuala Lumpur'un tadını çıkar. Onu keşfediyor olduğun için sana sahiden gıpta ediyorum.

İşte bu kadar. Özür yok. Halimi hatırımı sormak yok. Telefonu kapatırken, alkol zehirlenmesiyle kendini St. Bart'ta bulan ikinci karısı, zavallı Lizzie Slater'ı nihayet anlamıştım.

Mesele şu ki, demişti bana zavallı, yıkılmış, güzel Lizzie, sevgili Johnno hakkındaki mesele şu ki şekerim, o her zaman lanet olası keyfi ne isterse tam da onu yapar.

Söylediğim gibi ben iyi bir turist değilimdir ama o ikinci gece gülünç otelimde oturamayacak kadar öfkeliydim. Kendimi zorlayıp Merlin'den beş dakika yürüyüş mesafesinde bir Malay mahallesi olan Kampong Baru'da *satay* yemeye gittim.

Ertesi gün de aynı şekilde homurdanarak dışarı çıkıp Batu Mağaralarına, Moorish tren istasyonuna, pis kokulu ıslak Çin pazarlarına bakmaya gittim. Kokular, turistik gezimin en zorlayıcı tarafıydı; yalnızca ıslak pazarlar değil, aynı zamanda duman, baharat, lağım, iki zamanlı motor egzozları ve o geniş yapraklı tropikal otların tatlı, küflü aromasının yabancı karışımı. Caddelerde seher serinliğinde, Sih banka korumalarının tatlı *barfi* yiyip o sevgili ineklerinin sütünü içtikleri sıralarda yürümeyi tercih ediyordum. Yağmur ağaçları güzeldi, Jalan Treacher'ın her yanı, yeşil yapraklar ve sarı çiçeklerle dolup taşıyordu. Ancak bir muz ağacını geniş ağızlı palayla kesen bir oğlanın görüntüsü, üç yıldan az bir süre önce Kampong Baru'nun yumuşak huylu, güler yüzlü sakinlerinin Çinli komşularını kasap gibi doğramış olduğunu anımsattı bana. Şimdi kıyısında yürüdüğüm derin kanallarda o günlerde kan akmaktaydı.

Çoğunlukla taciz edilmeden dolaştım. Sonuçta 1972 yılındaydık ve eteğinin boyu ya da omuzlarının çıplaklığı nedeniyle kolayca tedirgin olan insanları bulabilmek için doğu kıyısına seyahat etmek gerekiyordu. Dahası, İngiliz sömürge geçmişi hâlâ aşağı yukarı şimdiki zaman sayılırdı ve Batu Road'dan Coliseum'a geçiverdiğinizde beyaz örtülü masaların her birinin üzerinde bir şişe Worcestershire sosu bulabilirdiniz. Bunların tümü yeterince ilginçti ama yine de Slater'a söylediğim şey doğruydu: Ben editördüm ve *The Modern Re-*

view benim hayatımdı. Sahiden de otel odamda oturup okumayı, yalnızca dergiye teslim edilen şiirleri değil, aynı zamanda hayatımın neye adandığını, Bay Leavis'e rağmen*, bana daima hatırlatan *Paradise Lost*'u [Kayıp Cennet: Adem ile Havva'nın Cennetten Kovuluş Öyküsü]** da okumayı tercih ediyordum. Öğleden sonra, en önemli üç kurul üyesi olan Lord Antrim, Wystan Auden ve cömertliğiyle dergiyi pek çok kez kurtarmış olan Manchester sanayicisinin dul eşi o harika Bayan McKay'e uzun mektuplar yazarak yine "söze hizmet" borcumu ödedim. Her bir mektupta ödenmemiş matbaa faturamıza değindim ama bundan bir şey çıkmasını da beklemiyordum. Geçmişte defalarca durum ne gerektirdiyse onu fazlasıyla yapmışlardı ve hiçbir zaman hep birlikte umduğumuz gibi olamayacak bir derginin artık onları tükettiğinden kuşkulanıyordum.

Slater perşembe günü ortaya çıktı, beni derinden sarsacak görkemli şeyler söylemelerini umduğum içkiden alıklaşmış, kırmızı suratlı çiftçilerle karşılaşma beklentisi içinde Jalan Campbell'a doğru yürüyerek köprüden geçtiğim anda, adımlarını bana uydurarak beklenmedik biçimde yanımda bitiverdi.

Üstünde yürüyüş şortu, ayaklarında kaba botlar vardı ve hâlâ öylesine şen şakrak ve pişmanlıktan uzaktı ki Faber yemek davetindeki sohbetimizi unutup unutmadığını, benim buram buram tüten bir Asya şehrini tek başıma keşfetmekten gerçekten zevk alacağımı düşünüp düşünmediğini merak etmeye başladım.

Micks, dedi, sana anlatmak istediğim bir şey var.

Hah, dedim içimden; ama özür dilemeye değil de Anglofil bir Çinli şairle cangıldaki uzun ve çetin yürüyüşünün hayli ayrıntılı hikâyesine başlayınca hayal kırıklığına uğradım. Dinlerken, korunmasız teninin çizikler içinde kalacağı bir cangılda bir adam neden şortla dolaşır, diye düşünüyordum. Sadece bacaklarını göstermek için mi?

Şunu gördün mü, diye sordu aniden. Hayır. Güzel, *Die Sonette*

* F.R. Leavis ve T.S. Eliot'ın eleştirilerine kadar John Milton en iyi İngiliz şairi olarak düşünülüyordu. (y.h.n.)

** Milton, John; *Kayıp Cennet: Adem ile Havva'nın Cennetten Kovuluş Öyküsü*, Çev.: Enver Günsel, Pegasus Yayınları, İst., 2008. (y.h.n.)

an Orpheus'un [Orpheus'a Soneler]* 1923 Insel-Verlag baskısı. Yüz sterlin değerinde olmalı.

Satılık mı?

Gülünç olma. Hayır, şu gerideki iğrenç dükkânda. Gel. İşte bak.

Aslında John Slater tarafından yönetilmek istemiyordum; ama koca pençesiyle kolumu yakalamıştı ve pazartesi günü benim de dikkatimi çekmiş olan bisiklet tamirhanesine bakmaktan başka çarem yoktu. Bacaklarında yaralar olan o beyaz adam, kırık sandalyede oturuyor ve çıplak bir ampulün ışığında sahiden de *Orpheus'a Soneler*'i okuyordu.

Gördün mü, dedi Slater.

Bunu duyan adam yumuşak gözlerini kitaptan kaldırdı ve Slater'a bir an baktıktan sonra elini selam anlamında yavaşça salladı.

Tanırım, dedi Slater.

Eli hâlâ kıskaç gibi kolumda, beni tekrar caddeye doğru kuvvetle iteledi.

Onu tanıyor musun?

Nahoş bir şeyi çiğner gibi oynayan koca çenesiyle dönüp, bana baktı. Tanımak mı, dedi öfkeyle. Elbette hayır.

İşte, hikâye asıl burada başlıyor; çünkü bana yalan söylediği aşikârdı.

2

Edebi dergilerin editörleri, kendilerini ruhban gibi görseler de aslında mallarının bir örneğini mutlaka çorapları ve iç çamaşırlarıyla birlikte bavula koyan fırça satıcıları gibi seyahat ederler; bu açıdan benim *The Modern Review* dergisinin birkaç sayısını Malezya'ya getirmiş olmam hiç de tuhaf değildi. Bu dergilerden birinde Stefan George'un, bir Rilke okurunun hayran olmasını beklediğim çok iyi bir çevirisi vardı; bu yüzden ertesi sabah altı buçukta, onu güzel bir kâğıda sarıp Jalan Campbell'a gitmek üzere yola çıktım. Yaklaşık bir

* Rilke, Rainer Maria; *Orpheus'a Soneler*, Çev.: Yüksel Özoğuz, Yapı Kredi Yayınları, İst., 2009. (y.h.n.)

kilometrelik bu yürüyüşün hayatımı nasıl değiştireceği hakkında zerrece fikrim yoktu. O gün yatağımdan çıkmasaydım, bugün bulunduğum yerde, günün birinde çözebileceğimden kuşku duyduğum bir gizem ağında debelenir durumda olmayacaktım.

Ama bir defa başlayınca, beni kendimden koruyabilecek hiçbir şey yoktu. Hatta beni iyi bir editör yapan tüm saplantılı eğilimler, şimdi bu terk edilmiş beyaz adama odaklanmıştı. Onun kim olduğunu öğrenene kadar huzur bulamayacaktım, gerçi merakım o denli tarafsız değildi çünkü şimdiden onun "kayıp" olduğunu hayal ediyor ve kendi kişisel günahkâr nedenlerimle onu teselli etmek istiyordum.

Dükkân-evi çok kolay buldum; ancak yağsı bir kokunun sindiği iç kısma girdiğimde adamın içeride olmadığını fark ettim. Onun yerine daha önce balıkları naylon torbalara koyarken görmüş olduğum Çinli kadın vardı. Yakından, iki uzun tırtıklı yara iziyle damgalanmış yassı, yuvarlak suratı ile ufak tefek, yırtıcı bir yaratığa benziyordu.

Onu elkitabımın buyurduğu gibi selamladım: *Selamat pagi*, dedim; ama o farklı bir senaryoya göre konuşuyordu.

Ne istiyorsun?

Kıymetli dergimi sunmaktan başka yapacak şeyim yoktu.

Ne için bu?

İngiliz şiiri, dedim, o adam için. *Orang* için. İngilizce okur mu?

Dudağı, belki şiire ya da kim bilir İngiltere'ye veya terleyen beyaz kadınlara yönelik iflah olmaz bir düşmanlık izlenimi yaratacak biçimde büküldü.

Şiir?

Bunu lütfen ona verir misiniz?

Şimdi burada değil, dedi ve sunduğum hediyeyi daha sonra muhtemelen kıçını silmek için kullanabilirmiş gibi bir yere sıkıştırdı.

Selamat tingal, dedim ve kendimi çok aptal hissederek dükkândan ayrıldım. Cadde boyunca başım öne eğik, keşke kendi lanet işime baksaydım diye düşünerek yürüdüm. En çok da dergimi boşa harcadığıma yanıyordum.

Bükülen bir bisiklet lastiğinin ciyaklaması olmasaydı Rilke okurumu göremeyecektim. Araba, kamyon ve motosikletlerin hayhuyu içinde hasarlı bisikleti yol boyunca iten kişiyi bir an duraksadıktan

sonra tanıdım. Kumlu, nemli havada beyaz adam göze batacak kadar yabancı durmuyor, sadece gökyüzünün ıslak ve yapışkan ağırlığı altında ilerlemeye çalışan herhangi bir insan gibi görünüyordu. Şimdiye kadar medeni cesaretimin epeyce sonuna gelmiştim ve eğer o durmamış olsaydı, ona hitap edecek cesareti bulabilir miydim bilmiyorum.

O, John Slater mıydı, diye sordu.

Genizden gelen tiz sesi duyduğum anda onun Avustralyalı olduğunu anladım.

Dün, dedi. O kameralı *matt saleh*?

Evet, dedim.

İnce siyah kaşlarını kaldırdı ama başka bir şey demedi.

Onu tanıyor musunuz, dedim.

O bunun üzerinde düşünürken, ben de hayran hayran onun yüzünü, keskin bir açıyla birbirinden uzaklaşarak düşen etkileyici kaşlarını, dalgın ağzının gölgeli kenarlarında gizlenen bir tebessüm ihtimalini seyrettim. Kemik ve kastan ibaret, kendini geri planda tutan, biraz melankolik biriydi.

Pek sayılmaz.

Şair misiniz?

Biraz irkilmiş gibiydi. Onun Slater olduğunu anlamıştım, deyip gözlerini kırpıştırdı. Bazı insanların değişmeden kalması olağanüstü bir şey değil mi? Eşsiz bir tür.

Sizden selam söyleyeyim mi?

Beni tanımaz ki o, dedi ve sadece veda niyetine başını eğip, ciyaklayan bisikletini gizli tehlikelerle dolu sel kanalının kıyısı boyunca iterek uzaklaştı. Tavrında beni onu takibe davet eden hiçbir şey yoktu, ben de hangi tuhaf olayların kültürlü bir Avustralyalıyı Jalan Campbell denen caddedeki bir tamirhaneye götürmüş olduğunu merak ederek otele doğru yürümeye başladım.

3

Heathrow'da, John Slater bana çili soslu yengeç ve muz yapra-

ğında köri vaat etmişti ama besbelli ki kolayca vaatlerde bulunan bir adamdı. Erişebileceğim lezzetleri bulmak üzere tek başıma kalmıştım ve ben de tam yolun ortasında değil de bir çift dev mango ağacının altındaki bir tür otoparkta kurulu pazarı görmek için Kampong Baru'nun tozlu caddelerine çıkmıştım bile. Döndüğümde hava kararmıştı. Yağmur yağmıyordu ama Hindistan'da görev yapmış olan babamın Mango Sağanakları dediği mevsimde olduğumuzu tahmin ediyordum. Satıcıların sabit ve seyyar tezgâhlarının tepesindeki karpit lambalarının sarı halesinde sandal ağacı, *satay* ve alttan alta o kaçınılmaz lağım kokularıyla karışık rutubeti görüp koklayabiliyordunuz. Uzaklarda birkaç sodyum sokak lambası vardı ve mangoların altındaki akışkan karanlıkta, keseli sıçan gözü gibi ışıldayan gözleriyle Malay erkekleri ve oğlan çocukları duruyordu; oldukça uzun ve beyaz olan bedenime dair fikirleri, yırtılmış giysileri ve açılmış uyluklarıyla Amerikalı yıldızların parlak ışıklarla aydınlatılmış görüntüleriyle şekillenmiş gibiydi.

Nereden geldin sen?

Tehditkâr değillerdi ama ısrarlı ve sonuçta biraz ürkütücüydüler.

Nerede kocan?

Öfkemi Slater'dan çıkarmaya niyetliydim ama onu mangoların altında bir masada tek başına otururken gördüğümde bayağı sakinleştim.

Beni görünce yerinden kalktı, sanki tüm bu süre boyunca beni selamlamak için beklemiş gibi iki uzun kolu gecenin içine doğru yükseldi. Korkunç göründüğümü söylerken tevazu göstermiyorum: Demode koton elbisemle, şapkasız, makyajsız, sadece iki ayna ve bir tırnak makasıyla başarılabilecek şekilde kesilmiş saçlarımla, yıllar önce Wantage'daki St. Mary's kız okulunda ustalaştığım bir görünümdeydim.

Ah, Beyaz Tanrıça!

Saçmalığın daniskası! Ama eli elimi sardığında, ikna ediciydi. İzah edemem; kısmen iriliği ama aynı zamanda ısıtmayan sıcaklığıyla da bir ırmak taşı gibiydi. Onu görmek gülünç bir biçimde rahatlatmıştı beni.

Sonra bir çırpıda her şeyi yaptı, beni tam bir centilmen gibi

oturttu, biraz daha bira sipariş etti, muz yaprağından yemek yemenin görgü kuralları üzerine kendi özel söylevini verdi.

Doğrusu sana imreniyorum, Micks, her şeyi ilk kez kendi kendine keşfediyorsun. Hepsini yazmalısın. Lafcadio Hearn'ü biliyorsun değil mi? "İlk izlenimlerinizi bir an önce yazmayı ihmal etmeyin." Ufacık tefecik bir adamdır Hearn, çok tuhaf bir tip. "Onlar uçucudur, bilirsiniz; bir daha asla dönmezler size."

Bu ipe sapa gelmez satırları biraz önce ve yalnızca beni büyülemek için öğrenmiş olduğuna inanmak güç değildi. Eminim ki buna muktedirdi. Ne var ki elimi ezerek sıktığında içtenliğine tamamen ikna olmuştum, üstelik beni terk etmesinin incelikle tasarlanmış bir lütuf olduğuna ve benim bunu takdir edecek karakterden yoksun olduğuma da inanmıştım. Böylece öfkemin kolaylıkla çaresine bakılmıştı ve az sonra yaşlı Avustralyalıyla yaşadığım küçük macerayı neşeyle anlatıyordum ona.

Seni tanıdığını söyledi.

Başka?

Senin onu tanımayacağını.

Omzunun üzerinden arkaya baktı, terbiyesizce, diye hüküm verdim.

Seni sıkıyor muyum, John?

Onu hatırlıyorum, dedi. Gözleri donuklaşmış hatta nobranlaşmıştı.

Ee, sonra?

Omuzlarını silkip bir sigara yaktı.

Tanrı aşkına John, lütfen seni sorguya çekmeye mecbur etme beni.

Tek kaşını kaldırdı. Nazik ol, Micks.

Asıl sen nazik ol, John, dört lanet gündür bekliyorum.

O, Christopher Chubb'tı.

Biliyorsun ki bu bana hiçbir şey ifade etmiyor.

Slater, parmaklarıyla körili pilavını ustaca kürekledi. Sahi mi? Senin kaleminin önüne düştüğünden emindim.

Sulanmış buzlu biramı sessizce yudumladım.

Ciddiyim, dedi. Senin masandan geçmemiş olduğuna inanamıyo-

rum. Biçim konusunda çok titizdir, villanelle* ve ikili sestina'da** büyük adamdır... Ha, bak *o*, fevkalade katı kuralları olan bir formdur.

Evet, John, ikili sestina'nın ne olduğunu elbette biliyorum.

Gülümsedi. Öyleyse sıracalı dostumuzun kesinlikle bu tür bir adam olduğunu da bileceksin. Avustralyalı... "doğmuştu/Yarı vahşi bir ülkede, zamanından sonra;/Meşe palamudundan zambaklar söküp çıkarmak için sebatla." Haset ve düş kırıklığı dolu bir hayat yaşayan çok ciddi bir taşralı akademik şair.

O halde tanıyorsun onu?

Cevap vermek yerine elimi okşadı. Bruno Hat'in açılışına gitmiş miydin, Micks? Yok, oraya gidemeyecek kadar gençtin. Bir ressamdı. Milo, onun hakkında muazzam bir yazı yazmıştı, hatırlıyorum.

Londra'da mıydı?

Şşşt. Dinle. Ben gerçekten de o sözde tabloları gördüm, dedi, sigarasının kızgın külüne çıplak parmağıyla hafifçe vurarak. Benim zevkime uygun değildi: mantar, yün ve kırık çömlek parçaları; ama Chelsea'nin yarısı orada Kıbrıs şerisini mideye indiriyordu. Daha sonra köşede, tekerlekli sandalyede oturan bir adamı hatırladım, yüzü sanki diş ağrısından ölecekmiş gibi sargılar içindeydi. Sohbeti davet eder bir hali yoktu; ama sonra anladım ki o adam Bruno Hat'miş ve bana söylendiğine göre zaten onunla konuşma umudu yokmuş; çünkü Polonyalıymış ve tek kelime İngilizce bilmiyormuş. Yine de sanatı hakkında olağanüstü derecede çok şey söylendi. Sadece Milo değildi yazan; ama tam bu olay müthiş bir kreşendoya eriştiğinde, "Bruno Hat" sessiz sedasız aslında Bryan Howard olduğunu ifşa etti.

Ki o da aslında oldukça iyi İngilizce konuşuyordu.

Evet, bir eşek şakasıydı. Birkaç yüzü kızarttı ama kimse ölmedi ve hatta en isterik iddialarda bulunan Milo bile hâlâ Sör Milo Wilson olmaya devam etti ve bugün kimse bundan söz etmek zahmetine girmez. Bu kadar sabırsız olma, Micks. Diyeceğim şu ki eşek şakası eşek şakasıdır ve Bruno Hat, İngiliz kültürünü baştan aşağı yıkıma

* İlk dörtlüğün 1. ve 3. dizelerinin diğer dörtlüklerin 3. dizesinde kafiyeli nakaratlar olarak dönüşümlü yinelendiği ve en sonda bir çift dize şeklinde art arda yer aldığı şiir formu. (ç.n.)

** Sestina altı dizelik altı kıta ve onu izleyen üç dizeden oluşan ve karmaşık kuralları olan bir şiir formudur. İkili sestina, bir çift sestinadan oluşur. (ç.n.)

sürükleyecek değildi. Öte yandan, Avustralya gibi bir ülkeyi düşünecek olursan, her şey çok daha kırılgandır ve habis görünüşlü çıbanlarıyla bu antika moruk Chubb, benzer bir eşek şakasının yazarıdır. McCorkle Hilesi'ni duymuş muydun? Hayır mı? İşte, o kötü adam, şu bizim Christopher Chubb idi.

Hileci demek istiyorsun.

Korkunç derecede ciddi, tepeden bakan cinsten. Olayın tamamı 1946'da geçti. Düşünsene, *The Waste Land*'den [Çorak Ülke]* yirmi dört yıl sonra. Savaşlar savaşılmış, cesetler gömülmüş sanırdın ama senin annenin halkına dair harika bir şeydir bu.

Annemin sözü geçince yüreğim sahiden hopladı. Slater bunu gördü. En azından ben öyle sandım.

Gözleri parladı. Yavaşladı. Unutma ki burası gagalı memelinin ülkesi. Dünyanın geri kalanıyla bağlantın kesildiğinde, olayların ilginç şekillerde gelişmesi kaçınılmazdır.

Şimdi annemden bahsedecek, diye düşündüm. Ama yanılmıştım. İşte bu yüzden, Micks, saronglu dostunun caz piyanosuyla kızları baştan çıkaran yakışıklı, mahcup bir genç adam olduğu 1946 yılında, bu vahşi ve kanlı savaş hâlâ sürebiliyordu. O günlerde, aslında biraz daha tombulca idi ve içmediği zamanlar, kavgacılığını gizleyen sevimli, biraz edilgen bir hali vardı.

Bir bakıma annem gibi.

Slater duraksadı, sanki sözünü ettiğim kişiyi tanıdığını yadsımak üzereymiş gibi. Ah sevgilim, diye içini çekti sonunda, annen asla kavgacı biri değildi. Kesinlikle Yukarı Kuzey Kıyısı idi o. Zavallı yaşlı Chubb ise kasvetli alt-orta sınıf varoşlarındandı. Geldiği yerden *nefret ettiğini* söyleyebilirim.

Kesinlikle, dedim, annem de Avustralyalılara asla tahammül edemezdi.

Beni huzursuz edecek kadar uzun bir süre gözlerini dikip bana baktı.

Alçak, diye düşündüm, onu sen öldürdün.

Her ne hal ise, dedi, gayet serinkanlı bir tonda, Bay Chubb'ımızın sadece yalancı gebelik diyebileceğim bir durumu vardı. Yani bir

* Eliot, Thomas Stearns; *Çorak Ülke*, Çev.: Yaşar Günenç, Yaba Yayınları.(y.h.n.)

yalancı şair doğurdu, tabii ki gerçekte hiç var olmayan ama buruk, küçük Avustralyalımızın ortalığı kasıp kavuracak modernlikte bir yapıt armağan ettiği, "Bob McCorkle"ı: Yaşam, ölüm, tam bir biyografi hazırladı. İster inan ister inanma, nüfus kâğıdı da vardı. Ondan sonra tümünü, sonradan gelen nüfus kâğıdı hariç, oldukça azametli bir adı olan *Personae* dergisine iletti. Doğrusu inandırıcı bir iş yapmıştı. Editörü aptal yerine koydu ve o arada da şöhret oldu. Ona *The Modern Review* dergisinin bir nüshasını verdin mi?

Neden yapayım bunu?

Sen *editörsün*, Micks. Tabii ki verdin. Hangi sayıydı?

İçinde George çevirisi olan.

Bundan nefret edecek, dedi taşkın bir neşeyle. Ulu Klang'a giderken yol boyu öfkeden kudurtacaksın onu.

Eğer bir dergisi olsaydı ve ona, birinin o dergiden nefret edeceğini söyleseydim ne kadar yaralanacağını düşündüm. Editöre ne oldu, diye sordum.

Sanırım canına kıydı.

John! Korkunç bir şey bu.

Birasından bir yudum aldı ve buzları dişlerinin arasında çatırdatarak çiğnedi. Oldukça uzun bir hikâye. Ayrıntıları unuttum. Bak, işte *satay* geliyor. Muhtemelen parazit dolu ama harika. Biraz da şu Hint şeylerinden almalıyız... Şu... Lanet olsun, hafızamı kaybediyorum. Onlara ne dendiğini unuttum.

O Hint şeyleri *murtaba* idi ve Slater onlardan sipariş etmek üzere telaşla uzaklaşırken, o yaşlı "kayıp" adama yönelik tüm içli duygularım tamamen buharlaşıp uçmuştu. Chubb, bir editörün sunabileceği en iyi ve en kırılgan niteliği istismar etmişti. Yani ölmeden bir gün önce bile olsa, bilinmeyen büyük bir yeteneği keşfedebilme hayaliyle sizi hayatınızın yarısını saçma sapan şeyler okuyarak geçirmeye yönelten umutlu, iyimser yanınızı kastediyorum.

Canı cehenneme, diye düşündüm. Umarım, George çevirisinden nefret eder. Umarım, tezatlarla dolu* ufacık beynini yakıp kavurur o.

---

* Metinde geçen "antipodean" kelimesi, İngilizce'de taban tabana zıt iki şeyi tanımlarken bir diğer anlamı da Avustralya ve Yeni Zelanda'dan gelen veya buralarla ilişkili kişileri ve şeyleri ifade eder. (y.h.n.)

4

Ertesi sabah Slater sağlığıma ilişkin öylesine olağandışı bir kaygıyla beni aradı ki hemen kendisinin rahatsız olup olmadığını sordum.

Aslında evet. Duraksadı. Sen nasılsın?

Harika değilim.

Bir duraksama daha. Mide mi?

Herhalde *satay*'dandır, dedim.

Hayır, lanet olası buzdan, dedi. Birama buz koymalarına göz yumduğuma inanamıyorum, muhtemelen kahrolası şeyi yol kenarındaki kanalda yıkamışlardır. Şu mübarek Bumiler için fazla söze ne gerek var. İyi buzun parasını öderler, sonra onu o kadar kirletirler ki pis su oluklarında yıkamak zorunda kalırlar. Sende Enterovioform yok, değil mi?

İki tane kaldı.

Micks?

Evet.

Bu çok alçaltıcı... Tuvaletten uzak kalmaya cesaretim yok.

Benden Enterovioform'u şahsen getirmemi istemesini bekledim. Çok az kişi bunu benden isterdi ve daha da azı böyle bir lütfumla karşılaşırdı. Yine de hemen giyinmeye başladım.

Telefon tekrar çaldığında gayet aksi bir tonda cevap verdim.

John, dedim, sana ilaçlarımı memnuniyetle getiririm ama unutma ki ben de bayağı keyifsizim.

Evet, alo, dedi tuhaf, kâğıtsı bir ses. Gerisi küçük motorların metalik gürlemesinde boğulup gitti.

Kimsiniz?

Chubb, diye bağırdı. Chubb. Bayan Wode-Douglass mısınız siz?

Nasıl buldunuz beni Tanrı aşkına?

Derginizdeydi isim, dedi. Gelip sizi göreyim, olabilir veya olamaz?

Sonraları bu "olabilir veya olamaz"ın gayet düzgün bir Malezya İngilizce'si olduğunu keşfettim; oysa bu ilk karşılaşmada Chubb'ın Avustralyalı aksanıyla söylenişini duyduğumda, yalnız cahilce değil,

aynı zamanda rahatsız edecek kadar yapmacık olduğu hükmünü vermiştim.

Aslında biraz hastayım, dedim.

Bende ilaç var.

Koyabileceği herhangi bir teşhisi duymaya hiç hevesli olmadığımdan sessiz kaldım.

Sarah Wode-Douglass? Londra'nın *The Times*'ı?

Uzun yıllardır değil.

Lütfen beni görmeyi kabul edin, dedi. Otelinize gelebilirim.

Bu tabii ki dergimi dükkânına götürdüğümde tam da istediğim şeydi; ama geçmişini öğrenmeden önceydi o.

Sarongumla korkunç görünüyorum, dedi. Takım elbisemi giyeceğim. Lütfen. Yüzünüzü kısacık bir süre gösterin.

Bay Chubb, bu isteğiniz George'la mı ilgili?

O da kim?

Stefan George, şair.

Üzgünüm...

Çeviri hakkında bir fikriniz olabilir diye düşünmüştüm.

Beni bağışlayın, Bayan Sarah Wode-Douglass, henüz vakit bulamadım.

Bu sırada kapım gümbürtüyle vuruldu. Açar açmaz da bembeyaz suratlı bir Slater beni itip yanımdan hızla geçti. Banyonun kapısı kapandığında, küçük yeşil bir kertenkelenin odanın köşesine kaçtığını ve sonra orada yavaşça yeşilden griye döndüğünü gördüm. Slater'ın ıstırabının seslerini duymamak mümkün değildi.

Bay Chubb?

Evet.

Üzgünüm, sizinle buluşamam.

Bayan, size gösterecek olağanüstü bir şeyim var. Kesinlikle benzersiz. Eşsiz bir şey.

Biraz şiir belki? Christopher Chubb imzalı.

Hayır, hayır, benim değil.

Ya kimin?

Lütfen size getireyim. Olabilir veya olamaz? Pişman olmazsınız.

Kendimi hayli şaşkın aşağıda, yavan akışını The Pub'ın arka du-

varını izleyerek tahta bir köprünün altından geçip hediyelik eşya dükkânının yanındaki bir su yoluna kadar sürdüren Highland Stream'de onunla buluşmaya razı olmuş buldum.

5

Saat ikiye çeyrek kalana kadar yağmur iyice şiddetlenmişti ve ben de midemin istikrarsız durumunu düşünerek rahatlamıştım. Avustralyalının bu sağanakta dışarı çıkmaya kalkışmayacağından emindim. On beş dakika sonra, hafif demli yeşil çayımı yudumlarken karşıma çıkıvererek yanıldığımı kanıtladı.

Sarong yoktu. Onun yerinde, yalnızca farklı bir çağ ve iklim için değil, aynı zamanda daha yapılı bir erkek için dikilmiş görünen kruvaze bir tüvit takım vardı. Vatkalı omuzların ve geniş yakaların kafesi içindeki misafirim, kabuğunda kurumaya terk edilen bir ceviz gibi küçülmüş görünüyordu. İnsan ona baktığında, Kuala Lumpur'a kırklı yaşlarının sonlarında geldiğinde, güzel biçimli başının üzerindeki kısacık kırpılmış saçlarının henüz siyah olduğu zaman, ağzının gölgeli köşelerinde adeta tatlı bir özlemin dolaştığını kuvvetle tahmin edebilirdi. Bugün beyaz bir gömlek giymiş ve belli belirsiz askeri desenleri olan geniş bir kravat takmıştı. Söz verdiği gibi elinden gelenin en iyisini yapmıştı ama boynuna bol gelen eprimiş yakası, ona kendisini dükkânında gözetlediğim sarsıcı anda olduğundan daha da derin bir yoksulluk ve yoksunluk görünümü veriyordu.

Şunu da eklemeliyim ki Christopher Chubb, şemsiyesi olmadığı halde her nasılsa naftalinli bir çekmeceden henüz çıkarılıp katları açılmış gibi kupkuruydu.

Teklif ettiğim çayı oldukça kaba bir biçimde reddetti. Asalaklık yapmak için gelmedim buraya, dedi.

Kanepemin üzerinde yer açtım ama o karşıma oturdu. Derhal iki zarf çıkarıp sehpanın üzerine koydu, ardından da küçük bir madeni kabın içinden kemik çerçeveli, demode bir gözlük çıkardı. Biraz kurumlu görünüyordu. Bana bakmadan her iki zarfı da dikkatle inceledi ve nihayet bir keşiş tavrıyla birini seçip bana verdi. Aynı ellerin

bir zamanlar bir başka editöre, hayatını mahvedecek hileli şiirler vermiş olduğunu düşünmek beni huzursuz ediyordu.

Nedir bu, diye sordum, o yumuşak görünen gözlerin içine bakıp oraya gömülmüş sinsi zekâyı keşfederek.

İhtiyaç duyduğunuz bir şey.

Zarfta, kabaca şekil verilmiş iki kahverengi haptan başka bir şey yoktu. Bokböceklerinin eseri olduklarını söylese inanırdım.

Pour les maladies des Tropiques, dedi berbat bir aksanla. Buraya sizi zehirlemeye gelmedim, Madam. Lütfen alın. Sizi temin ederim ki işe yarayacak.

Hap çok yabancı görünüyordu, adam da en az o kadar öyleydi. Tam da o anda özellikle şiddetli bir spazm gelmeseydi, hapı alacağımdan kuşkuluydum.

Yutmamı izlerken gülümsedi. İşe yaraması benim menfaatime.

Bu kadar açıkça "menfaat" itirafında bulunması beni irkiltmişti.

Kapris ya da tevazu değil, ani ve gizli bir küstahlık izlenimi veren tuhaf bir etki yaratacak biçimde gözlerini indirdi. Hemen kaçıp gitmenizi istemiyorum, dedi. Sizinle konuşmam gerekiyor.

İkinci zarfı sehpanın üzerine koydu. Birinciden daha büyüktü ve besbelli bisiklet dükkânından gelme, kaba siyah bir bantla kapatılmıştı. Bandı kılı kırk yararak kaldırdı. Zarftan, ince şeffaf politene sarılmış tek bir sayfa çıkardı.

Tanrı bilir nedendir, ansızın bana bir imza satmak istediğinden emin oldum ve küçük hazinelerini satma fırsatı gözleyen bu sürgündeki edebiyatçıya karşı içime bıçak gibi saplanan bir acıma hissettim. Çünkü onun, Merlin'in önünde batik kumaş rulolarıyla dolanıp Amerikalıların dışarı çıkmasını bekleyen oğlanlarla benzerliği hayalimde canlandı.

Büyük bir titizlikle plastik kabı açtı ve kabı o kadar özenerek katladı ki sahibi, muhafaza ettiği hazineye dikkatimi çekene kadar gözlerimi ondan ayırmadım.

Bir şiirdi bu ya da bir şiirin parçası. Sonraları kısa bir süre için de olsa çok aşina gelecek olan o kalın, ritmik, eğik yazıyla yazılmıştı.

Alabilir miyim?

Tropik iklim kâğıda nazik davranmaz.

Gerçekten de sayfa hem küfün hem de su hasarının izlerini taşıyordu, o kadar kırılganlaşmıştı ki ikiye bölünecekmiş hatta dağılacakmış gibi duruyordu. Ciltli bir dergiden kesilmiş gibiydi.

Okuyun, Bayan, okuyun.

Dediğini yaptım ve sanırım, yaşlı adamın tarihinin tam bir bilinci içinde okuduğumu söylememe gerek yok. Bu yirmi satıra hem şüpheyle hem de düşmanca duygularla yaklaştım ve bir an için onu kavradığımı sandım. Bir tür Doğulu Tristan Tzara idi; ama çok karmaşık iç kafiyeleri olan bir şey için fazlasıyla üstünkörü bir cevaptı bu, Tzara'dan farklı olarak da hiçbir şey zerrece sahte veya modası geçmiş gibi değildi. Sayfa boyunca bıçak gibi yararak ve saplayarak, aynı anda hem aşina hem yabancı bir duyguyla yol alıyordu. Malayca ve Urduca'yı içeren yöresel dil, Eliot kodu kadar yaygın bir şeyi mi maskeliyordu acaba? Ama bu da uymuyordu çünkü aslında bir sesi taklit edemezsiniz. Şu anda tüm bildiğim, bu en büyük şaşkınlık ve şüphe anımda, kalbimin sahiden de çok hızlı çarptığıydı. Parçayı tekrar okuduğumda, bir editörün hayatta güvenebileceği tek şeyi, kanımdaki coşkuyu hissettim.

Bunu kim yazdı, diye sordum. Aşırı haşin görünüyor olmalıydım ama aslında yürek çarpıntıları içindeydim. Gerisi nerede?

Gözlüğünü çıkardı, gözlerini ovuşturdu ve içini çekti.

Lanet olsun, diye düşündüm, elbette! Bu o. O olmalı. Siz mi yazdınız?

Hayır, hayır, ben yazmadım.

Yazarı bir sır mı?

Bana inanmayacaksınız.

Bilmek isterim, dedim.

McCorkle adında bir adam.

Benim bayağı fevri bir tabiatım vardır. Ailem bilir benim öfkemi. Bana yardımcı olmaya çalışan birine vahşice saldırmaya kalkışıp muhtemelen tek başıma öleceğim. Özür notlarımı yazmak için de geçerli sebepler görmüşümdür. Bunlardan biri de Cyril Connolly'ye yazdığım, alçaltıcı kısa mektuptur ve yazarın British Museum'daki vesikaları arasındadır Ama bu durumda, tam bir keşif ihtimaliyle tahrik olmuşken yazarın bizatihi "merdivenin tepesindeki adam" ol-

duğu söylenmişse, öfkelenmem yadırganmamalı.

Korkarım ki, dedim, Bay McCorkle'ın kötü şöhreti kendisinden önde gidiyor.

Evet, dedi, kim olduğunu biliyorsunuz. Davranışları beklenenden farklıydı. Acayip bir biçimde ısrarcıydı aslında. Ah, onu tanıyorsunuz elbette.

Ama onun hakkında bilmediklerim de var, değil mi?

Cevap vermedi ama kâğıdı, plastik kılıfının emniyetine iade etti.

Ticari değeri olduğunu pek sanmıyorum, dedim.

Size seyyar satıcılık yapmaya geldiğimi sanıyorsunuz, dedi nezaketsizce.

Tastamam öyleydi elbette; ama başımı hayır anlamında salladım.

Öyleyse *ne* düşünüyorsunuz? Başını kaldırıp hâlâ sulu fakat aynı zamanda saldırgan gözlerle bana baktı.

Ah hayır, dedim, buluşmayı isteyen sizsiniz.

Gözlerini kırpıştırdı. Belki bir fincan çay, dedi ve o anda ne kadar acayip ve kırılgan bir yaratık olduğunu fark ettim, güçsüz, acıklı, gururlu ve kendini beğenmiş.

Ben çayını koyarken o bir kez daha işe yaraması için inatla zorladığı izolebandıyla uğraşıyordu.

Batu Mağaralarına gittiniz mi, diye sordu. Hazinesi mühürlenmişti; lakin çay fincanını kaldırırken eli hafifçe titriyordu.

Ben çok kötü bir turistim.

Evet, dedi, ben de yabancı yerleri hiçbir zaman sevmedim. Yine de kavadi taşıyıcılarını görmelisiniz. İnsanlar hoşlanıyor sanki bundan... Ete saplanmış bambular. Durakladı, gözlerini dikmiş bana bakıyordu. Slater size tüm bu McCorkle olayını anlattı, değil mi?

Evet.

Weiss'in öldüğünü de söyledi mi?

Editör mü?

Başını salladı ve çayını yudumladı. Eli şimdi tir tir titriyordu.

Kendinizi korkunç hissetmiş olmalısınız.

Daha da kötü, dedi o kâğıtsı, genizden sesle.

Başlangıçta güzelliğine vurulmuştum ama şimdi onda çok itici gelen bir şey seziyordum: kudret gördüğüm yerde muhtaçlık, kara-

ciğer lekeli titrek eller ve çayla ıslanmış o dudaklardaki tedirgin edici şehevi gölge.

Hikâyeyi anlatırsam dinler misiniz?

Omzunun üzerinden Jalan Treacher'a, yağmurun düğümlü sicimleri ardında kaybolup gittiği yere baktım.

Sanırım yapacak daha iyi bir şeyim yok, dedim; ama aslında hikâyesine hiç ilgi duymuyordum. O parçayı tekrar okumak istedim ve onun da gayet iyi bildiği gibi, hikâyesine katlanmak durumundaydım.

6

Sahtekârlıktan nefret ederim, diye söze başladı, gri gözleri ışıldayarak. Şiirime aşina olsaydınız bunu bilirdiniz. İyi bir masa ya da sandalye gibi, orada da işe yaramayan hiçbir şey yoktur. Bu yüzden sahte bir şeyle ilgili olarak hatırlanmamın ne kadar kötü olduğunu takdir edersiniz. Duman ve aynalar, bir şaka, tümü bundan ibaretti.

Durakladı, adeta suçlarcasına, düşmanca bakıyordu. Avustralya'ya gittiniz mi hiç, diye sordu ansızın. Hayır, tabii ki gitmediniz.

Aslında, dedim, annem Avustralyalıydı.

Evet, demode olmaktan müthiş korkarız biz.

Annem Avustralya'dan söz etmeyi sevmezdi. Ona bir garezi var gibiydi.

Evet, bir Avustralyalı o, Fransa'da insanların ne dediğini ya da Londra'da ne giydiğini merak eder. Onun için mesele bu, değil mi? Tiz ve keskin sesini yükseltti, etrafın dikkatini çektiğinden habersiz görünüyordu. Hayır, bekleyemeyiz, diye haykırdı, elini dizine vurarak. Bilmek için bir gün bile bekleyemeyiz ama beklemek zorundayız. Buna şimdi Mesafenin Tahakkümü diyorlar, öyle dediler bana.

19. yüzyılda, diye devam etti, çayına enerjik bir tavırla şeker koyarken, Sydney'in kadınları İngiliz hanımefendilerin kıyıda yürürken ne giydiklerini görmek için Circular Quay'e inerdi. *Wah*, şuna bakın. Ben de bir tane almalıyım. Gördükleri her şeyi bir haftada kopyalarlardı. Bu durum hâlâ aynıdır, inanın bana. Hangi moda yoldan

geçerse ona sahip olmak isterler. Osbert Sitwell, Edith Sitwell, yarın sokaklarda tıpkı onlarınkine benzer şiirlerimiz olacak. O sırada, dedi, rıhtımdaki moda gözcülerinden biri de David Weiss adındaki genç bir adamdı.

Editör mü?

Çok yakışıklı bir Yahudi. Ebeveynleri paçavra işindeydi. Bir edebiyat adamıydı aynı zamanda, öyle düşünüyordu. Bir edebiyat delikanlısı aslında, o kadar genç. Anne baba, bu insanların çoğunda olduğu gibi kültürlüydü. Ona rastlayana kadar bir Yahudi evine hiç gitmemiştim. Kim inanabilirdi buna? Benim evim dolap gibi tamtakırdı: hiç kitapsız, soğutucudaki tabaklarda kurumuş artıklar. Burada ise ansızın duvarlarca kitap, Türk halıları, modern tablolar, de Chirico, Leger. Benim için tam bir şok. Birinin hayata böyle başlaması adil değil.

Weiss ve ben, dedi, Fort Street'te öğrenciydik, zeki çocuklara eğitim veren bir okulda. Şimdiki aşağılık halimle bunu kim tahmin edebilir? O zaman Yunanca öğrenim bursunu, Hokusai'nin Renoir üzerindeki etkisi hakkında bir denemeyle de Özel Ödül'ü kazanmıştım. Üstelik çalışmayı tıpkı basımlarından yapmıştım. Ama Rilke ve Mallarmé'yi, David Weiss sayesinde öğrendim. Düşünün, benden üç yaş küçüktü. Bana *The Little Review* dergisini ödünç verirdi. Arkadaştık, özel bir ilişkiydi; ama bana hep yabancı kaldı. Bu insanları bilirsin, ketumluk ya da tevazu yaradılışlarında yok. Her zaman kendilerini öne atarlar, garsonun kendilerine gösterdiğinden farklı bir masaları olmalıdır. Çorbayı çoğumuz geldiği gibi içerken, onlar için biraz daha ısıtılmalıdır. Bir Yahudi düşmanı olduğumu düşünmeyin sakın. Ama belki de öyle biri gibi konuşuyorum.

Gerçekten de öyle konuşuyordu.

E tabii, Weiss'i kıskanıyordum, kıskanmıyordum diyemem. Hepimiz, sesimizi bulmaya çalışan ve şiirlerimiz saman kâğıdına basılan küçük dergilerde çıksın diye çabalayan şairlerdik. Savaştı bu, medeniyetin sonuydu, kim bilebilirdi? Yirmi dört yaşındaydım, Yeni Gine'deki orduda erdim. Weiss'in, Savunma Bakanlığı'nda cepheden kaytarmalık bir işi vardı. Melbourne'de oturmuş keyif çatıyordu. Ben kahrolası Japonlarca vuruldum, sedye üstünde yüz kilometre taşın-

dım, sonra bir pusuda yere atılıp gaddarca terk edildim. *Cheh*. Sonu yok bunun. Rabaul'da bir hastaneye götürüldüm; Townsville'e nakledildim, işte orada *Personae* denilen şiir dergisini verdiler bana. Saman kâğıdına değildi bu. Şahane, en iyi kâğıt, renkli bir kapak resmi. İçinde, şiir ve sanatta en son yenilikler. Editörü kimdi dersiniz? David Weiss! İlk duygum? Kıskançlık. Neden olmasın? Benden üç yaş küçüktü. Onun için savaş yoktu ve şimdi böylesine ilerideydi. Ama sonra, seçtiklerini okuduğumda hissettiğim artık kıskançlık değildi... Ne acıklı, Bayan. Öylesine sahte, öylesine zavallı. Başı sonu belli değil. Samimiyetle söylüyorum, bu şeye tahammül edemedim. Midem bulandı. Size o duyguyu anlatayım. Tam tamına annemi Haberfield'daki İngiltere Kilisesi'nde dinlemek gibiydi. Hep bir yapaylık kokusu vardı onda. Kutsal, kutsal, kutsal. Cevapları herkesten daha gür bir biçimde böğürerek kendisini ele güne rezil ediyordu. *Samah samah*, hep aynı: Nerede rastlarsanız rastlayın, sahte sahtedir.

Avustralya'da beni koyu bir muhafazakâr sanırlar. Bakın, Eliot ve Pound okumaya Weiss'den daha fazla vakit harcadım, daha sonra da bunu ispat ettim. Büyük şairlerin bile tikleri vardır. Tembel bir okuru yapmacık tavırlarla kandırmak hiç sorun değildir. Weiss benim hiç duymadığım yazarları tanıyordu. Ama karakterinde bir sığlık vardı. Bir klasiğe atıfta bulunurcasına, "Bak, Anofeles'im" gibi bir dizesi olan bir şiir gönderseniz ona, Anofeles'i tanımadığını asla itiraf etmezdi. Araştırmayı deneyebilirdi ama eğer bulamadıysa... Unut gitsin. Uydur gitsin. Boş ver.

Yani Bayan, Anofeles bir sivrisinektir ve ben dergisini gördüğümde onu teninin açıktaki yerinden sokmayı kafama koydum. Biliyorum, size asalaklık etmeyeceğimi söylemiştim...

Lütfen, dedim, ne isterseniz.

Salatalıklı bir sandviç ısmarladı, menüdeki en ucuz şey oydu.

Ama şairiniz için tüm bir hayat yarattınız, dedim. Bir nüfus kâğıdı bile çıkarttığınız doğru mu?

Bana dik dik baktı. Slater söyledi size, evet mi hayır mı? Ne dedi *lagi*?

Hepsi bu kadar

Weiss bir komünist bozuntusuydu, dedi öfkeyle. McCorkle'ı bir

maden işçisi de yapabilirdim ama sendika kartını aramaya kalkarlardı. Onun yerine bir bisiklet tamircisi getirdim dünyaya. Ama şiirleri bilgi yüklü olacaktı, bir sürü klasik referans. Bir tamirci parçasından. Açıklayın bunu. Olamaz. Ne fikir ama, cahillerin büyük sanat yapabilmesi.

Çok inandırıcı olmuşsunuz gibi görünüyor, dedim.

Hile *kokuyordu*.

Sandvici geldi, onu almak için duraladı, yıllardır hiç sandviç görmemiş gibi evirip çevirdi.

Pis kokuyordu, dedi; ama genç Weiss'in hortumunu kaybettiğini biliyordum. Domuz bokunda inci bulmayı öylesine istiyordu ki durup kanıtları sorgulamayacaktı hiç. Mektubu bu nedenle yazdım. McCorkle'ın kız kardeşinden gelmek üzere.

Salatalıklı sandvicini tekrar yerine koydu, bunu yaparken yüzü tümüyle değişti, yanakları çöküyor, gölgeli ağzı bir dulkesesi gibi gerilip büzülüyordu. Dönüşümü rahatsız ediciydi ve kız kardeşin kişiliğine büründüğünü anladığımda da bu duygu azalmadı.

"Beatrice McCorkle" diye anons etti, eğitimsizliği ve görgülü görünme hevesini aynı oranda yansıtan, özenli bir genizden şiveyle.

"Muhterem Efendim, ağabeyimin ölümünden sonra eşyalarını elden geçirirken, yazmış olduğu bazı şiirleri buldum."

Chubb'ı izlerken, bir defasında Pimlico'da katıldığım ve Galli bir kadının ansızın modern bir genç adam gibi konuşmaya başladığı, tam anlamıyla sinir bozucu bir seansı hatırladım. O çarpıcı bir başkalaşımdı ya, şu anda Highland Stream'in ekose sedirlerinde gerçekleşen gösteri onu da geride bırakıyordu. Christopher Chubb, bedenine bol gelen giysileri ve lekeli elleriyle hâlâ karşımda oturuyordu ama ses tamamen başka bir yerden ve başka bir bedenden geliyordu. Gelecekte de sık sık olacağı gibi, tüm o tedirgin edici Malayca tabirler birdenbire eriyip gitti. Karakterin derinlik ve inceliğine bakarak, bir an kadının Chubb'ın o kadar çok nefret eder gibi göründüğü annesi olup olmadığını merak ettim.

"Ben şiir konusunda hüküm verebilecek biri değilim" dedi Beatrice McCorkle'ın sesi. "Ama şiirleri gösterdiğim bir arkadaşım çok iyi olduğunu düşünüyor ve yayımlanması gerektiğini söylüyor. Onun

tavsiyesine uyarak fikrinizi almak üzere şiirleri size gönderiyorum.

Bana onlarda kayda değer bir şeyler bulup bulmadığınızı bildirme nezaketini gösterirseniz memnun olacağım. Edebiyatla ilgili biri değilim ve kardeşimin yazdıklarını anladığımı sanmıyorum; ama bu konuda bir şeyler yapmam gerektiğini hissediyorum. Kardeşim Bob çok içine kapanık bir insandı, son yıllarda tek başına yaşıyordu ve şiir yazma konusunda katiyen bir şey söylemedi. Geçen temmuzda ölümünden önce çok hastaydı ve bu da hayata bakışını etkilemiş olabilir.

Zarfa 2,5 penilik bir pul koyuyor ve cevabınızı rica ediyorum. Saygılarımla. Beatrice McCorkle."

O anda, sandvicini yerken, Chubb bir canavar gibi görünüyordu: Hain, Yahudi düşmanı, "hakikat ve güzellik" aşkı içinde öylesine çirkin ve kendi kendini kandıran biri. Gözlerimin ardında Wode-Douglass öfkesinin buhar gibi yükseldiğini hissettim ve eğer buraya geldiğimiz o travmatik gece bizi karşılayan Sih kapıcı araya girmeseydi, hakikaten çok sert konuşurdum.

Arkadaşınız, dedi. Bay Slater. Çok hasta. Ona gitmelisiniz.

7

Slater odasının kapısında bekliyordu. Yüzü yeşildi. Arkasındaki kasvetli odadan, havalandırması yetersiz bir tuvaletin nahoş kokusu geliyordu.

Çok üzgünüm, dedi son Enterovioform'umu teslim alırken. Bencil bir hayvanım ben, biliyorum.

Daha kapı ağzında ayakta durur vaziyetteyken suyun yardımını almadan hapı midesine indirdi. Umarım amipli dizanteri değildir, dedi. Bir defa yakalanmıştım ona. Bir haftada beş kilo verdim. Böyle bir durumda, becerebilirsen, doktora gitmek şart. Gerçi İngiliz'sen anasının nikâhını istiyorlar. Çinliler daha iyi.

Odaya girdi ve böylece akıl almaz bir biçimde iki kişilik kahvaltının artıkları gözler önüne serildi. Slater, bakışlarımı takip ediyordu.

Evet, evet, dedi tepsinin üzerine bir peçete atarken. Biliyorum, biliyorum.

Bir misafirin mi vardı, diye sordum kuşkuyla.

Ben sefilin biriyim, sevgili kızım, öyleyim, biliyorum. Biraz masajın bana iyi geleceğini düşündüm.

Bir masözle kahvaltı ha? Benim de bir misafirim var.

Bu onu biraz canlandırdı; ropdöşambrının kuşağını tekrar bağlarken, şımarıkça, bacaklarının görmek istediğimden çok daha fazlasını açığa çıkardı. Seni şeytan, dedi.

Hayır. Misafirim, Christopher Chubb.

Chubb? Olamaz!

Kendisi hâlâ aşağıda.

Slater tüm ağırlığıyla yatağa çöktü. Şimdi beni dinle, küçük Micks, dedi. Ona gitmesini söyle.

Böyle bir şey yapmayacağım.

O iyi bir adam değil.

Ama yine de ilginç.

Ah, ne demezsin, elbette ilginç, dedi ıkınıp sıkınarak telefona uzanırken. Kahrolası resepsiyonu ara. Şu kapıdaki koca Sih'i çağırıp onu uğurlamasını söylerler.

Telefonu ondan alıp yerine koydum. O benim misafirim, dedim.

Misafirin zırdeli. Ne satıyor?

Bir şey satmıyor. Çağırdığın sırada bana McCorkle Hilesi'ni anlatıyordu.

Tanrım, Sarah, sen uluslararası saygınlığa sahip bir şiir dergisinin editörüsün. Böyle bir şeye *dokunmak* bile istemezsin. Sana şiir mi gösterdi?

Hayır.

Emin misin?

Tabii ki eminim.

Her neyse, Chubb'dan uzak dur. Dikkatini o sülüğe asla çekmemeliydim. Senden para istedi mi?

Sadece bir salatalıklı sandviç.

O kadarla kalsın öyleyse. Hiç mi hiç dengeli değildir o. Neden burada olduğunu sanıyorsun? Eğitimli bir adamın neden o korkunç dükkânda, bacaklarındaki o cerahatli sivilcelerle oturduğunu sanıyorsun?

Sanırım onlar tropik çıbanlar.

Chubb orada, Micks, çünkü aklını kaçırdı.

Slater'ın başka bir şair hakkında bu kadar yüksek sesle olumsuz konuştuğunu duymak, en hafif deyişle, olağandışıydı. Dylan Thomas'ı bir yana bırakacak olursak, normal koşullarda fevkalade dikkatliydi. Şimdi onu büsbütün duymazdan gelmiyordum ama güvendiğim bir şey varsa o da zevkimdi ya da banalliği göze alırsam, kalbim. İnsanın nabız atışları da karşılaştığı şeyin çok güvenilir bir göstergesidir.

Bir deli olarak, dedim, bayağı inanılır biri. Bana onu ne kadar iyi tanıdığını niçin söylemedin?

Onu tanımıyorum! Savaşın sonunda Sydney'de birlikte bir akşam geçirdik ve beni oyuna getirmeye çalıştı.

Cinsel anlamda mı demek istiyorsun?

Hayır, elbette cinsel filan değil. Gerçekten de aşağılık biridir. Seni kendi sanrı dünyasına sürükler ve en olmayacak şeylere inandırır.

Onu daha da ilginçleştiriyorsun.

Bu benim sorumluluğum, senin onunla bir daha konuşmana izin veremem.

Çok daha fazlasını söylemeye niyetliyken, o anda güçlü bir bağırsak spazmına yakalandı ve sancıdan iki büklüm oldu. Hâlâ o vaziyette, tökezleyerek banyoya gitti. O işini görürken ben de odanın kapısını aralayıp kapanmasın diye telefon rehberini dayadım ve pencereleri zerrece aman vermeyen yağmura açtım. Az sonra halı hayli ıslanmış olsa da odanın havası biraz olsun tazelenmişti.

Slater döndü, kendini tüm ağırlığıyla yatağına attı ve örtülerin altına sokuldu.

Onu hemen sepetle, dedi. Bana güven, Sarah.

Sonuca ilişkin daha açık bir uyarı olamazdı ve gerçekten de görüşmemizi sonlandırma niyetiyle lobiye döndüm.

Slater'la mı konuşuyordunuz, diye sordu Chubb, ben kanepeme dönünce.

Evet, öyle.

Benim deli olduğumu mu söyledi?

Hayır, tabii ki söylemedi, dedim. Ambalajlı şiir sayfasının sehpanın ortasına geri konmuş olduğu gözümden kaçmamıştı.

Wah, bana rastladığı gece çok korktu.

Peki, neden Bay Chubb?

Bana keskin bir bakış fırlattı. Benim hikâyeyi duymuş olmam ihtimalini hesaplıyor gibiydi. Nedenini size anlatmayı düşünüyordum, dedi sonunda; ama Yahudi'ye ne olduğunu anlattıktan sonra. Oysa görüyorum ki Slater sizi benden soğutmuş.

Hayır, hiç de değil. Elbette değil.

Bana hayvansı bir ihtiyatla baktı ama pek tabii anlatmaya geldiği hikâyeye devam etti, sadece ara sıra sandvicinden bir ısırık almak için duraklıyordu. Yiyişi bana bir köpek ya da kedininkini hatırlatıyordu, daima ihtiyatlı, lezzetli yiyeceğin bir kapanın içindeki yem olmasından kaygılanan.

8

Kıskansam da kıskanmasam da, dedi Chubb, çalışmamı *Persona-e*'ya göndermiştim ve Weiss beni altı ay bekletip reddetti. Ama ona "Bob McCorkle"ın ilk iki sahte eserini gönderdiğimde, yedi gün sonra, sırf bu maksatla kiraladığım Townsville Postanesi'ndeki posta kutusunda bir zarf buldum. Weiss bir kerevit kadar *bodo* idi, sürünerek içeriye girmek için can atıyordu. Öyle heyecanlıydı ki doğru dürüst yazamıyordu. Kargacık burgacık yazısını okumak çok zordu. "Değerlendirmem, bu çalışmanın olağanüstü bir önem taşıdığı yönünde. Bana onun baki şiirlerinden biraz daha gönderebilirseniz çok memnun olacağım." Baki, aman Allahım! Beatrice'e "baki" yazıyor. Ne kadar *kibirli*!

Ee, tuzağı özellikle onun için tasarladınız. İçine düştü diye zavallı adamı suçlayamazsınız.

Ah, elbette suçladım. Başlangıçta çok suçladım onu.

Ama onu mahvetmek için yola çıkmıştınız.

Hayır, diye haykırdı Chubb, öyle bir hiddetle haykırdı ki sesi lobiyi bir işportacının sesi gibi yarıp geçti; dümdüz basit bir takım elbise giymiş, duvar yüzlü Çinli bir centilmen, resepsiyonun arkasından çıkıp elleri kasık bölgesinde kavuşmuş halde bizi seyre durdu.

Hayır! Sulanmış gözleri, soğuk ve bulutlu bir maviye dönmüştü. Lütfen, hayır.

Bay Chubb...

Hayır, diye sözümü kesti, kesinlikle yanılıyorsunuz. Ona zarar vermeyi hiç düşünmedim. Hiç tehlike yoktu.

Öldü o, dedim, niyetlendiğimden daha öfkeli bir tavırla.

Gözlerini dikip öyle bir baktı ki neredeyse ürküttü beni. İrislerindeki yarıklar hızla donan buzdaki çatlaklar gibiydi.

Weiss'i severdim, diye başladı tekrar. İyi niyetliydi. Sadece yirmi bir yaşındaydı ve modanın tam ortasında olmak için çırpınıyordu. Ama anlamıyor musunuz? Oğlan zırva yazıyor, zırva basıyor. Bunun önemi var mı, Bayan? Belki ben gerçeğe dostluktan daha fazla değer verdim.

Bana doğru baktı. Benim bu görüşü onaylamamı bekler gibiydi. Dilimi tuttum.

Ne düşünürseniz düşünün, ben gerçeği kanıtlamak için yola çıktım. Bu insanlar en son modaya öylesine kapılmışlardı ki... Hiç öz yok. Sadece hareket. Hakikat ölmüştü ya da çürüyordu. Şiirde anlam ve işçilik, tam bir çözülme içindeydi.

"Bu insanlar" dediğiniz zaman, dedim, Yahudileri mi kastediyorsunuz?

Duraladı ve bakakaldı bana. Tam isabet mi kaydetmiştim yoksa varsayımımla donakalmasına yol açacak kadar mı hedeften şaşmıştım, anlayamadım.

McCorkle şiirlerini okudunuz mu, diye sordu sonunda. Hayır mı? Öne doğru eğildi ve şaşılacak kadar nemli elini kolumun üzerine koydu. Elini çekene kadar hiç kıpırtısız oturdum.

"Bataklar" diye alaycı bir edayla ezberden okudu o incecik, genizden sesiyle, "bataklıklar, ariyet çukurları ve diğer/Durgun su alanları/Üreme yerleri olarak hizmet verir..." İşte, dedi. Genç Bob McCorkle'ın dehası. Buna ne dersiniz?

Tabii hiçbir şey demedim.

"Durgun su alanları üreme yerleri olarak hizmet verir." Bunun nereden alındığını biliyor musunuz?

Başımı hayır anlamında salladım.

Ordunun sivrisinek imhasına yönelik bir elkitabından Yani hiçbir anlamı yok. Ona gönderdiğim bir şiir daha var. "John Keats ile Söyleşi." Şöyle başlıyor: "Sana buruk davrandım, kardeşim..." Çalıntı bu. Her eğitimli insan bilir nereden olduğunu.

Bu resmi öğretici tavrı nasıl da itici geliyordu bana. Pound, dedim: "Seninle bir antlaşma yapıyorum, Walt Whitman – Yeterince uzun süre nefret ettim senden."

Evet, dedi, sonra da Bob McCorkle'ın Keats'e dizelerini dinleyin. "Sana buruk davrandım, kardeşim/Lenin'in o sözünü anımsayarak, gölge/Çoktan yüzüne inmişken: 'Duygular vasıflı işçiler değildir.'" Elbette, Lenin asla böyle budalaca bir şey söylememişti.

Eprimiş, bollaşmış yakası ve yukarı kalkmış yamuk kaşlarıyla sahiden de bir zırdeli görünümündeydi. *Çekil! Elleme beni, kır sakallı çılgın!* Aynı fikirde değilim, dedim. Lenin dizesi budalaca olmaktan ziyade esprili. Açılış dizesi de Pound'unkinden oldukça farklı.

İstemeden onu övmüştüm kuşkusuz, burada gerçek yazarın Chubb olduğunu unutmak ne kadar kolaydı. Dilimin bu sürçmesiyle keyfinden kabına sığamaz oldu ve bana ansızın, *başıma gelen büyük trajedi, hanımefendi* türünden bir hikâyeyle High Wycombe'deki mutfak kapısına dayanan kurnaz, ihtiyar serserileri hatırlattı.

Ancak kendimi fazlaca müstehzi göstermemin de gereği yok; çünkü duymak istediğim hikâye tam da buydu. Bu, Chubb'ın da aklına gelmiş olmalıydı elbette.

Size ilk McCorkle şiirlerini gösterseydim, hileyi sezerdiniz, biliyorum sezeceğinizi.

Ama Bay Chubb, benim muhakeme gücüm hakkında zerrece fikriniz olamaz ki.

Aiyah, derginizi gördüm.

Ama söylediğiniz gibi okumaya vaktiniz olmadı.

Yine duraladı ve bakakaldı bana. Her neyse, dedi sonunda, Weiss –yine o korkunç şiveye kayarak– "İstediğiniz biyografik bilgiyi sunmaktan memnuniyet duyarım" diyen küçük Beatrice'e cevap yazdı. Beatrice hiç karşılık vermese daha iyiydi ya, artık dönüş yoktu. Bob McCorkle doğmak zorundaydı. "Bob'u on dört yaşında okulu bırakmaktan vazgeçiremedim" diye yazıyordu Beatrice, "ondan son-

ra da işe girip çalışmakta kararlıydı. Her zaman onun ortaöğrenimini bitirmemekle aptallık ettiğini düşünmüşümdür."

Kadın nasıl yazıyor amal Çok kibar. Çok saygılı. Kendini ağırdan satmak deriz biz buna.

"Şiirlerin yayımlanabilecek kadar iyi olmasına çok memnun oldum. Onların denizaşırı ülkelerin insanlarını ilgilendireceğini hiç düşünmemiştim." Mektuptaki yazı, dedi Chubb, şiirlerden de iyi. Varoşların kokusunu alabilirsiniz orada. Kurtbağrı çitinde kedi sidiği. Gaz kaçağı. Küçük burjuvazinin iğrenç kokusu.

Beatrice'in, dedim, annenizle herhangi bir benzerliği olabilir mi?

Konuşmakta olduğumuz bir saat kadar sürede, Chubb çaydan daha sert bir şey içmemişti; ama şimdi bir sarhoş gibi çabucak tetiklendi öfkesi. Bilgiçlik taslamayın, diye tısladı.

Bu ani öfke bana Slater'ın uyarılarını hatırlattı. Hemen çantamı alıp kalktım.

Releks, dedi aceleyle. Lütfen. Kaba davrandığımın farkındayım. Derhal keseceğime söz veriyorum.

Teşekkür ederim, Bay Chubb, çok ilginçti.

Siz sahici Sarah Wode-Douglass mısınız? *The Times* için Christie Cinayetleri'ni siz mi yazdınız? O siz miydiniz? *Jalan-jalan* kapımın önünden geçme ihtimaliniz nedir ki? Hem de John Slater'la birlikte. Ben, Rilke okurken. Milyonda bir ihtimal bu; ama inanın bana, Bayan, son on bir yıldır sizi bekliyordum.

Kendimi, son kez de değil, ondan büyülenip olduğum yere mıhlanmış buldum. Elimde çantam, ayakta duruyordum, yalnızca ciddi gözlerinin değil, aynı zamanda görüş sınırlarım içindeki kışkırtıcı paketin de son derece farkındaydım.

Size anlatmak istediklerim sırf şiirle ilgili değil, dedi. Ondan çok daha kötü bir şey. Oturun.

9

Otur emri bana yönelikti ama John Slater da itaat etti ona. Birdenbire ortaya çıkmış, uzun kolunu korumacı bir tavırla arkama, kocaman çıplak bacaklarını ise Chubb'ın plastik kaplı ürünlerinin sırra

kadem bastığı sehpanın altına doğru uzatarak sere serpe yanı başıma yayılmıştı.

Slater'ın burnunun yukarısındaki iki dikey kaş çatma çizgisi, onun çekiciliğinin fazla sakarinli olmasını her daim engelleyen bir asit gibiydi. Çizgiler, berrak ve kıpır kıpır olan gözlerine dikkat çekiyor ve her nasılsa, alnının kıvrılıp bükülen derisi üzerinde bir tür manevi şiddeti çağrıştırıyordu. Kuşkusuz son derece vahşi görünebilirdi ve sırf boyu bosu bile, besbelli ki kovalamaya geldiği Chubb'ı korkutmaya yeter de artardı.

İlk önce, her zamanki gibi, yemeğe ve içkiye ihtiyacı vardı.

Garson kıza siparişini söyledi: *Satu lagi* bira, bir Tiger daha, o küçük kuru balık şeylerinden var mı? *Ikan ketcheel*. Adlarını unuttum.

Kızarmış balık mı, *Tuan?*

Hayır hayır, küçük balık. Atıştırmalık.

Parçalayacakmış gibi baktım ona.

Christopher, garsona ne demek istediğimi söyler misin?

Ikan bilis.

Kız onu duymamışa benziyordu. Ama bir dakika sonra bir kâse kurutulmuş balıkla döndü: her biri bir yasemin yaprağı boyunda, ufacık, keskin kokulu yaratıklar. Chubb kıza teşekkür etti ve o anda ben kızın bir şekilde ondan kaçındığını sezdim. Bu benim için onun tuhaf yerel şöhretinin ilk ipucuydu.

Slater, balıkların tadına bakmak için öne doğru uzandı, yüzünü buruşturdu ve kâseyi öteye itti. Hiç mi hiç düşmanca davranmak istemiyorum, dedi Chubb'a; ama eğer para için geldinse Christopher, kesinlikle yanlış kapıyı çalıyorsun.

Slater'ın bir İngiliz şairle böyle konuşabileceği hayalimden bile geçmezdi; ama Chubb zerrece rahatsız olmuş görünmüyordu. Kâğıtsı gözkapaklarını indirip gülümsedi.

O –Slater bana doğru kaşlarını çattı– zahmet etmene değmez. Konuşması gösterişli olabilir ama ailesi birkaç yüzyıldır borca batmış durumda ve elde kalan azıcık paranın tümü de seneler önce pek keyifli geçen davetlere harcandı gitti. Bana gelince, *Kraliçe 2. Elizabeth*'in kadrolu şairi konumuna inmiş bulunuyorum.

Bu bir yalandı.

Demem o ki havanda su dövüyorsun, diye bağladı.

Evet, dedi Chubb.

Garip, yönsüz bir yanıttı, bu da en iyi eserleri bazen tam da bu tür bir sarsıcı etkiyle kendilerini farklılaştıran Slater'ın duralamasına yol açtı.

Evet, dedi Chubb, işte, Auden'ın sana karşı olan tavrını haklı çıkarıyorsun, öyle değil mi?

Slater'ın yakışıklı çehresindeki ifade, umulmadık bir anda gaddarca tokatlanan birinin ifadesiydi. Pislik atma dostum, dedi usulca.

Ama Chubb ona doğru eğildi ve bu anda gözüm, alt ve üst dudağı arasındaki ince esnek tükürük ipliğine takıldı; tıpkı bir midyenin iki kabuğu arasındaki bağlantı gibiydi. Auden'ın cümlesini hatırlayamıyorum, dedi, yardım et. "Yazar, özgeciliği kavramaktan âcizdir" değil miydi?

Birinin John Slater'la son defa bu şekilde konuşmasından bu yana çok uzun bir süre geçmiş olmalı diye düşündüğümü hatırladığım bir sessizlik oldu. Britanya'da kendini her nasılsa o kadar "sevdirmişti" ki değil onun aleyhinde tek kelime söyleyecek bir şairi, eserlerinin iç bayıltıcı veya pornografik olduğunu gizlice düşünen birini bile bulmak güçtü. En kötüsünden bir kavgaya tanık olacağımdan emin, John'un heybetli bir yeleyi andıran kır saçlarını geniş, düzgün alnından geriye atmasını izledim. Ama nihayet cevap verdiğinde çıkan, hayli güçsüz bir sesti.

Üzgünüm, dedi.

Chubb, ani bir göz kırpıştırma dışında bir tepki vermedi.

Wystan şayanı dikkat bir adam, diye devam etti Slater; ama en kötüsünden gaddarlıklara da gücü yeter ve başkalarından talep ettiği ahlaki standartlara kendisi her zaman uymaz. Fakat bu meselede asıl konu bu değil, dedi garson kızın birayı koymasını hüzünle izleyerek. *Ikan bilis*'ten bir avuç aldı, sonra tekrar kâseye bıraktı. Aptalın teki gibi davrandım, dedi. Sen de bana vurdun. Kısasa kısas.

Chubb omuzlarını silkti. Hileci benim. Kimse bana yüz vermiyor.

Ah, lütfen. Yeter. McCorkle işini hâlâ sahiden hatırlayan kaldı mı sanıyorsun? Unutuldu gitti. Şuradaki Micks'in senden haberi bile

yok. *The Modern Review*'un editörünün ne senden haberi var ne de Bob McCorkle'dan.

Yalan söylediğin için teşekkürler.

Yalan olmadığını biliyorsun.

Çok lütufkârsın. Başını eğiş tarzında hiç Avustralyalılık yoktu, o keskin, ölümcül istihzadan da eser kalmamıştı. Böyle ünlü bir şair, dedi.

İltifat, Slater'ı bana tam tamına Harold Wilson'ı hatırlatır bir şekilde fiziksel olarak şişirmişti. Haydi ama, dedi, pohpohlama beni.

İyi şair dedim mi?

Tam isabet, dedi, Slater.

Bu çekişme sıkıcı değildi sanırım; ama onun Chubb'la kavgası –ki bunu gelecek birada ya da bir sonrakinde mutlaka yapacaktı– beni ilgilendirmiyordu. Oysa şu anda bilhassa Auden'ın düşündüğünden daha terbiyeli bir adam olduğunu kanıtlama arzusuyla hareket ediyor gibiydi. Chubb'a para teklif etmeye başladığında canım sıkıldı ama şaşırmadım.

Elbette ödünç olarak, dedi, sana elli sterlin verebilirim. Hemen şimdi yapabilirim bunu.

Bir tomar buruşuk Malezya doları çıkardı.

İnanıyorum ki Chubb bir an parayı almayı düşündü; ama sonra geri çekildi, başını olumsuz anlamda sallayarak kanepede yan yan kaydı.

Lanet olası para için buradasın demiyorum. Sana elli sterlin ödünç vereceğimi söylüyorum. Saygı göster, dostum. Bana hakaret etme.

Tavukla konuşan bir ördek gibi.

Ne?

Paranı istemiyorum.

Duraksadı. Belki bu hanımefendi benim hikâyemi yazar.

Sevgili dostum, bu Fangio'dan* Mini Moke'ni park etmesini istemek gibi bir şey. Onun kim olduğunu bilmiyor musun? Sıradan, lanet bir kiralık yazar değil o. Önemli bir derginin editörü. Üstelik artık hiç kimse senin hikâyenle ilgilenmiyor. "'Olayların gidişatından

* Juan Manuel Fangio, Arjantinli ünlü yarış arabası sürücüsü. (ç.n.)

etkilenmeden' fi tarihinde hafızalardan silindi o." Sahiden de, eğer burada saklanıyorsan –hani derler ya– savaş bitti. Dışarı çık. Teslim ol. Eve git.

Karışma sen, dedi Chubb sabırla. Burası benim evim artık.

Yirmi altı lanet yıl önceydi, diye ısrar etti Slater. Herkes öldü. Durakladı. Ah, hay Allah, üzgünüm. Gerçekten!

Apa? Chubb yumuşak bir tavırla sordu.

Hayır, hayır, *samimi* olarak üzgünüm. O zavallı genç editör için tabii.

Çoğunlukla yanımda defter taşırım, genellikle içinde borçlarımdan ve onların ödenmesine yönelik planlardan daha ilginç bir şey yoktur. Ama şimdi defterimi çıkardığımda, Christopher Chubb'ın gözleri dilediğim kadar büyük bir açlıkla ona çivilendi.

Slater da fark etmişti bunu. Ah Tanrım, Micks, dedi, sen sahiden yoldan çıkmışsın.

O alacalı el yazmasını okuyan o değildi. Hiç yaratamayacağı bir harikayı hayal edemezdi.

David Weiss'e ne olduğunu bilmiyorum, dedim.

Söyledim ya, zavallı çocuk kendini astı.

Kendini asmadı, dedi Chubb.

Onu kandırmaya kalkışma, Chubb, sahiden kalkışma. Aynı sevimsiz şakayı bir defadan fazla yapamazsın.

Chubb onu hiç umursamadı ve tüm dikkatini bana verdi. Çok büyük bir şans, dedi, bu hikâyeyi anlayabilecek biri nihayet karşıma çıktı. Gülümsedi. Bundan iyi şeyler doğacak, dedi. Önemli şeyler.

Seni pohpohluyor, diye haykırdı Slater.

Ben pohpohlamam, dedi Chubb. Yalan söylemem. Bu genç adamın nasıl öldürüldüğünü bilen tek kişi benim. O hikâyeyi size anlatabilirim, anlatmayabilirim de. Neden bilmek istemeyesiniz ki?

10

Orta yaşlı erkeklere karşı özellikle önyargılı değilimdir; hatta onları çevreme toplar gibi görünürüm. Ancak böyle anlarda çekilmez biçimde dağıtırlar kendilerini. Chubb ve Slater dövüşen iki köpek

gibiydi, gözlerini kan bürümüş, duvar gibi sağır, tümüyle kontrolüm dışında. Yakınımızda oturan bir Swissair uçuş ekibi, muhtemelen Slater'ın gümbürtülü sesine katlanmak zorunda kalmayacakları uyduruk pub'a yöneldi. Yanımızdan geçerken, çok güzel genç bir hostes, "Şunları sav başından, sersem" dercesine tek kaşını kaldırdı. Eminim ki seyri komik olmalıydı, demode bir İngiliz kadının ilgisini çekmek için yarışan bir çift antika moruk. Yine de defterimi çıkardım. Gerçi bu ucuz spiralli defterin bizi nereye götüreceğini hiç kimse tahmin edemezdi.

Slater, çekip giden güzelleri fark etmemiş gibiydi. Senin bu tatsız şakan hakkında söyleyebileceğimiz en hoş şey, dedi, onun hedefi vuramamasıydı.

Sonra, ellerini başının arkasında kenetleyip oldukça bakımlı gövdesini boylu boyunca gözler önüne sererek, her tür saldırı ihtimalinin ötesindeymiş gibi geriye kaykılıp uzandı. Chubb ise tam bir tezat sergileyerek, hiçbir yorumda bulunmuyordu. Bir piyade gibiydi, bıçaklı bir asker. Dirseklerini aşınmış, parlamış dizlerine dayayarak öne doğru eğilmişti.

Haklı, dedi sessizce. Hile anlaşılmadı. Bir şeye dikkat çekmek istiyordum ama yalnızca birkaç kişinin dikkatini. Şiir kimin umurunda? Avustralya'da elli kişinin mi? Saygı duyabileceğiniz bir kafaya sahip olan on kişi. Weiss sahte şiirlerimi bir dehanın eseri olarak ilan ettikten sonra bu on kişinin bilmesini istedim. Hepsi buydu, Bayan. Bulvar gazetelerini asla istemedim. Melbourne *Argus*'un şiirle ilgilenmesini kim beklerdi? Bu onların işi değildi; ama nasıl bir dayak yedi zavallı Weiss, nasıl bir meydan dayağından geçirildi, bunu hiçbir zaman öngöremezdim.

Doğruyu söylemek gerekirse dostum, diye sözünü kesti Slater, onun aslında iki apayrı dayak faslından geçmesinden sen sorumluydun.

Cheh, diye bağırdı Chubb. Biliyorum, biliyorum. Ama anlamalısınız ki bunların hiçbiri planlanmamıştı, Bayan.

Yani, Bayan, dedi Slater, konuşurken beni şefkatle hırpalayarak, zavallıcık müstehcen yayın yapması nedeniyle ceza-i takibata uğradı.

Christopher mı, diye sordum. Neden ceza-i takibata uğradı?

Hayır, o değil. David Weiss.

Nereden bilebilirdim. O kadar aptalca ki, dedi Chubb. Akıl almaz bir şey.

Ee, eski dostum, o lanet şiirleri sen yazdın.

Evet, onların aptalca ve tumturaklı olmaları için de elimden geleni yaptım; ama müstehcen değillerdi. Bunu biliyorsun, John. Ona gerçeği söyle. Dinleyin, Bayan, size sadece bir parçasını okuyayım. Söz veriyorum, hiç mahcubiyet duymayacaksınız. Sonra çabuk çabuk okumaya başladı, sade, inişsiz çıkışsız bir fısıltıyla.

Yalnızca bir parçam zafere ulaşacak bunda
(Pericles değilim ben)
Senin ipeksi gözlerin olsa da öpmem için
Ve genç, bakire dizlerin
Bir parçam, sevgilim, Boult gibi dimdik kalır
Gerisi düşüverir gecenin içerisine

Hepsi bu muydu, diye sordum. Bolt* gibi dimdik?

B-o-u-l-t.

Chubb gülümsedi. *Pericles*'teki** ozanın hizmetçisi. Kelime oyunu olarak bir anlam ifade ediyor ama adli takibat bağlamında etmiyor. Müstehcenliğin buradaki asıl mesele olmadığını anlayana kadar hiçbir şey açık değil.

Pekâlâ. Neydi mesele?

O, dedi Chubb ciddiyetle, Yahudi olduğu için ceza-i takibata uğradı.

Ah, dinle onu, Micks. Bundan koca bir mesele çıkartıyorsun, dostum. Suçunu kabul et.

Chubb gözlerini kırpıştırdı. Evet, dinleyin. Gerçeği değiştiremezsiniz. Weiss Yahudi'ydi. Çirkin olsaydı sorun yoktu ama o yakışıklı, boylu bosluydu. Geniş bir alın. Gür, dalgalı saçlar. Biraz da kendini beğenmiş. Bunu söylemeye izin var mı? Melbourne Üniversitesi'ndeki o düzgün bacaklı kızlar arasında hayli yıkıma yol açmış-

* Kısa ve kalın ok. (ç.n.)

** Shakespeare, William; *Pericles*, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İst., 2007. (y.h.n.)

tı. Frankston ve Portsea'deki plajlardan taze çıkmış biri. Bir Anglosakson böyle olağanüstü bir başarı için özür dilemeyi bilirdi. Ama David, hayır. O öylesine kibirliydi ki eğilip bükülmez, kendini küçültmezdi.

Micks, dedi, Slater, unutma ki bu onun düşmanı tarafından beyan ediliyor.

Hayır hayır, dedi Chubb, ben onun düşmanı değildim. Weiss'in en büyük düşmanı kendisiydi. Bir de Victoria Başyargıcı. Bu hasmı olağan yollardan değil, yargıcın üniversite birinci sınıftaki kızını kendine âşık ederek ve sonra da yüzüstü bırakarak edinmişti. *Wah,* öyle acımasızca. Bunu hiç bilmiyordun, değil mi? Bilmediğin çok şey var, John Slater. Melbourne'de ne kadar kaldın? Bir hafta mı? Sydney'de ne kadar? Bir yıl mı? Başyargıç, Melbourne Kulübü'nün üyesiydi. Bunun ne demek olduğunu biliyor musun? O kulüple ilgili üç gerçek vardır. Birincisi: Little Collins Caddesi'nde durup başını kaldır, yüksek tuğla duvara bak ve öbür tarafta, muazzam bir bahçenin ortasındaki dev palmiye ağacının tepesini gör. İkincisi: Duvarın öbür tarafında durmaya asla davet edilmeyeceksin. Üçüncüsü: Toorak'taki en zengin Yahudi'den bin kat fazla şansın var.

Sör David Gibbons'ın Yahudilere ilişkin duyguları neydi ya da Weiss'i İsa'nın ölümünden şahsen sorumlu mu tutuyordu, bilmiyorum. Kafasının içini göremem. Ama adam Melbourne Kulübü'nün üyesiydi. Ek olarak, kızının eski Yahudi sevgilisini mahvetmek için de tüm gücünü kullandı.

Slater, sıkılmış pozu takınarak garson kızlara işaret ediyordu. Hava kararmıştı ve pub'ın arkasındaki diskodan, bir yaratık iri yassı kuyruğunu yere çarpıyormuş gibi perküsyon sesleri geliyordu. Chubb bunun farkında değil gibiydi. Öne eğilmiş konuşurken, insan onda hâlâ, şairlerin Büyük ve İyi'nin erdemlerini tartıştığı uygar, incelikli bir şehri düşleyen Haberfield'lı öğrenciyi görebiliyordu.

Weiss'in o gülünç bahtsızlığından nasıl haberdar olduğu pek de iyi bilinmez. Size anlatabilir miyim? Lütfen?

Başımı evet anlamında salladım.

Personae'nın küçük bir bürosu vardı, Acland Caddesi'ndeki bir Rus restoranının üstünde. Büro, buluşma yeriydi; bohemler, teozof-

lar, özgür aşkçılar, fitilli kadife pantolonlarını giyip gelirdi buraya. Yalnız, polisler geldiğinde ortada kimse olmazdı. Weiss, Anglosakson üniforması içinde –Fair Isle süveteri, büyük hazneli piposu– tek başınaydı. O lanet İngiliz kraliyet tacını bile giymiş olabilirdi ama bu beylerden kurtuluş yoktu. Polislerden biri üniformalıydı. Asıl korkutucu olan ise sivil giyimliydi. Ben Dedektif Vogelesang vesaire, bu da meslektaşım Komiser Yardımcısı Barker.

Wah! Kafka'daki o zavallı herif gibi, Weiss de suçu hakkında en ufak bir fikre sahip değildi. McCorkle'ın şiirleri mi yoksa? O suçun bedelini ödemişti. Her gün ödemişti, tekrar tekrar ödemişti, kamusal, kişisel, amansızca.

Personae adlı yayının editörü siz misiniz, diye sordu Vogelesang. Onu daha sonra gördüm, dedi Chubb. İri yarı, güçlü kuvvetli, sarışın bir adamdı. Sevk edilen kızgın bir askerinki gibi hırçın bir çenesi ve güneşten, rüzgârdan yıpranmış bir yüzü vardı. At yarışlarında talihini değiştirmeye gidiyormuş gibi tepesi yassı, kenarları kalkık, "domuz böreği" bir şapka giymişti.

Weiss akıllı çocuk oldu. Hasmının etrafında dans eden Cassius Clay'di. Editörüm, dedi. Değilim, dedi. *Personae*'da editörün üstünde bir yayın komitesi olduğunu söyledi. Bir nüshayı açıp Vogelesang'a künyeyi gösterdi. O havalı küçük Barker'a bu nüshaya el koydurtmayı başardı.

Peki, bu şiirlerden siz ve komite mi sorumlusunuz, diye sordu Vogelesang.

Barker taze basılmış dergiyi karıştırdı, sonra kurşunkaleminin ucunu diliyle ıslatıp bazı kelimelerin altını çizmeye başladı.

Bir dakika, dedi Weiss. Bunu yapamazsınız.

Barker yapabilirdi kuşkusuz.

Bu McCorkle denen adam konusunda, dedi Vogelesang, yayımlama kararını kim verdi?

Ben verdim dememi mi istiyorsunuz?

Bir şey demenizi istemiyorum efendim.

Ben verdim, dedi Weiss. Ne olmuş yani.

Esere bir giriş yazısı yazdınız değil mi?

Pekâlâ biliyorsunuz ki yazdım.

Onun yayımlanmasını siz mi sağladınız?

Bu ne ile ilgili?

Personae dergisiyle ilgili.

Bilmek istediğiniz ne?

Onun yayın ve dağıtımından sorumlu bir kişiyle mi konuşuyoruz?

Weiss dedi ki: Bilmem sorularınıza cevap vermeli miyim.

Vogeselang dedi ki: Keyfiniz bilir, *Tuan*. Bize gelince, ahlaka mugayir yayınlarla ilgili olarak Polis Yasası'nın hükümleri çerçevesinde soruşturma yapmak üzere talimat almış bulunuyoruz.

Beynime ateşle dağlanarak yazılmış iki manşet var, dedi Chubb. Birincisi "Almanya ile Savaş" İkincisi, yedi yıl sonra, "Bob McCorkle'a Müstehcenlik İçin Kovuşturma" Ben daha Townsville'deki askeri hastanedeydim. Yanımdaki yatakta bir teğmen *Townsville Advocate*'i okuyordu. Ön sayfada şiir! Düşünün! Kendi imal ettiğim fotoğrafı tanıdım, üç ayrı adamın parçalarını birleştirerek yapmıştım onu. Benim yaratığım. 1.80'den uzun boylu. Harika bir kafa, çok kudretli bir burun ve iri elmacık kemikleri, Shakespeare'in büstü gibi geniş bir alın. Onu arkadaşım Tess McMahon'un yardımıyla toparlamıştım. Parçalayıp yapıştırmıştım. Kafayı nereden aldığımızı hatırlamıyorum ama göğüs, meşhur Aussi Rules futbolcusu Keith Guinnane'e aitti. Ne dirilişçilerdik ama! Tess, tümünü grenli yüz altmışlık ekran görüntüsüne çevirdiği için gazetelerin onu tekrar taraması gerekmişti. Ondan sonra da gözle görülür yara izi kalmamıştı.

Advocate'i oda arkadaşımdan almam uzun sürdü ve ancak o zaman anladım ki şimdi de bu "sözde" müstehcenlikten cezalandırılacak olan, Weiss'ti. O noktada, diye fısıldadı Chubb, benim güzelim şakam gerçekten ölmüştü, İpoh Road üzerinde ezilip kalmış sevimli bir ağaç yılanı gibi.

Slater'a baktım –ama gitmişti– sırtını duvara yaslamış, garson kızlarla şakalaşıyordu. Kadınlar yirmi iki yaşındaydı, o altmış ikiydi. Umursamıyor gibiydiler.

Herhalde hatırlarsınız, dedi Chubb, savaştan hemen sonra uzun mesafe telefon görüşmelerini nasıl yaptığımızı. Şehirlerarası aramalar. *Adoi!* Istıraplıydı, malum. Çok pahalıydı. Üç dakikada bir, santral araya girerdi: Üç dakika doldu, uzatıyor musunuz? Her defasın-

da iki sterlin iki şilin. Üç dakikalık bir görüşmenin bedeli buydu. İki sterlin iki şilin, bütün paramı harcadım. Ettiği teşekküre bakın!

Aşağılık herif, dedi bana Weiss, amma da yüzsüzsün.

Üzgün olduğumu söyledim. Niye kızgın olduğunu biliyorum, dedim.

Bahse girerim ki biliyorsun.

Yapabileceğim bir şey var mıydı?

Cehennem ol git.

Beni tanık olarak ister miydin?

Ne için?

Kovuşturma bana açılmalı, dedim. Başımı onun için tam cellat kütüğünün üstüne koymuştum.

Dedi ki, demek zaferi paylaşmak istiyorsun.

Tam ona yakışır bir cevap. Karakteri böyle onun. Kahkahayla güldüm.

O zaman bana, o şiirlerin beni çok aştığını söyledi. Dediği buydu. İnanılmaz. Yazmış olduğum şeyi yazacak yeteneğim olmadığını söylüyor. Ne kibir. Soluk kesici. Ona, Bob McCorkle'ı yaratanın ben olduğumu hatırlattım, sadece sözcükleri yazanın değil, aynı zamanda kafasını, bacaklarını ve gövdesini parçalara bölen de bendim. Onu bedenen birleştirip yapıştırmıştım.

Fark etmez, dedi. Yayıncısı benim.

Üç dakika, uzatıyor musunuz?

O şiirler düpedüz saçma, David.

Ah, sahi mi, Chris? Öyle mi?

Öylesine alaycıydı ki; ama yine de itidalimi kaybetmedim. Ona bu kovuşturmayı hak etmediğini söyledim. Korkunç, korkunç bir ülke bu. Öyleydi, hâlâ öyle. Çarkın üstündeki kelebeği ezerler. Ama onun umurunda mıydı?

Evet, dedi, bu "korkunç ülkenin" ilk büyük şairini yayımladım ve sen de kıskanç, gerici, küçük bir pislik olduğunu kanıtladın.

Üç dakika, uzatıyor musunuz?

Küçük bir pislik ha! Beş santim uzundum ondan.

"Acele et lütfen, zaman doldu" dedi Weiss. Eliot'ı alıntılayarak elbette; ama operatör bizi kesip ayırdı.

Bütün bunlar defterime kaydedilmişti. Otel Merlin, Kuala Lumpur, Cumartesi 10 Ağustos 1972. On üç yıl sonra, sayfalar hâlâ *ikan bilis* kokuyor.

11

Chubb, Melbourne'e Weiss'in duruşmasını izleme niyetiyle gitmediğini iddia ediyordu. Kendisine J. Walter Thompson'da metin yazarı olarak bir iş vaat edilmişti. Ancak Townsville ve Melbourne arasında iki bin mil vardı ve o –hasarlı bir Hudson bombardıman uçağının dondurucu metal zemininde oturarak– yolculuğun son ayağını tamamladığında, metin grubu direktörü olan arkadaşı kreatif direktörün burnuna bir yumruk atmış bulunuyordu ve Chubb, barış zamanı tekrar ayaklarının üstünde doğrulmaya çalışan binlerce askerden daha iyi ilişkileri olmayan biriydi artık. İş aramak gibi moral bozucu bir işe girişti ama yalnızca sosyal bilimlerde lisans derecesi ve omurgasına yaslanmış bir Japon şarapnel parçası ile görkemli bir başarı elde edemedi. Reklam ajanslarının hepsi ona, burada şiir bulamazsınız, demekten zevk alıyordu. Gazetelere kitap eleştirmeni olarak başvurmayı denedi ama McCorkle meselesindeki rolünü bilen *The Argus* dışında hiç kimse ona cesaret vermedi. Gazetenin kitap editörü, ona Weiss'in duruşmasını izlemek üzere serbest zamanlı bir iş teklif etti.

Meteliğe kurşun atıyordu ama Weiss'in aşağılanmasından nemalanmayı da kendine yediremedi. Ne var ki sonunda, her sabah Victoria Yüksek Mahkemesi'nin kapılarının açılmasını bekleyen o tuhaf gruba katıldı. Benzer saatlerde Melbourne Kütüphanesi'nin önünde bulabileceğinizden pek farklı bir kalabalık değildi bu. Yani kitaplara düşkün bireylerin makul sayıda temsilcisiyle, eğer burası bir kütüphane olsaydı doğruca okuma odasına gidip uykuya dalacak olan birkaç mırıltıcı deliden oluşuyordu. Weiss'in annesiyle babası da kır saçları, zarif giyimleriyle oradaydı ama Chubb onlardan kaçınmayı başarmıştı. Ayrıca modaya uygun değilse de temiz ve düzgün giyinmiş Katolik Eylem üyesi erkekler ve pardösülerinin şekilsiz cepleriyle magazin basını muhabirleri olarak dikkat çeken bazı uyanık tipler de vardı.

Melbourne'de mayıs ayı berbattır; bunu keşfettiğim o zamandan bu zamana hâlâ böyledir. Bass Boğazı'nda kabaran tüm o soğuk suların sonucu olarak ortalığa çok melankolik bir ışık yayılır ve güneşin ısıttığı zamanlarda bile o ışıkta insanın yüreğini üşüten bir şey vardır. Chubb demir parmaklıklara dayanmış, Avustralya İmparatorluk Kuvvetleri kaputunun içinde titreyerek ve sigara içerek günün başlamasını bekliyordu.

Mahkemenin içi, bir kısmı güzel oymalarla süslenmiş bol miktarda sedir ağacıyla, şaşırtıcı derecede sıcak görünür. Altı metre yüksekliğindeki tavanlar da gerçekten çok gösterişlidir. Ama Avustralya'da, özellikle de kamu binalarında hiçbir zaman yeterli ısıtma yoktu ve şüphesiz dört numaralı mahkemenin dayanılmaz atmosferinin nedeni de buydu. Chubb, sedir ağacından sıraları öylesine amansızca soğuk buldu ki dökme demirden yapılmış da olabilirdi. Buna katlanabilirdi ama salonun kokusu –bayat ekmek, peynir, portakal kabuğu– içinde derin bir tedirginlik uyandırmıştı. Victoria Yüksek Mahkemesi, bir okulun bahçesindeki açık hayvan barınağı gibi kokuyordu, istenmediğin ve asla ait olmayacağın karanlık, acımasız bir dünyayı çağrıştırıyordu.

Burada devlet mekanizması, Chubb'ın bir şaka olarak yazmış olduğu şiirin, "müstehcenlikle itham edilen metnin amacının, bu tür bir yayının ellerine geçebileceği ve zihinleri böyle gayri ahlaki etkilere açık olan kişileri ayartmak ve yozlaştırmak olup olmadığını" saptamak amacıyla, 1868'de Cockburn adında bir yargıç tarafından tasarlanmış testi geçip geçemeyeceğine karar verecekti.

Mahkemenin kiliseye benzer bir yanı vardı; mahkeme heyetinin girişi Chubb'a Haberfield'daki kiliseyi, papaz içeri girerken ayakkabıların sürtünmesini, orgun yükselen sesini, raflara geri konan ilahi kitaplarının kendine özgü gürültüsünü hatırlattı.

Bu Hıristiyan düzeninin içerisine David Weiss her gün, sanık mahallinde ayakta durarak ya da uzun boyunlu, kuş gagalı avukatının yanında oturarak yerini almak üzere getiriliyordu. En sarsıcı gün ilk gündü; bu sadece sanık olağanüstü yakışıklı ve o heybetli yargıçla masif kalas gövdeli Vogelesang'a kıyasla ince yapılı olduğu için değil, aynı zamanda –kim bilir, hangi nedenle– tüylü kadifeden

uzun bir smokin ceket giyip siyah ipekten sarkık bir papyon kravat takmayı tercih ettiği içindi. Melbourne'e kısa bir ziyaret bile bunun hatalı bir strateji olduğunu anlamaya yeterdi; ama Weiss yine de kendisini suçlayanların karşısında bir estet, bir yabancı gibi duruyordu. Chubb'ın söylemiş olduğu gibi, boyun eğmeyecekti.

Yemin etmeye çağrıldığında bunu yapamayacağını beyan etti ve bunun üzerine bir karışıklık yaşandı; mahkeme bunun Weiss'in Yahudi olmasından kaynaklandığını varsaydı ama Weiss sonunda Tanrıya hiç inanmadığını söyleyerek konuya açıklık getirdi. Bunların tümünü duruşmanın tutanaklarından okuyabilirsiniz, ben de hafızamı tazelemek için ara sıra bendekileri kullandım.

Dehşet içindeki Chubb'a çarpıcı gelen, birini "Boult gibi dimdik" türünden kültürel anlamda iddialı bir kelime oyunu nedeniyle mahkûm etmenin mantıksızlığı değil, devletin bu genç adama bütün gücüyle yüklenmesiydi.

Aslında yargıç Sör David Gibbons değil, Alfred Cousins idi, yani Weiss'in reddettiği kızın vaftiz babası. Adam geniş omuzları, kocaman elleri, yayık fakat ifadesiz ağzıyla çok bariz bir fiziksel otorite sergiliyordu. Baştanık olan Vogelesang da bir sporcuydu ve bugünlerde daha ziyade, Avustralya'da oynanan o vahşi, anarşik, biraz Keltlere özgü futbolun ünlü bir oyuncusu olarak hatırlanıyor. Kırmızı tenli ve kesinlikle formda olmayan savcının bile herhangi bir insani duyarlılık ifadesinden arındırmayı başardığı ezik, hırçın bir yüzü vardı.

Duruşma, Vogelesang'ın tanık yerine çağrılması ve Acland Caddesi'nde, Weiss'le karşılaşmasını anlatmasıyla başladı.

Bu elbette, duyarsız dedektifin genizden gelen vurgusuz sesiyle ağır ağır defterinden okuması şeklinde sürüp giden çok sıkıcı bir gösteri olmalıydı; ama Chubb, yıllar sonra Merlin Otel'de otururken Weiss ve Vogelesang'ın rollerini kayda değer bir komik efektle oynadı. Ancak yıllar sonra, tutanağı okuduğumda, hafızasının kusursuzluğunu takdir ettim, o grotesk sorgulama sanki onun canlı beynine dağlanmıştı.

DED. VOGELESANG: Bob McCorkle'ın şiirlerini biliyor musunuz?

WEISS: Evet.

DED. VOGELESANG: "Marina İçin Boult" adlı bir şiir var. Bu şiir hakkındaki fikriniz nedir?

WEISS: Yazarın bu şiirle ne kastettiğini bilmiyorum. Kendisine sorsanız daha iyi olur.

DED. VOGELESANG: Siz ne anlama geldiğini düşünüyorsunuz?

WEISS: Yazara sorun. Ben bir fikir belirtmeyeceğim.

DED. VOGELESANG: Demek ki bir fikriniz var ama onu ifade etmeye hazır değilsiniz.

WEISS: Ne anlama geldiğini saptayabilmek için üzerinde iki üç saat düşünmem gerekir.

DED. VOGELESANG: Edebe aykırı bir şey ima ettiğini düşünüyor musunuz?

WEISS: Klasik karakterler hakkında bir şeyler biliyor musunuz?

DED. VOGELESANG: Bilmek istediğim, ne anlama geldiği.

WEISS: Pericles de Boult da klasik karakterlerdir.

DED. VOGELESANG: Şiirin edebe aykırı bir iması olduğunu düşünüyor musunuz?

WEISS: Shakespeare ya da Chaucer'dan fazla değil.

DED. VOGELESANG: Hah, yani şiirde edebe aykırı bir ima olduğunu kabul ediyorsunuz.

WEISS: Hayır, etmiyorum.

DED. VOGELESANG: "Bir parçam, sevgilim, Boult gibi dimdik kalır" ne demek oluyor?

WEISS: Eminim ki bazı insanlar her şeye edebe aykırı bir yorum yükleyebilir.

Bu yanıt üzerine izleyici sıralarından kahkahalar yükseldi ve hâkim, mahkeme salonunun bir eğlence yeri olmadığına dair sert bir konuşma yaptı. Chubb'ın şahsen bunun hatırlatılmasına ihtiyacı yoktu. Adalet çarkı onu ürkütüyordu ve ürktükçe, adaletin ağır ve tehditkâr iradesi karşısında eğilip bükülmeyi reddeden Weiss'e hayranlığı daha da artıyordu.

Chubb, kurbanının, hilenin ne denli iyi yapıldığını mahkemede kendisi dışında anlayan tek kişi olduğunu çabucak fark etti. Savun-

ma avukatı dâhil rol alanların geri kalanı, dedi, canlarını kurtarmak için bile olsa bir şiir okuyabilmekten âcizdi. Melbourne Teknik Üniversitesi'nden, iddiaya göre saygın psikologlar, bu dizelerin yüksek sanat eseri olup olmadığı konusunda görüş beyan etmek üzere çağrıldılar. Chubb bu görüşleri beş para etmez diye nitelendirdi; ama Weiss meseleleri, oyunun kendisinin nasıl şiirlerin hem konusu hem de gizemin anahtarı olduğunu *Pericles* veya *The Tempest*'a [Fırtına]*, Eliot ve Read'in parodilerine çapraz atıflar yaparak, genellikle gayet zarif bir biçimde açıkladı.

Ne var ki zaman zaman etkili olsa da Weiss'in tek ama hatırı sayılır bir dezavantajı vardı: McCorkle'ın şiirini açıklamak hemen hemen imkânsızdı, bunun sonucu da Weiss'in bazen şaşırtmacaların arkasına saklanan parlak ama tembel bir doktora öğrencisi gibi görünmesiydi.

O zaman, o kırmızı tenli savcı, Weiss'ten McCorkle'ın "Mısır Kayıtları"nın bir dörtlüğünü alıp, anlamını mahkemeye açıklamasını istedi.

WEISS: Şiir, adamın bedenini incelemesiyle başlıyor.

SAVCI: Hangi adam?

WEISS: Şiirdeki adam.

SAVCI: Bu nereden geliyor, bedeni incelemek yani? Bunu şiirde görmüyorum ben.

WEISS: Ele aldığı her bir şey, ona insan hayatının açıklanamazlığını ima ediyor...

SAVCI: Nerede insan hayatının açıklanamazlığı hakkında bir şey söylüyor?

DURUŞMAYA ARA VERİLDİ.

Duruşmaya nasıl ara verilmişti? Tutanakta yazmıyor ama Chubb her şeyi hatırlıyordu, bu sayede bu çılgınca olay ana hatlarıyla yeniden inşa edilebilir.

Mankafa, diye haykırdı hışırtılı, eğitimsiz bir ses.

Weiss irkildi.

Sessizlik, diye haykırdı yargıç.

Soruya cevap verin, diye talep etti savcı.

* Shakespeare, William; *Fırtına*, Çev.: Turan Oflazoğlu, Cem Yayınevi, İst., 1999. (y.h.n.)

Ama benzi haşlanmış işkembe rengini alan Weiss, araya giren adama bakakalmıştı.

Bay Weiss, devam edebilirsiniz.

Weiss, duraksaya duraksaya, şiirin esas anlamının "belirsizlik ve açıklanamazlık" olduğunu izah etmeye çalıştı. Ön sıradaki bir sandalyenin yere şiddetle sürtünmesiyle sözü kesildi. Altıncı dizede sözü edilen omurganın aslında "beynin bir parçası" olduğunu ve şairin onu "beynin haşin ve sorgulayıcı öğesine" bağladığını, bunun da "hayatın muğlaklığını" çözme çabası olduğunu savunmaya çalıştı.

SAVCI: Bir beynin haşin ve sorgulayıcı öğesi neresidir? Bunu nereden çıkarıyorsunuz?

DURUŞMAYA ARA VERİLDİ.

Tutanakta o araya giren adamdan ya da onun çiğ, eğitimsiz sesinden bahis yok. Lanet olası yazara sor, diye haykırdı. Yazara sor, kahrolası cahil.

Mübaşirlerden de bahis yok. Gürültüyle içeri daldılar. Bir kadın çığlık attı ve bir sandalye yere devrildi. Bu hengâmede aniden, mübaşirler; uzun siyah saçlı, çılgın kara gözlü, heybetli bir adama her nasılsa yapışmış bir halde zuhur ettiler.

Kültürün şerefine, diye kükredi vahşi adam. *Sieg Heil.*

Mahkemeye yüzünü döndü, kollarını haykırışının ima ettiği gibi selam anlamında değil, sanki takdis eder gibi kaldırdı. Sonra birdenbire fazla sıcak gelen bir paltoyu silkip atar gibi, mübaşirleri yere yıkıp –kayda değer bir zarafetle, hafifçe ayaklarının ucuna basarak, sırtı ve omuzları dimdik– tamamen sessizliğe bürünmüş mahkeme salonundan yürüyüp çıktı.

Akabinde olup bitenler Chubb'a daha da sarsıcı gelmişti: Savcı, görünüşe göre bu kesintiyi tamamen yok sayarak sorgulamasına geri dönüvermişti.

SAVCI: Aklı başında her insanın, yazarın kullandığı "işaretparmağı" ifadesiyle, ereksiyon durumunda bir penise gönderme yaptığını tasavvur etmesinin mümkün olacağını düşünmüyor musunuz?

DURUŞMAYA ARA VERİLDİ.

Burada Weiss, Chubb'ın sedir ağacından sırasında perişan halde büzülmüş olarak oturduğu yere doğru öfkeli bir parmak salladı.

O adam orada oturduğu sürece devam etmeyeceğim, diye mahkemeye bildirdi sanık.

Ve böylece Christopher Chubb, büyük bir mahcubiyet ve şaşkınlık içinde, tökezleyerek dışarıya William Caddesi'ne çıktı. Bir daha da asla mahkemenin kapısından adımını atmadı.

12

Bu hikâye süresince Slater uzaklaşıp gitmişti ve elinde ağzına kadar dolu bir kırmızı şarap kadehiyle döndüğünü görünce hiç de memnun olmadım.

İki garson kızı da içeren ve olağanüstü uzun bir "şarabın kalitesinden yakınma faslı" dışındaki hal ve gidişi oldukça iyi sayılırdı. Sadece ben Chubb'dan, Weiss'in mahkemede neden öyle davrandığını açıklamasını istediğimde, Slater gözlerini devirmeye ve kafasına hafif hafif vurmaya başladı.

Duymak istiyor musun, diye tersledi Chubb. Evet? Hayır? Hangisi?

Slater yakalanmış olmaktan zerrece rahatsız değildi.

Tabii, tabii. Hep çok merak ederdim zaten.

Chubb, sanki doğrudan, başlangıçta niyetlendiğimden daha hevesli kullanıyor olduğum defterime konuşuyormuş gibi öne eğildi. Collins Caddesi'ndeki Gordon Featherstone'un yerine döndüm, dedi kesin bir tavırla.

Çok konuksever bir adamdır Gordon, dedi Slater.

Weiss'in neden mahkemede öyle sapıttığını duymak istiyor musun ama belki de zaten biliyorsun?

Kaşlarımı çatıp bet bet baktım Slater'a ama çenesini kapamaya niyeti yoktu.

Gordon'ın yeri, gülünç bir adlandırmayla Collins Caddesi'nin Paris ucu denen bölgedeydi, dedi. Bugünlerde havasından geçilmiyor, Micks; ama savaştan sonra her cinsten yoldan çıkmış günahkâr

orada yaşıyordu. Ve o muhteşem yaratık da. Chubb'a döndü. Hay Allah, adı neydi?

Bilmiyorum.

Ah, elbette biliyorsun.

Nousette, olacaktı, sanırım.

Nousette'e, ne oldu sahiden? Allah için güzel kadındı. Evlenebilirdim onunla. *Çili-padi* cinsinden, değil mi? Böyle bir tabir yok mu? Çili gibi yakıcı. Kendi parmaklarını öptü.

Cheh! Çok konuşuyorsun.

Nousette, Gordon'la birlikte olmadan önce Weiss'in sevgilisi değil miydi?

Onun hakkında hiçbir şey bilmiyorsun, ahbap.

Ahbap? Slater kollarını kavuşturup keyifle gülümsedi. *Bayan! Ahbap!*

Weiss yangın merdivenine tırmandı, dedi Chubb bana dönerek. Gordon'ın yatak odasının penceresinden girdi. Sarhoştu. *Dut gibi*, derler ya hani. Büyük bir patırtı oldu. Ben hemen uyudum. Uyandığımda biri beni sarsalıyordu.

Weiss çok titizdi, dedi Chubb, günde iki kez gömlek değiştirmesi ve cebinde her zaman bir diş fırçası taşımasıyla tanınırdı. Ama uyuyan hileciyi sarsalarken nefesinde diş macunu değil nahoş bir sarımsak ve kırmızı şarap artığı vardı. Chubb'ı omuzlarından yakalayıp tekrar yatağa fırlatırken, neden beni mahvetmeye çalışıyorsun, dedi.

Bu anda Chubb artık her türlü cezayı hak ettiğini hissediyordu. Weiss'in kâbusundan bütünüyle sorumluydu ve kendini korumak için hiçbir şey yapmadı. Weiss yatağa tırmandığında ve çamurlu botlarını yastığının üstüne koyup yattığında itiraz etmedi. Hatta bunu fırsat bilip bu sözde müstehcenlik için her tür kamusal suçlamayı üstlenmeyi bir kez daha önerdi.

Sorun şuydu ki Weiss bir editördü. O şiirleri sevmişti. Onlar için hayatını feda edebilirdi. Bir yandan, onları Chubb'ın yazmış olduğunu kabul etmiyordu çünkü şiirler olağanüstü iyiydi; öte yandan da onu bir arkadaşını herkesin önünde küçük düşürmekle suçluyordu. Weiss'in yakınmalı sesi giderek yükseliyordu. Neden? Çamurlu bot-

larıyla Chubb'ın kafasını itekledi. Bunu neden yaptın, Christopher?

Bir şeyi ispatlamak için, dedi Chubb.

Sırf kıskançlık, dedi Weiss. Ben daha zekiyim. Daha yakışıklıyım. Daha ünlüyüm. Kıskanmış olmanı anlıyorum; ama sonunda beni lanet bir köşeye kıstırdıktan sonra, neden bir de bıçağı kanırtıyorsun? Akli dengen bozuk senin, Christopher. Sen bir sadistsin.

David, neden bahsediyorsun Tanrı aşkına?

Öğleden sonraki o lanet küçük tiyatro oyunundan. O korkunç aktöre para verdin mi? Eğer verdinse soyulmuşsun sen.

Hangi aktör?

Hangi *aktör* mü? O Allahın cezası dev! Mahkemenin ön sırasındaki. Yazar, yazar ha? Zaten şimdiye dek hiç kimsenin aşağılanmadığı kadar aşağılanmışım; ama bu sana yetmiyor, değil mi? Benimle eğlenmek için ille de bu yaratığı tutmalıydın.

Hangi yaratığı?

Lanet olası yazara sor, ahbap. Bir seksenden uzun doğru dürüst bir aktör hiç olmamıştır ve bu adam da lanet bir odun. McCorkle'ın fotoğrafına benzeyen birini buldun. Çok zekiceydi ama çok da hainceydi. Beni hasta eden de bu hainlik, Christopher. Sen benim evime geldin. *Seder** soframızda yemek yedin. Soluğumu kesiyorsun.

Chubb ancak o anda anlayabildi durumu. Weiss, mahkemede araya giren adamı onun kiralık suikastçısı sanmıştı; ama Melbourne'de bu tip bir kimseyi açıklayabilmek için komplolar hayal etmeye gerek yoktu. Şehrin o bölgesi her zaman sarhoşlarla doluydu. Bunlar, Victoria Avenue'deki *Salvation Army*** misafirhanesinde yaşayan terk edilmiş, dengesiz insanlardı. Onları halk kütüphanesinin okuma salonunda görürdünüz; Chubb'ın da geçmişte bunlardan birine her gün tereyağlı çörek vermişliği vardı. Bu yüzden o uzun saçlı, kocaman adam onu hiç kaygılandırmamıştı. Ama asıl sarsıcı olan, Weiss'in, *ad hominem**** onun saiklerinin haince olduğunu düşün-

* Musevilerde bayram akşamı için belli dini ritüellere göre özenle hazırlanmış sofra düzeni. (ç.n.)

** Salvation Army [Kurtuluş Ordusu]: Hıristiyan Kilisesi'nin bir parçası olan uluslararası bir evanjelik hareket. (ç.n.)

*** Bir argümana cevap verirken argümanı eleştirmekten ziyade argümanı yapan kişiye saldırmak; mantıksal bir safsata. (ç.n.)

mesiydi ki bu da her şeyden önce, Chubb'ın bu hileyi hayata geçirmesinin nedeni hakkında en ufak bir fikri olmadığı anlamına geliyordu. Chubb buna katlanamadı. Yataktan kalktı ve Weiss'i bir gayret mutfağa götürdü, orada Jimmy Watson'dan iki şilinlik bir şişe ucuz kırmızı şarap bulup çıkardı. İçkiyi iki reçel kavanozuna doldurduktan sonra, masanın iki tarafına karşılıklı oturdular ve Chubb, "anlamın bozulması" hakkındaki kaygılarını açıklamaya girişti. Bu, daha sonra Kuala Lumpur'da söyleyeceği üzere, kendi dilinin Kampung Baru'nun vaazlarıyla salamuraya konmuş duruma geldiği ya da kendini "ördekle konuşan bir tavuk" gibi hissettiği zamandı.

Weiss onun söylediklerinin tek kelimesini bile duymak istemiyordu. Konuşmalarından çıkan tek olumlu şey, Chubb'ın nihayet onu, delinin bir deli olduğu, başka da bir şey olmadığı konusunda ikna etmesiydi. Chubb ayrıca, eski arkadaşını mahkemede bir aslan gibi davrandığı için tebrik etti. Hepsini utandırmıştı o.

Teşekkür babında, Weiss de ona şiirlerinin ikinci sınıf olduğunu bildirdi. Gelecekte Chubb'ı hatırlatacak tek şeyin Bob McCorkle'ın eserleri olacağını söyledi.

Onun böyle konuşmaya hakkı olduğunu düşündüm, dedi Chubb. Beni öylesine gözle görünür bir hazla sopalamıştı ki Gordon'ın evinden çok iyi bir ruh haliyle, ikinci raunt için hazır olarak ayrıldı. Karmakarışık merdivenlerden birlikte indik ve ilk tramvaylar hazine binasını geçip köşeyi dönerken onu Collins Caddesi'ne çıkardım. Mahkemede görüşürüz. Weiss'in bana söylediği buydu, Bayan. Eve gidip kendini asacak bir adamın söyleyeceği türden bir şey değil.

13

Pekâlâ, dedi Slater, şimdi *hepimiz* gidip yatmalıyız. Ona hayretle baktım; zira ansızın yerinde duramaz olmuştu, dökme plastikten şöminenin yanındaki zırh takımının çevresinde kümelenmiş garson kızlara hesap için işaretler yapıyordu.

John!

Öne doğru eğilip elimi tuttu. Gidip yatacaksın, dedi, canımı acıtırken gülümseyerek. Sen hâlâ hasta bir kızsın.

Kocaman parmaklarını çözüp açmaya çalıştım ama beni kolayca çekip kaldırdı. Aslına bakarsan, John, kendimi çok daha iyi hissediyorum.

Doktorun talimatı, dedi. Gözleri soğuktu.

Öfkeden çıldırıyordum ve kendimi tutuyorsam bu sadece hiçbir şeyin Chubb'ın çok bariz olan aşağılanmasını daha da pekiştirmesini istemeyişimdendi. John Slater'ın suratına rahatlıkla bir tokat indirebilirdim. Bunun yerine, gerinip esnedim. Belki başka bir zaman daha fazla dinleyebiliriz, dedim.

Evet, dedi Chubb; ama benimle göz göze gelmekten kaçındı ve evraklarını takım elbisesinin içine gizlemekle meşgul oldu. Slater'ın bunu fark ettiğinden kuşkuluydum; çünkü o bir kâğıt gördü mü alarma geçerdi. Şimdi ise sadece adamı sepetlemek için sabırsızlanıyordu.

Seninle tekrar karşılaşmak harikaydı, dedi. Sevgili Gordon'ı anmak da.

Chubb derhal girişe doğru yöneldi. Slater'a can alıcı bir bakış fırlatıp misafirime yetiştim ve onun yanı sıra, gözlerimi o tahammül ötesi ekose halıya dikerek yürüdüm. Onunla ilgili son derece karmaşık düşünceler içindeydim, o tek sayfalık el yazmasının tetiklediği tamahkâr heyecanın ötesine geçen duygular yaşıyordum. Bu yaşlı adam her nasılsa içime dokunmuştu. Ani bir dürtüyle koluna girdim ve birlikte o koyu geceye çıkana kadar onu bırakmadım. Slater ardımızdan geliyordu; bir Intourist rehberi olsaydı bizimle daha yakından ilgilenemezdi.

Belki yarın biraz daha konuşabiliriz, dedim.

Chubb yüzüme baktı. Teşekkür ederim, dedi. Sonra birdenbire dönüp taksilerin yanındaki dar beton yol boyunca topallayarak yürüyüp gitti.

O bayağı lobiye döndüğümde, Slater'ın beni izleyen siluetinin altın rengi sütunlarda yansıdığını görüp hızla asansöre yöneldim.

Sarah! Kapıya vurup asansör kabinine girdi.

Seni pislik, dedim.

Sarah, dinle beni.

Hayır. İflah olmaz bir pisliksin sen.

O benim katımın düğmesine basınca ben de onunkine bastım; ama tabii benim katım ilk önceydi ve o da benimle birlikte indi.

Seninle konuşmak istemiyorum, John. Lütfen içeri girme.

Odama pekâlâ zorla girebilirdi, bu yüzden o hantal anahtarı çantamda bırakıp asansörlere yöneldim. O da aşağıya lobiye kadar benimle geldi ve orada yine elimi tutmaya cüret etti.

Kapıdaki Sih'in bizi izlediğini görebiliyordum ama bir rezalet de çıkarsam umurumda değildi. Bırak gideyim, John, yoksa seni pişman ederim.

Beni eskiden beri tanıyordu, boyun eğdi. Sarah, dedi, bu adama gerçekten inanıyor musun?

Hiçbir fikrim yok. Bırakmadın ki anlayayım.

Külliyen kafadan kontak. Gözlerinden anlamıyor musun? Cildine baksana! Hep sabunumsu, bir papazınki gibi.

Ne yani, cinsiyetsiz mi olduğunu düşünüyorsun? Hadım mı edilmiş? Cildiyle ilgili ne demek istiyorsun Allah aşkına?

Micks, onun hakkında senin bildiklerinden çok daha fazlasını biliyorum. Neden o kadar tehlikeli olduğunu bilmek istemez miydin?

Hayır.

Hayır mı?

Hayır.

Sen bilirsin, dedi ve beni müthiş rahatlatarak yürüyüp gitti. Asansörün kapıları kapanırken o çoktan Jalan Treacher'a doğru yola çıkmıştı, sonradan öğrendiğime göre, çok eskiden onun o fevkalade popüler erotik şiirine adını veren meşhur Eastern Oriental Cabaret'nin yönünde.

14

O gece rüyamda öldüğümü gördüm. Bedenim, Essex bataklıklarında kimsesiz fakirlerin ve yabancıların gömüldüğü bir mezarlıkta yatıyor, Charlotte Caddesi'ndeki ofisimin tüm muhtevası da çamurlar içinde etrafa saçılmış duruyordu. Bir zangoç vardı, çok geçmeden bir tenekeciye dönüşüp hayatımın kalıntılarını didiklemeye başladı. Ağabeyimin bana vermiş olduğu o küçük çirkin Staffordshire biblosunu aşırdı ama tüm özenli klasörlerimi bir tarafa attı. Terekemin bu

denli eğitimsiz biri tarafından elden geçirilmesine müthiş öfkelenerek onunla göğüs göğüse azgınca dövüştüm; ama yüzünü tırmalarken onun Lord Antrim olduğunu fark ettiğimde, rüya gördüğümü anlayarak ağlamaya başladım.

Kalktığımda yağmur yağıyordu, resepsiyonu aradım ve bir şemsiye ödünç alıp alamayacağımı sordum. Hiç şemsiyeleri olmadığını iddia ettiler. Slater'dan kurtulmak için kahvaltıyı odama istedim. Mısır gevreği kâsesi büyük bir tekerlekli servis arabası üzerinde, vazo içinde bir orkideyle geldi. Garson, belki de hakkını vermediğim bir mizah anlayışıyla, arabayı pencerenin önüne, manzaranın bir su seddinden, dik bir cangıl yamacındaki ağaçların bulanık hatlarından ve aşağıda sağa sola sürüklenen hayalet balıklara benzeyen otomobil ve kamyonlardan ibaret olduğu yere sürdü.

Resepsiyonu tekrar aradım. Yağmurun kısa bir süre sonra dineceğini vaat ettiler, ben de oturup bu mucizenin gerçekleşmesini beklemeye başladım. Milton'ımı aldım ama dikkatimi toplayamayacak kadar huzursuzdum. Yağmur genellikle yeşilimsi yağıyor, bazen de sarımsı bir beyaza dönüşüyordu. İnsan zaman zaman aşağıdaki yolu biraz seçebiliyor ya da hiçbir şey göremiyordu; ama dalgın dalgın dışarıya bakarken bir an, bozuk yaya yolunun ortasında terk edilmiş durumda, kocaman bir siyah çöp torbası gördüğümü sandım. Tekrar baktığımda torba, cadde üzerinde biraz daha uzağa kaymış gibi görünüyordu.

Dokuzu biraz geçe başımı kitabımdan kaldırdığımda, torbanın kendi kendine hareket ettiğini gördüm. Fazla uzağa gitmedi, belki bir metre; o zaman dehşetle anladım ki içinde bir insan yaşıyordu, bir çeşit kabuklu yengeç. Biraz daha hareket etmesini bekledim. Etmedi. Duş yaptım, giyindim ve Balmoral Hediyelik Eşya Dükkânı'na gidip Asprey'de alabileceğimin iki misline ikinci sınıf bir şemsiye aldım; Kuala Lumpur'da çok az zamanım kalmıştı ve o el yazması belgeye tekrar ulaşmaya kararlıydım.

Kapıcı pek tabii beni bir taksiye bindirmek istedi ve ancak o zaman fark ettim ki bir şemsiye fiyatına on defa taksiye binilebilirdi; ama artık çarçur edilecek param kalmadığından muson yağmuruna dalmak üzere suratsızca yola çıktım. Daha bir dakika bile olmadan

ayaklarım iyiden iyiye ıslanmış, yoldan geçen bir kamyon da eteğimi sırılsıklam etmişti.

Karşıdaki yaya yolunda suları sıçrata sıçrata, fırtınanın ağaçlardan kopardığı iri sarı çiçeklere basıp kaymamaya dikkat ederek ilerlerken, kullanışsız küçük şemsiyem de önümü görmeme engel oluyordu. O "insan çöp torbası" ile de işte böyle çarpıştım. Odamın mütehakkim mesafesinden bakınca neredeyse gülünçtü oysa yanındayken zerrece eğlenceli değildi. O şeyin çevresinden dolanıp geçmeye çalıştım ama beni bırakmadı. Naylon kıvrımlarının derinliğinden, tuhaf bir biçimde kararlı bir çift göz, bana meydan okuyordu.

İsmimi söyledi ya da ben öyle sandım. Yağmurun sesi gürdü, taşkın sular derin kanallarda kükreyerek akıyordu ve ben insanın Ronnie Scott's caz kulübünde bir kalabalığın ortasında konuşurken yaşadığı yabancılaşma ve kopukluk duygusunu yaşıyordum. Ama yine de naylonun altından çıkan sırılsıklam tüvit pantolonu tanımamak imkânsızdı.

Bay Chubb?

Bayan Wode-Douglass?

Bunu izleyen bağırtılı konuşmada, bana Sih'in onu otele sokmadığını anlattı.

Bana telefon edebilirdiniz.

Denedim. Operatöre sizi rahatsız etmemesi yönünde talimat vermişsiniz.

Pek tabii ben böyle bir talepte bulunmamıştım. Bu olsa olsa Slater'ın işiydi ve ilk kez onun ne kadar çekilmez bir işgüzar olduğunu anladım.

Tuhaf arkadaşıma eşlik ederek Jalan Treacher'ı geçip otelin ışıltılı giriş saçağına doğru yürüdüm. Burada, tetikte bekleyen türbanlı kapıcının dikkatli bakışları altında şemsiyemi silkeleyip, Christopher Chubb'ın –el yazması metnin koruyucu ambalajına yaptığı gibi– plastik torbayı özenle çıkarmasını ve daha sonra kullanmak üzere titizlikle katlamasını bekledim. Bu muazzam itinaya rağmen, çok uzak bir geçmişten kalan takım elbisesi sırılsıklam olmuştu.

Kapıcı bizim için hazır, bekliyordu. Memsahip, dedi, çok özür dilerim, bu adam otele giremez.

O, benim misafirim.

Evet, üzgünüm. Yasak.

Sihlerin savaşçılığından bihaber değildim; ama ben bir İngiliz'im ve bizim de dehşetli savaşçılar olduğumuz bazen unutulur. Lütfen yolumdan çekilin, dedim.

Gereği halinde şemsiyemle hayalarına vurabilirdim ve kuşkusuz o da, babamın dediği gibi, muradımı daima bir trafik lambası kadar açık seçik ele veren yüzümü görmüş olmalıydı.

Yasak, dedi; ama ben, keçi gibi inatçı, kızgın yüzümle nefret dolu bir emperyalisttim. İçeri girmemiz için kenara çekildi.

Chubb'la birlikte lobiyi geçerken ikimizin de üzerinden resmen sular damlıyordu. Kapıdakine benzer karşılaşmaları üç görevliyle daha yaşadık ve her biri benim kesin kararlılığım karşısında geri çekildi. Böylece misafirimi hiç de azımsanamayacak bir zafer duygusuyla altıncı kata çıkarıp odama götürdüm.

Kapıyı arkamızdan henüz kapatmıştım ki telefon çaldı.

Çok aptalca davranıyorsun, dedi John Slater.

Telefonu kapadım ama o hemen tekrar aradı.

Benim hikâyemi de dinlemen gerektiğini düşünmüyor musun, Micks?

Hayır.

Sevgilim, odan için ödeme yapmamı pekâlâ bekliyorsun ama.

Bu beni gerçekten öfkelendirdi ve kendimi, daha sonra pişman olacağım leziz eylemlere atlayabileceğim o baş döndürücü uçurumun kenarında buluverdim. Ancak Cafe Royal'de babamı tokatladığım günden bu yana birkaç şey öğrenmiştim. John, dedim, seninle saat beşte The Pub'da buluşalım.

Sonra telefonun fişini çektim ve kapıyı iki defa kilitleyip zincirini taktım. Bu da hallolduğuna göre artık tüylü takım elbisesinin içinde kamburunu çıkarıp büzülmüş bir keşiş gibi duran sefil misafirimle ilgilenebilirdim.

Geldiğinize çok memnun oldum, dedim; ama daha onu kahvaltı servis arabasının iki tarafındaki iki sandalyenin karşılıklı durduğu pencereye doğru götürürken bile nahoş bir kokunun farkına vardım. Lahana, peynir, kayısı reçeli ve tanımlanamayan ama kesinlikle yerel olan bir şeyi daha anımsatan bir kokuydu. Kibarlığı bir tarafa bı-

rakırsak, çok sevilen bir takım elbiseye su ilave edilmesiyle ortaya çıkan itici bir koku. Burun deliklerine sürülecek bir nebze Vicks maskeleyebilirdi onu; ama mentollü hiçbir şeyim olmadığı gibi yabancı kokulara karşı da hafif isterik bir tepkim vardı.

Takım elbiseniz için çok üzüldüm, dedim.

Daha beterini yaşadım, Bayan.

O zaman Batu Road'dan aldığım batiği hatırladım. Onu arkadaşım Annabelle'e hediye etmek niyetiyle almıştım ama şimdi Christopher Chubb'a bağışlayacaktım. Takımınızı verin bana, dedim.

Avuçlarını beni uzakta tutmaya çalışır gibi uzatarak geri geri gitti. Hayır, hayır, zaten çok eski.

Sanırım burnumu buruşturdum. Pencereyi açmış da olabilirim. Her ne yaptıysam, onun anlamasını sağladığım için övgüyü hak etmiyordum.

Çok ama çok üzgünüm, dedi.

Onun adına utancımdan ölüyordum; ama kuru temizleme listesini doldurmaktan başka seçenek yoktu.

Kokuyor, değil mi?

Batik daha güzel olmadığı için üzgünüm, dedim, pusulaya imzamı atarken.

Elbisem kokuyor, dedi. Demek istediğiniz bu mu?

Islandıysa kabahat sizin değil, dedim; ama buradan ayrılmadan önce geri almak istiyorsanız saat ona kadar teslim etmemiz gerekir.

Başını acı acı sallayarak batiği ve çamaşır torbasını alıp banyoya girdi.

15

Tekerlekli kahvaltı masamda kaskatı oturmuş, bana McCorkle el yazmasının tamamı olduğunu varsaydığım şeyi sessizce sergiliyordu. Yoksul bir yolcunun eşyaları gibi biri mavi, biri beyaz bütünüyle farklı iki plastik torbaya konmuş, sonra da enli, siyah, üç sıra izole bantla sarılıp kapatılmıştı.

Gözlerini kırpıştırdı. Slater sizi inciteceğimi mi söylüyor?

Hayır, dedim.

Şiirlerini okumak için izin istemeye niyetlenmiştim ama o, paketini temkinlice bir yana itince fikrimi değiştirdim. Defterimi açıp yakışıklı genç editörün ölümüyle ilgili sorular sormaya başladım.

Arkadaşlarına sorun, dedi tersler gibi. Weiss'in kendini astığını söylüyorlar, hiç kuşkuları yok bundan. Polise sorun, onlara göre de bir mutfak sandalyesinden düşmüş. Duraksadı. Kaleminiz var mı?

Ancak tükenmezkalemimin kapağı açıldığı zaman, kasvetli ve yağmurlu bir öğle sonrası Weiss'in cenazesine gittiğini anlatmaya başladı. Bu konuda bir seçeneği yokmuş gibi hissediyordu; çünkü her ne kadar ona kaba davranmaları hatta zarar vermeleri muhtemelse de uzakta kalırsa sonsuza dek dışlanacağını biliyordu.

Bu sıkıntıya neden değeceğini tasavvur edebilmek kolay değil; zira daha sonra Avustralya'da keşfedeceğim gibi, o daha en başta bile herkesin sevdiği bir şahsiyet değildi. Örneğin, Çağdaş Sanatlar Derneği'nin yazışmalarında ekseriya faşist olarak nitelenmişti. Bu onun –her şeyden fazla özgürlükçü olan– siyasi konumunu doğru bir biçimde tanımlıyormuş gibi görünmese de gerçeküstücüler, imgeciler, anarşistler ve komünistlerden ayrı bir tabiatta olduğunu ortaya koyuyordu.

Melbourne Umumi Mezarlığı'nda Weiss'in annesiyle babası onun taziyelerini vakur bir tavırla kabul ederken, diğer yaslı insanlar tehditler savurmaktan geri durmadı. En iyileri, onu görmezden geldi.

Weiss ailesi dindar olmadığı için, defin işlemi Lindsay Waltzer adındaki bir bilardo oyuncusunun mezarının yakınlarında bir yerde gerçekleştirildi. Melbourne'de bir bilardocu daima bir şairden daha önemli sayılır, bu bakımdan mezarın yolunu sormanın en iyi yolu hâlâ budur. Waltzer'ın ebedi masasının üzerindeki mermer bilardo sopası doğrultusunda dikkatle bakacak olursanız, gözünüz doğruca üzerinde aşağıdakilerin yazılı olduğu siyah mermerden mezar taşına yönelir:

Bunu da kaydedin:
Uyak, imge ve veznin peşine düştüm,
Ayağın takılabileceği tüm engelleri tanıdım.
Sendeledim çoğu kez, kekeledim,

Ama solup giden ses zamanla bilgeleşir
Ve tüm var oluşun koordinatlarını yakalayarak
O kaçınılmaz grafiği izler.

Bob McCorkle'ın "Küçük İncil"inden alınma bu dizeleri Weiss'in annesiyle babası, yürek paralayan aksanlı sesleriyle okudular. Şiirin değeri üzerinde ısrar ettiklerini mi yoksa mezar taşını oğullarının sebeb-i felâketi ile damgaladıklarını mı belirtmek istiyorlardı? Bu açık değildi.

Chubb'a göre ise öylesine vahşi bir alayla yazmış olduğu bu sözcüklerin taşa kazınmış olması, Kafka'nın *In der Strafkolonie*'sindeki [Ceza Sömürgesi]* gardiyanın suçunun derisine dövme olarak yazılması gibiydi.

Biliyordu ki gösterişsiz çam tabut toprağın derinliğine indirilir indirilmez, kalabalık yine Café Latin'e dönecek, orada şiir okuyacak, ağlayacak ve nihayet, ölen arkadaşları namına hırçınlaşacaklardı. Chubb'ın bir parçası onlarla birlikte gitmek, cezasını çekmek ve ondan kurtulmak istiyordu; ama bu onunkinden daha kalın bir deri gerektiriyordu, böylece mezarlığın daha da derinliklerine çekildi.

Sabah yağmur yağmıştı, havada Carlton banliyösü evlerinden gelen çamur ve duman kokusu vardı. Chubb çevik adımlarla mezarlığın, geçmişi 1921'deki grip salgınına dayanan ve çocukların mezarlığı olarak anılan en kuzey ucuna doğru yürüdü. Sonraları, baba olduğu zaman yüreği kaldırmayacaktı ama şimdi huzur bulmak için orayı arayıp bulmuştu.

Takipçisini görmeden önce işitti. Sesi tanımıştı: O aşırı tutumluluk işareti küçük metal plakalarla sağlamlaştırılmış ayakkabılar, küçük burjuvazinin alamet-i farikası, bu nedenle de annesinin sevdiği ölçüde Chubb'ın hakir gördüğü şeyler. Ses yaklaştı, yaklaştı ve çok geçmeden Chubb, koşmazsa takipçisinden kurtulamayacağını anladı; ayrıca aşağılanmaya da yeterince katlanmıştı. Yolundaki bir dönemeci dolanınca durup döndü, kendisini bekleyen ceza neyse onunla yüzleşmeye hazırdı.

---

* Kafka, Franz; *Ceza Sömürgesi*, Çev.: Evrim Tevfik Güney, Bordo Siyah Yayınları, İst., 2003. (y.h.n.)

Siluet bir servi sırasının önünde belirdiğinde, Chubb mahkemede onu öylesine utandıran deliyi gördü. Teknik anlamda bir dev olmasa da boyu iki metreyi geçiyordu. Chubb onun bariz Avustralyalı aksanına dikkat etmiş ve işçi sınıfından, iyi eğitim görmemiş biri olduğu izlenimini edinmişti. Bu nedenle adamın siyahlar içinde, pahalı giyimli olması şaşırttı onu. Uzun siyah saçları, soluk benzini ve çarpıcı yüz hatlarını daha da vurguluyordu. Güçlü çenesi, iri kemikli burnu, çıkık elmacık kemikleri, yeleyi andıran saçının dümdüz arkaya tarandığı geniş alnı, kendilerine özgü boyutlarıyla ayırt ediliyordu. Güçlü bir yüzdü: erkeksi, zeki ve hayli öfkeli.

Adam elini uzattığı zaman Chubb onun tokalaşmaya niyetlendiğini sandı; ama o, sağ elini hızla yakalayıp zapt etti. Chubb, ne kadar kıvrandıysa da elini kurtaramadı ve o yabancı adam ziftli patikadan yukarı doğru yürümeye başladığında, tek çaresi bağırıp yardım istemek olabilirdi.

Benden ne istiyorsun, diye sordu.

Senden başka konuşabileceğim bir alçak daha yok, dedi yabancı, çünkü benim kadar kötü olan bir sen varsın.

Böyle diyerek Chubb'ın kolunu sertçe büktü ve peşinden sürükledi. Engebeli patikada tökezleyerek birlikte ilerlerken, konuşmaya devam ediyordu.

O kahrolası dedektife katlanamıyordum, dedi. Ondan nefret ediyordum. Vogelesang! Bir şiir düşmanı için ne lanet bir isim! "Kuş şarkısı" demek, umarım biliyorsundur bunu. Eğer alçak herif bir kuşsa, o bir akbabaydı, adamın ciğerini canlı canlı söken bir akbaba. Buna dayanamıyordum.

Ben de hoşlanmadım ondan, dedi Chubb.

Onu esir alan adam durakladı ve gözlerini kırpıştırdı ama konuşmasının yönünü değiştirmedi. O sözde mahkemeden atıldıktan sonra, dedi, Bay Kuşşarkısı'nın nereye gideceğini görmek için William Caddesi'nde dolandım; çünkü onun Sanat mahkemesinde cezalandırılmasını istiyordum. O köşeli koca kafası ve badi badi yürüyüşüyle onu takip etmek zor olmadı. Tepeden aşağıya, "Herald, Herald, Okuyun, Edepsiz Şiirler Hakkında Her Şey" diye bağıran o ibne gazeteci oğlanları geçip Swanston Caddesi'ne indi. Bir arabaya ya da

taksiye binseydi, onu bu kadar kolay izleyemezdim; ama lanet bir pinti olduğundan 15 numaralı tramvaya bindi ve o andan itibaren avcumun içindeydi artık. Kuşşarkısı, Glen Iris'e bir bilet aldı ve tramvayın ortasındaki boşlukta duran bütün o adamların arasında hayalarını kaşıyarak dikildi. Ben de Glen Iris'e bilet alıp camlı bölmede kadınlarla birlikte oturdum. Kocamış tavuklar, benim kümeslerinde olmamdan hiç hazetmediler ama ne kadar iki yana sallanıp söylenirlerse söylensinler yerimden vazgeçmeyecektim. Onlardan nefret ediyordum, anlıyor musun, o ciddiyetle büzülmüş küçük ağızlarından ve kucaklarında sıkı sıkıya tuttukları çantalarından nefret ediyordum.

Bu safhada, yayıncıma yönelik daha fazla hakareti önlemek dışında gerçekten bir planım yoktu. Bunun bir gün daha devam etmemesi konusunda kararlıydım.

Chubb, ona McCorkle olup olmadığını sordu ve yanıtlayan bakış, ona yalnızca bir kartalın yırtıcılığını değil, aynı zamanda umarsız bilinemezliğini anımsattı.

Ben oyum.

O ana kadar McCorkle, onu kuzey yönünde hayli uzağa sürüklemişti ve güvenli bir sığınak olarak görünen mezarlık, artık bütünüyle farklı bir şeye dönüşmüştü. Doğal olarak, Chubb güvenliği konusunda kaygılanmaya başlamıştı. Bu kaygılar, patikadan çıkıp suya doymuş bir çimenlikte bata çıka hızla yürürlerken, onu esir alan adamın heyecanlı söyleviyle hiç de azalacağa benzemiyordu. "Yayıncı" kelimesini Oxford sözlüğünden baktın mı hiç, diye sordu dev. Eğer bir gün bakarsan şaşıracaksın. "İşi kitap yayımlamak olan kişi... Bu eserlerin basılmasını ya da üretimini ve onların kitapçılara ve diğer bayilere ya da halka dağıtımını üstlenen kişi." Böyle lanet bir şeyi kim yazabilir, diye bağırdı. Sesi, mozolelerin arasında çınlıyordu. Bir servi sırası, sarı gökyüzünü tamamen örtmüştü.

Sanki, diye devam etti deli, Oxford'da hiç kimse lanet bir yayıncıyla karşılaşmamış gibi. Bir yayıncı nedir biliyorsun, değil mi? Lanet olsun, biliyorsundur umarım.

Bu öylesine sorulmuş bir soru değildi, dedi Chubb bana. Yanlış cevap verirse boğazlanacağından korkuyordu. Bir dost, diye öneride bulundu. Eserin savunucusu mu?

Sapına kadar doğru, evet, bir dost. Eserin bir savunucusu. Bu düztaban polis ise onu kodese tıkmaya kararlıydı. Buna nasıl göz yumabilirdik? İçimizden biri nasıl orada öylece durup bu suçun işlenmesine razı olabilirdi? Fransızlar yapar mıydı bunu, diye sordu. İhmal edilmiş, çökmüş eski mezarların, paslanan çitleri boğan devedikenlerinin arasından, suyunu çekmemiş toprakta sert adımlarla yürüyordu. Uygar bir millet böyle bir şey yapar mıydı? Beni kendi ülkemden nefret ettirdiler. Konuşmaya çalıştım ama faşistler beni kapı dışarı etti, ben de tramvayda o ihtiyar kadınların arasında, kümesteki yaşlı bir kertenkele gibi büzülüp saklandım. Vogelesang, son durağa kadar ortada dikilip yol boyunca *The Herald*'da kendisi hakkında yazılanları okudu.

İndiğinde onu takip ettim. Vogelesang'ın St. Kilda'daki şöhretini bilmezsin. Orada çalışan kızların hepsi kabadayı der ona; ama ben korkmuyordum ve bir bahçe kapısında durana dek üç metre kadar geriden izledim onu. Kapı mandalını kaldırdığında, dönüp çekinmeden gözüme baktı.

Beni mimlediğini sanıyordu ama daha önce bir şairle hiç dalaşmamıştı. Başına gelecekleri tahmin edemezdi.

Ben, sırtında kirli bir atletle ufak tefek bir mültecinin işlettiği bir kahveyi bulana kadar yürümeye devam ettim. Adama marullu tavuklu bir sandviçle kakaolu süt ısmarladım. Güneş batarken Kuşşarkısı'nın evine gittim. Kenardan dolanıp limon ağacını geçtim. İris çiçeği tarhlarının orta sırasından suçluyu açıkça görebiliyordum. Yemekte bir şişe Victoria Bitter ile etli börek vardı. Ben de yalnız yaşıyorum ve bir eşi, bir bebeği ve tencerede fokurdayan yahninin kokusunu özleyerek o yalnız saatleri geçirmenin ne demek olduğunu bilirim. Ama hangi uygar insan, böyle bir yemeğe oturur da okumak için bir kitap almaz eline? Dedektif Kuşpisliği hiçbir şey okumuyordu ve yemek masası lanet bir savaş anıtı gibi çıplak ve parlaktı.

Çok geçmeden onun sefil hayatından sıkılıp pencereyi bir şilinle hafifçe tıklattım ve o anında dışarı çıktı. Şimdi artık doğru dürüst seçemeyeceği kadar karanlıktı ama bahçe kapısında yanından geçtiğim sırada görmek için yeterli imkânı olmuştu. İrislerinin üzerinden derhal inmezsem bana sıkı bir dayak çekeceğini söyledi. Keyfin bilir dedim.

Hemen eve koşup kelepçelerle döndü, onları takmak için müthiş bir telaş içindeydi. Onu, çiçeklerini kendi ayaklarıyla çiğnemek zorunda bırakıp öfkeden çılgına çevirdim ve sonuçta pek fazla güçlük çekmeden yere fırlattım. İrislere zarar verme, diye haykırdı. Onu o zavallı küçük mutfağına sürükledim. Sandalyesine oturtana kadar irislerden başka bir şey düşünemedi, oturunca ona bir yayıncıyı incitmeye hakkı olmadığını resmen bildirdim.

Eğer Melbourne'ü terk etmeye ya da sadece tatile çıkmaya razı olsaydı, hiç kötü bir şey olmayacaktı. Bir parça hırpalanmıştı. Yüzüne biraz çamur bulaşmıştı ve pantolonundan da toprak ve iris parçaları sarkıyordu. Daha kötüsü olabileceğini bilmeliydi ama bana bir şair olarak verilen yetkiyi anlayamadı. Ona yaptıklarımın önemi olmadığını söyledi. David Weiss'in suçlu bulunmasını önleyemezmişim.

O zaman fazla ileri gittim. Şimdi keşke gitmeseydim diyorum ama sen de çok ileri gittin Bay Chubb, o bakımdan beni biraz olsun anlamalısın. Çekmecesinde bulduğum sarı saplı eski büyük et bıçağıyla onu masanın etrafında kovaladım ve sonunda o odun kafasını yakalayıp esaslı bir parça saç ve deriyi kesip aldım. Beş santimden fazla değildi, kesinlikle ona zarar verecek bir miktar değildi ama kafada çok fazla damar olduğu için tabii ki kan suratından sel gibi akıp gözlerine giriyordu. Büfenin aynasındaki aksinden korkacak kadar görüp göremediğini bilmiyorum.

Şimdi en azından dikkatini bana yöneltmişti ve birdenbire mahkemede yayıncıma saldırmaktan vazgeçmeye yemin etme konusunda hiç sorunu kalmamıştı. Sonra o da çok ileri gitti ve savcının evini soydurup arabasını ateşe verdirebileceğini söylemeye başladı. Ona hayatının tehlikede olduğunu ve öyle bol keseden sözler verebileceğini sanıyorsa, o uyurken geri gelip boynunu kıracağımı söyledim. Bunların hepsini yalnızca David Weiss için değil, sanat için ve Melbourne kriket sahasındaki bir hakemin kararından daha büyük meseleler için savaşmaya hazır olmamız gerektiğini pek seyrek anlayabildiğimiz bir ülke için yaptım. Eğer yaptıklarım zalimce görünüyorsa, bu yalnızca sanatı takdir edemeyen insanlar için geçerli olacaktır. Şiir adına her miktarda deri ve saçı yolabilirim.

Chubb, onun "Kararan Ekliptik"e mi atıfta bulunduğunu sordu.

Tüm şiirleri kastediyorum dedi, seninkileri bile.

Yaratığın bununla ne demek istediğini anlamak zordu; çünkü tabii ki Bob McCorkle'ın "Kararan Ekliptik"ini Chubb yazmıştı.

Vogelesang'ın yarasını bakımsız halde bırakmadım, diye devam etti. Onu cıva kromla sildim ve bir yastık kılıfından bandaj yaptım. Bir kabadayıdan bekleneceği üzere, Kuşpisliği artık çok uysaldı ve emrettiğim anda doğruca yatağına gitti.

Chubb'ı geçen yazdan kalan otların kahverengi bir yumak gibi birbirine dolaşıp keçeleşerek yığıldığı bir yere götürürken, kuşkusuz tüm bu tabiplik işleri dedi yaratık, tahmin edilemeyecek kadar çok zaman almıştı. Tramvaylar artık işlemiyordu; yani vakit gece yarısını geçmişti ve ben beş saattir Glen Iris'teydim. Bu yüzden şehre tabanvayla dönmek zorunda kaldım ama ben yürümeye alışkınım, pabuçlarımın burnunda ve topuğunda bunun için metal başlıklar var; deriden epey tasarruf sağlıyorlar. Olağan bir günde 40 kilometreden fazla yol katedebilirim.

Şimdi David Weiss'i görmeye gidecek ve ona kovuşturmanın engellendiğine ilişkin iyi haberi verecektim. Grattan Caddesi'ndeki Bayan O'Brien'ın yerine gidip arka kapıdan bir şişe köpüklü Burgundy şarabı aldım. Artık büyük bir heyecan içindeydim. David Weiss'in benim için bir anne gibi olduğunu anlamalısın; çünkü beni dünyaya getirmiş, bana hayat vermiş, düşmanlarım ne derse desin benim yanımda durmuştu. Bana sahte dediklerinde, benden bir kez bile kuşku duymamıştı.

Ama tuhaf olan şu ki kendisiyle şahsen tanışmamıştım. Onun elinde sadece sözde kız kardeşimden gelen mektuplar vardı. Benim kız kardeşim yok; ama bunlar benim öldüğümü iddia eden *birisi* tarafından yazılmıştı. Bazı iddialar mesnetsiz değildi. Bir bisiklet tamircisiydim ve halen de çok başarılı bir satıcısı olduğuma inandığım Mass Mutual için çalışıyorum. Ama ölmemiştim ve o mektupları yazan kişi kat kat daha büyük bir yalancı.

Ve bu noktada, dedi Chubb, adam bana dik dik baktı. *Choy!* Tanrı beni korusun. Ne gözlerdi ama.

Kuala Lumpur'da, Christopher Chubb yerinden kalktı ve belki de onuncu defa o kahverengili sarılı sarongu tekrar bağladı. Elbette, dedi,

o yalancı bendim; ama bunu ne kadar bildiğinden emin olamıyordum. Bu öfke tümüyle bana mı yönelikti? Adamın lanet bir zırdeli olması dışında hiçbir şey net değildi. Tartışmaya kalkışmadım, soluğumu tuttum. *Sarung tebuan jangan dijolok, mai kena ketubung*. Ya da bizim dediğimiz gibi, eşekarısı yuvasını eşeleme, sokarlar seni ölümüne.

Ancak, ne anlatandan ne de anlatılandan kurtuluş vardı. Kapana kısılıp kalmıştı. İlk hayal kırıklığım, diye insafsızca devam etti onu esir alan, Weiss'in yatağında olmadığını keşfetmemdi ve ancak saatlerce Café Latin ile Molina arasında dolanıp durduktan sonra, onu Collins Caddesi'nde sana iyi geceler derken buldum. O zaman saat neredeyse sabahın beşiydi ama şarap şişem hâlâ paltomun cebinde hazırdı ve işte o, benim yayıncım, oradaydı. Dünyada başka hiç kimseye daha olumlu duygular besleyemezdim.

Tabii ki benimle karşılaşmanın onda bir sarsıntı yaratacağından şüphem yoktu. Benim ölü olduğumu düşündüğüne göre. Onu sokakta korkutmaktansa, evinin güvenli ortamında karşısına çıkmaya karar verdim. Flinders Lane'de bir apartman dairesinde oturuyordu, Collins Caddesi'nden çok kısa bir yürüyüş demekti bu.

Kuşkusuz sen benden daha dünyevisin, dedi deli, Chubb'ı çocuk mezarlığının görüş sahasına getirirken. Orada, mezarlığın sınırları ötesinde, doğudaki lacivert gökyüzünde tek başına ışıldayan "İp Atlayan Kız" levhasını görebiliyorlardı. Bazılarınca deha diye nitelendirildim, dedi istihzadan uzak bir tavırla, belki de bu nedenle bu dünya hakkında çok az deneyimim var. Benim bildiklerimi ve bilmediklerimi sınıflandırmak, senin gibi –dünyayı çok fazla ve beni çok az anlayan– insanlar için zor.

Durakladı. Chubb bir kriz anının geldiğini sezdi ve etrafa bakınıp silah olarak kullanabileceği bir şey aradı.

Yaratık hiddetle baktı. Hikâyem sıkıcı mı?

Hayır, hiç de değil. Senin hakkında daha çok şey bilmek istediğimi düşünüyordum.

Pekâlâ, sana şu kadarını söyleyeyim, dedi sonunda. İçten yanmalı motor hakkında etraflı bilgi sahibiyimdir. Ama "ipek çoraplar" gibi basit bir tabir, beni müthiş bir kafa karışıklığına sürükleyebilir. Bunu açıklayabilirsen açıkla bana!

O hasar görmüş beynin içinde neler olup bittiğini bilmeyen Chubb, bilmeceye cevap vermekten korkuyordu. Anlamadığını söyledi, hiç mi hiç anlamadığını.

Sana anlatmaya çalışayım, dedi dev açık yüreklilikle, Weiss cevap vermeyince ön kapısını zorlamakla akıllıca davranmadım.

Kapıyı mı kırdın?

Bir an için ruhunun tüm ağırlığı çözülür gibi oldu. Omuzları düştü ve Chubb'ın bileğini bırakarak kocaman ellerini yanaklarına doğru kaldırdı.

Heyhat, dedi, onu korkuttum. Elbette kendimi tanıttım. Ben Bob McCorkle'ım, dedim. Fotoğrafımı görmemiş de değildi. Onu kendi yayımlamıştı. Sen de görmüş olmalısın.

O fotoğrafı benim yaptığımı biliyor, diye düşündü Chubb. Bana meydan okuyor ama ne amaçla?

Ben Bob McCorkle'ım, dedim ona, diye yineledi. Ben sizin yazarınızım, Bay Weiss. Ama o çığlık çığlığa bağırarak beni kovdu. Bağırdı! *Banal* Üstünde sadece gömlek ve külot vardı; ama o benim yayıncımdı. Onu seviyordum. Paltomu çıkarıp örtünmesi için uzattım; ama onu benim elimden çekip attı ve, canavar, diye bağırdı.

Sinirlenmemeye çalıştım. En iyi düşünce ve dileklerim onunla olduğu için girmiştim bu kapıdan ve bütün istediğim, benim adıma katlanmış olduğu sıkıntılardan onu kurtarmaktı. Reddedilmiş paltomu aldım ve onunla paylaşmak için getirdiğim şişenin kırılmış olduğunu fark ettim. Palto şarapla iyice ıslanmış, cebim cam kırıklarıyla dolmuştu. Gücenmek doğru olmazdı. Ben Bob McCorkle'ım, diye yineledim. Bunu kanıtlamak için de şiirlerimi okumaya başladım.

İşte orada ve o anda, bir kış akşamı saat altıda, Melbourne Umumi Mezarlığı'nda, o heybetli bacaklarını iki yana açıp dikildi ve Chubb'ın bileğini bir kez daha kavrayıp tuhaf, ateşli bir tavırla ezberden okumaya başladı.

"Çoğu kez, uyuklayan ağır havaya bürünmüş..."

Chubb tabii ki biliyordu şiiri ama hiçbir şey onu bu gösteriye hazırlamamıştı. Adam serbest kolunu tuhaf ve tutkulu bir biçimde sallıyor, boynunu kıvırıp döndürüyor, gözlerini kör bir caz piyanistininki gibi deviriyordu. Gerçek yazarın hep standart BBC İngilizce'si-

nin bir çeşitlemesi olarak hayal ettiği ses ise burada vahşi, genizden, boğuk, hezimet ve pişmanlıkla tarazlanmış bir sesti. Chubb, Eliot'ın okumasının bir kaydını dinlemiş ve onun bir vaaz kadar sıkıcı olduğuna hükmetmişti; ama bu adam zapt edilmiş bir hayvan gibiydi, bir kafese hapsolmuş vahşi bir adam.

Çoğu kez, uyuklayan ağır havaya bürünmüş,
Cansız gözkapaklarımı kapamıştım sahici bulmak için onu,
Olacağını bildiğim gibi, rengârenk çan kuleleri
Ve boyalı çatılar, geride görünüp kaybolan yüksek karlar,
Tümü tersyüz olmuş, yansırken sakin sularda
Durer'in de bunu algıladığını bilmeden o zaman.
Şimdi keşfediyorum bir kez daha küçülüp dönüştüğümü
Bir burun sokucuya, ölülerin rüyalarının hırsızına,
Kitaplarda okumuştum sanatın kolay olmadığını
Ama hiç kimse uyarmamıştı ki tekrarlar durur zihin,
Kendi cehaleti içinde, başkalarının hayalini. Ben hâlâ
O siyah kuğuyum yabancı sularda izinsiz gezen.

Bu hem Chubb'ın yazmış olduğu şiirdi hem de değildi. Bir parodi ve hilenin bilmecesinin ilk anahtarı olarak doğmuştu; ama bu kaçık nasıl yaptıysa, tek kelimesini değiştirmeden yeniden şekillendirmişti onu. Zekice olan, şimdi gerçek olmuştu; otodidaktın, sömürgelinin, tezatların hasarlı yaratığının şarkısı.

Tanrım, dedi Chubb. Weiss okuduklarından ne anlam çıkardı?

Benim sahtekâr olduğumu söyledi.

Peki, sen ne yaptın? Chubb bunu ödü koparak sordu. Artık bir itiraf kaçınılmazdı ve neticenin kendi ölümü olacağından korkuyordu.

Ona Vogelesang'ın kafasından kestiğim parçayı gösterdim.

Sonra?

Benden kaçtı, dedi adam bezgince. Sepetinden kaçmış bir kedi yavrusunu kovalar gibi düştüm peşine. O bir sürme pencereden dışarı çıkmaya çabalarken, seslenip ona zarar vermek niyetinde olmadığımı bildirdim ama o, kendisine eziyet etmekten vazgeçmemi, yaşayan herkesten daha çok eziyet çektiğini ve benim çekip gitmem gerektiğini söyledi. Ve senin de. Senin adını söyledi ve beni senin yarattığını, benim parçalarımı senin birleştirdiğini söyledi. Tüm bu

süre boyunca pencereden çıkmaya çalışıyordu. Yemin ederim ki onun yanına gitmedim. Neden tepeden çıkmayı tercih ettiğini bilmiyorum ama sandalye devrilip altından kayınca yere düştü, düşerken de başı duvara çarpıp fena halde çatladı.

Ve öldü.

Onu öldürdüm, evet, dedi adam ve ıstırap içinde bir kez daha Chubb'ın elini bıraktı.

Merlin Otel'in 604 numaralı odasında, Christopher Chubb kendi ellerini açtı, avuçlarındaki kader ve aşk çizgileri bisiklet yağıyla belirginleşmişti.

Serbest kalmıştım, dedi. Karanlığın içinde bir tavşan gibi koştum. Düştüm, yuvarlandım ve kalkıp koşmaya devam ettim.

Ertesi gün, dedi, yüzüm yara bere içindeydi, ayak bileğimse burkulmuştu; ama yine de uzaklara gitmem gerektiğini biliyordum. Eski eşya torbamı Spencer Caddesi'ne sürükledim ve Sydney'e gitmek üzere üç sterlin karşılığında bir ikinci sınıf bileti aldım.

16

Kuala Lumpur'daki o gök gürültülü gün, McCorkle el yazmasından geri kalanın ne tür bir yeteneği açığa çıkarabileceğini tahmin edemiyordum. O ana kadar, onu kuşatan masalsı havadan fazlasını görememiştim, sadece üst kabuğu, bir başka deyişle, hikâyeyi bir nebze görmüştüm. Her ikisinin de merakımı uyandırdığını söylemek fazlasıyla hafif kalır; ama Chubb'ın hilecilik tarihini dikkate alınca çok da hevesli ilerlemenin akıllıca olmayacağını hissediyordum. İşte bu şekilde, "onu yazacakmışım gibi yaparak" ben kendim de sahtekâr oldum; on üç yıl sonra burada, tam bunu ve üstelik çok daha fazlasını yapmak üzere Antrim'in bekçi evinde oturuyor olacağımı bir an bile aklımdan geçirmeden.

Henüz neyle flört ettiğimi anlamamıştım, Chubb'ın hikâyesinin, onun hastalıklı muhayyilesinin en gizli, en karanlık köşelerinden çıktığını varsaydığım bu dev adamın gerçek mahiyetini belirlemeye yönelik nafile bir girişimle beni pek yakında Singapur'a, oradan da Sydney ve Melbourne'e göndereceğinden habersizdim.

Üç yıl sonra yine Avustralya'daydım ve Melbourne'ü Sydney'den ayıran iç karartıcı sekiz yüz kilometre boyunca araba kullandıktan sonra, Chubb'ın hayaletinden kaçıp gittiği uçsuz bucaksız yol dışında, pek de fazla bir şey anlamamıştım.

Chubb, Sydney edebiyatında, yalnızca vaktinden önce gelişmiş bilgisi ve tartışmalardaki sertliği ile değil, aynı zamanda aşırı yüksek standartlarıyla da hayli sevilen bir erkek çocuk gibiydi. Haberfield'lı oğlan, kitaplığına kabul edebileceği az sayıda şairle tanınıyordu: Donne, Shakespeare, Rilke, Mallarmé. İkinci sınıf bir kültüre doğmuştu, ya da öyle düşünüyordu, bu nedenle insan o yalın kitap rafında, daha sonra Bob McCorkle'ın doğumuna yol açacak tüm tutkuyu görebiliyor ya da bir şekilde kandırılıp ikinci sınıf, türev, sığ ve taşralı olana hayranlık besleyebileceği duygusunun yarattığı dehşeti sezebiliyordu.

Bu kitaplığı birçok defa duymuştum; ama arkadaşları daha çok onu Jelly Roll Morton'a olan sevgisiyle yad ediyorlardı, ağzının kenarından sarkan sigarasıyla, dudaklarının gölgeli köşelerinde beliren tatlı, özel gülümsemesiyle, siyahi müzik çaldığı o uzun, içkili geceleri. Bu bağlamda erkekler, onun kadınların gözündeki cazibesinden söz etmeyi hiç ihmal etmiyorlardı. Lanet olası bir şey yapması gerekmeden, diyorlardı, ona gelirdi kadınlar. O piyano çalardı, onlar da keşişe benzer kafasını okşardı.

Ancak, Weiss'in ölümünden sonra Sydney'e döndüğünde, tanıdığı hiç kimseyle temas kurmaya kalkışmadı. Bana şöyle dedi: Ben bir katildim. Yüzüm yoktu. Böyle bir utancı kaldıramadım, Bayan. Şair ve sanatçı arkadaşlarına rastlayabileceği yerler olan Paddington, Darlinghurst ve Kings Cross'tan uzak durdu.

Çok geçmeden kendisine reklam dünyasında moda yazarı olarak bir iş buldu; böyle bir yüksek sanat adamı için mükemmel bir gizlenme yeri. Sonraları daha pek çoğuna sahip olacağı takım elbiselerin ilki ile beyaz bir gömlek, gri fötr bir şapka aldı; Sydney o yıllarda gri bir fötr şapka deniziydi. Daha sonra her zaman yaşamı yadsıyan, tiksindirici bir alt-orta sınıf banliyösü olan Chatswood'da sefil bir bitişik nizam ev kiraladı. Burada şiir veya David Weiss kimsenin umurunda olmazdı.

Bunlar işte orada yazıldı, Bayan. "Bob McCorkle tarafından" demedi, ben de sormadım. Ama paketin bana derhal verileceği aşikâr-

dı. Boğazım ansızın kurumuştu. O her zamanki dikkatiyle siyah bandı sökerken, ben de kendime soğuk çay koyup içtim. Nihayet, iki plastik torbadan, tam çıkarırken kopan kırmızı bir lastik bantla sarılmış kalın bir deste kâğıt çıkardı.

Desteyi bana uzatırken, açgözlülüğümü göstermekten korktum.

Okuyun Bayan, diye ısrar etti.

Sayfalar elime kuru ve tozlu geliyordu, bir zamanlar teksir için kullanılan türden, ufalanıp dağılan sarı kâğıtlara daktiloyla yazılmıştı.

Lütfen, acele etmeyin.

Ama bu satırların hiçbiri, beni o kadar heyecanlandıran o tek kâğıttakiyle en ufak bir benzerlik taşımıyordu. Bunlar Bob McCorkle tarafından mı yazıldı, diye sordum, sanki o tamamen gerçek biriymiş gibi.

Okuyun, dedi.

Yani, hayır, diyorsunuz.

Midesinin gurultusunu bir metre kadar öteden işitebildiğim şaire yönelik muazzam öfkemi gizlemek için de olsa, kırk üç şiirin hepsini okudum. Bu tür bir zırvayı postayla almak başka, onu böylesine bir yoksulluğun karşısında yargılamak başka. Şairleri reddetmeye hayli alışkın olmakla birlikte, ona söylenebilecek tek bir yüreklendirici söz de düşünemiyordum.

Eğer bu onun "gerçek" şiiriyse, ben sahtesini tercih ediyordum. Doğru, bunlarda "McCorkle"ı zaman zaman sakatlayan şaşırtmacaların hiçbiri yoktu. Onun canlılığı, vahşiliği, genizden gelen tutkusu ve dünyada şiir kadar önemli hiçbir şeyin olmadığı duygusu da yoktu. Açık sözlü olmak gerekirse, bu kuru sarı sayfalar ukalaca, kendine dönük, züppeceydi. Bu dizelerdeki şair, kusursuz bir sanat ve ilim örneğiydi. Düşmanları, "cahiller" ve trollerdi*; şiirlerde özellikle tekrar tekrar görünen dar omuzlu bir adam vardı, kıllı ince bilekleri, beyaz lekeli omuzları, parlak yumurta kafası olan bir adam. Duruma göre yargıç, cellat, casus oluyordu. Bu yavan dörtlüklerin bende uyandırdığı hayal kırıklığını maskeleme umuduyla bu tehditkâr hayaletler hakkında, bedensel özelliklerini ballandırarak heyecanla konuşuyordum.

Benim ne yaptığımı tam tamına anlamıştı. Sessizce sayfaları geri aldı ve bana bir kez bile bakmadan, onları tekrar poşetlerin içine

* İskandinav folklorunda çocuk masallarındaki çirkin, kötü yaratıklar. (ç.n.)

koydu. O karakterlerle ilgilendiğinizi gördüğüm için size hepsinin ihtiyar Blackhall'a dayandığını söyleyeyim.

Tabii Blackhall'un kim olduğu konusunda hiç fikrim yoktu.

Ev sahibi. Casus. Dinlemeye tahammül edebilir misiniz? Sizi sıkmak istemem.

Kesinlikle, dedim. Elbette. Odanın öbür ucuna fırlatmayı tercih edeceğim kalemi elime aldım.

Bay Blackhall yalnızca Chubb'ın Chatswood'daki ev sahibi değil, aynı zamanda mahalli istasyon şefiydi. Chubb'ın dediğine göre o ayrıca, saplantılı ve arsız bir fazla meraklıydı. Her gece mutfakta elle yazılmış bir not olurdu. "Bay Chubb, musluğu damlar halde bırakmışsınız", "Bay Chubb, lütfen banyoyu paspaslar mısınız?" Ne yapabilirdim, Bayan? Kira çok düşüktü. Ama onun şiirlerimi gözden geçirdiğini fark ettiğim zaman hiç memnun olmadım.

Chubb'ın ruh hali, ev sahibinin davetsiz ziyaretlerini ortaya çıkarmak için kurduğu ufak tuzakları anlatırken düzeliyordu. Çeşitli stratejilerini açıklarken, muzipliği uçucu tebessümlere yansıyor, elleri hassaslaşıyor, başparmak ve işaretparmağı bir kıskaca dönüşüyordu. Bu bir armağandı, dedi. Ben ve röntgencim; bütün o sene boyunca kurduğum en yakın insani diyalog buydu.

Ona kendini yalnız hissedip hissetmediğini sordum. Hayır, halinden hoşnuttu. İş kolaydı, parası iyiydi. Ayrıca, dedi, metin yazarı olmasaydım Noussette'i bir daha göremezdim.

Weiss'in kız arkadaşı mıydı o?

Görünüşe göre kesinlikle yanlış soruydu bu, onun neşelenişini gördükten sonra şimdi de sinirlenişini çekecektim.

Saronguyla oynarken alnı kırış kırış oldu. Nasıl söylersiniz bunu!

Ama bu John'un bahsettiği kadın değil mi?

Besbelli talihsiz bir soru daha.

Bana sert bir bakış fırlattı. Slater bana sataşıyordu, evet mi hayır mı?

Anlayamadım.

Onunla yatmayı ne kadar istediğini söyleyerek.

Bu neden size sataşmak olsun?

Tipik tavrıyla, bu kadar dolaysız bir sorudan kaçındı.

Her zaman insanları birbiriyle eşleştiren bir dürtü vardır, değil mi? Bir çiftin *samah-samah*, dengi dengine, eşit çekicilikte olmasını bekleriz; o bakımdan Noussette'in benden çok daha çekici olduğunu söylemeliyim size. Kıyas kabul etmez.

17

Noussette olmasaydı bu hikâye olmazdı, dedi. Ben burada olmazdım, emin olun. Özgür olurdum.

Nasıl özgür değildi? Ayrıntıya girmedi.

Noussette, dedi, ancak yirmi dört yaşındaydı ama resim yapabiliyordu. Büyük şöhret, inanın bana.

Gerçekten de Avustralya Ulusal Galerisi'nde, Chubb'ın abartmadığını keşfedecektim. Her ne kadar Noussette'in daha sonraki çalışmaları dayanılmaz derecede samimiyetsiz idiyse de erken dönem tabloları çok daha sağlamdı: küçük, tümüyle soyut, İngiliz ve Rus yapısalcılarından izler taşıyan eserler. Galeri onu Noussette Markson (Avustralyalı Rus) olarak tanıtıyor; ama Collins Caddesi'nde boy gösterdiği andan itibaren o bir Polonya Yahudisi'ydi. Belki tarihçi John Finch'in bu yakınlarda yazdığı gibi, Noussette'in aslında Wangaratta'lı Mary Morris olduğu doğruydu; ama Chubb onu tanıdığında Avrupalı olarak yaygın kabul görmüştü. Fransızca sözcük ve deyimler serpiştirilmiş aksanlı bir İngilizce'si vardı ve bir defasında *Les Fleurs du Mal*'in [Kötülük Çiçekleri]* tamamını ezbere okuyarak yirmi sterlin kazanmıştı.

En cüretkâr erkeklerle ilişki kurmayı ve onları giderek çılgınlaşan gözü pek eylemlere itmeyi seven kadınlardandı. Albert Tucker'a Devlet Parlamentosu'nun çatısına tırmanması için meydan okumuştu ama ancak aynı marifeti kendisi sergiledikten sonra. Chubb onun ayrıca Australia Hotel'de erkekler tuvaletini hem de sakin olmayan bir saatte kullanmasıyla da meşhur olduğunu ve aralarında Gordon Featherstone ile David Weiss'in de bulunduğu ressam ve eleştirmenlerle gönül maceraları yaşadığını anlattı.

* Baudelaire, Charles; *Kötülük Çiçekleri*, Çev.: Sait Maden, Çekirdek Yayınları, 2. Basım, İst., 1998. (y.h.n.)

Noussette savaşın başından sonuna dek tam bir Marksist olmuştu. Bu bakımdan Chubb onun adını bir reklam ajansının duyuru panosunda görünce şaşırmıştı. Organizasyon amirinin iş emri formunda, "Fotoğrafçı: Noussette Markson" diye yazılıydı.

Wah! İnanamadım buna, dedi. İmkânsız.

Merak, onu Kent Caddesi'nde tabakhane ve yün dükkânlarına komşu pis bir sanayi sitesindeki bir stüdyoya sürükledi. Ve dördüncü kattaki beyaz duvarlı bir çatı arasında sabık Marksisti, sonunda *Vogue* dergisinin sayfalarında gün ışığına çıkacak bir çalışmayı kendinden emin bir tavırla yönetirken buldu.

Daha iki ay önce uzun kestane saçları, incecik beli, yürürken kabarıp dalgalanan köylü etekleriyle Melbourne'deydi. Çok uzun bacakları vardı ve her ne kadar stüdyoda çoğu kez terlik giyse de sokağa asla yüksek topuklu ayakkabılardan başka bir şeyle çıkmazdı. Şimdi Sydney'de ise saçları düşmanla suçüstü yakalanmış biri gibi kısacık kırpılmıştı, bu da onun siyasi bakışı açısından hiç de münasebetsiz sayılmazdı. Etekler gitmiş, yerine bir pantolon ve renkleri önceki hayatının tek hatırlatıcısı olan uzun yumuşak bir gömlek gelmişti. Önceki hayatını hatırlatıyordu çünkü –ensedeki tek küçük siyah düğmeye kadar– tüm renkler tablolarının paletindendi.

Bu dönüşüm Chubb'ı fazlasıyla heyecanlandırmıştı. İlk bakışta, gerçeğe böylesine önem veren bir adamın, gerçeği bu denli az umursayan bir kadın için bu kadar heyecan duyması bir çelişki gibi görünüyordu. Ama Chubb kendi tarihinin çamuruna saplanmıştı ve geçmişini eski bir deri gibi silkip atan birini görmenin onun için ne kadar çekici olduğunu hayal etmek zor değildi.

Bu dönüşümü, yalnızca gardırobunu değil mesleğini de değiştirmeyi nasıl başarmıştı? Net bir yanıt yoktu. O ilk gün Chubb onun teknik ortama hâkimiyetinden etkilenmişti, ışıkların taşınmasını ya da Hasselblad'ın lensinin değiştirilmesini emrederkenki özgüveninden ve modeli yönetme tarzından, ki bu da bir ressamın hayat okulunda öğrendiği bir şey değildir, etkilenmişti. Herkese karşı kararlı hatta haşindi ama model müstesna, sürekli mırıldayarak ve okşayarak ona karşı adeta anaç bir sıcaklık sergiliyordu.

Noussette, Chubb'ın geldiğine dikkat etmemiş gibi görünüyordu,

o ise kadının köşeli omuzları ve dümdüz sırtıyla bir dansçı gibi hareket ettiğini düşündüğünü anımsıyordu. Pantolonu Chubb'ın Melbourne'de tahmin edebileceğinden daha geniş kalçaları ortaya çıkarıyorsa da bu onun atletik ve zarif görünümüne zerrece halel getirmiyordu. Kamerayla model arasında sürekli gidip geliyordu ve çekimin sonuna gelindiğinde, Chubb model kızın bir sonraki talimata kulak verip beklediğini gördü. Noussette kızın kulağına bir şey fısıldayıp onu güldürerek stüdyodaki herkesi –ajansın müşteri direktörü, sanat yönetmeni, iki asistan ve tabii ki Chubb– aynı anda hem dışlanmış hissettiren hem de onları büyüleyen bir suç ortaklığı yaratmıştı.

Soyunma odası yoktu, lekeli lavabosuyla küçük bir tuvalet dışında saklanacak hiçbir yer yoktu ve model, bir defilenin kulisinde bulunmuş hiç kimsede şok yaratmayacak teklifsiz bir utanmazlıkla üstünü değiştirdi. Ama kızın giysisini çıkarıp fotoğrafçının karşısında iç çamaşırlarıyla durması, Chubb'ı hem irkiltmiş hem de içini gıcıklamıştı. O anda, Noussette'in elini kızın ensesine koyup onu kendi dudaklarına doğru çektiğini gördüğünde kesinliğe dönüşen bir önseziyle, orada olmaması gerektiğini fark etti. İkisi herkesin önünde öpüştü.

Bu tür davranışlar bugünlerde Londra'da adeta beklenir hale geldi ama bu savaş sonrasının Sydney'i idi. Müşteri direktörü ellili yaşların başlarında, sağlam yapılı, korseli bir kadındı; sanat yönetmeni ise yirmisini henüz geçmiş, çekingen, incecik bir kızdı. İki insan birbirinden ancak bu kadar farklı olabilirdi ama ikisi de başlarını birbirinin neredeyse tıpkısı bir şekilde yana eğip karşılarındaki sarsıcı manzaraya kıpırtısız bakarak gülümsedi.

Chubb uzaklaşmaya başladı ama Noussette pek tabii baştan beri onun varlığının farkındaydı. Koşarak ona doğru geldi, onu kendine çekip öptü, sonra o modele ve diğerlerine büyük bir şair ve hayatında rastladığı en zeki adam olarak tanıttı. Melbourne'de onu bir kez bile böyle pohpohlamamıştı. Yeterince hızlı, yeterince çılgın, yeterince yakışıklı değildi, aşırılıkları Craven A içerken piyanoda boogie-woogie çalmakla sınırlıydı. McCorkle Hilesi'nin yarattığı genel ilginin kadının fikrini değiştirmiş olabileceği Chubb'ın aklından geçti ama her halükârda onun kendisine sıkıca sarılması gururunu okşadı.

Kadının teninde kuruyan terinin hafif buruk kokusunu duyabiliyordu.

Kadın ondan ofis telefonunu yazmasını istedi ve kendisini araması konusunda söz aldı. İki saat sonra ise Chubb'ı o aradı.

Sevgilim, Christopher, benim aslında bir ressam olduğumu *kimseye* söylememelisin. Söz ver bana sevgilim.

Noussette, beni şair olmam *nedeniyle* işe aldılar. Senin ressam olmana bayılacaklardır.

Hayır, bilmemeleri gerek. Bunu söylemek hiç uygun değil. Onlara başka şeyler anlattım.

Ne gibi?

İşte, fotoğrafla ilgili şeyler. Christopher, sana güvenebilirim, değil mi? Güvenebileceğimi biliyorum. Ne de olsa sen de bir sahtekârsın.

Bu, Chubb'ı incitmişti tabii. Nasıl olur da böyle bir şey söyleyebilirdi?

Sevgilim, elbette şu McCorkle meselesi...

Bu neden sahtekâr yapsın beni? Sahici olmayan Weiss'ti, dedi. Darılma ama o tam bir sahtekârdı.

Ya sen neydin, sevgilim?

Bunu açığa çıkarmış olan kişi.

Christopher, *cher,* dinle beni. Bunu başka kimseye söylemeyeceğine söz ver. Anlayacaklarını sanmam.

Ya sen anlıyor musun?

Elbette. David tam bir sahtekârdı, kesinlikle, her anlamda.

İnsanlar onu benim öldürdüğümü sanıyor.

Ah, o kendini öldürdü, dedi, bu onun kararıydı. İlk yanılması da değildi bu.

Cheh, diye haykırdı Chubb, gözlerini aşağıda Jalan Treacher'ın yüzeyinden yükselen buharlara dikerek. Havanın havaneli hakkında konuşması çok zordu. Bu beni ondan gerçekten soğutmalıydı ama buna engel olan bir şey vardı.

En küçüğünden bir tahminde bulunayım.

Tahmin edin. Atın gitsin, Bayan. Bilemezsiniz.

Onu düzmek istiyordunuz.

Yaşlı hileci bana ani ve yırtıcı bir bakış fırlattı, sonra yamuk kaş-

ları bir iki derece aşağı indi ve çekici sayılabilecek bir tebessüm belirdi yüzünde.

Birbirimize hemen hiç dokunmamıştık, dedi; ama şimdi biliyordum, onun hakkından gelebilirdim.

Hakkından gelmek mi?

Menzilim içindeki bu muhteşem yaratık. Bu kocaman siyah gözler ve bir vücut ki... Anlatmıştım size.

Sonra sizi akladı, değil mi?

Çok *lagi.*

Lagi?

Daha fazlası, çok daha fazlası. Chubb gözlerini kapadı. Biliyor musunuz, ben onun için en mükemmel erkektim. Onun için yetiştirilmiştim. Ben bir taneydim. O öğle sonrası beni aradığında anladım bunu.

Daha sonra –bu konuya her değinişinde yaptığı gibi oldukça müphem bir tarzda– annesinden söz etmeye başladı. Tüm o duraksama ve nitelemelerden iki şey gayet net bir şekilde ortaya çıkıyordu. Birincisi, annesi güçlü bir karakterdi ve Chubb bu nedenle içgüdüsel olarak Noussette gibi bir kadın karşısında heyecanlanıyordu. İkincisi –belki bu da aynı kapıya çıkıyordu– kendisini onun karşısında zırhlı hissediyordu.

İşte, dedi, ben o Gordon Featherstone benzeri *bodo* ahmaklardan değilim. Bu kadın onu binalara tırmandırdı. Bana bunu asla yapamadı. Bu da ilişkiyi yürütecek şeydi, o ve ben, anladınız mı?

Hayır, anlamadım.

Bana asla köpeği gibi davranamazdı.

Bana ondan korktuğunuzu düşündürüyorsunuz.

Korkmak mı? Hayır. Hayata karşı iştahlıydı o. Slater'ın dediği doğruydu. *Chili-padi* idi o. Ne yaparsanız yapın. O dilediği kişi olabilirdi. İstediğini elde edebilirdi. Noussette'le birlikte olmak her zaman bir serüvendi. Sadece havan ve havaneli meselesi değil. Her bakımdan. İnişli çıkışlı. İşi de öyleydi. Çekimlerinde muazzam beceriksizlikler vardı, bulanık fotoğraflar gibi. Ama sosyal ortamlarda daima sükseli.

Ve birbirinizin âşığı oldunuz.

Ah, başkaları da vardı, dedi. Zavallı zamparaları yanında getirir-

di *makan*'a. Eğer âşık olsaydım beni çıldırtabilirdi. Ama âşık olunacak kadar güvenilir değildi.

Siz güvenilir misiniz, Bay Chubb?

Cinsel açıdan mı demek istiyorsunuz? Çoğu gece yazıyordum. El yazması kâğıdı okşayıp gülümsedi. "O halde, azizim, yalnızlığınızı sevin ve onun neden olduğu ıstıraba ahenkli sızlanışlarla katlanın."

Rilke'nin bu dizesini ne kadar iyi biliyordum ve bunu onun ağzından duymak beni nasıl da rahatsız etmişti. Öyleyse, dedim, Noussette nasıl geçiriyordu gecelerini?

Kim bilir? Telefon yoktu. Beni evden aramak istese taksiye binmesi gerekirdi.

Bir gece içeriye daldı. Gel, gel, barda biriyle buluşmam gerekiyor.

Sabahın ikisiydi! Çok öfkelenmiştim ama o gürültü yapmaya başlamış ve Blackhall muhtemelen duvara bir bardak dayamıştı. Pabuçlarımı giydim. Anayoldan aşağı, Harbour Köprüsü üzerinden, Woollomooloo'yu geçip Kings Cross'a geldik. *Wah!* Çok şık bir kafe. Masada oturan bir adam. Tamamen dazlak. Delici siyah gözler. Çene, alın, burun, hepsi heybetli.

Noussette bana sordu: Oyun arkadaşını tanımadın mı?

Bu o deliydi, Bayan. Kafasını kazıtmıştı.

Bu benim arkadaşım Bob McCorkle, dedi. Az sonra aptalca bir şey yapmış olduğunu anladı ama başta şakacı bir tavır takınmıştı.

Görüyorsun ya sevgilim, sen hiç de sahtekâr değilsin.

Çekip gitmeliydim ama kimseyi incitmek istemedim. Başka bir zaman bu kadar çekingen olmayabilirdim ama sabahın üçünde Kings Cross'ta... Mücrimler ve fahişeler... Neler olabileceğini kim bilir? Orada kaldım ve yasadışı konyağımı içtim. Noussette *lagi* gevezelik etmeye başladı. O deliyi bir fotoğraf çekiminde kullanmıştı ve müşteri prova baskıları görünce zıvanadan çıkmıştı. Sana bunun için mi para ödeyeceğim, diye bağırmıştı ona. İki yüz sterlin, bu... bu *haydutu* güzelim elbisemle birlikte koyman için mi?

Eğlenceli olmadığını biliyordu ama boş boş konuşmaya devam etti; deli, lekeli plastik masanın öbür tarafından eğilip mezarlıkta yapmış olduğu gibi bileğimi kavrayana kadar.

Sanırım sende bana ait bir şey var, dedi.

Ne olabileceği hakkında hiç fikrim yoktu.

Pasaport için başvurdum, dedi. Üç ay önce. Nüfus cüzdanımı istediler.

Gözlerinde öyle bir hiddet vardı ki en cesur yürek bile dehşete kapılırdı.

Tuan, bende senin nüfus cüzdanın yok.

O zaman bileğimi daha çok sıktı ve acıyla bağırdım. Sonra çok sakin ama dehşet uyandıran bir sesle *Kayıp Cennet*'ten üç dize okudu: "Senden istedim mi, Tanrım, çamurumdan/Bana insan sureti vermeni, Senden diledim mi/Beni karanlıktan çıkarıp yüceltmeni?" Lanet nüfus cüzdanımı ver, dedi.

Bütün istediğin bu mu, dedi Noussette. Bir nüfus cüzdanı mı?

Bütün mü, diye haykırdı deli. Bir nüfus cüzdanına sahip olmamanın ne demek olduğunu biliyor musun sen?

Evet, dedi Noussette, kesinlikle biliyorum.

Sen bir yalancısın!

Hayır, canım. Ben yalancı değilim, olsaydım da bu seni ilgilendirmezdi. Şimdi çok sertti. Nüfus cüzdanı mı istiyorsun? Seni bu kadar can sıkıcı yapan bu mu?

Evet.

Koca bir bebek olduğunu biliyor musun?

Benimle böyle konuştuğun için budalanın tekisin.

Haftaya pazartesi akşamı aynı saatte yine gel buraya. Geç de kalma, bütün gece seni bekleyecek değiliz.

Yaratık ansızın sakinleşmişti. Kuzu gibiydi. Nüfus cüzdanını mı getireceksin?

Artık gidebilirsin, dedi Noussette. İçkileri biz öderiz.

Çok yamandı. Bunu söylemek isterim onun için. Başka kim becerebilirdi bunu? Deli kalktı, ikimizin de elini sıktı, şapkasını giydi ve yürüyerek –hoplayıp zıplayarak aslında, son derece kendine özgü bir yürüyüşü vardı– dışarı çıkıp doğruca yağmurlu gecenin içine daldı.

Chubb yine pencereden dışarı bakıp başını salladı. Noussette'in benden özür dileme nezaketini göstereceğini sandım; ama hayır. Özür dilemeyecekti.

Bob McCorkle olmak istiyor, dedi, bırak Bob McCorkle olsun.

Onun tehlikeli olduğunu düşündüğümü söyledim.

Ah, sevgilim, dedi, bütün istediği bir nüfus cüzdanı.

Bunu yapamam.

Christopher, öyle bir bozguncusun ki sen. İnsanlar bu tür işleri her zaman yapıyor. Ben ona bir nüfus cüzdanı vereceğim. Hiç de zor olmamalı bu.

Bunu nasıl yapacaksın?

Bilmiyorum, dedi. Birini bulurum. Ve John Slater'ı buldu, Bayan, sonra da kullandı onu. Ona hiçbir zaman söylemedim. Birbirimizi böyle tanıdık.

18

Hemen ertesi gece Chubb bir "hayal" gördü. Sarhoş değildi; tek bir kadeh McWilliams Burgundy içmişti. Aşırı yorgun da değildi; olay bir bahar gecesi saat dokuzdan biraz sonra gerçekleşti. Tabağını, bıçağını ve çatalını yıkamış, sonra vinileks minderli kromaj sandalyesini mutfaktan, cumbalı pencerenin önüne yerleştirdiği ayaklı asker masasına taşımıştı. Gerçi şiirlerine bir türlü girememiş olsalar da jakarandaların caddeye düşen dolgun taçyapraklarından oluşan ışıltılı, leylak rengi halıya gün ışığında bakabilirdi. Oysa dışarısı karanlıktı ve kendi aksinden başka bir şey göremedi. Uzun bir süre odadaki tek ses, postane tipi tükenmezkaleminin cızırtısıydı.

Dışarıda yaprakların arasında bir hışırtı duydu; ama şiir, her bir dörtlüğün son sözcüklerinin yeni bir düzende tekrarlandığı bir form olan en sevdiği ikili sestinalarından biriydi. Bu asla basit bir çalışma değildir ve Chubb ilerledikçe güçlük katlanarak artıyordu, bu koşullarda hışırdayan yapraklarla ilgilenemezdi.

Sonra cama gürültüyle vurulduğunu duydu ve ilk tepkisi öfke oldu. *Cheh!* Şu aşağılık Blackhall olduğunu düşündüm, bahçe kapısını kapamam için bana dırdır edecekti.

Sabrı tükenerek pencereyi ardına kadar açtı. Blackhall yoktu.

Oğlanlar, diye düşündü, yaralı dizli oğlanlar, ereksiyonlu penis-

lerinin güdümünde, kafaları cahilce fikirlerle dolu oğlanlar. İşine döndü, Mallarmé'nin ağı bir inek tarafından bozulan kutsal örümceklerinden biri gibi en başa. On dakika sonra gayet iyi gidiyordu ve sekizinci kıtada tekrar başını kaldırdığı zaman, bulmacanın son parçası beyninin kenarlarında dolanıp duruyordu.

Onu tam o sırada görmüştü Chubb. Bana gülmeyin, dedi.

Söz veriyorum.

Tam bir dehşetti, dedi ansızın boşlukta yankılanır gibi bir sesle, kısmen inik gözkapaklarının altındaki gözleri bana meydan okuyordu.

Ensemdeki tüylerin diken diken olduğunu hissettim. Oğlanlar mı?

Hayır, hayır. Cama yapışmış, korkunç, sümüklü bir *epiderm*, akvaryumda bir insan-kalamar gibi. Asla unutamam; dudağın üstünde bıyıklar, gerilip açılmış kızıl bir ağız. Bana gülüyor musunuz?

McCorkle sizi öpüyor muydu?

Komik değildi. Hem nasıl bulmuştu beni?

Noussette...

Tabii ki hayır.

Duraksadı. Öyle değildi, dedi ve parmak uçlarıyla ağzının köşelerinde kuruyan tükürüğü sildi. Nihayet anlamıştım, dedi usulca. Onu ben hâsıl etmiştim.

Hayal mi etmiştiniz?

Hâsıl etmiştim.

Nereden?

Choy! Nereden olduğunu ne bileyim ben? Cehennemden herhalde. Onu nereden hâsıl ettiğimi nasıl bilebilirim? Birini hayal ettim ve o gerçeğe dönüştü.

Gülümsedim ve onun sinirlendiğini gördüm.

Bay Chubb, dedim telaşla, delileri cezbeden bazı büyük yazarlar vardır.

Kaşı istihzayla kalktı ve "büyük" dediğim için hemen pişman oldum.

Belli bir süre, dedim, çok gençken Auden'ın asistanıydım.

Auden? Sahi mi?

İnsanların ona gönderdiği şeylere inanamazdınız; açıklamalı ha-

ritalar, ayrıntılı itiraflar, fotoğrafları. Hatta genç bir adam kendini evin karşısındaki bir ağaca asmaya bile çalıştı.

Christopher Chubb, kâğıtsı ellerini kavuşturdu ve solgun gözleriyle beni yerime mıhladı. Ne kadar ilginç, dedi. Zerrece umursamadığını anlamam bir an sürdü. Hatta sözü kesildiği için öfkelenmişti.

Sonra ne oldu, diye sordum.

Bir tehditti, dedi. Olanı böyle algıladım.

Nasıl bir tehdit?

Nüfus cüzdanı verilmezse ne olacağına dair bir tehdit.

Bunu söyledi mi?

Elbette söylemedi. Alçak herif karanlıkta saklanıyordu.

Chubb'ın bana, delinin bir defasında Vogelesang'ı yemeğini yerken penceresinden gözetlediğini ve sonunda, keyfi istediğinde, o çok güçlü polisin kafasından saçlarıyla birlikte derisini yüzüp aldığını hatırlatmasına gerek yoktu.

Chatswood'da, Chubb ışığı söndürdü ve sandalyesini usulca boş oturma odasının ortasına taşıdı; ama o bir korkak değildi ve kendi evinde artık daha fazla saklanmayacaktı. Dolayısıyla, askeri çatışma öncesindeki korkunç dakikalardan tanıdığı insanı uyuşturan dehşete karşın, şapkasını başına geçirdi, paltosunu giydi ve dışarı çıktı.

Batıdan uğultuyla esen tehditkâr bir rüzgârın dökülmüş jakaranda çiçeklerini boş sokakta rastgele savurduğu mehtaplı bir geceydi. Chubb, ağaçlık alanlardan açıkta yürüyordu, Victoria Caddesi'nin ortasından, Pacific Highway denilen o uzun bayır yola doğru ilerledi. Burada rüzgâr daha da sertti, her türlü çerçöp, süprüntü, paket kâğıtları ve gazeteler, sütçü dükkânları ve gazete bayilerinin verandaları üzerinden, Harbour Köprüsü direklerinin çevresine üşüşen martılar gibi gece semasına doğru uçuşuyordu.

Gidecek hiçbir yeri yoktu ama "bir tavşan yavrusu gibi" kaçarcasına evine dönmeye de niyetli değildi, böylece elinde şapkasıyla Pacific Highway boyunca köprü istikametinde yürümeye başladı.

Kuala Lumpur'da kapım gürültüyle çalındı. Slater! diye düşündüm ve onu hayli saldırgan bir tavırla karşılamaya hazırlandım, kapıyı ardına kadar açtığımda ise kollarında taşıdığı Chubb'ın takım elbisesini teslim etmeye gelmiş ince bir Malezyalı kızdan daha saldır-

gan birini bulamadım. En azından benim zihnimde daima arzu ile bütünleşen bir bileşim olan dolgun dudakları ve güzel çakaleriği gözleri vardı.

Çok özür dilerim.

Hiç önemli değil, dedim. Ne de olsa insanın bir kahve için rahatlıkla otuz dakika bekleyebildiği bir otelde, pis bir eski tüvit ceketin hayata döndürülmesi için kullanılan süre, hiç de aşırı uzun görünmüyordu. Giysiyi almak için elimi uzattımsa da kız onu içeri getirmeye kararlıydı.

İçeriye girdiğinde, Chubb onunla ağır aksak bir Malayca konuştu. Kız ona bakmadan –biraz sertçe, diye düşündüm– cevap verdi. Takım elbiseyi yatağın üstüne bıraktı ve naylon torbanın kenarını ince parmağıyla kaldırdı.

Çok eski, dedi bana. Görüyor musunuz? Balıksırtı desenin eskiden siyah ve gri iken şimdi yeşil ve beyaz olduğunu fark ettim. Ne diyeceğimi bilemedim. Sonra güzel genç kadının gözlerinde beliren hiddet ve suçlamayı gördüm ve içimde aşina olduğum bir düş kırıklığı hissettim. Hizmetkârlarla, yanımızda onlardan bir düzine olduğu dönemde bile asla iyi bir ilişki kuramamıştım ve annemin "sebepsiz yere" istifa edip gitmesinler diye onların keyfini bozmamaya odaklı derin tutkusunu tevarüs etmiştim. Bakışımı kızın istediği yere yöneltirken aynı zamanda can havliyle çantamı karıştırıyordum. Bahşiş verme konusunda hep çok kötüydüm. Noel'de pek aldırmazdım; çünkü o meblağlar uzun süre önce babam tarafından belirlenirdi ve hizmetkârlarınızın tümünü dilenci statüsüne indirmek üzere tasarlanan şu Amerikan âdeti gibi olmaktan çok, bir gelenek niteliği taşırdı.

Görüyorsunuz, dedi kız

Mavi bir banknot uzattım ama ona hakaret etmiş olduğumu sezebiliyordum.

Chubb yanıma geldi ve ne kadar vermem gerektiğini ona sordum.

Cevap vermeden takım elbiseye uzandı ve elini yakanın üzerinde okşarcasına gezdirmesini izlerken nihayet anladım ki temizleme süreci, kat yerlerinden yırtılıp Chubb'ın elinde ölü bir kelebeğin kanadı gi-

bi kâğıtsı ve ufalanır hale gelmesine yol açacak kadar sarsmıştı kumaşı.

Çok eskiydi, dedi Chubb. Onu kollarına aldı. Özür dilerim. Sesindeki kırılma, bakışlarımı yaşla dolan gözlerine yöneltti. Elbiseyi banyoya götürdü; eski püskü gömleği, çıbanlı bacakları, parlak kadın saronguyla, tuhaf, dokunaklı bir yaratıktı. Tam nereye bakacağımızı ne hizmetçi kız biliyordu ne de ben.

Babanız mı?

Başımı olumsuz anlamda salladım.

Mavi banknotu tekrar uzattım. Elimi tutup nazikçe paranın üzerine kapadı. O zaman hissedebildim: Bu kadın bana kızgın değildi.

Bizim hatamız değil, dedi. Anlıyorsunuz, Memsahip? Elbise çok eskiydi.

Evet, anlıyorum.

O gittikten sonra, elbiseden çok Chubb'ın dağılıyor olması duygusunun verdiği sıkıntıyla pencerenin yanına oturdum. Bugünlerde herkes erkeklerin ağlaması konusunda hevesli görünüyor; ama dürüst olmak gerekirse ben bunu her zaman biraz itici bulmuşumdur. Ağlıyorsa onunla nasıl başa çıkacağımı bilemezdim. Sonra banyo kapısı açıldı ve onun sinirlerine erkekçe hâkim olduğunu gördüm. Elbiseyi naylon ambalajından çıkarmıştı, onu benim teftişime sunarken gözleri kısıldı.

Böyle bir şey olması ne korkunç, dedim. Çok üzgünüm.

Bu bir kaza değildi, dedi asık bir yüzle.

Hasarın yakayla sınırlı olmadığını, kolları da kapsadığını ve kollardan birinin Sadler's Wells Tiyatrosu'ndaki bir dilencinin kostümü kadar dramatik bir biçimde yıpranmış olduğunu gördüm.

Bunu kasten yaptılar.

Ah, hayır. Ona dokunmak için elimi uzattım ama benden kaçındı.

Beni bu otelde istemiyorlar. Anlamıyor musun, kadın? Takım elbisesiz giremem. Beni o iğrenç kokulu, deniztekesi kafalı Sih'le durdurmaya çalıştılar, bu işe yaramayınca da elbisemi mahvettiler.

Ona doğrudan itiraz etmek istemedim; ama bana yeterince sık hatırlattıkları üzere, yüzüm sır tutmayı beceremez.

Yanıldığımı mı düşünüyorsunuz? Öyleyse söyleyin. Sizi yalan söylemek zorunda bırakmaya katlanamam.

Şimdi de bana karşı öfke doluydu ve ben artık onun kuruntularından usanmaya başlamıştım. Özür dilerim, biraz yoruldum.

Bir garson kadar resmi bir tavırla başını eğdi. Umarım hayatım size sıkıcı gelmemiştir.

Katiyen, dedim. Onu tekrar takım elbisesini giymekten vazgeçirmeye çalışmadığım gibi banyodan çıktığında yaralanmış gururunu onarmaya da kalkışmadım. El yazmasını yeniden eline alırken sessizce seyrettim. Ancak paketi koltuğunun altına sıkıştırdığında, lime lime manşetleri ve dizleriyle, beyaz astarın göründüğü yakalarıyla elbisenin gerçekten harap durumda olduğunu fark ettim.

hoşça kalın, Bayan Wode-Douglass.

Güle güle, Bay Chubb.

Bana onun şiirlerinden birini almaktan bir zarar gelmeyeceğini söyleyebilirdiniz ama yanılırdınız. Hatta gerçekten istediğim şey olan McCorkle'a ulaşmak için hayranlık numarası yapmanın politik bir tavır olabileceğini de söyleyebilirsiniz. Yine de o giderken orada öylece durmaktan başka bir şey yapamadım. Onun için üzülüyordum ama tabii o bunu bilemezdi.

Pencerede oturup yağmurla parıldayan güneş ışığı altındaki caddeyi seyrettim ve bir süre sonra onun, gümüş bir tepsi üzerinde bir puding gibi taşıdığı el yazmasıyla, Jalan Treacher boyunca aksayarak çabuk çabuk yürüdüğünü gördüm.

19

Babam yetmişine merdiven dayadığında, Barbara'nın –sanırım metresi diyebilirdiniz ona– kendisini sepetlemeyi planladığını takmıştı kafasına; bu nedenle Orkneys'de bir oda kiralamanın ne kadara mal olacağını öğrenmek amacıyla *The Modern Review*'un Charlotte Caddesi'ndeki ofisine geldi.

Boofy her zaman iflah olmaz bir romantikti ama bunun çok acıklı ve dokunaklı bir yanı vardı ve geçmişte her ne kadar çekilmez biri idiyse de nihayetinde babamdı. Ona elimden geleni yapacağımı söyledim.

Yardımcı olabilecek herkesi –kuzinim Janet, azametli erkek kar-

deşim, babamdan aslında nefret etmeyen bir iki akraba– hemen seferber ettim ve babam er geç öldüğünde satılmak üzere Bayswater'da bir apartman dairesi için yeterli peşinatı toparladık. Gerçekten kayda değer bir girişimdi, sadece pek çoğumuza ihanet etmiş olduğu için değil, aynı zamanda erkek kardeşim dışında hepimiz hayli yoksul olduğumuz için.

Bu konuda herkesten taahhüt alır almaz, babamı Simpson'da öğle yemeğine götürüp teklifimizin ana hatlarını anlattım. Hamilik taslıyor ya da hayırseverliğimden aşırı zevk alıyor gibi davrandığımı sanmıyorum. Boofy hepsini büyük bir sükûnetle dinledi. Burgundy'sini yudumladı, başını salladı ve durum tümüyle ortaya serildiğinde de oldukça resmi bir tavırla teşekkür edip, "bana daha sonra dönmesinin" uygun olup olmadığını sordu. Bir hafta sonra da telefon ederek Barbara'nın kendisini evden atmaya niyeti olmadığını, bunun sadece kendi kuruntusu olduğunu söyledi.

Tüm bu hazırlıklar sınırlarımı hayli zorlamıştı. Bu arada kalbimin de babama karşı sevgiyle, çok küçük bir kız çocuğunun sevgisiyle dolduğu söylenebilirdi sanırım. Bunun bencil olmayan, özverili bir sevgi olduğunu düşünmüştüm ama aslında öyle olamazdı; çünkü bana bir kez bile teşekkür etmeden teklifi geri çevirdiğinde, birdenbire, sessizce ama şiddetle onunla ilişiğimi kestim.

Sonraları bir ya da iki defa konuşmuş olabiliriz; ama öyle olduysa da sohbetlerimiz yüzeyseldi ve onları hatırlayamıyorum. Aklıma gelmişken, o öldüğünde Annabelle ile Portekiz'deydim ve geç haberim olduğu için zamanında eve dönüp cenazeye yetişemedim.

Bu konuda kederli olmaktan ziyade kirli hissediyordum kendimi, sanki olmak istediğimden daha değersiz bir insanmışım gibi. Jalan Treacher'dan aşağı topallayarak yürüyen o kayıp adam da bu eski duyguları çabucak yüzeye çıkarmıştı.

Tüm öğleden sonra kendimi keyifsiz hissettim ve sonunda bir yürüyüş yapmaya karar verdim. Belki Jalan Campbell'a gitmeyi geçiriyordum aklımdan ama daha lobiye gelir gelmez bana Highland Stream'in öbür kıyısından seslenen Slater kesti yolumu. Köprüyü geçip onu kitapları ve defterleriyle köşedeki bir masaya yayılmış buldum; sanki bar onun özel ofisi, tüm o muhteşem garson kızlar da ar-

kadaşlarıydı ve hemen gelip, elini ayağını nereye koyacağını bilemeyen beyaz kadının ne istediğini sordular.

Ee, dedi ben nihayet oturunca.

Ne e'si?

Gözleri güneş yanığı yanaklarının üzerinde ışıldıyordu, pis kokulu ufak balıklarından bir avuç alıp birkaç tanesini yedi. Muzip bir hali vardı, sanki hizmetçilere zavallı Chubb'ın elbisesini ponza taşıyla ovdurtmak için bir dolap çevirmişti.

Tam bir zırdeli! Gördüm onu, öfkeden öylesine gözü dönmüş halde!

Bunun ne kadar hazin olduğunu görmüyor musun?

Bırak da şu daha önce dinlemeyi reddettiğin şeyi anlatayım sana.

Bunun neyle ilgisi var?

Bunun neyle ilgisi var? Avustralyalı gibi konuşmaya başladın, lanet bir polis gibi. Durakladı. Sana Noussette'ten bahsetti, değil mi?

Birbirlerinin âşığı olduklarından mı?

Slater kaşlarını kaldırdı. Elbette hayır. Öyle bir iddiada mı bulundu?

Kesinlikle öyle.

Sahi mi? Slater son derece bozulmuş görünüyordu. Âşıklar ha? Eh, öyle de olsalardı, hiçbir şeyi etkilemezdi bu.

20

Slater, MI5 ve Avustralya güvenlik örgütü arasında irtibat göreviyle Malaya'dan Sydney'e kaydırılana kadar savaş bitmişti. Sosyete sayfalarında o kadar çabuk boy gösterdi ki görevi asla gizli kalmadı; ama yerel basın bu caz dansı delisi İngiliz'in, onun ünlü iftiracısı Dylan Thomas gibi popüler ve tartışmalı bir sima olduğu gerçeğini hiçbir zaman kavrayamadı.

Bağlantıyı kuran ve sonra *Vogue* Avustralya'daki Trish Lawson'ı arayarak mırıldandığı tüm o *cher*ve *merde*'lerle en iyi "Avrupalı" tarzını sergileyen, Noussette oldu. *Vogue* şiir konusunda kolay kolay ikna olmazdı ve Noussette ancak kar beyazlar içinde, yirmi yaşlarında etkileyici bir genç adamın fotoğrafını gösterince, Lawson onu

özel bir röportajla dergiye koymayı kabul etti. Tabii ki Slater artık o altın çocuk değildi ama otuzlu yaşlarının ortalarındaydı ve büyüleyici mavi gözleri, çukur çenesi yerli yerinde duruyordu, saçları da hâlâ sonbahar başakları kadar sarıydı.

Fotoğrafının, özellikle de *Şebnem Şarkısı* hakkında bu denli yüceltici düşünceleri olan genç bir kadın tarafından çekilmesine hiçbir itirazının olmadığı gayet açıktı. Kent Caddesi'ndeki stüdyoya konuk olduğu gün, programını öğleden sonrayı serbest bırakacak şekilde ayarladı.

Besbelliydi ki Noussette'in bakış açısından bu sadece sahte bir nüfus cüzdanı almak için işten kaytarmanın hayli karmaşık bir şekliydi; ama kadın bundan tat alıyor gibiydi. Asıl konu karmaşıklık değil, hiçbir şeyin imkânsız olmadığıydı.

Noussette, stüdyosunun batıya bakan duvarındaki büyük tavan arası kapısını açmış ve oraya, rıhtımın dört kat yukarısına, hayli dengesiz bir Bentwood sandalyeyi özenle yerleştirmişti. İri gri bulut yığınları Parramatta Nehri'nin üzerinde toplanıyordu. Öğle sonrasının ışığı kararsızdı, bazen kasvetli bir hal alıyor bazen de aşağıdaki çeliksi su elmaslarla kesildiğinde stüdyo pek de lütufkâr olmayan çiğ bir ışıkla aydınlanıyordu.

Oturun, dedi ünlü şaire kadın.

Onun ateşli sesinin görünüşüne hiç de ters düşmediğini keşfetmekten keyif duyan Slater, kendi izniyle bu "küçük ukala patron"dan tahrik olmuştu.

Sandalyeye, dedi kadın.

İşinin erbabı olarak, erkek memnuniyetle uydu söylenene.

Norman, gidebilirsin.

İnce burunlu, küstah tavırlı, zayıf, züppece bir oğlandı bu. Narin omuzlarını silkti ve patronu derhal modelinin karşısına çömelip onun yakışıklı yüzünü hiç gülümsemeden sağa sola çevirirken, o da tepeden bakan yapmacık bir edayla gülümsedi.

Hayatında hiçbir kadın Slater'ı tam bu şekilde "ele almamıştı" Elbette çekici olarak görülmeye alışık olması gerekirdi ama bu özel değerlendirme yeni gibiydi. Fotoğrafçının iri siyah gözleri, modelin kendi yansımasından başka hiçbir şeyi ele vermiyordu ve esprilerine

yanıt alamayan Slater'ın, kendini bir başkasının güçlü ve çok kişisel iradesine terk etmek dışında seçeneği kalmamıştı.

Norman, bir an orada kalıp kaşlarını kaldırarak Noussette'in çalışmasını izledi.

Işık, diye hatırlattı kadına.

Kadın Hasselblad'ın diyafram açıklığını değiştirdi.

Bir ölçüm almamı ister misiniz?

Git. Sokak kapısını kilitlemeyi unutma.

Norman, ışıkölçeri kapının yanındaki küçük taburenin üstüne koydu, çekimin sonuna kadar kalacağı yere.

Noussette henüz bir rulo film kullanmışken, batıdan esmeye başlayan rüzgâr modelinin saçlarını uçuşturdu.

İşte bu, dedi kadın.

Slater, gözlerini kırıştırıp kısarak rahatsızca ışığa bakınca kadından küçük bir hoşnutluk mırıltısı çıktı.

Rüzgâr istiyordunuz öyle mi, diye sordu Slater.

Güneş ışığı doğruca gözlerine girene ve burnunun yukarısında iki vahşi yarık gibi görünen öfke çizgilerine bir gölge düşene kadar kadın bir kez daha onun çenesini tutup yana eğdi. Ona çok yakındı, daha önce Chubb'ın olduğu gibi, kadının bedeninin hafif bayat, küflü kokusunu duyacak kadar yakın. Kadının ağzının köşeleri belli belirsiz yukarı kıvrıldı. Slater kâh koklayıp kâh görerek, ansızın, onu düzdüğünde yüzünün neye benzeyeceğini anlayıverdi.

Ondan sonraki saat boyunca kendini kadının soruşturan bakışlarına teslim etti, sanki güveninin derecesi fotoğrafının olduğundan güzel çıkmasını sağlayacakmış gibi. Doğal olarak portrenin kendisi bir felaket oldu ama akşam her ikisinin de istediği gibi gelişti ve sabaha karşı dörtte fotoğrafçı ve modeli, Cremorne Point'te birbirlerinin kollarında uyuyorlardı.

Şafak sökmeden az önce Slater, bana söylediğine göre, yeni âşığının çarşafı yataktan şiddetle sıyırıp çekmesiyle uyandı. Hâlâ kapkaranlıktı ve yağmur, metal çatıya on beş santimlik çiviler gibi düşüyordu. Kapıya bu patırtıyı bastıracak şiddette vurulduğunu duydu.

Ne oluyor?

Noussette, çarşafı bedenine sarıp koşarak odadan çıktı.

Slater'ın ilk düşüncesi şu oldu: *Kocası!* Elektrik düğmesini buldu ve hızla giyindi. Çoraplarını bulduğunda ayakkabıları çoktan ayağındaydı, çorapları cebine tıkıp bekledi. Kendine tam hâkim olamayan bir erkek sesi duydu.

Sonunda, dedi bana, ne olacaksa olsun bitsin diye düşündüm.

Kullanılmayan neon ışıklı mutfakta, Slater hayli perişan ve ıslak genç bir adam buldu, onun kendisinden beş on santim kısa ve beş kilo kadar hafif olduğunu görüp rahatladı. Saçlarının bir Yanki gibi kırpılmış olması da önemli gibiydi çünkü bu hikâyeyi bana anlatırken bunu üç kere tekrarladı.

Ziyaretçi ıslak pantolonunun üstüne bir havlu, omuzlarına bir ikinci havlu sarmıştı ve tam anlamıyla ağlamıyorduysa da ciddi biçimde rahatsız görünüyordu. Noussette, bir üçüncü havluyu alıp kısacık kırpılmış saçları öyle bir şefkatle ovalamaya başladı ki Slater onları seyrederken adamın "bir nonoş" olduğu kanaatine vardı.

Slater ortaya çıkar çıkmaz, bütün sohbet kesildi. Noussette ne açıklamaya ne de tanıştırmaya yeltenmeyince Slater da acaba oradan ayrılması mı bekleniyor diye düşündü.

Mutfak tezgâhında, üstünden sular damlayan bir Akubra şapkanın yanında, Slater'ın daha önce fotoğrafçıya okuyup onu hayli etkilediği yeni kitabının ön baskısı duruyordu. Onu feda etmeye hazır olsaydı, daha pek çok şeyden yakasını sıyırabilirdi. Ama o, kitabını birikmekte olan sudan çekip almaya kalkarak ziyaretçinin dikkatini çekti.

Senin kitabın mı, diye sordu Christopher Chubb. Yani onun sahibi sen misin anlamında, diye gereksiz bir açıklamada bulundu bana Slater.

Kesinlikle.

İşe yarar mı?

Fena değil, dedi Slater. Aslında bayağı iyi.

Sence iyi ha? Chubb havluyu Noussette'ten aldı, onu hâlâ sinir bozukluğunun tüm emarelerini taşıyan yüzünde şöyle bir gezdirip kapının eşiğinden koridora fırlattı. Slater, "bir tilki teriyerinin çite işemesi gibi" benzetmesiyle bunu, "kendi bölgesini koruma" olarak yorumladı. O anda, dedi Slater, adam o sefil yaratıktan, küçük bir Avustralyalı kavgacıya dönüştü. Bilirsin o tipleri, hani hep kavga

ararlar, sebebi önemsizdir, bir kadın, bir tablo ya da Sigmund Freud hakkında. Tabii bunların aksanlarıyla ilgili bir sorunları vardır. Öyle bir sesin şiirden söz etmesini hiçbir zaman beklemeyiz.

İlk kitabı neydi, diye sordu Chubb.

Şebnem Şarkısı.

Evet, *Şebnem Şarkısı*, dedi Chubb, bir yığın saçmalıktan ibaretti, hani aşırı olgun bir Dylan Thomas gibi, eğer öyle bir şey mümkünse. Gözlerini yeni kitabıma dikip suratını buruşturdu. "Ülserli hava"yı hatırlar gibiyim, dedi. Tanrı beni korusun.

Slater, her zaman heybetli, güçlü kuvvetliydi ve "pub kavgacıları" hakkında ne derse desin, cüssesini kullanarak başka bir adamı sindirmeye pekâlâ da kalkışabilirdi. John Slater benim, diye ilan etti. Kitabı ben yazdım. Ya sen kim oluyorsun?

"Ülserli hava"yı anlayamayan bir adam.

Ah, öyleyse daha çok şiir okumalısın.

"Ülserleşmiş" değil ha? Ve eğer "ülserleşmiş" ise nasıl?

Dur tahmin edeyim, sen bir öğretmensin.

Slater o zaman diğer adamın kısılan gözlerinde, bana "en korkunç İrlandalı kavgacılığı" diye betimlediği şeyi gördü.

Dur tahmin edeyim, dedi Chubb, sen bir sahtekârsın.

Bu adamakıllı ağırdı, dedi Slater, Merlin'in pub'ında; ama şimdi hepimizin bildiği gibi, adam kendisini modern şiirin Kraliyet Muhafızı tayin etmişti. Haddini bilmezliği yüzünden onu yere çalabilirdim ama Noussette bir anda onun ruh halini değiştirip duşa soktu ve sonra da yatağa gönderdi.

Yağmur yağıyor olmasaydı çekip giderdim ama şimdi Noussette'in Sydney'deki şu muazzam, korunaklı teraslardan biri olan terasına çıkıp hamağa uzandım. Gökyüzü aydınlanmadan önce Noussette de koca bir bardak dolusu Avustralya viskisiyle birlikte bana katılmıştı. Yan yana uzanıp görkemli bir fırtınanın limanın içinden geçip uzaklaşmasını seyrettik. Son derece tuhaf, karmakarışık bir gündü ama biliyor musun Micks, sonuçta hayatımın en güzel gecelerinden biri oldu.

O noktada, gök gürültüsü gibi sesini teşhir ederek Pound'dan yaptığı alıntıyla garson kızları eğlendirdi.

Ve o eğer gömleğini çıkarıp benimle oynarsa,
Nice İlyada'lar yaratacağız.
Ve o her ne söyler ya da yaparsa,
Uzun masallar anlatacağız hiç yoktan.

21

Onun Chubb ile ne ilişkisi olduğunu Allah bilir, dedi Slater; ama o buruk küçük adamı çok sevdiği besbelliydi. Yine de birbirlerinin âşığı olduklarına inanmak havsalanın alacağı bir şey değil. Öyle olsaydı, verandada yaptığını yapmazdı Noussette.

Neydi o?

Sanırım adamın bir tür tılsımlı cazibesi vardı, dedi; ama aynı zamanda gayet saldırgan ve inatçı bir alçaktı. Gönlü zengin bir insan değil o, Micks. Geçen gün bana ne dediğini duydun, Wystan'ın o zırvalarını tekrarlayarak; bu arada o da tamamen kişisel bir şeydi. Bak, ne kadar narsist biri. Takım elbisesi eskiyor ve bütün dünya ona karşı oluyor!

Bütün dünya değil, John.

Slater'ın yabanıl kaşları yukarı fırladı. *Benim* yaptığımı mı sanıyor? Hayır!

Bunun yapılmasını *organize ettiğini* sanıyor. Ne olur, sakin ol. Biraz çatlak o, onu tanıdığını nihayet itiraf ettiğin andan beri söylediğin gibi.

Evet ama ne tür bir kişilik lanet bir takım elbiseye saldırıldığını *hayal* bile olsa aklından geçirebilir, bir sor kendine. Lanet bir *klasikçi*. Başka kim olabilir? Bunu hayal ediyor; çünkü bu tam da kendisinin oynayacağı cinsten pis bir oyun. O hilesi de böyleydi işte. Aşağılık bir zihnin ürünüydü. *Küçüktü*. David Weiss'i tanırdım, sana söylemiş miydim? Evet, evet, hatırladım. Yalnızca bir erkek çocuktu o, çok cömert, akıllı bir çocuktu ve Chubb'ın kıskançça mendeburluğu yüzünden öldü. Biraz çatlak olmasına gelince, senin farkına vardığından çok daha saplantılı o. Sana söyleyeceğim buydu işte. O, Bob McCorkle'ın canlandığına ve kendi yaratıcısını öldürmeye kararlı olduğuna gerçekten inanıyordu. Dışarıda, hamağın üzerindeyken Noussette'in bana söylediği buydu. Tüm bu altüst oluşun nede-

ni buydu. Sydney sokaklarında sendeleyerek dolaşıp duruyordu çünkü kendi yatağında uyuyamayacak kadar korku içindeydi. Ama durum daha da tuhaf ve gülünçtü. Eğer sadece bir nüfus cüzdanı verebilirse bu yaratığın ortadan kaybolacağına inanıyordu. Bu işte bir deli mantığı var idiyse, ben onu hiç anlayamadım.

Slater birasını yudumladı, sonra bardağı öteye itti. Çok, çok güzeldi Noussette, dedi dalgın dalgın. Büyüleyici ve aynı zamanda kültürlü de.

Senin MI5'te olduğunu biliyor muydu?

Ah, tüm bunları umursadığını sanmıyorum. O sadece benim bir şair olmamla ilgileniyordu. Çalışmalarıma hayrandı, sanırım söylemiştim bunu.

Seni sersem, diye düşündüm. Bir kadının seni sevmeme ihtimali aklına bile gelmez senin. Şurada oturuşuna bak, göğsünü bar kızlarına şişire şişire. Ona kızgın değildim, sadece çok sinirlenmiştim.

Onda kitabım vardı, dedi. O günlerde Sydney'de bulmak kolay değildi.

Evet ama ona Bob McCorkle için sahte bir nüfus cüzdanı temin ettin, değil mi?

Bu onu bir an duraklattı. Neyi ima ediyorsun?

Kaşlarımı kaldırdım.

Bunu biliyorsun ha?

Daha ziyade senin seçilmiş olabileceğini düşünüyorum.

Hayır!

Bence öyle, John.

Gözleri yakıcı bir ışıkla parladı. Düşünceye daldı. Lanet fahişe, dedi sonunda. Emin misin? Şimdi gülümsüyordu. Tanrım, o ukalayı sevmiş olmalı. Ne tuhaf.

Arkamızda bir müzik grubu yerleşiyordu: Lame pullu ceketleri ve briyantinli saçlarıyla üç oğlan. Onları duyunca Slater derhal, onun yaşında bir adam için fazlasıyla modern görünüşlü bir nesne olan parlak kırmızı, havalı, portatif Olivetti'sini toparlamaya başladı.

Bu müthiş âlicenap bir davranıştı, dedi ama Faber yemeğinde görmüş olduğum tedirgin gülümseme vardı yüzünde. Gururu fena halde incinmişti.

Hamakta mı?

Bayağılaşma Micks, sana yakışmıyor. Demek istiyorum ki, işte güzel bir kadın, lanet bir nüfus cüzdanı için olağanüstü bir çaba harcıyor. O halde bu nevrastenik küçük yaratığı seviyordu.

Slater oyuna gelmiş ve kullanılmıştı, ben de alnında derinleşen kaş çatma çizgilerinden zevk alacak kadar insafsızdım.

Neyse, boş ver şunu, dedi, davulcu trampetine vurduğu anda. Biliyor musun, ne yapacağım? Gözlerinin kenarlarında muzip çizgiler belirdi. Ona yeni bir takım elbise alacağım.

Neden?

Gülümsedi. Ona karşı nasıl pis ve sapkınca bir komplo kurduğumu merak edip dursun diye.

Tanrı bizi yaşlı erkeklerden korusun, diye düşündüm.

Aklıma gelmişken, dedi, bunun nüfus cüzdanıyla hiç ilgisi yok. Aksini düşündüğünü görebiliyorum; ama o kadın için bunu memnuniyetle temin ettim, hâlâ da öyle hissediyorum.

Hediyeyi kabul ederse çok şaşarım, dedim.

Bu onu müthiş rahatsız etti. Allah aşkına, neden olmasın? Ha, anladım. Peki, onu o küçük goygoycuya *sen* ver. Senin hediyen olduğunu söyle.

Hayır, hayır. Senin oyunlarını oynamayacağım, John.

Micks, o aptala doğru dürüst bir elbise vermek için *çaba* gösteriyorum. Bu sahiden çok kötü bir şey mi?

Ona dosdoğru baktım, dudakları titredi.

Bu çok sıkıcı, Sarah. Gerçekten, bıktım bundan.

Müzik grubu, "Love Me Do"nun yüksek perdeden, akortsuz bir yorumuna başlamıştı ama Slater şimdi havalı daktilosunu tekrar açıyor ve makineye Merlin amblemli bir kâğıt takıyordu. Onu daha önce daktiloda yazarken hiç görmemiştim ve kocaman ellerinin tuşlarda ne denli hafif dokunuşlarla gezindiğine şaşırdım. Bir dakika sonra kâğıdı çekip çıkardı, imzaladı ve masanın üzerinden bana doğru kaydırdı. Oku, diye bağırdı.

Sayın Bay Chubb, Merlin Oteli olarak kuru temizleyicilerimizin takım elbisenize vermiş olduğu hasarı büyük bir üzüntüyle öğrendik.

Görevli kızın, tüm konuklarımızın giysilerinin bu tür kayıplara karşı sigortalandığı konusunda size bilgi vermesi gerekirdi. Dolayısıyla size 500 Malezya dolarına kadar yeni bir elbise için ödeme yapılabilecektir.

Saygılarımızla

Rashid Ahbud
Müdür

Rashid Ahbud kim?

Önemi yok, dedi. Altı üstü bir elbise, değil mi? Bu seni mutlu ediyor mu? Senin için yeterince hoş mu?

Ama kendini her nasılsa bütün bütün bedbaht etmiş olduğunu gördüm ve onun için üzüldüm.

Mektubu Jalan Campbell'a götüreyim mi?

Sahte dokümana uzanırken elimi yakaladı ve kuvvetlice sıktı. Biliyorum, benim tehlikeli bir adam olduğumu düşünüyorsun, sevgilim. Hep onu benim öldürdüğümü düşündün, değil mi?

Delice bir nedenle, Noussette'i kastettiğini sandım.

Anneni, dedi yumuşak bir sesle. Gözleri dolmuştu. Onun için bana bu kadar kırıcı bir şey söyledin. Bana çok kızgınsın. Benden hep nefret ettin. Bunun tamamen benim suçum olduğunu düşünüyorsun.

Nihayet, yapmak için geldiğim konuşmaya varmıştık ama nefesim tıkanmıştı.

Mektubu götüreyim, dedim pat diye. Şemsiyemi almadan sokağa attım kendimi.

22

Su yollarının ve olgun duryanların nahoş kokuları karanlıkta çiçeklendiği sıralarda, yani tropikal gecenin ilk dakikalarında, bisiklet dükkânının açık kapısının eşiğindeki alçak bir taburede oturan yağlı, hırpani bir adam buldum. Yaşlı Gemici'nin* ta kendisiydi o, eski siyah bir mengenenin içine kilitlediği metal parçasıyla şiddetli savaş

*İngiliz şair Samuel Taylor Coleridge tarafından yazılmış en uzun şiir. (ç.n.)

halindeydi. Metalin işlevi neydi, hâlâ bir fikrim yok; ama ona vuruşundaki bir şey –hafif ve düzenli tıktıkları– öngörmem gereken bir hüneri anımsatıyordu. Ne de olsa, McCorkle Hilesi'nin yazarı on yılı aşkın bir süredir Jalan Campbell'da bisiklet tamir ediyordu.

Ufak tefek sert Çinli kadın, tıka basa dolu camlı teşhir dolabının arkasına oturmuş, lastik bantları sayarak selofan torbalara dolduruyordu. Beni görünce Chubb'a seslendi. O sırada kadının, onun dikkatini ziyaretçiye çektiğini sanmıştım. Oysa aslında ona benimle konuşmamasını emrediyormuş.

Her neyse, Chubb varlığımı fark ettiğine dair doğrudan bir işaret vermedi. Önce çekicini beton zemine koydu, sonra olağanüstü büyük ellerini gazla yıkadı. Kirli bir bezle kurulanırken gerçekten de en sefilinden bir dilenci gibi görünüyordu. Kafa tutmasının karmaşık doğasını göremeyecek kadar kördüm hatta yoksulluğundan utanç duyduğunu sanıyordum onun.

Slater'ın mektubunu uzatırken, sağlam köylü bacaklarının üzerindeki cerahatli yaralara bakmaktan kendimi alamadım; öyle derindiler ki ta kemiğe kadar işlemişler gibi görünüyorlardı. Beni bacaklarına bakarken yakaladı ve o zaman utancını gördüğümü sandım. Slater'ın küçük hilesine gelince, onu coşkusuzca kabul etti. Oynayacak daha tehlikeli oyunları vardı.

Şimdi konuşamam, Bayan. Müşteriler bekliyor, dedi, yalnız müşteriler de değil. Başıyla karısı olduğunu varsaydığım kadını işaret etti. Çok suratsız! Zarfı dalgın dalgın evirip çevirdi.

Açın, lütfen.

Artık dışarıda, Kuala Lumpur'daki bütün bu tür pasajlar gibi tam tamına bir buçuk metre genişliğinde olan kalabalık, sütunlu geçitteydik. Geçidin genişliği, beyaz ırkın fertlerinde neden olabileceği klostrofobiyi hesaba katmamış olan yüce Stamford Raffles tarafından belirlenmişti. Elinde buruşuk zarfıyla bisiklet tamircisinin ve benim çevremizdeki kalabalık amansızca bastırırken, soluk göğüslü, uzun bir kuş gibi kendi içime çekiliyordum.

Tabii ki onun hoşnutluğunun keyfini çıkarmak, hediyenin cömertlik derecesini anladığı anda yüzünü görmek için bekliyordum. Ama bu olmayacaktı.

Bir sorun mu var?

Bana parayı verdiklerini iddia ediyorlar, dedi zarfa kızgın kızgın bakarak. Ama burada para yok, Bayan. Çalınmış.

Bu anda Slater'ın iğneleyici planının pespaye yapısı ortaya çıkmaya başladı ve benim, delikler göründükçe onları tıkamaktan başka seçeneğim kalmadı. Sigorta şirketi tazminatı bana ödeyecek, dedim.

Benim elbisemin sizinle ne ilgisi var?

Benim oda numaramla kaydedilmiş. Tanrıya şükür, dedim, bir elbiseniz olacak yine.

Evet. Dükkânın yağlı kargaşasının derinliklerine çekilerek beni bir yığın eski bisikletin arasına götürdü. Ama elbisenin değeri onların teklif ettiğinden çok daha düşük.

Buna cevap olarak, sigorta şirketlerinin minimum tazminatlarıyla ilgili birtakım saçmalıklar icat ettim. Tek kaşını kaldırdı, onun da Bob McCorkle gibi sigorta işinde çalışmış olduğunu öğrendiğim zaman daha net okuyabildiğim bir ifadeydi bu. Daha bundan habersiz, ufak metal parçalarından oluşan bir oyun olan Kim's Game gibi hazırlanmış bir iş tezgâhına kadar onun peşinden gittim.

Mektubu sağ elinde tutarak, sol eliyle metal yığınını karıştırıp dikkatle inceledi. Değerini nasıl bilebilirlerdi? Siz söylediniz onlara, değil mi?

Evet, dedim zavallıca. Çok eski bir elbise olduğunu söyledim.

Başını kaldırıp bana baktı. Kahrolası hergele. Gülümsüyordu. Siz çok iyi bir genç kadınsınız, dedi. Çok, çok iyi.

Kanın, karıncalanan kafatası derime hücum ettiğini hissedebiliyordum.

Yarın pazartesi, dedi. Erken gelin. Terziye birlikte gidelim. Belki karşılığında size biraz şiir getiririm.

Sevindim, o kadar sevindim ki onu zavallı sevgili kirli yanağından öptüm.

* * *

O gece saat sekizde, daha önce uçuş ekiplerinin tekellerine almış

oldukları büyükçe köşe masasını işgal eden Slater'a, edebi hevesimi elbette açıklamayacaktım. Kuşkusuz *Nova* için yazdığı o abes parçasıyla meşgul, Olivetti Valentine'ini açmış ve kendince önemli bir sürü kâğıdı etrafına yaymıştı. Tam bir tavuskuşu. Yeteneğini tam da bu şekilde çarçur etmişti.

İyi, dedi, pazartesi sabahki terzi randevusunu söylediğim zaman. Zavallı adam için sevindim.

Asıl nefreti malumken, bu âlicenap yanıtın beni şaşırtması gerekirdi.

Zavallı dilenci, dedi sanki tüm amacı bir hayır yapmakmış gibi. Ne sefil bir yaşamı olmalı, değil mi Micks?

Bir an sessizce oturduk. Düşünceye daldığını görebiliyordum ama bana biraz da tepeden inme bir şekilde o akşam ne yapacağımı sorana kadar bunu yanlış yorumlamıştım.

O zaman hemen anladım. Nihayet benimle annem hakkında konuşmak istiyordu.

Belki yemek yiyebiliriz, diye önerdi.

Nasıl istersen.

Yarım saat sonra arayayım mı?

Bunun en başından beri ondan istediğim *tek* şey olmasına karşın, şimdi korkudan neredeyse hastaydım. Bana kalırsa annemi düpedüz erkeklik organıyla öldürmüştü. Odama gittim ve hangi iğrenç sırları duymak üzere olduğumu merak ederek bekledim.

Görünüşe bakılırsa Slater da aynı derecede müteredditti. Her neyse, telefon çalmadı ve ben yatağa aç ama yine de minnettar girdim.

* * *

Pazartesi sabahı Christopher Chubb beni bekliyordu. Dükkâna girdiğimde kollarını uzattı ve dudaklarını zoraki bir mahcubiyet gülümsemesiyle büktü. Kendinden çok daha iri yapılı bir erkeğin elbiselerini giymişti: kocaman bir haki gömlek ve parlak siyah bir pantolon. Moda duygusundan yoksun oluşumla yaptığım şöhrete rağmen, ben bile bu kılıkta görünmekten utanç duyardım.

Bereket, önünden henüz geçtiğim iki Çinli terziden biri sadece iki kapı ötedeydi. Böylece, o ne yaptığımı bile anlamadan hızla oraya götürdüm onu.

Terzi, Chubb ile aşağı yukarı aynı boyda, çok zayıf, sivri kepçe kulakları ve güven vermeyen pörsümüş yüzünde çilleri olan bir adamdı. Bana nazikçe gülümsedi ama omzumun üstünden bakınca çehresi daha az dostça bir ifadeye büründü. *Cheh.* Ne istiyorsunuz?

Kumaşlara bakmak istediğimi söyledim.

Beni duymamış gibiydi. Açık değil, dedi kaşlarını öfkeyle çatarak. Bugün kapalı. Şimdi çok meşgul.

Ve sonra, her nasılsa, görüşme Chubb'ın geri çekilmesi, benim caddeye çıkmam, terzinin de dükkânının kepenklerini indirmesiyle bitti. Çok meşgul şimdi, diye tersledi adam. Maalesef.

Bu kabalık öyle beklenmedikti ki ne muazzam boyutlarda olduğunu hemen kavrayamamıştım. Yine gelirim, dedim.

Dönüş yok, dedi kepengi aşağı çekip kilitlerken. Çok uzun zaman meşgul.

Chubb'a döndüm, çatlayıp yarılmış kaldırımda kollarını göğsünde kavuşturmuş, yüzünde hiç de muzip olmayan bir ifadeyle dikiliyordu.

Bu terzilerde iş yok, dedi. Çok pahalı. Seni kazıklarlar. Batu Road çok daha iyi.

Kapı dışarı edilmemizin yalnızca Chubb'ın acayip kıyafetinden kaynaklandığını düşünmüştüm. Birinciden sadece birkaç kapı ötedeki ikinci terzide bu meseleyi derhal açıklığa kavuşturdum.

Arkadaşımın takım elbisesi kullanılamaz hale geldi, diye açıkladım. Yeni bir takıma olabildiğince çabuk ihtiyacımız var.

Bu adam çok daha makul görünüyordu. Koyu renk enfes bir takım, mavi bir gömlek giymiş, ünlü bir İngiliz devlet okulunun formasındaki gibi beyaz bir yaka ve o okulunkine çok benzeyen renklerde bir kravat takmıştı. Ama dışarıda kararsız adımlarla dolanan komşusu için takım elbise diktirmek istediğimi anladığı anda dehşetli bir züppe olduğunu gördüm. İçini çekip başını eğdi.

Kumaş konusunda biraz sınıf mümessili tavrı takındım; ama sert girişimciliğim onu zerrece etkilemedi.

Burnunun kökünü baş ve işaretparmakları arasında kıstırarak sözümü bitirmemi bekledi. Bayan, size bir soru sorayım mı? Bu adamı tanıyor musunuz?

Çok ünlü bir şairdir.

Hayır. Değildir.

O benim arkadaşım.

Ona takım mı alıyorsunuz?

Evet.

Madam, lütfen, onu bırakın.

Pardon?

O arkadaşınız değil. O bir kişi değil.

O bir şair.

Madam, o Jalan Campbell'a ilk geldiğinde doktor onu gördü, Madam. Gece çok geç, yolun ortasından gelir. Bacakları yok.

Chubb'a baktım ama ortadan kaybolmuştu.

Gördünüz, dedi terzi. Gitti. Çok korktu, şimdi ben size anlatınca.

Bacakları yok demekle, sarhoştu demek mi istiyorsunuz?

Sarhoş değil. Gece yarısı caddeye gelir. İnsan değil, Bayan. Bacaklar yok, anladınız?

Christopher Chubb'ın Jalan Campbell'a, Chagall'dan bir figür gibi şöyle ya da böyle havada süzülerek gelmiş olduğuna mı inanmam gerekiyordu? Terzi –adı Arthur Fatt idi– her bakımdan medeni hatta incelikli bir adama benziyordu.

Bay Fatt'in bana verdiği bilgiye göre, bu tür bir hayalet sülüklere benzeyen cinstenmiş: Kanınızı siz zayıf düşüp ölene kadar içerlermiş. Bunu anlıyor muydum?

Bütün anladığım Christopher Chubb'ın, komşularını ciddi biçimde kendinden uzaklaştırmış olduğuydu. Ve şimdi de, dükkânın kapısında tekrar göründüğünde, bir parya köpeğinden fazla saygı görmedi.

Git, diye haykırdı Fatt. Seninle konuşmuyoruz. Defol, defol.

Bu aşağılamadan daha da sarsıcı olan, Chubb'ın onun karşısında fena halde sinmesiydi. O üstünden dökülen bol, çirkin giysilerle yengeç gibi yalpalayarak dükkânına dönerken, gerçekten de azap çeken zavallı bir yaratığa benziyordu.

Bayan Lim'e sorun, dedi Fatt, bir top açık mavi keteni sarıp kaldırırken. Bu adam kan içer.

Ne demek istiyorsunuz?

Choy! Ona sorun. Çorba kâsesi, bilirsiniz. Kanı kâseye akıtır, içer.

Hayır.

Hayır? Tartışma için üzgünüm. Her zaman bekleriz Madam ama onun için değil.

Sonra o da dükkânını kapatmaya girişti ve ben Chubb'ı kendi dükkânının derinliklerinde somurturken buldum. Dikine çevrilmiş bir bisiklet üzerinde çalışıyordu ve ben ona yaklaşırken dönüp bakmadı. Bunun yerine zinciri açtı ve titreyen eline dikkatle sardı. Burnunuzu sokmak size göre değil, dedi bezgince.

Çok üzgünüm.

Bu insanları ben tanırım. Siz değil.

Daha fazla konuşması için bekledim ama konuşmayacaktı. Kadın, merdivenden inmiş, aşağıda gölgede dikiliyor ve bana umutla bakıyordu.

Sonra Chubb'a döndü ve tahminimce öfkeli bir şeyler söyledi.

Chubb bir İngiliz anahtarı aldı ve onu dingilin üstündeki vida somununa uydurmaya çalıştı ama eli öylesine titriyordu ki aleti yere bırakmak zorunda kaldı. Ne hale geldiğimi görüyorsunuz, Bayan, dedi.

İnsan ona nasıl cevap verebilirdi bilemiyordum. Cehennemde bir ruh, boğma odasında bocurgatı döndüren bir mahkûm gibiydi, kendi doğurduğu bir şeye sonsuza dek adeta bir sözleşmeyle sımsıkı bağlanmıştı.

23

Bir an acıma duygusuyla, bir an sonra ise beni sarsacak kadar yoğun bir nefretle dolup taşıyordum. Ayrıca kendimi suçlu da hissediyordum; çünkü Chubb'ın durumunun tam anlamıyla korkunç olduğunu kabul ettikten sonra bile o şiirleri ondan koparmak için dolaplar çevirmekten hiç vazgeçmedim. Bana gerçekten inanmalısınız; onları söküp almak için hangi zalim kanca gerekiyorsa onu kullanmaya hazırdım. Bu pek hoş değildi elbette; ama beni çok şaşırtmı-

yordu. Çünkü St. Mary's Wantage'daki ilk yılımdan bu yana kendimi hınzır bir kız olarak biliyordum.

Küf kokulu, soğutulmuş odama döndüm ve bir saat kadar, yerimde duramayıp kendi kendimi yedikten sonra, saçlarımı kırpmaya başladım. Önce o rezil, küçük, tepeli-papağan ibiğine saldırdım ve sonra, her zamanki gibi kendimi tutamadım. Annabelle olsa bana bağırırdı ama o, Slough of Despond'daki evinde cin tonik içiyor ve güzelim küçük tırnaklarını yiyordu. Karşı çıkan olmayınca, kendimi kırpık kırpık bir yığına çevirene kadar özgürce devam ettim. Sonra, insanı bir sanat öğrencisine ya da ona yakın bir şeye benzetebilen Brylcreem'i kullandım. Keten pantolon-ceket takımımın gerçekten ütüye ihtiyacı olsa da elimin altında başka bir şey olmadığı için onu giyip The Pub'a gittim. Slater doğal olarak orada konuşlanmıştı ama sinirlerim o kadar bozuktu ki o bile beni bir duble viskiden caydıramadı.

Ee, dedi, içkimle ıslatırım korkusuyla kâğıtlarını öteye kaydırarak. Porlock'tan gelen hödük*, Savile Row'a** doğru palamarı çözdü mü?

Kendimde o sabah Jalan Campbell'da gördüklerimi tekrarlayacak gücü bulamadım; sadece mengenesinde metal çekiçleyen pejmürde yaratığı değil, onun o bir buçuk metrelik geçidin gölgelerinde yalpalarkenki berbat görüntüsünü de anlatamazdım. Bereket, Slater'ın dikkatini saçım dağıttı.

Micks, yanıma otur.

Korkunç mu görünüyorum? Sedirin çevresinden dolanarak kendimi teftişine sundum.

Sevgili kızım, öyle şanslısın ki ne yapsan asla korkunç görünemezsin. Tanrım, Lady Margaret Hall'dan kovulduğun yıl Wales'ten geldiğin zamanki halini hiçbir zaman unutmayacağım. Saçına takılmış dikenli tohumlarla, keçi kokulu küçük vahşi bir hayvan gibiydin, yine de korkunç görünmüyordun.

Slater bu tür bir şeyi söyleyip de boş viteste kalamazdı; bu yüzden gözlerini indirene kadar ona dik dik baktım.

* "Porlock'tan gelen adam", İngiliz şairi Coleridge'in edebiyat tarihine bir katkısıdır. Gelişleri ile önemli bir işin yapılmasını, sonuçlanmasını engelleyen istenmeyen misafirler için kullanılan bir deyime dönüşmüştür. (y.h.n.)

** Londra'da erkek giyimi üzerine çalışan terzileriyle ünlü bir sokak. (y.h.n.)

Yine de sevgili kızım, yarın Londra'ya dönünce Sassoon's'a uğramak isteyebilirsin. Molly her zaman oraya gider, eminim sana hemen bir randevu ayarlayabilir.

Yarın mı?

Yarın ayın on üçü. On üçünde buradan ayrılıp on dördünde Londra'da olacağız.

Ama daha konuşmadık bile, dedim. Bu anda kendimi de çok şaşırtarak gözyaşlarına boğuldum. Tüm bu süre boyunca benden saklandın, dedim. Beni yalnız bıraktın. Seni anlayamıyorum. Her neyse, ben gidemem. Gitmeyeceğim. Kuala Lumpur'da yapacak şeylerim var.

Ne gibi şeyler, sevgilim?

Ama tabii ona söyleseydim kontrolünü kaybederdi. Başımı salladım.

Ne gibi şeyler? Elime uzandı. Tutmasına izin verdim. Hâlâ ağlamaktan kendimi alamıyordum.

Micks, dedi. Oldukça meşguldüm. Özür dilerim.

Ne yapıyordun, John?

Ağzının tuhaflaşmasından anladım. Slater olmakla meşguldü. Lütfen bunu *Nova*'da yazma, dedim, çünkü bu kadarını kimsenin bilmesi gerekmez.

Haydi Sarah, ağlama. Benim ne yaptığımı neden umursayasın? Beni sevmiyorsun bile. Hiçbir zaman sevmedin.

Seni *sevmek* zorunda değilim ki.

Göğüs kafesimin içinde kederin, görmek bile istemediğim karanlık ve yapış yapış bir şey gibi lıkırdadığını hissedebiliyordum.

Konuşacağız diye söz verdin, dedim. Bunun için geldim.

Slater beni koluyla sarıp ayağa kaldırdı. Pekâlâ, dedi. Gidelim mi?

Hayır, hayır. Konuşmamız gerek, John.

Evet, dedi. Daktilosunu ve kâğıtlarını bırakıp beni kapıdan dışarıya yönlendirdi ve bir taksiye binene kadar salıvermedi.

Beni götürdüğü yerin Jalan Petaling olduğunu şimdi anlıyorum. O zaman yalnızca, onu duyamayacağım kadar kalabalık bir çeşit gece pazarı olduğunu biliyordum, sonunda beni beton zeminin ıslak

olduğu ve müşterilerin ellerini yıkamak için bir bahçe hortumunu kullandığı hayli salaş bir restorana götürdü. O bira ısmarladı, onlar da koca bir tabak gevrek karides getirdi. Slater bir iki tanesini tattı ama çoğunlukla benim yiyişimi seyretti.

Sanırım, dedi, ne hakkında konuşmak istediğini tahmin edebiliyorum. Eminim ki benim de o konuda konuşmak istediğimin farkındasındır.

Ağzım karides doluydu. Kendime hâkim olamıyordum. Kafalarını ve kuyruklarını yiyordum, küçük gagaları boğazıma takılınca öksürüyordum.

Konunun hangi yönü sana en acil görünüyor?

Gözü dönmüş ziyafetimin ortasında duraladım. Bazen, dedim, senin babam olduğunu hayal ederdim.

Güldü.

Ama gözlerimi Boofy'den aldığımı biliyorum.

Saçlarını da. Diyebilirim ki çok da güzel bir saç, gür ve kalın telli. Keşke onu böyle kesip hırpalamasaydın.

Annem bunu neden yaptı bilmiyorum.

Büyük bir dikkatle dinliyordu. Son derece keskin ve sorgulayıcı gözleri vardı. Kaş çatma çizgileri onlara işaret ediyordu, yüzünün cinsel odağıydı.

Annemi yüzüstü bıraktın, dedim. Durum buydu, değil mi?

Sevgili Micks, onu nasıl bırakabilirdim? Ona hiç sahip olmadım ki.

Ama hayatı boyunca herkese sahip olmuştu, şimdi bile. Bununla ünlüydü. Anneme sahiden sahip olmuştu, tüm erkekliğiyle, biliyordum, zihnimde sürekli görebiliyordum. Ah, bu doğru değil John, sen de biliyorsun. Dokuz yaşımdayken bile neler olup bittiğini görebiliyordum.

Nasıl bilebiliyordun?

Çocukları kör mü sanıyorsun? Seni hep nasıl öptüğünü gördüm. Bir çocuğun bunlara dikkat etmeyeceğini mi sanıyorsun? Babası uzaklardayken annesi bir başka erkeği, sanki kahvaltı niyetine yemek istermiş gibi öpüyor. Onun seni uluorta, herkesin önünde böyle öptüğünü hatırlıyorum. Kimin gördüğü ikinizin de umurunda değildi.

Ah Tanrım, dedi, zavallı bebeğim.

O bebek çoktan öldü, John.

Annenin beni kaç kez öptüğünü sanıyorsun?

Bunu düşünmek bile istemiyorum. Midemi bulandırıyor. Seksten sahiden hoşlanmıyorum, acaba neden!

Onun hep beni öptüğünü mü hatırlıyorsun?

Evet.

Tam tamına bir defa oldu.

Güldürme beni.

Bir defa. Senin hatırladığın da o öpüşme. Hammond'lar için verilen bahçe partisindeydi. Senin hatırladığın bu, değil mi? Bütün davetlilerin adlarını bilmiyorum. Boofy'nin film yapımcısı olmayı yüzüne gözüne bulaştırdığı bir zamandı. Yatırımcı da İskoçyalıydı. Annen onun "Edinburgh avamından" olduğunu söylerdi.

Bunu unutma ihtimalim yok, değil mi? Tanrım! Annemin intihar ettiği gün!

Baban da Trevor Roberts denen o genç aktörü, atları göstermeye götürmüştü.

John, gayet iyi hatırlıyorum.

Öyleyse babanın biraz yaramazlık ettiğini ve annenin son derece sinirlendiğini de biliyorsundur.

Bununla tam olarak neyi kastediyorsun?

Duraksadı. Düşün, dedi.

Ben de, Tanrım, diye düşündüm, Slater hiçbir lanet fikrin yok, değil mi? O günü bütün ayrıntılarıyla hatırlıyorum; o güzelim İngiliz yaz günü, yağmurlu ince bir sis, annemin sanrıya yol açan çiçek tarhları. Savaştan önceki son yazdı. Kırlangıçlar henüz dönmüştü ve yıllardır içinde kimse yaşamadığı halde hâlâ Bahçıvan Kulübesi dediğimiz evin saçakları çevresinde ani dalışlarla uçuyorlardı.

Henüz bütün konuklar gelmemişti ve altı kişilik küçük bir grup havuzu seyrediyordu. Yatırımcı olduğunu sandığım kısa boylu, geniş yapılı, pahalı ceketli bir İskoç, havuzda bir taşı on defa sektirdi. Bir yetişkinin annemin kurallarına aykırı bir şey yaptığını görmek, beni müthiş heyecanlandırmıştı. Annemin bu edepsizliğe tanık olup olmadığını görmek için arkama döndüm, işte oradaydı, tam tentenin önünde, ağzının suları akarak John Slater'a sarılıyor, elleriyle yüzünü kavrayıp dudaklarına doğru çekiyordu.

Babam mı biraz yaramazlık ediyordu, dedim öfkeyle. Bütün karidesleri bitirmiştim. Slater bir işaret yaptı ve önlüklü şişman bir kadın tabağı aldı. Sonra kadınla o malum sohbetlerinden birine daldı. Ne hakkında olduğunu bilmiyordum. Umurumda değildi. Gözlerimle gördüğüm şeye nasıl itiraz edebildiğini anlamadığımı söyledim ona.

Bak sevgilim, gerçekten de ebeveynlerinin yatak odası meseleleriyle ilgilenmenin akıllıca bir şey olduğunu düşünüyor musun? Gerçekten bilmek istiyor musun?

Her şeyden önce, bizim hiçbir zaman atlarımız olmadı. Kimseye gösterecek atımız yoktu.

Bu bir evet mi yoksa hayır mı?

Az buz sinirlenmemiştim ama tehdide pabuç bırakmayacaktım. Lütfen bana yalan söylemeyi bırak, dedim, gerçek olduğunu bildiğim sürece, ne olursa olsun onu kaldırabilirim. Yemin etmelisin.

Gerçeği söyleyeceğime ant içerim, eğer sahiden istediğin buysa.

İstediğim bu.

Pekâlâ, sevgilim. Babanın oldukça *katolik* zevkleri vardı diyelim sadece.

Bu ne demek?

Bu demek ki ayrım yapmazdı. Hepimizin bildiği gibi kadınlara çok düşkündü ama genç erkeklerden de hoşlanırdı. Annen bunu biliyordu. Benim de kocasıyla bunu yaptığımı düşünürdü hep.

Bunu duyduğumda hiç de altüst olmuş gibi hissetmedim kendimi. Halbuki bu asla kuşkulandığım bir şey olmamıştı. John Slater'a annemin kuşkusunun yerinde olup olmadığını sordum.

Bana göre değildi bu; ama baban beni severdi ve annen de bunu bilirdi. Roberts'ı atları göstermeye götürdüğü zaman, sanırım annen herkesin olup biteni bildiği duygusuna kapıldı. Kendini aşağılanmış hissetti. Beni bunun için öptü, anlıyor musun? Ben de onu hayal kırıklığına uğrattım; çünkü mahcup olmuştum, oysa olmamalıydım. Katılmalıydım ona; o günden beri hep bunu düşünüyorum. Ama kendimi ondan çekip uzaklaştırdım ve o müthiş bir öfkeye kapıldı.

Öyle bir şey yapmadın.

Ah evet yaptım, sevgili kızım. Bana inanmalısın çünkü tüm bu yıllar boyunca yakamı bırakmadı bu. Bana söylediği son sözleri bili-

yor musun? Şöyle dedi: Seni alçak kuş beyinli, seni aşağılık herif.

Annem asla böyle konuşmazdı.

O gün konuştu, Micks.

24

İçki içiyorduk, dedi, bu da başlangıçta hiçbirimizin olup bitenle fazla ilgilenmeyişini açıklayabilir. Hatta Armstrong Siddeley'nin motorunun nasıl çalışıp durduğunu merak ettiğimi hatırlıyorum. Tuhaf, kocaman bir hayvandı o, en güneşli günde dura kalka zahmetle çalışırdı. Ama burada, gölün ortasında, sanki durmaya hiç niyeti yokmuş gibi egzoz borusundan iri kabarcıklar çıkarıp duruyordu.

Anneni dar arka pencereden görebiliyordum. Direksiyonun arkasında oturuyordu. Başını bile oynatmıyordu. Ne düşündüğünü kim bilebilirdi? Camları indirmiş, herhalde batmayı hızlandırmak için tepedeki kapağı da açmıştı; ama araba acınacak kadar güçten düşmesine karşın, çok sağlam yapılmıştı ve lanet şey suyun üzerinde yüzüyordu. Başlangıçta neredeyse gülünçtü; bu koca tank gibi motor, güzel bir gölde yüzerken hepimizin en iyi ketenlerimiz içinde, elimizde şampanya kadehleriyle durmamız yani. Ama sonunda motor durdu ve o asil yaşlı hayvan batmaya başladı. O zaman kötü bir şey olabileceğini anladım. Lakin suya atladığımda bile her şeyden çok yeni golf pantolonum için kaygılanıyordum. Anneni çıkarmak için oraya yüzdüm ama suyun basıncı çok büyüktü ve kapı kıpırdamıyordu bile.

Bütün bunlar olup biterken annen direksiyona yapışmış, ben orada değilmişim gibi dosdoğru ileriye bakıyordu. Pencereden içeri girmeye çalıştığımda, ağırlığım arabanın daha da batmasına yol açtı, o zaman güç bela radyatöre tırmanıp motor kapağı boyunca yürüyerek tepedeki kapağa yöneldim. O anda ağladığını görünce, kendini ne kötü bir duruma sokmuş olduğu kafama dank etti. Tepeye tırmandım ve onu, korkarım biraz haşince, çekip dışarı çıkardım. Benden hoşlanmıyordu, hiç mi hiç ama o korkunç kelimeleri bir daha kullanmadı.

Bu arada Boofy, arkadaşıyla birlikte yukarıda ahırlardaydı ve aşa-

ğıya bakıp sevgili Armstrong Siddeley'sinin gölün ortasında batmakta olduğunu gördü. Her ne yapıyorsa çabucak bitirip uzun adımlarla aşağıya indi. Bir binici kırbacı olduğunu hatırlar gibiyim, onu keyifli görünebilecek bir edayla şaklatıyordu. Annenin arabanın içinde olduğunu bilmiyordu.

John, bu doğru değil, dedim Slater'a.

Sen orada değildin, Micks. Çoktan kaçıp gitmiştin.

Ama onu çekip çıkarmış olamazsın. Boğuldu o.

Duraksadı. Sen nerede olduğunu hatırlamıyor musun?

Evdeydim ama onun boğulduğunu biliyorum. İnsaf, o benim annemdi.

Sevgilim, göl çok sığdı. Su hiçbir zaman kapı kolundan yukarı yükselmedi. Ertesi sabah arabanın nerede olduğunu hatırlamıyor musun?

Aslında hatırlıyordum. Oxford Road'un aşağısından çingeneler gelip onu paslı köhne bir traktörle çekip çıkarmışlardı. Dünyanın parasını istemiş ve annemin çok sevdiği çimlerde korkunç derin tekerlek ve kayma izleri bırakmışlardı. Annem gün batmadan toprağı gübreletmiş ve yeniden tohum ektirmiş olurdu ama şimdi bir cenaze odasında yatıyordu ve ev onsuz öylesine sefilce boştu ki. Hizmetçilerin ne yaptığını bilmiyorum ama holdeki çiçeklerin ölüme terk edildiğini ve bu kadar çabuk solup gitmelerine çok şaşırdığımı hatırlıyorum.

Peki ama eve koştuğunda nereye gittin?

Odama herhalde.

Mutfak masasının altındaydın, dedi Slater.

Bunu zerrece hatırlamıyordum.

Zavallı küçük kızım, dedi, tir tir titriyordun. Uzunca bir süredir orada olmalıydın; çünkü anneni arabadan çekip çıkarmak ve çimlerin üstüne taşımak bayağı vakit almıştı. Göl her zaman muhteşem görünürdü ama dipte otuz santim kadar bir alüvyon tabakası vardı ve parlak yeşil su yosunlarıyla doluydu. Şimdi onlar ikimize birden yapışmıştı. Onun neler hissettiğini kim söyleyebilir? Tam bir aşağılanma, diye tahmin yürütebilirim. Bedenini ve güzel omuzlarını dik tutuyordu ama giysileri sırılsıklamdı, iç çamaşırları görünüyordu ve

dizlerine otlar yapışmıştı. Ayakkabılarını çamurda kaybetmişti, konuklarının yanından yalınayak ve ürkütücü bir gülümsemeyle yürüyüp geçti. Boofy tam bir dehşet içindeydi ama karısının bu mahcubiyeti atlatmasına yardımcı olmak için elinden geleni yaptı.

Sevgilim, dedi. Eve giderken eşlik etmek için ona kolunu uzattı. O da bunu bir an düşünür gibi oldu ama sonra babanı, topuklarının üzerinde geriye doğru sendeletecek bir şiddetle göğsünden iterek eve koştu. Boofy de yalpalayarak peşinden gitti; ama annen onun kendisini bulmayı asla düşünemeyeceği bir yer olan mutfağa dalmıştı. Ve bu işi orada yaptı, sevgilim. Gölde değil.

Nasıl?

Lütfen, Micks. Bunu söylememi istemezsin.

Nasıl?

Bıçakla, maalesef.

Nereyi?

Boğazını.

Kendi boğazını mı kesti?

Üzgünüm.

Öyleyse neden herkes yalan söyledi bana? Neden bana o lanet arabanın içinde boğulduğunu söylediler? O benim annemdi.

Bunu kim söyledi, hatırlıyor musun?

Hepsi söyledi, diye haykırdım. Müthiş öfkeliydim. Bardağımı masaya öyle sert çarparak koydum ki o sefil restorandaki herkes dönüp baktı.

Sevgilim, hadise çıkarma. Lütfen. Biraz yürümek ister miydin?

Hayır. Lanet olsun, yürümek istemiyorum.

Sana bu hikâyeyi kim anlattı, sevgilim? Zavallı Boofy mi?

Kimin anlattığını hatırlamıyordum. Bu sadece hep bildiğim bir şeydi.

Ama bak, sevgili Micks, sana yalan söylemeleri anlaşılır bir şey değil.

Aksine, bu tam da o aşağılık babama göre. Ölüm konusunda öyle ödlekti ki.

Ödlek değildi canım ama sanırım cenazelerdeki davranışlarından biraz utanç duyuyordu.

Bana gerçeği söyleyecek cesareti yoktu.

Micks, senin gerçeği zaten *bildiğini* düşünmüş olmalı. Ne de olsa seni onun bedeninin yanında buldu. Masanın yanına düşmüştü, sen de dışarıya emekleyip onun elini tutmuştun ve tüm o kan senin fırfırlı elbisenin eteklerini sırılsıklam etmişti. Öyle korkunçtu ki. Senin bunu tamamen sildiğinden hiç kuşkum yok. Bir zamanlar o konuda bir şiir yazmıştım, biliyorsun. "Kan Gelinciği."

O zaman ona inandım, şiiri hatırladığım için değil ama olayın bulanık hatlarını tanımıştım, insanın, içinde dehşet tortularından başka bir şey kalmayan çocukluk kâbuslarını hatırlayabileceği gibi. Bir tür mide bulantısını andıran korkunç bir duyguydu. John Slater'ın beni seyrettiğini fark ettim, parlak gözleri kendi acısıyla donuklaşmıştı.

Sana hiç anlatmamalıydım, dedi.

Oysa ben sadece, neredeyse tüm hayatım boyunca ondan nefret etmekle ne kadar yanılmış olduğumu düşünüyordum. Sandalyemden kalktığımda gürültülü restoranın tamamen sessizliğe gömüldüğünü hissettim. Aldırmadım. O büyük çapkının yanı başına çömeldim, elini tutup dudaklarıma götürdüm.

Çok üzgünüm, dedim. Sana çok haksızlık ettim.

Yanağımı eline dayadım.

Haydi, Micks, dedi. Herkes bize bakıyor.

Umurumda bile değil.

Evet ama benim umurumda.

Onun hesabı ödediğini hatırlamıyordum ama tabii ki ödemiş olmalı. Nereye yürüdüğümüz konusunda da hiç fikrim yoktu, yalnızca nehrin aşağısında, büyük eski bir caminin olduğu bir yerdi. Sonra kriket sahasını ve ilk üyeleri arasında Sultan Abdul Salad gibi beyaz olmayanlar da bulunduğu için İngilizlerin The Spotted Dog* adını verdikleri o ünlü kulübü geçtik.

Şimdi The Spotted Dog'un yanındaki caddede –aslında orası Jalan Raja idi– içimize artık çok derinlemesine sızmış, daima acıtacak ve asla tamamen geçmeyecek bir kederle bizi bırakan bir geçmişin korkunçluğuyla birleşmiş olarak yakın bir dostluk duygusu içinde yürümeye devam ediyorduk.

* Benekli Köpek. (ç.n.)

Biliyor musun, Micks, yıllardır Malezya'nın benim evim olduğu gibi hazin bir fikirle yaşadım. Hatta vasiyetimde, küllerimin Kota Baru açıklarında Güney Çin Denizi'ne serpilmesine yönelik talimatlar var. Ama tabii burada hiç kimseyi tanımıyorum. O deli ihtiyar Chubb'a bakınca bunun ne kadar acıklı bir hareket olacağını gördüm. Beni Highgate'e gömebilirler, orada yeterince mutlu olurum. Ama kadınlar o kadar güzel ki, sence de öyle değil mi? Sadece bir kez daha âşık olmak isterdim. Ömrümde doğru dürüst becerebildiğim tek şey bu oldu. Hayatı hiç beceremedim.

Belki de hayat budur.

Hayır, değil.

Batu Road'a döndük ve sonra Jalan Campbell'a çıktık, on üç yıl sonra şimdi bana çok aşina gelen dükkânların yanından geçtik: hemoroit fotoğrafları sergileyen doktor, *kopi kedai*, iki terzi ve tabii, bisiklet dükkânı. Burada Slater duraladı ve önce şişkin bir zarf, sonra da onun üstünü yazmak için bir dolmakalem çıkardı.

Takım elbisenin parası, dedi. O küçük ukalanın iki dirhem bir çekirdek halini görmek için burada olmayacağıma üzgünüm. İyi bir takım elbisenin onu daha da çatlak göstereceğinden hiç kuşkum yok.

Bu plan, dükkânın çelik kepenkli kapısı tarafından engellendi, zarfın güvenli bir biçimde içeriye atılabileceği bir aralık yoktu.

Ona bir çek gönderebiliriz, dedim.

Ama Slater elimden tutup beni önce bir yan sokaktan aşağıya, sonra da su birikintileri ve sağlıksız kokularla dolu dar bir yola götürdü.

Otel bizim adımıza bu işi halledemez mi?

Kesinlikle hayır. Kendinden emin bir tavırla bir patikalar labirenti içinde ilerledi ve sonra durup beni omzumdan tuttu. Karşımızda bir metreden geniş olmayan bir geçit vardı.

Aydınlık bir pencereyi işaret etti. İşte bu.

Nereden bildin?

Biz bakarken, bir üst katta ikinci bir pencere daha aydınlandı ve orada, bir sahnedeki gibi ışıklar içinde genç bir kadın belirdi, belki yirmisindeydi. Ne Çinli ne Malaydı, Hintli olabilirdi ama Tamil değildi çünkü teni hayli açıktı. Çok iri gözleri, dolgun dudakları vardı ve insanı ürkütecek, can yakacak kadar güzeldi.

Slater omzumu hayli sertçe sıktı. İşte orada, dedi.

Hayır.

Evet, işte bu, diye yineledi. Kahretsin.

Kız cama bakıyor, kendi yansımasını inceliyordu.

Bu Noussette, dedi.

O anda söylediklerine hemen hiç dikkat etmiyordum. İçim pek çok sebepten kederle doluydu, sabah gidiyor olup o şiirleri ele geçiremeyecek olmam da bu nedenlerin asla en önemsizi değildi.

Bu onun *çocuğu*, dedi Slater. Micks, ona bak. Bir çocuk olması gerekirdi.

Bu Noussette'in çocuğu mu demek istiyorsun?

Şşş! Bir bak. Tanrım. Bu o. Kesinlikle.

Kız şimdi saçlarını fırçalamaya başlamıştı ve perdeyi çekip bizi gecenin karanlığında yalnız bırakana kadar, biz ikimiz o iğrenç küçük yolda yan yana durup onu seyrettik.

Jalan Campbell'da bir taksiye bindik. Konuşmuyorduk. Slater parayı tamamen unutmuş gibiydi. Solgun, bitkin, yaralı görünüyordu. Otelin lobisinde iyi geceler deyip, kahvaltı için saat altıda buluşmayı ve bir saat sonra da hava alanına gitmek üzere yola çıkmayı kararlaştırdık.

25

Yatağıma, hayatım hakkında varsaydığım hemen her şeyin yanlış olduğu yolundaki tedirgin edici bilgiyle girdim. Kanla vaftiz edilmiş, belli ki beni ben yapan sırlar ve hatalı yorumlar üzerinde yetiştirilmiştim.

Öte yandan, annemin kanıyla boyanmış beyaz elbisemi nihayet görüvermek, dürüst olmak gerekirse, kendi kendime icat etmiş olduğum dehşetten çok daha kötü değildi. Hayatım John Slater'ı yanlış anlamam tarafından şekillenmişse, bu şekil beni mutsuz etmezdi. Çünkü hangi eğri büğrü yolu katetmiş olursam olayım, o yol beni *Çorak Ülke*'yi açtığım ve tüm yasaların çiğnendiğini gördüğüm ana götürmüştü. Ve o göz kamaştırıcı patlamalar ve tedirgin edici parça-

lanmalar içinde, korkunç ahenginin var olduğunu asla tahmin etmediğim bir dünya görmüştüm. Ondan nasıl beslenmiştim, kafam nasıl karışmıştı, içine bakmış, altındaki mercan kayalarını açığa çıkarmak için kabuk tutmuş yüzeyini nasıl kazımıştım... Daha önce de şiir okumuştum elbette; ama hiçbir şey beni buna hazırlamamıştı. Slater'dan hangi nedenle nefret etmiş ya da şiirinin gösteriş balonlarını patlatmak istemiş olursam olayım, sonunda *Çorak Ülke*'ye ulaşmış ve onun hem gizemli hem de gerçek olduğunu anlamıştım. Olanların başka türlü olmuş olmasını dilemek çok zor.

Aslında akşamki açıklamalar arasında beni en çok irkilten, babamın cinsel yönü olmuştu. Daha sonra uykumu kaçıran da buydu. Belki Slater haklıydı, ebeveynlerimin yatak odası kapısının arkasına bakmamalıydım; çünkü üç büyük bardak viski bile kafamda fırıl fırıl dönen resimleri durduramamıştı. Saatlerce Boofy'yi çocukluğumdan hatırladığım tüm erkeklerle bir bir yan yana getirip bu fikre alışmaya çalıştım. Yani onu çiftleştirdim. Nasıl bir uyum ya da duygu yaratacağını görmek için onu uşakla bir araya getirdim. Bahçıvanımızla yan yana koydum –babamın bıyığı bir tarafta, Wilke'nin sakalları uzamış çenesi öbür tarafta– ama tabii gerçeği öğrenmek için çok geçti artık. Boofy kendisini bağışlaması için kilisede Tanrıya dua etmiş miydi? İş bittiği anda, yaptığının pis, hayvanca bir şey olduğunu mu düşünürdü? Bu hiç de onun için dileyeceğim bir şey değildi. Hayır, onun sarı saçlı bir aktörle, Slater'ın söylemiş olduğu gibi teklifsizce yamaçtan yukarıya geze geze çıkmasını tercih ederdim. Onların birlikte atı okşamalarını ve Lord Wode-Douglass'ın, enli elini atın böğründen genç adamın bacaklarının arasına kaydırmasını isterdim.

Tabii ölmüş bir adamın mutluluğuna yönelik bu arzu aslında hiç de onun hakkında değil. Babam gibi benim de bir sırrım var.

Seksten hoşlanmadığımı söylemiştim, böyle bir şeyi yeterince net bir şekilde söyler ve kâfi derecede berbat görünmeyi başarırsanız, insanlar size inanır. İyi ki ya da maalesef, bu gerçek değil. Her zaman gizli doğamı sapkın ve orijinal gibi hayal etmiş olsam da şimdi, babamın kızı olmaktan başka bir şey değil miydim acaba diye merak etmeye başlamıştım.

Beni önüne gelenle cinsel ilişkide bulunan biri olarak düşünme-

melisiniz; çünkü bu doğru değil. Çoğu zaman hücresindeki bir keşiş gibi yaşarım, o hücre ki el yazması kâğıtlarım, kedi maması, kedi dökküntüsü, gaz ocağı ve sayaçta bir şilin gibi bir yığın dağınıklıkla kuşatılmış durumdadır. Ama uslu değilim, uslu olduğumu asla kimse düşünemez.

Slater'a kıskanç kedimden söz etmiştim ama asıl sahip olduğum –o sırada yirmi beş yılı aşkın bir süredir sırrım olan– Annabelle idi. Onunla, Boofy sinir krizi geçirdiğinde beni gönderdikleri iğrenç yatılı okulda tanışmıştık. O nihayet gelene kadar yıllarca öfke içindeydim. Beni denetim altına alamıyorlardı. Saygıdeğer Sarah Wode-Douglass olmasaydım beni okuldan ihraç ederlerdi; çünkü çabucak kötü bir kız olmuştum ve Annabelle geldiğinde kötü kız olarak şöhretimi iyice pekiştirmiş bulunuyordum. Onu ilk gördüğümde on beş yaşındaydı ve daha o zaman bile beyaz teni, siyah dalgalı saçları, dolgun dudakları ve simsiyah, muzip bakışlı badem gözleriyle göz kamaştırıcı bir yaratıktı. Dönemin ilk haftasında, tenis oynayışını seyrederken ona âşık oldum. Küçücük bir şeydi ama son derece zarif ve mücadeleciydi, topa her vuruşunda minik bir "ah" çıkıyordu ağzından. Aman Allahım. Kesinlikle beni etkilemeye çalışmıyordu. Hiç kötü bir kız değildi; bu da onun dikkatini çekmemi ve beni tanımış olsa sonunda sahiden çok seveceğini anlamasını özellikle güçleştiriyordu. Yapı olarak sabırlı değilimdir ama Annabelle ile başka seçeneğim yoktu. Ona vurulduğum ilk günden ilk defa sahiden öpüştüğümüz ana kadar tam bir yıl geçmişti, birçok ufacık başarı ve çok fazla özlemle güzelleşen bir yıldı.

O yaz Anabelle'in gelgeç akıllı annesi ona Allenhurst'e gelip kalması için izin verdi. Böylece, Boofy'nin çoğu kez bir öğle yemeğinden fazla bir meşguliyeti olmadan Londra'da bulunduğu uzun günler boyunca, akıllı, güzel sevgilim bana kalmış oldu. Onu sık sık büyük şaşkınlığa düşürüyor ama daha da fazla haz veriyordum ve benim için artık hiçbir parçası sır değildi.

Annabelle halen, müthiş saygın biri olarak tanındığı Kew yakınlarında yaşıyor ama Kensington'a alışverişe gitmeye de bayılıyor. Şansımız varsa ayda iki kez. Hayatımın bu faslını kimse bilmez. Ev Kadını ve ben, küçük bir öğle yemeği yeriz. O bana çocuklarıyla ya-

şadığı en son krizi anlatır, ben de ona dergiden yakınırım. Biraz alışveriş yaparız. Ve öğleden sonra bir ara ben onu Old Church Street'e bırakırım.

Gerçekten terbiyeli davranırız, işin özü de bu. Benim evime geldiğimizde bile, kapı kapandığında bile, bir öpücükten daha fazlası yoktur. Ben bir domuz ahırında yaşıyorum, evet, o da buna katlanamaz. Ben onu doya doya seyrederken, o da ortalığa çekidüzen verir. Bir zamanlar tenis kortunda olduğu gibi şimdi de ahırımda dolanır durur ve bu anda zihnim seksle dolu, kanepeye uzanıp onu sadece seyrederim. Benim uzun boylu oluşumu beğenir; ben de ayak parmaklarımın ucuna kadar gerinip kollarımı başımın üzerinden arkaya doğru uzatarak, kendimi ufak tefek olma arzusundan kaynaklanan tüm gerilimden azat ederim.

Bu onu gülümsetir; ama benim saçımı yıkayıp kurutana, yüzüme makyaj yapana kadar hiçbir şey olmaz. Bana makyaj yaparken yüzümün ne kadar biçimli, burnumun ne kadar kusursuz olduğunu ve dünyada nasıl bir tek kendisinin bana böyle sahip olabileceğini anlatmaya başlar. Bana aynadaki aksimi gösterir ve ben bunun gerçek olduğunu görürüm. Ben güzelim ama sadece onun için, sadece onunla birlikte, hayatımın bu gizli faslında.

Malezya'da o pazartesi gecesi saat dört sularına kadar yatağımda döndüm durdum. Nihayet kendimle ilgilendim ve sonra uyuyakaldım.

26

Sanırım Slater hayatı boyunca kadınlara yalan söylemiştir ama o sabah yaptığı şey hâlâ soluğumu keser. Uyumaya devam et, dedi bana saat altıda. Uçak arızalı. Uçuş iptal edildi.

Londra uçuşumuzu havayollarının değil de kendisinin iptal etmiş olduğunu bana ancak beş yıl sonra, ikimiz çok daha iyi dost olduğumuz zaman itiraf etti.

Bu hilafı hakikatin etkisi, beni hayli şiddetle sarsıp uyandırmak oldu. İyi bir haberdi tabii, şiirleri elde etmek için ikinci bir şanstı. Öte yandan, yönetim kurulu toplantım ayın on dördünde yani ya-

rındı. Lord Antrim on beşinde İtalya'ya gidecekti. O hazır bulunmazsa Bayan McKay de Manchester'dan gelme zahmetine girmeyecekti ve onun çek defteri olmadan da, doğruya doğru, toplantı yapmanın bir anlamı yoktu.

Onlara telefon et, sevgilim, dedi Slater. Bütün gün Londra'yla konuş, eğer yapman gereken buysa. Ama tabii o saatte Londra'yı arayamazdım. Antrim'in kahvaltısını bitirmiş olacağına hükmedene kadar bekleyerek tam anlamıyla berbat bir gün geçirdim.

Şimdi hesabımın yanlış olduğunu biliyorum ama çaresizlik insanı hiçbir zaman duyarlı kılmaz. Lafı dolandırmadan, gidişini geciktirmesi için yalvardım ona.

Sarah, benden Noel'in tarihini değiştirmemi de isteyebilirdin.

Sizin Londra'da bir hafta daha kalmanızı ne sağlayabilir?

Hiçbir şey.

Bir ölüm?

Sadece kendiminki, muhtemelen o bile değil.

Bertie, dedim, Cheltenham'da beni ağlattığın o geceyi hatırlıyor musun?

Lütfen, Sarah. Bu telefonun firmaya maliyeti bir servet olmalı.

On beş yıl boyunca tek bir büyük şiir yayımlamadığımı söylemiştin.

Sessizlik.

Bertie, İtalya'ya *zamanında* gitmeyi ne kadar sevdiğini biliyorum; ama Londra'da yalnızca beş gün daha kalırsan sana gerçekten güzel bir sürpriz getireceğim.

Bu on sekizinde yola çıkmak ve Heathrow'dan doğruca toplantıya gitmek demekti.

El yazmasını açtığımda orada olmazsan, dedim, orada olanları fena halde kıskanacaksın.

İkinci bir sessizlik oldu, her nasılsa ilkinden daha sıcaktı. Antrim'in önüne pervasızca koyduğum şey, onun toplantılarımıza sektirmeden gelmesini sağlayan şeyin ta kendisiydi. Bir gün *Çorak Ülke* gibi bir eser yayımlayabileceğimiz düşüncesi. Denizaltı telefon kablolarının uğultusunu duyabiliyordum.

Sarah, dedi sonunda. *Marihuana* kaçakçılığı mı yapıyorsun?

Söylediğimi harfiyen anladınız.

Yani Malaya'da bir dâhi bulmadın herhalde.

Sessiz kalma sırası bendeydi.

Malaya'da? Sesi değişmişti.

Yola çıkışını erteleyeceğini biliyordum artık. Bir anda kendimi hasta hissettim. Biraz cesaret gerektirebilir, dedim.

Bu onu daha da neşelendirdi. Antrim çabucak sıkılırdı, afacan bir tarafı vardı. Bu onun en iyi tarafıydı.

Kediyi güvercinlerin arasına mı koyacaksın?

Bertie, söz veriyorum, Bloomsbury'nin her tarafında tüyler havada uçuşacak.

Ben telefonu kapatmadan önce, orada kalmayı kabul etmişti ama onun önüne koyacak bir limerik* bile yoktu elimde.

27

Ben o pervasız telefon görüşmemi yapmak için beklediğim sürece odayı arşınlayıp dururken, Slater "bu saçmalıkla ilgileneceğini" söylediği havayolları bürosunda değil, Jalan Campbell'daydı. İstediği o kızdı, gerçi bunun tam ne tür bir "istemek" olduğu hiç de açık değildi, hatta tahminimce, kendisi bile bunu bilmiyordu. Anında karşılık veriyordu, tıpkı Kuala Kangsar'a davet edildiğinde karşılık vermiş olduğu gibi, şimşeğin bulutların ardından görünen ışığı Sydney Limanı'na vururken hamakta Noussette'in dokunuşuna karşılık vermiş olduğu gibi. Buruşuk beyaz keten takım elbisesi içinde, tipik İngiliz şairinin yaşlıca da olsa romantik bir örneğini çağrıştırmayı başarıyordu.

Bisiklet tamirhanesine vardığında, Chubb beton zemine oturmuş, hasarlı bir iç lastikteki kaçağı arıyordu. Şimdi konuşamam, diye homurdandı.

İradesi daha zayıf bir adam vazgeçebilirdi ama Slater, Chubb'ın mütaalasını pek tabii zerrece takmadı ve kapının yanındaki metal iskemleye, sabırla altına kıvrılmış pençeleriyle bir Presbiteryen kedi gibi oturdu.

* Beş dizeli nükteli şiir. (ç.n.)

Az sonra Çinli kadın geldi ve vitrinin arkasına yerleşip yine elastik bantları tasnif etmeye başladı.

Slater şapkasıyla selamladığında kadın gülümsedi; ama o bunun ne kadar olağandışı olduğunu bilemezdi. Her halükârda kendini evinde hissetti. Köşedeki *kedai*'den *kopi susu* getirtti. Bir karanfilli sigara içti. Noussette'i düşündü, bu öylesine yıllanmış ve lezzetli duygular uyandırdı ki içinde, Chubb'ın takım elbisesini tamamen unutmuş olması kuvvetle muhtemeldi. Ama takım, pis paçavralar içinde ter döken Chubb'ın zihninin en ön saflarındaydı. Bunu biliyorum; çünkü bana ertesi gün öyle söyledi.

Peki ama Slater neden benim dükkânımdaydı, Bayan? Neden geldi? Beni sevdiği için mi? Hayır, diye düşündüm, takım elbiseyi almak için çevrilen bu aptal dolabın içinde o. Sonra şöyle düşündüm: Benim takım elbisemin olup olmaması neden onu ilgilendirsin? Beni seviyor mu? Ha! Hiç anlamı yok. Ama işte orada, miskin hastalığına yakalanmış biri gibi o lanet kahvesini içiyor ve tüm o yerliler etrafına üşüşürken havadan sudan konuşup duruyor.

Ona soracağımı düşünürdünüz. Oyunun nedir, ihtiyar? Ama dilimi tuttum. İç lastiği zımparaladım ve yamayı kükürtle sertleştirdim. Bayan Lim aşağıya indi ve o budalaca lastik bant işine başladı. Bununla mı zengin olacağız? İç lastiği şişirdim, suyun içinde denedim, havasını boşalttım, lastiğin içine oturttum, tekrar şişirdim, tekerleği tekrar janta yerleştirdim ve zinciri değiştirdim. Bunun karşılığında birkaç sefil şekel kazanıyoruz. Tanrı hepimizi korusun. Benim tam bir dilenci olduğumu düşüneceksiniz ama hiçbir zaman bir takım elbise daha almaya gücüm yetmezdi ve o sırada, takım elbisem olmadan burada ölene kadar kapana kısılmış durumdayım diye düşünüyordum. ***Der Process***'teki [Dava]* kapının dışında oturan K gibiyim. Kapı benim için. Takım benim için. Hiçbir şey söylememeye niyetlenmiştim ama dayanamadım. Onunla açıkça konuştum.

Ne için geldin? Elbise mi?

Bu onu irkiltti.

Ah evet, dedi, elbette.

Neden söylemedin?

* Kafka, Franz; *Dava*, Çev.: Ahmet Cemal, Can Yayınları, İst., 2009. (y.h.n.)

Acelesi yok, acelesi yok.

Kuşkulanmıştım. Benim için neden yapıyor bunu, diye düşündüm. Atlat şu işi. Eğer zalimce bir numaraysa, şimdi kurtul ondan.

Bir dakika, dedim ona. Sonra bir öncekinin bıraktığı kıyafeti giydim. Onun giysilerini giymekten nasıl da nefret ediyorum. Tüylerim diken diken oluyor.

Haydi, dedim. Şimdi gidelim.

Acele etme, dostum, dedi. Koca bir gün var önümüzde.

Onu hazırlıksız yakalamış olduğumu anladım. Hayır, şimdi, dedim ona. Küçük savaş baltası, beni üstümde eski kocasının giysisiyle görmüştü. Hayvanın biridir o kadın, ne kadar kötü olduğuna inanamazsın. Haydi, dedim Slater'a. Sonra yola çıktım ve beni takip etmekten başka çaresi kalmadı. Senin gibi, beni o Çinli alçaklara sürüklemek istedi; ama Batu Road'a gelinceye kadar hiç durmayacaktım. Orada Müslüman bir Hintli var, Hacı Ramesh, benim müşterim. Düzgün bir adam.

Bu terzinin işyeri iki şatafatlı büyük mağaza arasındaki dar bir yoldaydı ve kumaş topları duvarlarda öyle tepelere kadar yığılmıştı ki, bir tanesini indirmek için iki yalınayak oğlanın maymun gibi toplara sarılarak tırmanması gerekiyordu. İnce gri yünlü nihayet seçildiğinde, Chubb tahta bir kutunun üstüne çıktı ve terzi, ciddi bir tavırla aldığı ölçüleri, deri kaplı bir dosyaya kaydetmesi için büyük oğluna yüksek sesle söyledi.

Üçkâğıdın ne olduğunu görmek için bekliyordum, Bayan. Takım elbiseyi öyle çok istiyordum ki size söylemeye utanıyorum. Ben kutunun üstünde dikilirken Slater sorularına başladı.

Küçük ailenizde kaç kişisiniz, ihtiyar?

Ona neden yalan söyleyeyim? Üç, dedim.

Karının olağanüstü gözleri var.

Karım değil, dedim ona; ama her halükârda, neden onun hakkında böyle pohpohlayıcı bir şey söylesin? Gözleri delidir. Onları gördünüz mü? Yarım kilo kurşunu eritir.

Öyleyse onun bir çocuğu var?

Benim bir kızım var, dedim.

O nerede? Neden ben görmedim onu?

Öylesine üstünkörü, Bayan.

Onunla tanışmak isterim, dedi.

O zaman üçkâğıdı anladım. Takım elbise değildi konu. Kızım için muhabbet tellallığı yapmamdı. Hayır, dedim, bundan hoşlanmaz.

Ne demek istiyorsun, dostum?

Tanışmak istemez, hayır.

Onun kızıma yaklaşmasını istemiyordum ama elbiseyi istiyordum, terziye tam hız devam etmesi için yalvardım. Hemen o gün öğleden sonra –takım elbisenin kendisiyle– ikinci bir prova için söz verdi. Son derece ketum olduğumu sanıyordum, Bayan. Prova saati tam kızımın üniversiteden eve geldiği saatti. Ama tabii dün salıydı ve onun erken geleceğini unutmuştum.

Kızım kapıda bir an duraksadı. Arkasındaki ışıkla bir melek gibi görünüyordu. Sonra Slater ayağa kalktı. Çok yaşlı görünüyordu, Bayan; ama size anlatamayacağım kadar korkunç derecede güçlü. O anda, kızın ihtişamını gördüm, gencecik tenini, parlak gözlerini. Slater ona bakıyordu ve biliyordum ki onda kızın annesini görüyordu. Kim görmezdi ki? Gözleri, elmacık kemikleri, ağzı, yürüyüşü...

Kızım onu gördü ama kim olduğunu nereden bilebilirdi? O kızımın şimdiye dek görmüş olduğu hiç kimseye benzemiyordu. Kızım onun gülümsemesine karşılık verdi. O zaman, Slater çok tuhaf bir reveransla onu selamladı, Bayan.

Sanırım, dedi, anneni tanımıştım.

Kızım koşarak üst kata kaçtı.

Ben dükkânın arka tarafında lehim yapıyordum ama onu ahlaksız düşünceleriyle baş başa bırakamazdım. Onu hatırlarsın, diye seslendim. Annesini. Ondan daha önce söz etmiştin. Noussette.

Ah evet, dedi. Öylesine kendinden hoşnuttu ki, Bayan. Tanı bir Don Juan. Ama o kim oluyor ki Noussette hakkında bir şey bilsin? Sadece muazzam bir kibir var onda.

Bir gün, bir gece, söyledim ona. Bilecek pek bir şey yok, değil mi?

Kızmıştım, o da bunu hissetti ve konuşmak için bisikletlerin arasından yanıma geldi. Dinle, dostum, dedi, senden özür dilememi gerektiren bir şey mi var?

Bir şey? *Chehl* Elbette, onunla yattın. Bunu bilmediğimi mi sanıyorsun? O kötü bir kadındı.

Topu topu bir gece, ihtiyar.

Ama o kötü bir kadındı dediğimde, Bayan, kastettiğim bu değildi. *Neden* onunla yatmıştı? Slater öylesine kendini beğenmiş, romantik bir budalaydı ki. Kadının kendisini nasıl kullandığı hakkında hiç mi hiç fikri yoktu. Slater için onun gerçekte kim olduğunu öğrenme zamanının geldiğini düşünüyordum.

Chubb, daha sonra paketlerinden birini daha çıkardı ve kılı kırk yararak açıp bana içinde bir tabloid gazetenin sararmış bir sayfası olan plastik bir zarf verdi. Sayfanın ön tarafında o sırada henüz bozulmamış takım elbisesiyle şimdikinden çok daha genç olan Christopher Chubb'ın fotoğrafı vardı.

Slater'a bunu mu gösterdiniz?

Başını olumsuz anlamda salladı. Anlamı yok ki, dedi. Arkasını çevirin.

Öbür taraftaki şeffaf plastikten, 4 Temmuz 1952 tarihli *The Sunday Telegraph* gazetesinin manşetini gördüm: "Kayıp Bebeğin" Babası Cinayetle İtham Ediliyor.

Saçma, dedim.

Evet, Bayan, kesinlikle. Hayat hiçbir zaman düşündüğünüz gibi değil.

28

Sanırım Avustralya'ya 1975 yılında yaptığım ikinci yolculuktan söz etmiştim. Bob McCorkle'ı doğum, ölüm ve evlilik kayıtlarında bulabilmek için hayli çaba harcadım. Üç kez, adamımı bulduğumu sandım. Heyhat, yanılmıştım. Noussette Markson'ı bulmak da hemen hemen aynı derecede zahmetli oldu. Onu aradığımı mutlaka biliyordu; ama alabildiğim tek yanıt, Bob Hamilton adında Kings Cross'lu bir erkek serçe olan avukatı kanalıyla geldi. Bayan Markson'ın geçmişinde skandal arayıp ifşa etmeye kalkışırsam bir şekilde –hukuki mi, fiziki mi söylemedi– zarar göreceğimi açıkça ifade ediyordu. Bay Hamilton, onun ünlü politikacıların ve sanatçıların dostu

ve sırdaşı, halka mal olmuş bir kişi olduğuna işaret ediyordu. Ziyaretimden bir yıl öncesine kadar, onun Noussette adında gözde bir restoranın sahibi olduğunu keşfettim. Ve ona yaklaşabildiğim en yakın nokta da buydu. Duvarlar hâlâ onun *faux-naïf** kendi portreleriyle doluydu ve kim bilir kaç yılın kir pasının altından kocaman gözlerini, dolgun dudaklarını görebiliyordum ve ayrıca şehvet uyandıran güzelliğinin reklamını yapma şekli de hiç mi hiç hoşuma gitmemişti.

Chubb'ın hayatındaki diğer kadın olan annesi, Nisan 1960'ta ölmüştü. Onun hakkında hemen hiçbir şey bulamadım ve sonuçta bu hikâyede ona, kısa bir süre için sardığı ağaçların gövdelerinde bıraktığı yanık izlerinden tanınan bir yangın gibi yer vermek zorunda kaldım.

Annesinin, Chubb'ın babasını evden kovduğunu biliyorum ama bunu neden yaptığını bana kendi oğlu bile anlatamadı. David Jones'un eldiven reyonunda otuz yıl çalışmıştı ve öldüğünde bankada on sterlini ve beş şilini vardı. Yıllar sonra Kuala Lumpur'da, Chubb hâlâ annesinin cimriliği konusunda şiddetli bir öfke duyuyor ve sürekli, gazlı buzdolabındaki içinde artık yemeklerin bulunduğu küçük kâselere gönderme yapıyordu. Hor gördüğü alışkanlıkları nasıl kendisinin de kopyaladığının farkında değil gibiydi ve Chatswood'daki çileci hayatını –tek bir sandalye, tek bir çatal bıçak takımı– anlatırkenki özbilinç yoksunluğu nefes kesiciydi.

Noussette ona nasıl da farklı görünmüş olmalıydı: güzel, pervasız, savurgan, korkusuz. Onu sevmediğini ısrarla söylese de kesinlikle ona hayrandı ve başkalarında acımasızca yargılayacağı davranışlarını övüyordu. Noussette, hayatı hakkında sürekli yalan söylüyor, kendini istediği gibi yeniden yaratıyordu. 1945'ten 1952'ye kadar beş defa iş, iki defa uyruk değiştirmişti. Restoranı açtığı sıralarda Fransız olduğuna karar vermişti. Yemek yapamıyordu ama Bibi adında Maorili bir şefi işe almış, restoranında salyangoz, soğan çorbası ve biberli biftek ikram ediyordu.

Bu arada Chubb da hâlâ aynı sıradan reklam ajansı için broşürler yazıyordu. 1952'ye gelindiğinde bu iş yarım zamanlı olmuştu; çünkü sadece iki öğleden sonra çalışarak ihtiyaçlarını karşılamaya yetecek geliri temin edebileceğine karar vermişti: Artık her gün şiir ya-

* Sahte bir masum basitlik gösterisi ile dikkat çeken. (ç.n.)

zabilirdi. Her sabah o tek sandalyeyi sehpa üstüne kurulmuş masasına yanaştırıp, sestina ve villanelle'leri üzerinde çalışıyordu.

Olmayacak bir çift gibiydiler ama Noussette hamile olduğunu anlayınca arabasını Chatswood'a sürüp Chubb'ın elini güzelim karnının üstüne koydu. Şairin baba olduğu anlamına mı geliyordu bu? Daha sonra bu soru onun için muazzam bir önem kazanacaktı ama o sırada bunun kendisini ilgilendirmediği şeklinde oldukça dokunaklı bir fikre kapılmıştı.

Chubb'ın, görünüşe göre çocuğun ne bakımıyla ne masrafını karşılamayla ilgili bir planı vardı, ne de Noussette böyle bir beklenti içindeydi. O, anne olmayı beklerken, her şeyde olduğu gibi yine enerji doluydu. Hamileliği kesinleşir kesinleşmez, sabahlarını evinde bir bebek odası yaratmaya adadı. Duvarları yine o naif kendi portreleriyle süsledi ve tavandan sallanacak hareketli aksesuvarlar imal etti. Dolapları ve çekmeceleri bebek battaniyeleri ve hamile elbiseleriyle doldurdu, dadılarla mülakatlar yaptı ve büyük talihini kutlamak için kadehlerce şampanya içti.

Sydney, kurallara omuz silken bir şehir olarak ün yapmıştır ama bütün bunlar 1952'de oluyordu ve Noussette'in müşterileri bile restoranın güzel sahibesinin, babasız olduğu düşünülen bir hamileliği aleni bir olay yapmasını hayretle karşılıyorlardı. Görünüşe bakılırsa, dedi Chubb, karnını ellememiş ve bebeğin tekmelerini hissetmemiş tek bir müşteri bile yoktu. Su kesesinin patlaması neredeyse bir gösteri gibiydi. Noussette hastaneye gitmek üzere restorandan ayrılırken, o sırada akşam yemeğini yiyen kalabalık onu alkışlıyordu.

Ama Chubb onu tekrar gördüğünde, kadın karamsar ve huysuzdu. Doğum sezaryenle olmuştu ve o kusursuz karnında gaddarca bir yara izi bırakmıştı. Yorgundu. Her yanı acıyordu. Bebek küçüktü, ağırlığı üç kilodan azdı, huzursuz ve sinirliydi, annesinin şişkin göğüslerine asılmakta bayağı zorlanıyordu. Chubb, bebeğin açlıktan öleceğini düşündü. Onun panik içinde, soluk soluğa hayata tutunmaya çalıştığı gibi korkunç bir duygu yaşadı.

Her zaman gayet tasasız ve canlı olan Noussette, şimdi katı ve inatçıydı. Chubb, bu kadın bu çocuğu istemiyor, diye düşündü. Hayatında ilk defa ona öfke duydu.

Ama bir gün sonra geldiğinde oda insanlarla doluydu. Şampanya açılmış ve Noussette bir kez daha o cömert, pervasız kimliğine dönmüştü. Kalabalık gittikten sonra o bebeği beslerken, Chubb da onun yanında oturdu. Belki şampanya kadının gevşemesine yardımcı olmuştu; çünkü şimdi o siyah saçlı minik kafaya sokulup duruyordu. Sonra da Chubb, yüzünü okşayan ipeksi bir kuzeydoğulu rüzgârla, Paddington'dan Chatswood'a olan on üç kilometrelik yolu yürüdü.

Ertesi gün rüzgâr güneye döndü, Kadın Hastanesi'nin pencerelerini takırdatsa da oda güneşliydi ve çiçeklerle dolup taşıyordu. Bebek, hastanenin bebek bakım odasında uyuyordu. New South Wales'in Başbakanı Joe Cahill, çok miktarda şampanyayla ziyarete gelmişti. Pencerenin pervazı ve başucu masası, plastik bardaklarla kaplıydı. Chubb onları temizleyip etrafa çekidüzen verirken, yatağın yanında hastane faturaları olduğunu varsaydığı kâğıtlar gördü. Onları cebine attı ama daha sonra, Wahroonga otobüsü köprüden kuzeye uzanan yolda gıcırdayarak ilerlerken, bunların Noussette Markson ve Meçhul Baba'nın kız çocuğuna ait evlat edinme kâğıtları olduğunu keşfetti.

Bir sonraki durakta otobüsten inip Paddington'a dönmek için bir taksiye bindi, orada Noussette'i acımasız ve umursamaz bir halde buldu.

Christopher, dedi, her şeye burnunu sokmamalısın.

Burnumu sokmadığımı biliyorsun, fatura olduğunu sanmıştım.

Fatura da olsa, benim faturam. Lütfen onu bana geri ver.

Chubb öfkeden çılgına dönmüştü. Onu kimseye veremezsin.

İyi ama sevgilim, onu kesinlikle alıkoyamam.

Bir bakıcı tuttun.

Bakıcı bir anne değildir, Christopher. Onun bir hizmetçi tarafından yetiştirilmesini nasıl kabul edebilirim?

O zaman çok garip bir şey oldu, dedi Chubb. Ansızın ondan nefret ettim. Bana nedenini sorma. Ona çocuğu benim evlat edineceğimi söyledim.

Her kadın bu iri, sakin erkeklerin sırasında son derece korkunç olabildiklerini bilir ve Chubb da gençliğinde geniş omuzları ve güçlü bacaklarıyla bayağı ürkütücü olmalıydı. Ama korkusunu göster-

mek Noussette'in tarzı olmadığından gülmeye başladı. Christopher, sevgilim, ona nasıl bakabilirsin? Kendi geçimini bile doğru dürüst sağlayamıyorsun.

Nasıl yapacağımı bilmiyorum, dedi inatla; ama yapacağım.

Onun senin olduğunu sanıyorsun, değil mi?

Kimin olduğu umurumda değil.

Bebekleri besleme konusunda hiçbir şey bilmiyorsun.

Öyleyse ne yapıp edip öğrenirim.

Muhtemelen Chubb o anda, ne adlandırabildiği ne tanıyabildiği karmakarışık duygular içinde, Noussette'in eninde sonunda ona çocuğun bakımında yardımcı olacağını hayal etmişti. Yolculuğun, yolun bir uçurum kenarında bitiverdiği o ani, beklenmedik bölümüne geldiğini anlayamamıştı.

O öğle sonrasından başlayarak Noussette son derece soğuk davranmaya başladı ve Chubb'ın –ona karşı her zaman en güçlü kozu olan– uzak durmasının hiçbir derecesi onun heyecanını bir kez daha ateşlemedi. Çabucak harekete geçti. Evlatlık verme işlemleri resmen tamamlanmadan bir hafta önce sütünün kesilmesi için haplar içmeye başladı. Bir dadı tutmuştu ve tabii ki onun bir iki haftalık yardımını teklif edebilirdi ama etmedi. Battaniyeler, giysiler, yeni anne olanlar için yararlı ipuçları içeren kitaplar vardı ama hiçbiri Chubb'a verilmedi ve o, evlat edinme kâğıtlarını bulduğundan üç gün sonra, Chatswood'da bir evde huysuz bir çocukla yalnız kaldı.

Hayatında hiçbir şey onu buna hazırlamamıştı. Erkek veya kız kardeşleri ya da kuzenleri olmamışken, bakabileceği bir kurbağa yavrusu bile olmamışken, şimdi adeta kendini yere fırlatacak kadar şiddetle başını geriye atarak avaz avaz ağlayan yeni doğmuş bir bebekle yapayalnızdı. Vahşi bir bebekti, Bayan, dedi bana. Bunların neler çektiğini düşünmek dehşet verici.

"Dehşet" kelimesi tuhaf bir seçimdi. Kuşkusuz, o kasılıp buruşan küçücük yüzü şekillendiren acıyı tarif edebilmek için kendi yaşadığı duygulardan yararlanıyordu ama yine de yüreğine dokunan, bebeğin iradesi, ihtiyacı ve enerjisiydi. Onu kollarında tutarken sanki bizatihi Hayat'ın sorumluluğunu almış gibiydi ve cereyanlı kış gecelerinde yatağında uyanık uzanırken onun soluğunu dinliyordu. Bu soluk,

o soluk, bir sonraki, ondan sonraki. Uyuması gerekiyorken, iradesiyle bebeği hayatta tutmaya çalışıyordu.

Uzman değildi ama hangi ebeveyn uzmandır? Onu üşütmekten korkarak battaniyeler ve elektrikli ısıtıcılarla pişiriyordu. Bebek sıcaktan isilik, alt bezinden pişik oluyor ve her gün öğleden sonra dörtte gelen gaz sancıları dokuza kadar gitmek bilmiyordu.

Yine de iyi kötü başa çıkabilmişti ama nasıl devam edebilirdi? Besleme, geğirtme, yıkama fasıllarından, gaz sancıları hükmünü sürerken karanlık sokaklarda uzun yürüyüşlerden bitap düşüp her sabah ofise hasta gibi gidiyordu. Bu durumun, oturduğu küçük sokakta hiç de küçümsenmeyecek bir skandala yol açtığını tahmin edebilirsiniz, süttozu almak için kollarında bir bebekle bakkala giden, sakalları uzamış, asker tıraşlı garip bir bekâr adam. Ne bir bebek arabası hatta ne de bir bebek battaniyesi olmadığından, bebeği sardığı çift kişilik yatak örtüsü kaldırımda peşinden sürüklenirdi.

Bay Blackhall, gözleri kızarmış kiracısını görüyor ve onu yargılarken bile acıyordu. Chubb'a alışveriş torbalarını taşımasında yardımcı olurken, onun bebeği bir kedi veya köpek yavrusu için kullanılabilecek küçük bir yuvaya benzeyen bir mukavva kutuya koyduğunu görmüştü. Blackhall evine gidip bebek battaniyeleriyle döndü.

Sizin de çocuklarınız var, öyle mi Bay Blackhall?

Artık büyüdüler. Şimdi kendi aileleri var.

Nasıl çıldırmadığınızı merak ediyorum, dedi Chubb.

Ha ha, Bay Chubb, dedi Blackhall; ama sonraları bir nedenle bu konuşmayı hatırlayacaktı. Kapısının eşiğinde perişan bir halde dikilen şair, dürüstçe söyleyeyim Bay Blackhall, demişti, bunu daha ne kadar sürdürebileceğimi bilmiyorum.

29

Chubb genç ve sağlıklıydı. Çalılık araziden Govett's Leap'e, yarısında yolu bile izlemeden, kırk kilometre yürümeye bana mısın demezdi; ama annesinin kocaman gözleriyle bu minicik kız ve onun kendisine asılan pembe tırnaklı minik parmakları canına okumuştu.

Hayatının ilk haftasında bile enfes bir güzelliğe sahipti kız, son derece belirgin çizilmiş dudakları, adeta kuş kemiklerinden yapılmış ince bir çenesi vardı ve uyurken Chubb bazen oturup onu hayranlıkla seyrederdi. Ama çoğu zaman, tek kelimeyle tükenmiş oluyordu, siperde bir asker gibi, hiçbir zaman yeterince uzun ya da derin uyumuyor, kutudan gelen en ufak bir mırıltı onu derhal tamamen uyandırıp ayaklandırmaya yetiyordu.

Öte yandan, işitme duyusu belli ki seçiciydi çünkü arka kapı ahşap çerçevenin her iki yönde yarılmasına neden olacak kadar vahşice zorlanıp açıldığında uyumaya devam etmiş ve ancak kendisine hitap edildiği zaman kafasını kaldırıp karanlığa bakakalmıştı.

Noussette, dedi sevinçle; çünkü kendini onun er geç insafa geleceğine inandırmıştı. Sen misin?

Seni alçak herif, diyordu ilk kez Melbourne mahkemesinde duyduğu ve bir daha asla duymayacağını umduğu o sert, suçlayıcı ses. Seni iflah olmaz lanet herif, diyordu o Bob McCorkle olacak adam, yatak ucunda dikilerek.

Kalk, dedi davetsiz misafir ve o zaman bakalitten yapılma eski elektrik düğmesi çat diye açıldı. Yüz vatlık çıplak ampulün ışığında, Chubb canavarın bebeği ele geçirmiş olup onu dizlerinin aşağısına dökülen sarı battaniyeyle birlikte göğsüne bastırdığını gördü.

Bebeği bana verin, dedi Chubb. Onu beslemem gerek. Uydurabildiği en iyi şey buydu.

Öyleyse sütünü getir, diye buyurdu yaratık. Görünüşü yine hayli değişmişti ama ne sarkık bıyıkları ne de eski moda kolalı yakası, o kendine özgü yanaklarının zalim yüzeyini, o geniş esmer alnı, o heybetli burnu ve çeneyi saklayamıyordu. Chubb çıplak vaziyette yataktan kalkınca, dönüp mutfağa kadar onun peşinden gitti.

Sütü al, dedi yaratık. Onu şeyin içine koy. Kalın parmaklarını şıklattı. Ve şu şeyi. Oradakini. Onu kullan.

Hangi şeyi?

Şu şey, lanet olsun, diye haykırdı yaratık, sterilize edicinin içinde yüzen lastik bir emziği işaret ederek. Meme başını.

Biberon memesini mi?

Ben nesnelerin adlarını bilmeyen bir şairim ama bu kimin kabaha-

ti? Meme, meme başı, biberon memesi. Ne şaka amal Fe, fi, fo, fum.

Chubb daha sonra bu tuhaf konuşmayı hatırlayacaktı ama şu anda kayda değer tüm zekâsı, bebeğini nasıl kurtarabileceği sorununa odaklanmıştı. İzninizle, dedi. Çıplak çıplak mutfakta dolanıyor, mamayı yapıp bir biberona dolduruyordu. İzninizle, dedi, gaz ocağını yakıp suyu kaynatır ve biberonu tek saplı tenceresinde ısıtırken. Tek düşünebildiği bebeği kurtarmaktı ama işkencecisi iki metreden uzundu ve Chubb, kendisini çalanın göğsünde sakin sakin uyuyan bebeğe zarar verme riskine girmeden adamı yeterince yaralayabilmenin bir yolunu düşünemiyordu. Mama ısınınca, Chubb biberonu yaratığa vermekten başka seçeneği olmadığını hissetti ve bebek daha bir saat önce beslenmiş olmasına karşın şimdi tekrar emmeye başladı.

Yaratık, bebeğe uzun uzun baktı, gözlerinde öfke vardı. Bana asla bir çocukluk vermedin, dedi.

Chubb çabucak pantolonunu giydi.

Yirmi dört yaşında doğmanın ne demek olduğunu hayal edebiliyor musun?

Ama Chubb, iri ve öfkeli bir deliyle, kazanamayacağını hissettiği bir tartışmaya girmeye hiç niyetli değildi.

Bunun acımasızlığını hayal bile etmeye başlayabilir misin? Cevap ver.

Eminim çok kafa karıştırıcı olurdu, dedi Chubb.

Hayatımı bir şaka olarak yarattın.

Bu, Chubb'ın kendi kalemiyle kan, kemik ve çarpan bir kalp yaratmış olduğu gibi kâfirce bir ihtimali düşünebileceği bir cehenneme titreyerek getirileceği son kez değildi.

Bay McCorkle, dedi, size yemin ederim ki adınızı ilk yazdığım an için pişmanım.

Ama daha da pişman olacaksın, çok daha fazla. Sadece üzgünüm diye geçiştirilemeyecek kadar büyük bir şey bu. Sonuçları var bunun. Adalet yerini bulmalı. Çok uzun zamandır adaleti düşünüyorum.

Peki, nerede düşünüyordunuz?

Nerede mi? Sana bunu söyleyeceğimi mi sanıyorsun?

Nasıl isterseniz, önemi yok.

Sana nerede yaşadığımı söyleyeceğimi mi sanıyorsun? Polisleri

gönderebilmen için mi? Polisten korkmam, bal gibi hatırlıyorsundur. Ama bulunduğum yerde, sevgili baba –ve bu son sözü öyle büyük bir nefretle söyledi ki Chubb ensesindeki tüylerin diken diken olduğunu hissetti– yaşadığım yerde ben bir şaka değilim, hiçbir şekilde sahte değilim. Bir lordum aslında. Anlarsın ya, bir yabancı olarak, hiç kimse benim nesnelerin adlarını bilmememi garip karşılamaz. Bazen kendileri de bilmezler. Bulunduğum yerde, eğer anlaman gerekiyorsa, yılanlar ve örümceklerle uyurum ve çoğu kez onlara adlar da vermişimdir. *Syzigium McCorklus*, dedi ve Chubb anlamayıp yazılışını sorduğunda bunu onun için memnuniyetle harf harf söyledi.

Bir ağaç bu, dedi. Hafifçe sıktığı dudakları, gözlerinin karşısındakine "sıkıysa boz bakalım" diye meydan okuduğu bir gururu yansıtıyordu.

O anda Chubb ani bir sezgiyle, bu tehlikeli adamın kendisine Kral Edward döneminin bir botanikçisi süsü vermiş olduğunu hissetti. Siz Afrika'dasınız, diye tahmin yürüttü.

Her neredeysem, kendimi senin gücünün sınırları dışına aldım, kendimi hemen hemen tam bir adam haline getirdim. Sadece, bu çocuğu tutarken senin benden çaldığın her şeyin ağırlığını hissediyorum. Bunu ummamıştım ama şimdi senden tam olarak ne istediğimi biliyorum.

Neymiş o?

Bu bir çocukluk, dedi.

Bir çocuk, diye düzeltti Chubb. Bir bebek. Daha bir haftalık.

Ama beyninin tüm parçaları şimdiden büyüyor. Oğlan benim parmağıma dokununca, bir şey öğreniyor.

Kız, dedi Chubb, bebeğin beyaz elinin yaratığın işaretparmağını kavrayışını dehşet dolu bir sessizlik içinde izlerken.

Onu bana geri vermelisiniz, Bay McCorkle.

Elbette, dedi öbürü. Sadece ona yıldızları göstermeme izin ver.

Onun o kadar iyi görebildiğinden kuşkuluyum.

Yaratık, düşen battaniyeyi çocuğa daha sıkı sarıyordu. Şefkat yoksunu değildi. Hatta battaniyenin kıvrımlarından, bebeğin başı için küçük bir başlık da yapmıştı. Fark etmez, dedi, ona adlarını söyleyeceğim.

Chubb ne yapabilirdi? Kendisini ilgilendiren bir çocuk olmasa da bu devi tek başına alt etmesi olası değildi. Hava soğuk, dedi.

Hayır, değil, dedi öbürü.

Chubb, ona kapıyı açtı ve onun ardından geceye daldı. Kilidin açık olduğundan emin olmak için bir saniye duraladı; ama ön bahçe kapısına ulaştığında, yaratık yolun ortasında, korkunç bir deri parçası gibi ardından akan bebek battaniyesiyle, sessizce sıçrayarak yürüyordu. Chubb koşmaya başladı. Çocuk hırsızı bir jakarandanın gölgesine savruldu ve karanlığın içinde kayboldu.

30

Bay Blackhall yine işe geç kalmamıştı. Koridorda Chubb'ın sandalyesinin üstünde ayakta duruyor ve –mahkeme kayıtlarına göre– elektrik sayacını okuyordu ki kiracısı, beklenmedik bir şekilde hızla eve dalıp onu yere devirdi. Christopher Chubb geçen hafta boyunca da iyi görünmüyordu ama şimdi, korkmuş ev sahibini sıska omuzlarından yakalarken, büsbütün aklını oynatmış gibiydi.

Bay Blackhall, bebeğimi çaldılar, ya da Blackhall'un söylediği daha sonra böyle aktarılmıştı. Çocuğumu çaldılar.

Bana bir şilin verin!

Chubb ceplerini karıştırıp bir avuç peni ve üç-peni çıkardı. Blackhall o zaman aceleyle caddeyi geçip telefon kulübesine gitti ve Chatswood polis merkezini aradı. Onu bağladıkları Komiser Yardımcısı Bob Fennessey, kendisine babanın yanında kalmasını söyledi, o da öyle yaptı.

Bay Blackhall ile hiç karşılaşmadım ama onu bir gar şefi üniforması içinde bir tür fare gibi hayal ediyorum: Tepeli kasketi, mavi yünlü pantolonu, köstek cebindeki New South Wales Demiryolları saatiyle, Chubb koridoru geçip sokağa çıkarak veranda boyunca, sonra da evin mavi ortancaların yanındaki duvarı boyunca yürürken, onu bir gölge gibi izlediğini düşünüyorum. Beş dakika sonra, yeni yıkanmış 1939 model siyah bir Chevrolet kaldırıma yanaştı ve içinden uzun boylu, keskin burunlu, çukura kaçmış gri gözlü ve şampi-

yon bir oduncunun yapısına sahip bir adam çıktı.

Komiser Yardımcısı Fennessey yaklaşırken Bay Blackhall, insanın bir sanat eserinin önünü kapatmamaya çalışırken yaptığı gibi kenara çekildi. Onun bebeğini çaldılar, dedi.

Polis, Chubb'ın kendisinden kaçınarak, kamyona girmek istemeyen bir düve gibi başını sallayıp durduğunu kaydetti. Chubb'ın ayakkabı giymediğini ve sarı çoraplarının tabanları boyunca yıprandığını da kaydetti.

Bay Blackhall daha sonra komiser yardımcısını peşine takıp eve soktu. Evi dehşet uyandıracak kadar ihmal edilmiş bir durumda bulan Fennessey, daha sonraki tanımıyla "kötü bir duygu" yaşadı.

Mutfakta oturacak hiçbir yer yoktu ama komiser yardımcısı defterini çıkardı. Karınız sizi terk etti, diye tahminde bulundu.

Baba cevap vermedi.

Bebeği kim çaldı, Bay Chubb? Annesi mi?

Chubb ağzını açtı ama cevabı evin içinde kaybolmuş bir kuş gibiydi. Bir adamdı, dedi nihayet.

Tanıdığınız bir adam mıydı?

Oturabilir miyim?

Bay Blackhall saatine baktı, sonra ona sandalyeyi getirdi.

Chubb sandalyeye yığıldı. Küçük bir kız, dedi, daha bir haftalık.

O alçağın peşine düştünüz, değil mi?

Beni atlattı.

Onu tanıyor muydunuz?

Burada polis bir başka önemli duraksamayı kaydetti.

Daha önce görmüştüm, diye nihayet itiraf etti Chubb; ama onu tanımıyorum.

Onu bana tarif edebilir misiniz?

Chubb bunu gayet iyi yapabilirdi. Sessizce ön odaya çekilmiş olan Bay Blackhall kapının eşiğinden sözünü kesmeseydi, daha da çok ayrıntı verebilirdi. Biraz konuşabilir miyiz Komiser, dedi Blackhall.

Polis ön odaya girdiğinde, ev sahibi sol işaretparmağını küçük bıyıklı ağzına götürürken, sağ eliyle de bir deste sararmış gazeteyi uzatıyordu. Komiser Yardımcısı Fennessey mutfağa döndüğünde,

tüm doğal duygudaşlığı düzgünce paketlenip gitmiş, yerine yepyeni bir kararlılık gelmişti.

Daha önce polisle başın hiç derde girdi mi, Christopher?

Şimdi başım dertte mi?

Ukalalık taslama, Christopher.

Hayır, girmedi.

Victoria eyaletinde de mi?

Hayır.

Komiser yardımcısı 7 Mayıs 1946 tarihli *The Argus*'u çıkardı. Öyleyse bu ne?

Eşyalarımı mı karıştırıyordunuz, diye sordu Chubb, ve o zaman eşikte ev sahibini gördü. Lanet olası ahmak, diye haykırdı. Benim polisle başım hiç derde girmedi. Mahkûm ettikleri Weiss idi.

Onu boş ver, Christopher. Beni boş verme; çünkü ben boş verilmeyecek biriyim.

Bir hile yaptın mı hiç, Christopher? Sanırım hilenin ne demek olduğunu biliyorsundur.

Evet, biliyorum.

Birini aptal yerine koymaya çalışmaktır. Bu adil bir tanım olabilir mi, Christopher? Bob McCorkle diye birini hiç duydun mu? Bu bir hile olabilir sanırım.

Gazeteyi polisten alan Chubb, çok eskiden, tasasızca yapmış olduğu kolaja baktı ve ancak o zaman başının nasıl bir dertte olduğunu anladı. Çünkü bu görüntüye hayat verdiğini iddia ettiği anda deli damgasını yiyecekti ve deli olmak da suçlu olmakla aynı şeydi. Ve onlar mutfakta zamanı boşa harcarken, çocuğu o yaratıktaydı. O anda, Sydney'de bir yerde, biberonu için ağlıyor olabilirdi ve onu kaçıran, ona bakabilmek için ihtiyaç duyduğu şeylerin adlarını bile bilmiyordu. Bu polise gerçeği söylemezse, bebeğin canlı olarak geri getirilme şansı sıfırdı.

Orada sessizce, kımıldayamadan ve konuşamadan, oturup kaldı.

Avustralya, Chamberlain adlı bir kadının, televizyonda ağlamayı reddetmesi dışında hiçbir delile dayanmadan, çok kısa bir süre önce bebeğini öldürmekten hüküm giydiği ülkedir. Öyle görünüyordu ki suçu, "kadınsı" olmamaktı ve Christopher Chubb'a bakınca da buna tekabül eden bir "erkeksi olmama" durumu sezilebilirdi. Ne de olsa, hangi normal erkek bir bebeği tek başına büyütmek üzere evlat edinmek isterdi? Tabloid basınına göre, bir erkeğin bir çocuğu evlat edinmesi için tek bir neden var gibiydi: Onu katletmek.

Chubb suçsuz bulunduğu ana gelene kadar, hayatı fiilen yıkıma uğramıştı. Çocuğunu, sevgilisini, işini, evini ve son kalan arkadaşlarını kaybetmişti. Ama Bayan Chamberlain'in daha sonra azıcık bir delile dayanarak hüküm giymesinden farklı olarak, Chubb hüküm giymemişti. Bu anlamda şanslıydı. Ve eğer birçok kişi onun bebeği sırf annesinden hınç almak için ülkeden kaçırdığına inandıysa, bu onun yurttaş olarak özgürlüğünü değil, yalnızca kişisel itibarını zedelemişti.

Yine de beraatı onda hiçbir sevinç uyandırmamış, sadece içinde beklenmedik, devasa bir boşluk bırakmıştı. Çocukla geçirdiği tek bir haftada bitap düştüğü halde, neden şimdi her bebek arabasında onun yüzünü arıyordu? Romantik ilişkileri derin bir ihtiyaç eksikliğiyle belirginleşen bu adam, şimdi bir Bondi tramvayının kirli zemininde terk edilmiş bir örgü patik gibi basmakalıp duygusallıkta bir şey görünce harap oluyordu. Her küçük hayat emaresi, hatta avucuna hapsettiği tozlu bir bogong pervanesi bile, ihtiyaçlarına itaat edilmesi gereken bir hayatın çaresizce çırpınışı olması bakımından tıpkı çocuğun hissettirdiklerini hatırlatıyordu.

Bu ıstırabın hiç değilse yazma uğraşını beslemesi beklenebilirdi ama bu kriz anında sanat ona tümüyle değersiz görünüyordu ve inandığı başka bir şey de olmamıştı hiç.

Kamusal skandal, ona metin yazarlığının bile artık kapalı olması anlamına geliyordu. Düşük ücretli birkaç işi denedikten sonra nihayet bir zamanlar McCorkle için icat etmiş olduğu, kapıdan kapıya sigorta poliçesi satma işine girdi. Burada bile, kendi eşek şakasının al-

tıncı dairesi içinde vasat bir satıcı olarak çalışırken, bu kapının arkasında, şu zilin yanıtında, hep çocuğunu bulma beklentisi içindeydi. Aynı nedenle, bindiği bir otobüs ya da beklediği bir tren istasyonu yoktu ki orada o belirgin, sıçrar gibi yürüyüşüyle o iri karanlık silueti aramasın. Canavarın, intikamıyla henüz tatmin olmadığını umarak, bir apartman dairesine, sonra da bir pansiyona taşınmak üzere evini terk etmek zorunda kaldığında, işkencecisinin arayışlarını kolaylaştırmak için yeni adresini bırakıyordu.

Chubb'ın pansiyona doğru ağır ağır kayışı yaklaşık dört yıl sürdü, bu süre zarfında, bana söylediğine göre yazamayacak hatta okuyamayacak kadar acı çekiyordu. Nihayet 1956 yılının baharında, bir zamanlar öylesine bir tanıdığı olan Donald Defoe adlı Avustralyalı bir ressamdan, yeni adresine iletilmiş bir paket aldı. Defoe, o aralar tam bir çalkantı içinde olan Endonezya'da yaşıyordu ve Chubb'ın sıkıntılarına ilişkin hiçbir şey duymamış gibi görünüyordu. Sanatçı zarif ve düşünceli bir adamdı, özel hayatına karıştığı için özür diliyor ama şairin, "evimi henüz terk eden ve ta 1946 yılında yarattığınız o gülünç avangardistin adeta bir gölgesi olan harikulade çılgın karakterden haber almaktan memnun olacağınızı" umut ediyordu.

Defoe'nun ziyaretçisi dört yaşlarında küçük bir kız çocuğuyla seyahat ediyordu ve ikisi Bali'den Yogyakarta'ya kaçmışlardı, orada "sözde McCorkle" yerel dili öğrenmekle uğraşmış ama "r'leri söylemedeki büsbütün trajik yeteneksizliği", hevesini kursağında bırakmıştı. Sanatçı, bu ikisini Ramazan ayında sokaklarda dolaşırken bulmuş ve din polisleri tarafından tutuklanmamaları için evine almıştı. O ilk gece, sanatçının yazdığına göre, "McCorkle, Kararan Ekliptik'i, büyük bir dramatik etkiyle okumuştu."

O ve küçük kız iki hafta kalmıştı, bu sürenin sonunda misafir, çok fazla rakı içtikten sonra ev sahibini vasat bir insan, kendisini ise büyük bir deha ilan etmiş, buna rağmen Defoe onun arkadaşlığından hoşlanmıştı. "Elbette tam bir deli" olmakla birlikte, büyük bir enerjisi ve gördüğü her şey hakkında muazzam bir merakı vardı. Küçük kızı alıp, adanın kuzeyinde Singaraja'da yaşamak üzere götürdüğü zaman ressam üzülmüştü. Mektubun yanı sıra, Chubb'ın bana söylediğine göre, adamla kızın Defoe tarafından yapılmış karakalem bir res-

mi vardı. Sadece on santime on beş santim boyutlarındaydı ama çok güçlüydü: O kocaman, heybetli, düşünceye dalmış adamla, kucağına sokuluvermiş o narin çocuk.

Bunların tümü Xerox çağından önce olduğu için, Chubb mektubun da resmin de fotoğrafını çektirip Noussette'e göndermişti. Eminim bunun kim olduğunu biliyorsun, diye yazmış ve Endonezya'ya gidip çocuğu alabilmek için para istemişti. Anne, eğer adamı tanımışsa bile cevabında ondan hiç söz etmemişti.

"Sevgili C" Adının harflerini tek tek yazamayışıyla, yaşadığı ıstırabın kasıtsız bir işaretini veriyordu.

Beni Defoe'ya göndermen zalimlikti. Kalbim bir kez daha kırıldı. Senden nefret etmek için her hakka sahibim oysa senin için çok üzülüyorum. Çünkü şimdi, benim kesinlikle bildiğim gibi, bir çocuğun senden çalınmasının ne demek olduğunu biliyorsun. Beni çok fena incittin ve ben de sana kötülük diledim; ama şimdi hayatının girdiği yolu görebiliyor ve nihayet böyle umursamazca yaraladığın bizlerden daha da fazla ıstırap çekeceğini anlıyorum. Biraz adalet var, öyle görünüyor.

Mektup imzasızdı. Ancak kadın yüklü bir çek de koymuştu; böylelikle Chubb, Bali'ye bir bilet alabildi, oradan kuzey kıyısına doğru uzun ve sonuçsuz yolculuğuna başladı, sonra da Java ve Yogyakarta'ya ulaştı, orada nihayet talihi biraz olsun yaver gitti. Yani "Bay Bob"un inatla Javaca çalışmalarını sürdürdüğü yıl boyunca kalmış olduğu Agam Oteli'ni buldu. Otelin sahipleri onu hatırladı ve odasını memnuniyetle Chubb'a verdi.

Kalmak için neden yoktu. Gitmek için neden yoktu. Bekledim.

O günlerde Endonezya'da sıkıyönetim vardı ve etrafta fazla turist yoktu; ama bu özellikle hengâmeli yılın ortasında bile bazı Avrupalılar Java'nın volkanik belkemiğini izleyen yoldan Yogyakarta'ya gelip Agam Oteli'nde kalıyordu. 1956'da bu seyyahlara Donald Defoe'nun karakalem resim taslağı gösteriliyordu. Onlardan biri olan Karl Burkhardt adlı Alman botanikçi, resimdekileri tanıdı. Adamla kız, Sumatra'da Toba Gölü kıyısında bir kulübede yaşıyordu. Çocuk çok ciddi bir dizanteriye yakalanmış ve Burkhardt onu pirinç suyu ile tedavi etmişti.

O halde, diye haykırdı Chubb, ona iyi bakmıyor.

Ah hayır, dedi Alman, onu kızla görmek, nasıl saçlarını taradığını ve dişlerini temizlettiğini izlemek çok dokunaklı.

Chubb derhal izin istedi, odasına gitti, resepsiyona döndü ve hesabını ödedi. Üç tekerlekli bir çekçekle tren istasyonuna gitti ve yedi saat sonra, gecenin birinde, Jakarta'ya giden kalabalık bir trene bindi. O zaman uzun ve zorlu bir yolculuk başladı: Sağda solda küçük isyanlar çıkıyor, askerler Chubb'ı ikide bir kenara çekip işini gücünü soruyorlardı. Ama sebat etti ve sonunda Toba Gölü'nün tekinsiz dümdüz yüzeyinde kürekle yol alan bir sandala bindi. Alman'ın, kulübenin bulunduğunu söylediği Samosir Adası'nda kıyıya çıktı.

Tabii orada hiçbir şey yoktu ya da hiçbir şeyden de beter bir şeyler vardı. Ona boş kulübeyi gösterdiler, orada alçak kirişlerin arasında elle yapılmış bir yapıştırma defterinin kahverengi paket kâğıdından sayfalarına kabaca yapıştırılmış yaprak ve çiçekler buldu. Kızı, bunu kendisini kaçıranla birlikte mi yapmıştı? Hayal etmek bile acı veriyordu.

Chubb bir kez daha bir çöküş yaşadı, bunun niteliği değilse de derecesi, hem Sydney'de hem de Yogyakarta'da yaşadıklarından farklıydı.

Toba Gölü, Slater'a göre soluk kesiciydi, insanları düzgün fizikleri ve güzel sesleriyle ünlüydü; ama Chubb'ın oraya dair hatırladıkları sadece kasvetli bir su ve yanan tezeğin ağır havasında başı ağrıyarak karanlıkta uzandığı bitmez tükenmez gecelerdi.

Orada ne yaptınız, diye sordum.

Kara köpek*, Bayan.

Ne kadar kaldınız?

Omuzlarını silkti. Emin olduğu tek şey, motorlu bir tekneyle gelen küçük bir oğlanın, kendisine yazılmış bir mektubu yağış mevsiminde getirdiğiydi. Pullar Malezya puluydu, dedi, damga Penang'dı, adres ise yaratığın kendi eliyle yazılmıştı: "Bay Chubb, Samosir, Sumatra."

Ama Bayan, içindeki nota kulak verin: "Sevgili Chubb, küçük kız öldü. Ateşli bir hastalığa yakalandı. Fazla sürmedi."

* Winston Churchill'in kendi klinik depresyonuna verdiği isim. (ç.n.)

Ne korkunç!

Hayır, Bayan, hayır. Bu benim moralimi düzeltti. Asıl nokta bu. Bana hangi darbeyi vurmaya niyetlendiyse, o üstümden sekti gitti. Kızın hayatta olduğunu ve şimdi de onun benden korktuğunu biliyordum.

32

O sıcak sabah boyunca, hikâyesini ara ara kesip kendine çekidüzen vermiş, kısacık kırpılmış saçını yatıştırmış, yeni takım elbisesinin düğmelerini ilikleyip çözmüş, güçlü dizlerinin çevresinde uygun bir bolluğa erişene kadar pantolonuyla oynayıp durmuştu. En başta oldukça dokunaklı bir yenilik olan bu takım –ki gerçekten de otele girebilmesini sağlamıştı– Chubb, velinimetinin niyetlerinden kaygılandığı için sürekli kendisini ketlerken, kısa sürede zaman israfına yol açan bir dikkat dağıtıcıya dönüşmüştü. Zaman kuşkusuz hızla daralıyordu. Bugün ayın on dördüydü. Londra'daki toplantım on dokuzundaydı.

Öğle vakti onu havuzun kenarında yemek yemeye çıkardım ama yemek bile onun John'un hediyesi hakkında vıdı vıdı etmesini engelleyemedi.

Eğer Slater ona Noussette ile yattığı için kızdığımı sanıyorsa yanılıyor.

Kaygılanmanız gerekmez.

Parasını kendine saklayabilirdi, Bayan. Ben kıskanç bir tip değilim.

Elbette öyleydiniz –duraksadım, çocuk hırsızına, eğer gerçekten bir çocuk hırsızı varsa, ne ad vereceğimi bilemiyordum– "McCorkle" kızınızı çaldığı zaman.

O *kıskançlık* değildi, Bayan. Kıskançlık basit bir şey. Bu çocuğu müthiş tek bir hafta boyunca tanıdım ama gördüğüm şey, *hayattı*.

Gözleri –aşırı büyük, aşırı parlak– sözlerine katılmamı talep ediyordu.

Sizi sıkıntıya sokuyorum, dedi.

Tabii ki hayır.

Hayata hizmet etmeliyim, anlıyor musunuz?

Ama gerçekten de beni sıkıntıya sokuyor ve sinirlendiriyordu. Bütün istediğim o lanet şiirin gerisiyken, bu hikâyeyi yazma işine takılıp kalmıştım. Bay Chubb, dedim. Hatırlarsanız, otele geldiğiniz ilk gün, McCorkle'ın el yazmasını getirmiştiniz.

İçinizi okuyorum! Birdenbire, izah edilmez bir şekilde, keyiflenmişti. Doğruca işin kalbine gitmek istiyorsunuz. Bakın, kızarıyorsunuz. Ne istediğinizi bilmediğimi mi sanıyorsunuz? McCorkle'ı okumamış olsaydınız şimdi beni dinliyor olur muydunuz? Alın, dedi, kaleminiz bitiyor. Benimkini alın.

Konuşmaya –haince diye düşündüm– devam etti. Sumatra'dan doğruca Malaya'ya geldim.

Başka seçeneğim yoktu. "Sumatra, Malaya." Deftere yazdım.

Kuzey Sumatra'dan Penang'a, diye sürdürdü soğukkanlı bir tonda, bir vapur vardı. Korkunç. *Lord Jim** ya da hatta daha beteri; tüm Malaylar bu pis, terli karanlıkta güvertelerin altına yığılmıştı. Köy halkıydı bunlar, ben çılgın bir telaş içinde o karakalem resmi önlerine itip durduğum halde bana çok nazik davrandılar. Başlangıçta hiçbir şey anlamadılar ama onlarla doğru dürüst iletişim kurabildiğim zaman çok etkilendiler. Swettenham iskelesine yanaştığımızda hepsi benimle vedalaşmaya geldi, elli kişi, sırf bana şans dilemek için. Ama ne yapabilirdim? Penang'ı görünce neyle karşı karşıya olduğumu anladım. Samanlıkta bir iğne. Umutsuz. Bir otele geldim sonunda; arkadaki sahil duvarına çarpan dalgalarla, güzel, eski bir sömürge yapısı. Uzun palmiyeler, kolalı beyaz ceketlerle beş yüz yaşında Çinli garsonlar ve Anchor Bar'da "Misty"yi çalan ünlü Albert Yeoh. Güzel bir kadını getirmek için mükemmel bir yerdi. Ama benim âşık olduğum, bir yetişkin değildi ve o yanımda olmayınca hiç huzurum yoktu. Bahçedeki ferforje bir masanın üzerinde yazdım. Can yakıcıydı, kendi göğsüme kelimeleri bıçakla yazar gibi; ama nihayet bir şair olduğumu biliyordum.

Bir şairin nasıl göründüğünü ve konuştuğunu zerrece umursamayacak kadar uzun bir süredir editörlük yapıyordum ama Christopher Chubb'ın kendinden geçerek anlatışında tuhaf bir ikna edicilik vardı.

O şiirleri okuyabilir miyim, diye sordum.

* Conrad, Joseph; *Lord Jim*, Çev.: Hasan Fehmi Nemli, İletişim Yayınları, İst., 2009. (y.h.n.)

Başı aniden kalktı. Haydi ama! Okudunuz bile!

Hayır, hayır, Penang'da yazdıklarınızı.

Onları gördünüz.

Nasıl da korkunç, çarpık bir gülümsemeyle baktı bana! Öyleyse McCorkle *sizsiniz*, dedim. Beni aldattınız!

Bu boğuk bir çığlığı ve ardından tuhaf bir kasılmayı tetikledi. Başını sanki göğüs kafesinin içine çekmek istiyormuş gibi elleriyle kavramıştı. *Hiçbir şeyi* dinlemediniz mi?

Konuşmaya başladım ama sözümü kaba bir biçimde kesti.

Eğer McCorkle'ın şiirini yazabilseydim, ona sahip çıkmaz mıydım sanıyorsunuz? Hayır, beni dinleyin şimdi. Bu acıyı yaratmış olduğumu mu aklınızdan geçiriyorsunuz? Göğsünü yumrukladı. Kendini böyle hissetmeyi kim ister?

Özür dilerim, burada gereğinden uzun bir süredir oturuyor olmalıyım.

Öyleyse anlamalısınız, dedi. Öfkesinin şiddetinden ağzı sevimsiz bir şekilde seğirdi. Ben Chubb'ım, o McCorkle.

Açıkçası bu bir bilmece.

Lanet bir bilmece yok ortada, göremiyor musunuz? Ben asla asla, *hiçbir zaman* yazamazdım o şiiri. Bunu söylemenin ne kadar zor olduğunu tasavvur edemiyor musunuz?

O halde Penang'da yazdıklarınızı başka nerede okumuş olabilirim?

Zoraki bir gülümsemeyle ceketinin iç cebinden çıkardığı mektubu masanın üzerine koydu. Oturduğum yerden bile kendi el yazımı tanımıştım.

Beni 1959'da reddettiniz. Belki McCorkle'ı da reddedersiniz?

Umarım, dedim, değerlendirme şansımı kaçırmam.

O halde hikâyemi yazın, matmazel. Sonra bakarız.

Onun sevimsiz kaleminin kapağını açmaktan başka ne seçeneğim vardı?

Ve tam da o lanet anda John Slater'ın Havuz Bar'ın merdivenlerinden indiğini gördüm. Havuzun kenarından geçerken uçak biletlerini havada salladı.

Git buradan, diye düşündüm. Neyin arasına girdiğini bilmiyordu. Biletleri kucağıma fırlattı.

On sekizi için her şey tamam.

Bu tam tamına benim istemiş olduğum şeydi ama ona teşekkür etmedim. Sadece çekip gitmesini istiyordum. Görünen o ki, dedim, ben Bay Chubb'ı daha önce okumuşum. Böylelikle ona bunun özel bir sohbet olduğunu hissettirmeyi ummuştum. Ne var ki bir hasır iskemle çekip aramıza yerleşti.

Senin zırvalara değer mi biçti, ihtiyar? Ah, Bayan Wode-Douglass o işe *çok* genç başladı. Dizimi okşadı. Elini ittim ve hepimize Singapur kokteylleri ısmarlarken ona hiddetle baktım.

Micks, sevgilim, senin o iğneleyici küçük arkadaşının adı neydi? Annette miydi?

Git buradan, John.

Biliyor musun, Christopher, bu iki kız kendilerinden büyükleri düzeltmeye on dört yaş gibi olgun bir yaşta başladılar.

Hayvanlık etme.

Muziplik, Slater'ın tenine daha sağlıklı bir renk veriyordu. Hınzırca sırıtarak masadan at sırtında bir melek aldı. Hayvan mı? Lanet bir "uyuyan fare"yim ben, sevgilim. Bunlar benim şiirlerimi değerlendirirdi, Christopher. Kızlar, ufacık sıskacık şeyler. Lanet kitaplarımdan şiirler yırtıp, onları yorumlarıyla kaplanmış olarak bana gönderirlerdi.

Bir kez, John.

En az on defa. Pek tabii, bin türlü nedenle sizi affettim. Ama senden çok korkardım, Micks. Elimi yakaladığında öfke fırtınamın arasından gözlerinin ansızın yaşlarla dolduğunu görüp sarsıldım.

Chubb da bunu görmüş olmalıydı ve izin istemeye girişmişti bile. John'un elini tuttum yani kendi elimi onunkinin içine soktum. İhtiyar tekenin hatırı sayılır sevgisinin farkına varmamak imkânsızdı ve bu görüşmeyi ondan gizli sürdürüyor olmak, beni utandırmıyor ama kendimi bir şekilde kirli ve hilekâr hissetmeme yol açıyordu.

Ben hiçbir zaman büyük bir şiir yayımlamadım, John.

Gözlerini kırpıştırdı. Bu da nereden çıktı?

Hiçbir yerden. Buraya geldiğimizden beri bunu düşünüyordum.

Pekâlâ, sevgilim, hiçbir zaman büyük bir şiir yazmadığımı söylemek zorundayım.

Şimdi bile o anı düşündüğümde, keşke onu yalanlamayı becere-

bilseydim diyorum. Oysa ben onun elini öptüm. Ona sunulacak en berbat şeydi bu sempati.

33

Yemekten sonra, Chubb'ın Penang'daki güzel otelinin "Eastern and Oriental"dan başkası olmadığı ortaya çıktı ve ben züğürt şairin neden E&O'da ya da o zamanlar bilinen adıyla "Eat and Owe"da [ye ve borçlan] kalmayı düşünebileceğini merak etmek durumunda kaldım. Penang'a henüz gitmemiştim ama E&O, Singapur'daki Raffles gibi çok *pukka-sahib* türden bir yer olarak ünlüydü. Bir zamanlar, yerleşik halkın, racaların ve cuma geceleri çimlerin üzerinde toplanıp aşırı yüksek perdeden hizmetçilerinden şikâyet eden o korkunç "Twickenham Düşesleri"nin rağbet ettiği bir yerdi. Bu tür bir yer smokinsiz gelen konuklara –mesela ormanın içinden katır sırtında gelen zengin kalay madencilerine– ara sıra hüsnükabul gösterse de Chubb'ın görünüşü mutlaka kafalarını karıştırmış olmalıydı, o bakımdan ona nasıl karşılandığını sordum.

Avustralya sterlini vardı yanımda, dedi sertçe. Döviz kuruyla ilgili biraz tartışma olmuştu.

Bu her neyin şifresi idiyse, bilmiyordum. Kuşkusuz hemen hemen beş parasızdı ve E&O'ya giriş yapmak kendi kendini baltalamaktı. Parasız kalmayı ve böylece arayışından vazgeçmesine izin verilmesini mi dilemişti? Bunu ona söyledim. Bu ikilemi kim anlamazdı ki, diye tahmin yürüttüm.

Tunjuk yapmayın, diye tersledi. Dinleseniz daha iyi olur.

Oraya varışının ertesi sabahı, keçe kaplı eski püskü paravananın yanındaki masasına götürüldü, paravana iki yana savrulan mutfak kapısının sürekli çarpma ve gıcırdama seslerini boğmaya yaramıyordu. Yemek arkadaşı, kendisine ikram edilen yiyeceklerden şiddetle gocunmuş görünen koyu esmer bir Tamil'di.

Elbette, dedi Chubb, Sibirya'daydık değil mi? Umursamanın ötesine geçmiştim, Bayan; ama Hintli öfke içindeydi. Ona yüz vermiyorlardı. Eğitimli bir adam. Çok zeki, sivri dilli. Garsonları azarladı, metrdoteli çağırttı, sarı-kızıl diken diken kaşlı bir İskoç. Onu da azar-

ladı, omletin Eton'da servis edilebilecek kadar kötü olduğunu söyledi. İskoç'un gözlerinde kanlı bir cinayet parıltısı vardı. Tabağı öyle bir şiddetle çekip aldı ki yemeğin yarısından fazlası yere döküldü.

Tamil'e sordum, öyle miydi?

Ne öyle miydi?

Eton'a gittiniz mi, *Tuan*?

Aptalca bir soru değildi ama dudak büküşünü görmeliydiniz. *Cheh!* Moron muydum ben? Hayır, o bir *cikgu* idi, bir öğretmen. Kimya ve fizik.

Ya sen, diye sordu, ben daha cevap vermeden bir anda sıkılarak.

Ona kaçırılan çocuğumu bulmaya çalıştığımı söyledim.

Metrdotel bir öncekiyle aynı kaynaktan biraz daha yumurta getirdi; ama Tamil'in ruh hali tamamen değişmişti. Tabağı kenara itti ve başını çevirdiğinde akçıl gözünü gördüm. Bir gözü yerde, bir gözü gökte derler ya, öyle. Sağlam gözünü bana dikti ama belki de öbürüydü.

Kayaya düşen bir cam, dedi. Kaygıdan hasta olmalısın.

O zamana kadar da hayli ilgi ve anlayış görmüştüm ama onun yaralı güzelliği özellikle etkileyiciydi, kendi çilesinin bir nişanı gibi. Onu bir anda, müthiş sevdim.

Canavarla çocuğun portresini masanın üstüne koyduğumda, ona bakakaldı, alnı kırıştı, burun delikleri açıldı, sonra narin elini bileğimin üstüne koydu. Sesinde hissedilen büyük bir sevecenlikle, çekçek sürücüleri sana yardım edecektir, dedi. Onlarla konuş. Azıcık çay parası, o kadar.

Çay parası?

Birkaç dolar, küçük bir ödeme.

Tam bir öğretmen gibi giyinmişti –önü kapalı ceket, gümüş düğmeler, cebinde bir dizi dolma ve kurşunkalem– ama tüm anladığım, bileğinde bol bir bilezik gibi duran büyük altın saatti. Onun küçük ödeme kavramının ne olduğunu kim bilebilirdi? Ona kızımın ölmüş olabileceğini söyledim.

İstavroz çıkardı. Böyle şeyler söylememeliydim. Çok sert, çok kesin konuşuyordu, emir vermeye alışkın biri gibi, aynı zamanda sabit fikirleri olan basit biri gibi. Bir dolmakalem çıkardı ve McCorkle'ın burnuna hafifçe vurdu.

Çekçek sürücüleri her beyaz adamı tanır, dedi, nerede yaşadıklarını, nerede yiyip içtiklerini bilir. Bu adamı senin için bulacaklar ve kızını geri alacağız. Sözüm söz.

Görüyorsunuz ya, Bayan, kurtuluyordum. Ama şansıma inanacak cesaretim yoktu. Bu adam kimdi? Derisi kömür gibi siyahtı. Gözleri defoluydu. Annem, onun Tanrı tarafından damgalandığını, yanlışlığın sadece gözleriyle kalmayıp daha da fazlası olduğunu düşünebilirdi. Beni tabii ki daha da sert biçimde yargılayabilirdi. Ne kâfirlik! Bir hayat yaratmıştım ben.

Tamil, kendine ikinci bir fincan çay koydu ve limonu sıkarken beni onunla gelip yaşamaya davet etti. Ağzı çok pembeydi, kötücül bir şey vardı onda. Dur bakalım, diye düşündüm. Bu iş bana göre değil. Ama –annemle koro halinde– hayır dediğimde zarif yüzü öylesine incinmiş göründü ki kendimi aşağılık bir adam gibi hissettim.

Ev bedava, dedi, okul temin ediyor. Ben E&O'da sadece bir gece kalacağım, damı onaranlar işlerini yapsınlar diye.

Nihayet benim ırzıma geçme niyetinin olmadığını anlamıştım.

Yeni damımı kutlarız, dedi.

Ben hemen cevap vermeyince, tek gözünü bir solucana dikmiş tepeli papağan gibi yan yan ve vahşice baktı. Galvanizli sac, ah.

Bir Avustralyalı için galvanizli sac damın ne demek olduğunu anlamayabilirsiniz, Bayan. Bütün çocukluğum galvanizli sacın altında geçti. O huzur, geceleri yağmurun güzelim uğultusu, benim için bir yuvaydı. Ayrıca, gelecekte fon temin etme umudum olsa da, param suyunu çekiyordu.

Chubb'dan "fonlarını" açıklamasını istedim ve o da Nousette'e, McCorkle'ın korkunç mektubundan alıntı yaptığı ve çocuğun hâlâ hayatta olduğuna inancını tekrarladığı bir E&O kartpostalı göndermiş olduğunu itiraf etti. İstediği beş yüz sterlindi.

Kira ödeyemem, dedi Tamil'e.

Adım Kanagaratnam Chomley ama istersen bana Mulaha veya K.G. diyebilirsin. Benimle gelmeli ve kalacağın yeri görmelisin. Yolda da bu çekçek sürücüleriyle konuşacağım. Suçu MP'lere bildirdin mi?

Kime?

Polise.

Hayır.

Aferin, dedi, fakat açıklama yapmadı.

Chubb ona güvenmeli miydi hâlâ bilmiyordu ama ikisi birlikte E&O'dan çıkış yaptılar, ufak tefek K.G. Chomley iki dirhem bir çekirdekti. Chubb ise kısa çorapları, sandaletleri, kısa kollu gömleği, Warrnambool, Victoria'da dikilmiş plili kahverengi F.J. pantolonu ile kılıksız görünüyordu.

Seperti durian dengon mentimum, dedi bana Chubb, olmayacak bir çift: duryan ve salatalık.

Farquhar Caddesi'nde o olağan çekçek sürücüleri güruhuyla karşılaştılar, avları kesat giden martılar gibi şamatacı ve kavgacı bir kalabalık. Bu tür bir Asya manzarası Chubb'da her zaman panik yaratmıştı, şimdi de sanki o sarı kalabalığı kovalamak ister gibi kollarını havaya kaldırmış sallıyordu.

K.G. Chomley, onların terli, nikotin lekeli ortamına rahatça daldı ve az sonra beyaz atletli, mürekkep mavisi şortlu iki yaşlı adamla kaba Hokkien dilinde konuşuyordu. Para el değiştirdi. Chubb bunu gördü ve ne kadar borçlandığı konusunda kaygılandı.

Merak etme, dedi Chomley. Ben seni harcıyorum. Sadece çay parası.

Bu ne demekti emin değildim. Onun ikramı mı yoksa tersi mi?

Senin adamı görmüşler, dedi Chomley.

Chubb'ın nabzı hızlandı.

Kızını da, dedi, sersemlemiş Avustralyalıyı kolundan tutup mavi bir Hin otobüsünün yolundan çekerek. Sonra da aceleyle Farquhar Caddesi'nden karşıya ilerledi ve oradaki Morris bayilerinin önünde Craven A'sını uzun fildişi bir ağızlığa yerleştirdi.

Lütfen, ne oldu?

Batu Ferringi'de kalıyorlarmış ama şimdi cangılda imişler.

Bunu neden yapsınlar?

Tamil, omuzlarını silkti. Belki de komünisttirler?

Şimdi oraya mı gidiyoruz? Cangıla mı?

Hayır, seni yeni damımı teftişe götürüyorum.

Lütfen, Bay Chomley, benimle dalga geçmeyin.

Tamil, insanı çileden çıkartacak kadar kadınsı elini tekrar

Chubb'ın kıllı bileğinin üstüne koydu. Bana Mulaha de, dedi. Bu çok daha dostça.

Lütfen bana Christopher deyin.

Christopher! Mulaha böyle söyleyerek Chubb'ın bir şekilde Morris bayileriyle ilişkilendirdiği parlak kırmızı, havalı bir Vespa'ya el attı. Christopher, diye bir kez daha haykırdı ve atletik bir sıçrayışla marş pedalına atladı.

Sigara ağızlığını kusursuz beyaz dişlerinin arasında tutarak, Christopher, diye bağırdı, bugün cumartesi. Eylem yok. Pazartesi sabahı ona bir E.S. paket göndeririz. Gaz pedalını geriye kıvırdı. Atla. Şimdi *cabut* yapıyoruz.

Cabut, Bayan, sahneyi terk etmek anlamına gelir; ama E.S. paket nedir ve kızımı nasıl kurtaracak, diye düşünüyordum. Sorabilirdim ama Penang'daki tek Vespa'da mahsur kalmıştım. Lanet şey kaldırımdan uçtu. Bir kaya gibi indik. Felaketin eli kulağındaydı.

Chubb'ın anlattığına göre Mulaha tam havasındaydı. Çekçek sürücülerine el salladı, yalpaladı, ikinci vitese taktı ve sonra, yolcusunun kolları ince beline sımsıkı sarılmış olarak *cabut* edip doğruca North Beach'e yöneldi. Yıllar sonra Chubb, terleyen tenine yapışan latif havayı; balık, işportacı ateşleri, yasemin ve koylardaki tuzlu çamur düzlüklerinin kokuları ile yolun sağ tarafındaki tüm o mercan mavisi denizi hatırlayacaktı. 1956'da Penang cennet gibi olmalıydı. Şurada burada birkaç bungalov, tozlu demir ağaçları ama en çok da hâlâ kirlenmemiş bir denizin baş döndürücü kokusu. Vespa, Sungai Babi –Domuz Nehri– üzerindeki köprüden karşıya zıpladı ve havanın insan dışkısının kötücül kokusuyla ağırlaştığı Çin sebze bahçelerini geçti. Sonrasında bir Malay köyü vardı ve paslı damıyla son kulübenin hemen ötesinde, Bukit Zamrud denen o belirgin yumrulu tepenin eteğinde, sürücü motosikleti yavaşlatıp yoldan çıktı ve üzerinden inmeden onu yüksek bir sarı ot yığınına doğru ağır ağır yürüttü.

Onu burada bırakıyoruz, dedi Chubb'a. Bizim küçük sırrımız.

E.S. nedir? Kızımı E.S. ile bulacağımızı söyledin.

"Extra Size" dedi Mulaha, motosikleti daha iyi gizlemek için otları dikkatle düzelterek.

Teslim edilemeyecek kadar büyük bir paket, diye ekledi. Ceke-

tindeki gümüş düğmeleri ilikleyip cebindeki kalemleri düz bir hat halinde sıraya koydu. Gel, dedi, Vespa hakkında ötmek yok.

Peki ama bu E.S. bana nasıl yardımcı olacak?

Şimdi benim tatil günüm.

Bulundukları noktadan bakıldığında cangılın içinde saklanmış görünen Bukit Zamrud'un eteğini çevreleyen ve kıyı düzlüğünden yükselen tozlu yolda yürümeye başladılar.

Çok geçmeden, ince ince işlenmiş bir ferforje kapıya geldiler. Kapının üzerinde büyük, emaye bir levha vardı: Bukit Zamrud English School.

Mulaha, asma kilidi ve sağlam zinciri açarken, "Burası afet bölgesi" dedi. Free School daha iyidir, Xavier daha da iyi, hem ikisi de ücretsizdir. Ama burada Tayland ve Burma'dan prensleri alıp tayfa gibi çalıştırıyorlar. Ayrıca, George Town'dan Kuala Kangsar'a kadar her yerde bulabilecekleri unvan sahibi gençleri.

Chubb, aşağıya, engebeli araziden bir salatalıklı sandviç gibi kesilerek ayrılmış geniş oyun sahasına baktı. Yumrulu bir tepenin üstüne tünemiş, kemerli pencereli, yeşil ahşap panjurlu, üç katlı zarif bir sömürge binası vardı.

Beğendin mi, Christopher?

Evet.

Müthiş bir ahmaklık bu, dostum. Okulun mütevelli heyeti racaların oğullarını kapabilmek için öyle umarsızca uğraşıyor ki okul müdürü aptalca indirimler yapıyor ve şimdi arzu edilen öğrenciler sınıfına kavuşmuş olsak da, laf aramızda, okul *chettiar*'lara ödemelerini yapamıyor. Yakında haciz gelecek, zaman varken tadını çıkar.

Yol şimdi daralmış, denizin tüm manzarası kaybolana kadar daireler çizerek dönen ikiz lastik izlerinden ibaret kalmıştı. Burada, Bukit Zamrud'un arkasında hiç esinti yoktu. Cangıl kıpırtısızdı: Palmiyeler, asma sarmaşıkları, perçinleşmiş kökleriyle heybetli ağaçlar üç metrelik dikenli tel çite öyle ısrarla yükleniyorlardı ki beton direkler bel veriyordu.

Olumlu bir yanı da var, dedi Mulaha. Damları sazla kaplayanları çağıracak paraları yok. Bu iyi, anlıyorsun ya. Galvanizli sactan bir dama kavuşuyorum. O lanet *attap*'tan çok daha ucuz.

Artık çift izli yol çamurlu bir patikaya dönüşmüştü ve iki adam tek sıra halinde yürürken otlar pantolonlarının paçalarına sürtünüyordu. Önlerinde, tepenin sarp kayalığı ile cangıl duvarı arasına sıkışmış dar bir alanda göz alıcı bir gümüşi dikdörtgen vardı: Chomley'nin yeni damı.

İçeri girdiğimizde, dedi Chubb, buraya gelmekle büyük bir hata yaptığımı düşündüm. Ön oda! *Cheh!* Fırın gibi. Açık kapı ya da pencere yok. Tavan yok, sadece gazyağı kokan o kör edici çıplak dam.

Ben modern bir adamım, dedi Mulaha.

Kanepesinin üstüne düşmüş kocaman *attap* yığınları vardı. Böyle bir adamın böylesine lanet bir dağınıklıktan rahatsız olacağını düşünürdünüz ama dikkat bile etmiyor gibiydi.

Gördün ya, dedi, bu daha modern. Gel, sana odanı göstereyim.

Gittim, Bayan. Başka çare var mıydı? O da bir fırındı; ama Mulaha'yı bırakmayı şimdi göze alamazdım.

34

Eve gelir gelmez Mulaha bir arka odada gözden kayboldu ve Chubb'ın beklemekten başka yapabileceği bir şey yoktu. Kendi odası dayanılacak gibi değildi, o da oturma odasına döndü ve pencereleri açmaya başladı ama ansızın peşinden gelip açtığı her şeyi aman vermeden kapatan kavruk bir Çinli uşağın muhalefetiyle karşılaştı. Chubb tavandaki pervaneyi çalıştırdı, uşak kapattı. Chubb onunla konuşmaya kalkıştı ama adamın hiç İngilizce'si yoktu. Kanepenin temiz ucuna oturdu. Kitap yok. Yiyecek yok. Görünürde su yok.

O zaman orada kalma kararını tekrar düşünmüş müydü?

Canlı canlı haşlanmam kimin umurunda, dedi yaşlı muhalif. Çekçek sürücülerim ve postacılarım vardı. Bu E.S. İşe nasıl yarayacağını henüz bilmiyordum; bunun için beklemem gerektiğini biliyordum. Mulaha da son derece meşguldü. Hayır, Bayan, biliyorum sıcaktan şikâyet ettim ama iki kuyruklu bir köpek kadar mutluydum. Kaynayan demirden resmen gazyağı damlıyordu; bu bile itidalimi bozamıyordu.

Ancak "itidal" *tam anlamıyla* yanlış kelime gibi görünüyor. Sanırım sazlı damlarını yitirmiş karıncalar ve ışıklı böcekler onun ayaklarının dibinde dolaşırken, o orada oturmuş, kalan parası konusunda tasalanıyordu. Yirmi dolar, bu çay parası için yeterli miydi? Ne iddia ederse etsin, duygusal açıdan bu denli tükenmiş bir insanın, zehirleyici sıcaktan ziyade umudun mücadelesine teslim olması kuşkusuz ürkütücüydü.

Bana evin iki yatak odası, bir de sağlam çelik halkasından şimdi açık durumda sallanan pirinç bir asma kilitle ayrılan üçüncü bir odası olduğunu söyledi. Mulaha bu odaya girmişti ve Chubb şimdi, birkaç pencere açıp açamayacağını sormak için onu arıyordu. Ama uşak bir kova aldı, sarongunu bacaklarının arasına sıkıştırdı ve çok hızlı top atan bir kriketçinin topunu karşılamaya çalışan oyuncu gibi ileriye hamle ederek ona doğru hışımla su atmaya başladı. Chubb, verandanın güvenliğine çekildi ve orada, yerliler gibi çömelerek sırtını kontrplak duvara yasladı. Uzaktan, söğüt bir kriket sopasının meşin topa vuruşunu duydu. Tuhaf bir İngiliz okulunun arazisinde olduğuna dair ilk işaretti bu. Aşağıya, yağmur ormanının gölgelerine bakarken Yeni Gine'yi hatırladı ve bitki örtüsünden bir hışırtı duyduğunda sadece bir kez irkildi; çünkü karşısında beliren, sarkık kenarlı bir Avustralyalı şapkası giymiş uzun boylu bir adamdı. Yanında bir İskoç teriyeri vardı. Chubb ayağa kalkıp el sallayınca teriyer korku içinde havlayarak sahibine koştu.

Adam pul pul gölgelerin arasından, bacağına bir tasmayla vurarak ağır ağır yaklaştı. Elindeki kocaman tabancayı gözler önüne seren göz alıcı bir gün ışığı huzmesinin içinde ortaya çıktı.

Tabanca beni şoke etmedi aslında, dedi Chubb. Dikkatimi çeken, adamın koca bir burnu olmasıydı, Bayan, talim alanı kayası gibi beyaza boyanmış tam bir Avustralyalı burnu. Öylesine basit ve aşinaydı ki içim sıla hasretiyle doldu.

Merhaba, dedi adam.

Merhaba, dedi Chubb.

Ben David Grainger.

Christopher Chubb.

Evet ama demek istediğim, ben okul müdürüyüm.

Konuşma tarzındaki bir şey beni uyarmalıydı, Bayan; ama öte yandan Avustralyalıydı. O aksanı duymaktan o kadar hoşnuttum ki son bir espri denemesi yaptım ve tavşanları mı vuruyordunuz, dedim.

Bir çuval inciri berbat etmiştim. Hiç cevap yok. Merdivenlerden çıktı. Komünistler az önce Penang Hill'de bir Hıristiyan Kardeşi öldürdüler, dedi, böyle bir zamanda şakalaştığım için pisliğin biriymişim gibi. Okuluna zorla girip onu katlettiler.

Buraya yakın mı?

Cevap vermeye zahmet etmedi. Silahın var mı, dedi.

Hayır.

Eve girdi ve uşakla Malayca konuştu. Dostça bir konuşma gibi gelmedi kulağıma. Durmadan konuşuyor, uşak da gönülsüzce yanıtlıyordu. Sorgu yargıcına gelince, lisanı Ballarat'ta öğrenilmiş gibi geliyordu kulağa.

Mulaha ile konuşmadı. Belki de onun özel odasının eşiğini geçmeyecek kadar kibardı. Ama beni sorguya çekmekten fazlasıyla hoşnuttu. Ülkenin olağanüstü halde olduğunu anlıyor muydum? *Cikgu* Chomley'nin arkadaşı mıydım?

E&O'da tanıştığımızı söyledim. Bundan söz etmek yanlıştı galiba.

Kaşları alnının yarısına kadar fırladı. Hayır, diye haykırdı. Çilli elini başına vurdu.

İşi şakaya vurmaya çalıştım, yumurtalar öyle kötüydü ki bir daha dönmeyeceğim, dedim.

Bana sert sert baktı. George Town'ın ne kadar küçük olduğuna şaşarsınız, dedi. Bay Chomley'yi E&O'ya götürmekle ona iyilik yapmış olmazsınız. Bir itibar kolayca yitirilebilir.

Ancak daha sonra anladım ki bir Tamil asla E&O'ya gidemezdi ve o sabah olan şeyin genellikle imkânsız olduğu düşünülürdü.

Bana üniversite mezunu olup olmadığımı sordu.

Sydney.

Lisans mı?

Ondan hiç hoşlanmamıştım. *Kn'ua kuan bo kniua kair*, Bayan. Yükseğe bakar, hiç alçağa bakmaz. Bir züppe. Doktora derecesi dedim ona, bir yıl eksiğiyle doğruydu bu.

Kriket?

A sınıfı, dedim. Bölge kriketi, Bayan, bilgilerinize. Bu da bir yalandı.

Grainger beni fiyat yeterince düştüğünde almayı düşünebileceği bir atmışım gibi tepeden tırnağa süzdü. Çok iyi, dedi. Lütfen Bay Chomley'ye gözünü dört açmasını söyleyin. Polis Penang Hill'e giden treni iptal etti. Adam ıslık çaldı ve İskoç'u koşarak geldi. Cebinden yağlı görünen bir kuzu kemiği çıkarıp uzun otların arasına attı. Köpek, kendisini yakından izleyen efendisiyle birlikte fırlayıp gitti.

Bir dakika sonra Mulaha ortaya çıktı, üzerinde artık takım elbisesi değil beyaz bir gömlek ve beyaz bir *dhoti* vardı. Bacakları fırça gibi siyah kıllarla kaplıydı. Grainger Hoca, dedi sahte bir gülüşle. Ona Mad Mat derler.

Komünistler var dedi o.

Evet, elbette. Ona E&O'dan söz etmen yakışık almadı.

Üzgünüm.

Boş ver ama bir köpeği asla eve sokmamalısın. Senin kabahatin yok dostum, en iyisi kapıyı kapalı tutmak.

Ben de evde hayvan sevmem.

Yani, mesele şu, ya ölseydi? İşimin değerinden fazla bu.

Neden ölsün ki?

Mulaha bana baktı.

Sözümü yabana atma. Ölürler.

Bunun biraz garip olduğunu düşündüm, Bayan. Ama kaleminizi alın. İyiye gidiyor.

35

Hikâyesinin bu safhasına gelmesi çarşamba akşamına kadar sürmüştü; yani hazinemle Londra'ya dönmeme sadece dört gün kalmıştı. Bütün öğleden sonra Merlin Pool'un kenarında oturduk ve akşam yemeğini de orada yedik; ama gece yarısı olduğunda içeriye, Highland Stream'e kaymıştık ve ben görünürde lanet bir son olmadan hâlâ yazıyordum. Sık sık kendini yineleyerek ve sözüne ancak daha önceki hayali bir yanlış anlamayı düzeltmek için geri dönüşler yap-

tıktan sonra devam ederek, anlattıkça anlatıyordu.

Penang'da bir de Campbell Caddesi var, dedi. Çinliler ona Yeni Cadde yani Sin Kay diyorlardı. Ama bunu Hokkien dilinde söyleyince "taze fahişeler" anlamına da gelebiliyor. Mulaha bunu bana en az dört kez söyledi; sağlam gözü parıldıyor ve ben bu gazyağı selinin ortasında kolonyasının kokusunu almadan önce bile heyecanı açıkça belli oluyordu. Bu zarif küçük adam *kutu embun* idi; yani her pazar eve şafak vakti dönen bir şebnem böceği. *Singsong* kızları* onun haftalık sporuydu. Bana gelince, hayatımda hiç geneleve gitmedim. Belki bir defa, Townsville'de. Beni soğutan o sokak kızları değildi. Savaş sonrası memleketlerine iade edilen koğuş arkadaşlarımdı. Kolları bacakları yoktu bazılarının; ama aksayarak şehre gider, sonra uçarak koğuşa döner ve lanet frengileriyle övünürlerdi. *Aiyo!* Hiç utanmaları yoktu, Bayan, hastalıklarını birbirlerine gösterir, her sabah işerken ulur gibi bağırırlardı.

Haydi, gel, dedi, Mulaha Chomley. Dans etme zamanı.

Hayır, teşekkür ederim, Sin Kay bana göre değil.

Sin Kay? Sin Kay savaştan beri bitmiş durumda. Ama malum yeri ziyaret etmelisin. Senin konumunda bir erkek. Elzem değil mi?

Ölü gözü üzerimdeydi. Gerçekten korkunç, tüm duygusu emilip kurumuş. Bu umutsuz organın hiçbir anlamı yoktu ama ben ona korkunç bir anlam yükledim. Her yanımı ateş bastı.

Ona ne ima etmeye çalıştığını sordum.

Releks, dostum, dedi. Sakin ol.

Ama Mısır'da görev yapan çavuşumun hikâyelerini unutamıyordum. Erkeklerin çocuklarla cinsel ilişkide bulunduğuna yemin etmişti.

O olmayacağına söz verir misin?

Anlamadım?

Benim kızım? Benim kızım bir genelevde değil.

Benim aşırı heyecanıma gülebilirdi ama gülmedi. Malezyalılar dokunmaz derler ama Mulaha kolumu tuttu. *Releks*, dedi ve ben bu iyiliği hakkım olarak gördüm. Onun ıstırabının benimkinden çok daha beter olduğu konusunda hiçbir fikrim yoktu, Bayan, Vespa'sıyla Penang'da dolaşırken ölü gözünün neler gördüğünü tahmin bile

* Singsong kızları (ya da çiçek kızları): 19. yüzyıl başlarında Çin'de fahişelere verilen ad.

edemezdim. Alevler içindeki bedeni şiddetle kasılarak dimdik oturan bir Tamil tüccarı. Kaptan Suzuki'nin yıkanmamış koluna üşüşen sinekler. Kesilmiş bir başın pır pır eden gözkapakları. Bir boyundan fışkırıp Hong Aun Kafesi ve Oteli'nin çatısına kadar yükselen kan. Evet, evet, Bayan, zamanı gelince anlatacağım.

Cehaletim nedeniyle, kendimi tüm acının sahibi sanıyordum. Kolumdan tuttu ve beni peşine takıp oynak basamaklardan aşağıya indirerek çamurlu patika boyunca yürüttü. Hava kararmıştı ve okulun ışıkları o tuhaf biçimli tepenin üstüne dökülüyor, cangılın kenarlarını süpürüyordu. Korkacak kadar makul düşünemiyordum.

Bahçe kapısından çıktık, az sonra arkamızda kalan yolun üzerine mavi dumandan bir yorgan seriyorduk. Malay Köyü, Bok Kokulu Bahçeler, Çin Mezarlığı, Rambutan Çiftliği, sonra sabah güneşinin gizlemiş olduğu bir tabela: Rambutan ağaçlarının tepelerinin üzerinde yemyeşil ışıldayan The True Parrot.

Sadece kabare, dedi Mulaha.

Ne yalandı ama! Neyse, önemi yok. Bir toprak yoldan aşağı sekerek indik, sonra karmakarışık park edilmiş arabaların ve Çinlilerin kamyonlarının arasından geçip, görebileceğiniz en büyük Sih'in yanından yürüdük, dingildek bir yaya köprüsüyle Sungai Babi'ye geçtik. Burada hava, duruma yakışır şekilde güzellik ve yozlaşma, kokuşmuş nehir çamuru ve tuzlu su kokuyordu. "Venüs" şarkısını söyleyen bir kadını ve senkop ritimli çok hoş bir piyanoyu duyabiliyordum. Ve ansızın, hiçbir uyarı olmadan, kendimizi bir dans pistinin kenarında bulduk. Hiç çatı yoktu, kıyıyı yalayan denizin üzerinde sadece parlak, cilalı bir platform. Ay olağanüstü büyük ve hardal sarısıydı. Kontrbas, davullar, piyano ve bu muhteşem Avrasyalı kadının şarkısı. "Venüs, Venüs, eğer istersen..."

Gel, dedi, Mulaha, ben seni harcarım.

Bir içki ısmarlayacağını sandım; ama döndüğünde elime bir tomar sıkıştırdı.

Taksi kızları için biletler, dedi. Ben seni harcarım.

O zaman, taksi kızları denen kızların her birinin kucağında numaralı bir kartla arkada bir sırada oturduğunu gördüm. Dans başına bir bilet, The True Parrot'ta işler böyle yürüyordu. Üst katta birkaç

oda vardı, Tıpkı Chusan'da ve o günlerdeki diğer gece kulüplerinde olduğu gibi.

İpoh kızları, dedi Mulaha. Harika, değil mi?

İpoh, Bayan, bu kızların geldikleri söylenen şehir. Derin yırtmaçlı elbiselerinden görünen şahane bacakları vardı.

Yapamam, dedim.

Nasıl yapamam? Ama o benim cevabımla ilgilenmiyordu çünkü sağlam gözü şimdiden onu selamlamak için yerinden kalkan uzun boylu bir kızın üzerindeydi. Yarı Malay, güzel badem gözlü, enfes bir şekilde onun dengi olan simsiyah arkadaşımdan bir kafa boyu daha uzun. Güzel, çok güzel bir dansçı. Biletlerimi harcamayı nasıl da istiyordum ama kendimi bir türlü bırakamıyordum. İçtim, başka ne vardı yapacak?

İnanın bana, utangaçlar bir hemoglobin molekülü kadar karmaşık, uzmanca stratejiler geliştirir. Orkestra kendi programını bitirince, ben de piyanoya el koydum ve birkaç parlak geçişle "In the Mood"u çalmaya başladım, ardından da pes perdeden bir bugi. Utangaç veya değil, nasıl izah edebilirim bunu? Gösterişçilik. Ana tempoyu tekrar et ama melodiyi asla serbest bırakma ki herkes onu beklesin.

Bana ilk gelenler, dedi Chubb, Mulaha ve onun muhteşem taksi kızı oldu. Mulaha tertemiz beyaz mendilini piyanonun üstüne serip viski bardağını da üzerine koydu. O piyanoyu bir zamanlar Bertie Limuca'nın çaldığı iddia ediliyordu ama öyle nazik bir muameleyi çoktan geride bırakmıştı. Sonra Mulaha, Rolex'in gevşekçe sarktığı sol elini uzatıp melodinin tek notalarını çaldı.

Taksi kızları gelip iş istediler. Onlara bakamadım. Tempoyu yükselttim. Sonra Mulaha benimle birlikte çalmak istedi ve her cümleciğin son notasını, vuruştan sonra çalmaya başladı. Kadınların pudrasını, parfümünü, güzelim yabancı bedenlerinin sıcaklığını koklayabiliyorum. Mulaha'nın sağlam gözü çok parlak. İki kız, kocaman beyaz takım elbiseli bir Çinli gangsterle dans ediyor.

Sonra iki elimi de işe koşuyorum. Süslü kimonolu –bugünlerde bin sterlin ederdi– muhteşem bir küçük taksi kızı yanıma gelip cin toniği dudaklarıma dayıyor. Çalarken, onu emer gibi içiyorum. Kinin ve cin, sıtmayı keser derler.

Devam edebilirim ama gerek yok. Siz görmüş geçirmiş bir kadınsınız. Melodide çiçekler yarattım, sonra orkestra geri geldi ve daha sonra üst katta dar bir hastane yatağında çok daha farklı çiçekler yarattım. Sefaletimin ortasında kutsanmıştım. Bütün biletlerimi harcadım. Çok, çok uzun bir süredir ilk defa mutlu oldum.

Kızları Armenian Caddesi'ne eve geri götürdük. Dördümüz bir Vespa'nın üstünde. Düşemeyecek kadar sarhoş. Çocuğumu tamamen unutmuştum. Ama dinleyin. Yalnız olduğumu biliyordum, Bayan, yine de tenime nihayet dokunulduğu ana kadar ıssızlığımı hiç anlamamıştım.

36

Saat neredeyse sabahın dördüydü ve ben, artık kendi odamda, bir fırsatçılık ve merak karışımıyla sürüklenerek not alma çabamı sürdürürken, Chubb da hiçbir yorgunluk emaresi göstermeden hikâyesini anlatmaya devam ediyordu.

Aşağı yukarı aynı geç saatte ama tabii yıllar önce, Mulaha'nın kırmızı Vespa'sı Penang'da derin bir kanala çaresizce saplanmıştı ve iki şebnem böceği, onu orada Malezya peyzajını benekleyen ağır beton plakalardan birinin altına ellerinden geldiğince gizledikten sonra yaya olarak Bukit Zamrud English School'a doğru yola çıkmışlardı. Sahiden de çok sarhoşlardı.

E&O'nun bulunduğu mahalleye geldiklerinde, Mulaha birdenbire yön değiştirerek St. Xavier's Okulu'nun tahtadan kasırga perdesine dayanıp dengesini bulmaya çalıştı. Orada 1938'de bir askeri birliğe komuta etmiş olduğunu ısrarla söylüyordu.

Gel, sana duvardaki fotoğrafları göstereyim. Beni nasıl soluk benizli gösterdiklerini gör. Özel fiyat, bahse girerim.

Paslı kilidi kurcalayıp açtılar ama okulun kapılarında daha az başarılıydılar, art arda yaktıkları kibritler parlayarak ıslak otlara düşüyordu.

Köpek tam o sırada havlayarak ortaya çıktı.

Bu o sokak köpeklerinden biriydi, Bayan. Onları Kuala Lumpur'da görmüşsünüzdür; irin, sarkık memeler, zararsızdırlar aslında.

Ama o Tamil, *wah!* Al bunu diye haykırdı ve elini buruşuk pantolonunun cebine attı. Kendi kendime, bir tabancası da var, dedim.

Eli hâlâ cebinde, Mulaha doğruca köpeğe gitti. Hayvan sarı dişlerini göstererek bir akasyanın alçak dallarının altına doğru geriledi.

Releks, dedim ona, kuduz olabilir. Tamil bana ölü gözüyle bir bakış fırlattı ve cebinden –çok şükür, tabanca değil– küçük ve beyaz bir şey çıkardı. Sonra bir çubuğa geçirmek için halka atar gibi bir hareket yaptı. Formu da yerindeydi. Köpek önce geriye sıçradı, sonra usulca sokulup atılan nesneyi kokladı. Bir taş olduğunu sanmıştım ama köpek onu bir defada yutup midesine indirdi.

İzle, *Tuan,* diye bağırdı Mulaha. Ay ışığında parlayan dişleriyle tam da Cheshire kedisiydi. Şimdi dostum, dedi iki eli de keyifle ceplerinin derinliklerinde, lütfen, olacakları izle.

Köpek, tavrını değiştirmişti. Artık havlamıyordu. Kulakları inmiş, başı yana eğilmişti.

İzle, dostum.

Ve Bayan, o lanet kırma köpek, düşüverdi. Gökten düşen bir güvercin gibi. Vay canına, dedim Mulaha'ya.

Otur, diye emretti, köpeğe değil bana hitaben, şafakta, okul sonrasında çocukları almak için bekleyen Kantonlu dadıları hâlâ görebildiğimiz tahta bankı eliyle hafifçe vurarak.

Öldü mü, diye sordum. Yaptığını onaylamıyordum. Onu öldürdün mü?

Benim evimde yaşayacaksın, değil mi? Kızını kurtaracağım, değil mi? Öyleyse, otur.

Bir süre yan yana oturduk. Zavallı köpek, bir buçuk metre kadar önümüzdeki gölgede yatıyordu.

Bir düşmanın var, dedi Mulaha nihayet.

Aklım karışmıştı, bir an köpeği kastettiğini sandım.

Bebeği kaçıran lanet *hantu* demek istiyorum. McCorkle? Evet mi, hayır mı?

Evet.

Koca kafalı?

Söyledim sana.

Çok güçlü... Zeki? İki metreden uzun mu demiştin?

Söyledim sana. Hemen hemen.

Ve gaddar.

Evet.

Peki, sen ne yapacaksın? İntikam almalısın, *Tuan*.

Köpeği intikam için mi öldürmüştü? Tek görebildiğim o cansız gözdü. Mulaha, dedim, sarhoşsun sen.

Hayır, hayır, dinle. Daha ilk günümüz. Talihinin henüz farkında değilsin. Benden iyisine rastlayamazdın. Sana sorununu nasıl halledeceğini söyleyeceğim.

Söyledin bile. Çekçek sürücülerine gidiyoruz. Sonra paketi gönderiyoruz.

Bu senin problemini çözmez, dostum. Ondan sonra ne yapacaksın?

Ona o E.S. paketi göndereceğim, öyle diyorsun ya.

Evet, evet, onu almak için postaneye gelecek; ama o zaman sen ne yapacaksın? O alçağı görünce ne olacak?

Omuz silktim.

Sende de iş yok. Sen dinle. Ben biliyorum.

Peki.

Şu lanet köpeği boş ver.

Pekâlâ.

Benim küçük savaş hikâyemi dinleyeceksin.

Şimdi mi?

Evet, lanet olsun, şimdi. Bana bunun için Dato diyorlar.

Pekâlâ.

Dato'nun ne olduğunu biliyor musun?

Hayır.

Sör, lord ya da O.B.E.* gibi bir şey.

Hangisi?

Hangisi olursa. Boş ver. Aslında Dato değilim ben. Onun yerine bana bir madalya verdiler: *panglima*. Lanet bir hiç demek. Japonlar istila ettiklerinde kaç yaşındaydım biliyor musun? Ben söyleyeyim, Christopher, yirmi bir. Bir çift sağlam gözüm vardı, şimdiki gibi değildi. Babamın Humber'ının farları gibi dümdüz ileri bakardı. Çok

* O.B.E. (Order of the British Empire): İngiliz Kraliyet Şeref Rütbesi. (ç.n.)

güzel ve zeki bir karım vardı, Rasathi, tatlı, taze, ince belli bir kız, Jaffna'lı değil. Penang'da King Street'te doğmuş. *Aşk* evliliği dediklerindendi. Savaştan önce gerçek aşk evliliklerine ne kadar az rastlandığını bilemezsin. Karımın annesiyle babası, derimin esmerliğine içerlemekten hiç vazgeçmediler. Kayınvalidem açık tenli bir Jaffna Tamiliydi, tıpkı babam gibi; ama hep tenine dikkat çekmeye çalışıyor, pudralayarak rengini daha da açıyordu. Ayrıca onlar Hindu idi, bense Pirinç Hıristiyanı* dediklerinden, Jaffna'lı büyükbabam öğrenim yapabilmek için din değiştirmişti. Tüm bu nedenlerle, kayınvalidem kendi ailesini bizden üstün görürdü; oysa aslında onların King Street'te ufak bir baharat dükkânı varken, babam Oxford'dan hukuk diploması almıştı. Ayrıca Queen Street üzerindeki malikâneye, iki eczaneye ve Segari'de büyük bir kauçuk çiftliğine sahiptik.

İlk Japon bombardıman uçakları sabahın onunda George Town üzerine geldi. Güzel Rasathi'm ile hizmetçisi, hukuk öğrenimi göreceğim Dublin'deki Trinity College'a gitmek üzere eşyalarımızı toparlıyorlardı. İki dakika sonra babamın bürosu bombalanıp yerle bir olmuş, kâtibi ölmüş, benim feribot biletlerim konfetiye dönüşmüştü. Babam caddeye koştuğunda, kurtarıcılarımız ve koruyucularımız olan Avustralyalıların ve İngilizlerin korkmuş tavuklar gibi sağa sola kaçıştığını gördü. Duman, yangın, George Town'ın her yerinde korkunç bir yağmalama. Güzel evimize zorla girdiler, Çinli gangsterler. Balta marka. Bu mallar satılırken böyle adlandırılıyordu.

Babam ağzı sıkı bir insandı ve hep en kötüden korkardı. Meğer hazırlık amacıyla bisiklet toplamış. Bombardımandan iki saat sonra o ve erkek kardeşim, bu değerli araçları kayınpederimin baharat dükkânına götürdü. Onlara derhal Segari'ye gitmek üzere yola çıkmalarını söyledi. Çiftlik yüz yetmiş kilometre ötedeydi.

Ben bu konuşmaya tanık olmadım ama az sonra kayınpederim ve kayınvalidem Queen Street'teki eve daldılar ve hepimiz mücevherleri gövdelerimize kayışlarla sarıp banknotları ayakkabılarımıza sokuşturmaya başladık. Çok geçmeden hazırlanmıştık ama kayınvalidemin önce caddenin karşı tarafındaki Sri Mariamman Tapınağı'na gitmesi gerekiyordu. Orada Hint Ulusal Ordusu'nun tanınmış bir

* Maddi çıkar için kendini resmen Hıristiyan olarak ilan eden kişi. (ç.n.)

destekçisi olan bir rahiple konuştu ve kocasının bizlere okumasını istediği bir broşürle döndü.

BEYAZLARIN TAHAKKÜMÜ ALTINDA İNLEYEN DOSTLARIMIZ!

ÖZGÜR OLABİLECEĞİNİZ GÜN GELDİ ARTIK!

KURTARICINIZ BURAYA GELDİ.

O halde neden bir taşra kasabasına gidelim, diye sordu kayınvalidem. Gerek yok buna. Bu Japon askerleri bizi seviyor.

Üç gün sonra yeni kurtarıcılarımız geldiğinde biz hâlâ Penang'daydık. Öğle vakti, kafaların kesilmesi başlamıştı. Sonra bisikletleri ve saatleri çalıyorlardı. Sonra King Street üzerindeki bir buçuk metrelik yollarda kadınların ırzına geçiyorlardı. Kayınvalidem birdenbire Segari'ye gitmek istedi ve saat üçü biraz geçerken, fırtınalı bir yağmurun ortasında, karım sevimli kız bebeğimizi sarıp sarmalayıp göğsüne bastırmış durumda, hep birlikte yola çıktık.

Bizi kurtaran, fırtına oldu. Akşam karanlığında, hiç durdurulmadan kıyıya gelmiştik. Butterworth'e geçmek için motorlu bir tekneye bindik. Saat onda, Bukit Tambun'a olan yirmi sekiz kilometreyi katetmiştik, orada babamın bir müşterisi olan Bay Han'ın bir kamyon şirketi vardı. Ama artık yoktu! Japonlar taşıtlara ve Bay Han'a el koymuşlardı. Aile gözyaşları içindeydi. Zavallı insanlar. Gece garajda uyumamıza izin verdiler.

Kayınvalidem bu yolculuğu kaldırabilecek durumda değildi. Mücevherler sürtüne sürtüne cildini yara etmişti, ciğerleri de kötüydü. Ertesi gün bir saat bisiklet sürdük ama onun ıstırabını dinlemeye kim katlanabilirdi? Bir tür Çin mahallesi olan ama bazı Hintli tacirlerin da bulunduğu Pantai Baru'ya geldik. Ahşap evlerini Malecca Boğazı'na giden nehrin kıyıları boyunca yüksek ayaklar üzerine inşa etmişlerdi. Arı kovanı gibi bir yerdi, bir kuzenin eczanesi vardı orada, bize kadınlarımızın kalabileceğini söyleyince, kayınpederimle ben, bir Land Rover'ımızın bulunduğu Segari'ye doğru yola çıkmaya karar verdik.

Ertesi sabah yola çıkarken, güzel karımı göğsünde bebeğiyle yatakta uyurken görmek içimi gururla doldurdu.

Ailemi kurtarma yolunda iyi bir iş çıkardığımı hissediyordum ama hemen o gün komünistler Japon devriyelere pusu kurup beşini

öldürdü. Çok iyi, diye düşünebilirdin. Ama hiçbir şey daha kötü olamazdı. O gece Japonlar Pantai Baru'ya geldi. Herkese evlerine girmelerini emrettiler ve sonra da köyü ateşe verdiler. Evlerinden kaçanlar vuruldu. Daha fazla konuşamam.

Mulaha otların üstüne tükürdü.

Üzgünüm, *Tuan*.

Ayağa kalktı ve yola doğru yürüdü. Ben de kalktım ama eliyle tekrar banka oturmamı işaret etti. Arkama dönüp ay ışığında yığılmış yatan köpeğe baktım.

Mulaha oturduğunda usulca konuştu. Sana daha fazlasını anlatmamın anlamı yok, dedi. İntikam alacaktım, anlıyorsun ya. İşin esası buydu. İntikamımı alacaktım ve yaşayıp görecektim bunu. Alçakları öldürecek ve ben ölmeyecektim.

Şimdi yüz yüzeydik. Alnının derin çizgisini, o ölü gözünü görebiliyordum. Gördün mü? Köpeği işaret etti. Benim sadece bir Tamil kölesi olduğumu sanıyordun.

Ben hiç böyle bir şey düşünmemiştim, öyle söyledim ona.

O halde sana şunu söyleyeyim: Ben Dato Sri Tunku Zehirleyici'yim dostum. Ben sana cennetten gönderildim. İhtiyacın olan kişi benim.

37

Canlı canlı yanmışlardı, söyledim sana. Ahh, Pantai Baru'daki deniz, kararmış tahtalar, cesetler, tümü sahile vurmuştu. İşte o zaman sol gözüm yana döndü. Sağ gözüm bir çocuk gibi ağlıyordu, öbürü nefretten kurumuş, kör olmuştu.

Babamın Land Rover'ını almıştım. Onu çalıp beni bambu sopalarla dövdüler. Cangıl patikalarından geriye, kuzeye doğru yürüdüm. Tüküremiyordum. Hayır, bütün suyumu ağlayarak tüketmiştim.

Erkek kardeşlerimin bisikletleri vardı –Japonların tercih ettiği spor modeller değillerdi– bu modeller katillerin pedallara erişemeyeceği kadar yüksekti. Bukit Tambun'da erkek kardeşlerim bana yetiştı. Onlarla Segari'ye dönmek istemeyince sakat gözüme bir siyah

bandaj yaptılar; ama ben onu yırttım, nefretimi örtmeyecektim. Sevgiden geri kalan her şeydi o.

Mulaha, Butterworth'de karşıya geçtiğinde, fatihlerinin önünde ne kadar aşağılara eğilmek zorunda olduğunu öğrendi. Umursamadı bunu ya da yıllar sonra ay ışığında North Beach'te yürürken, öyle iddia ediyordu.

George Town'a tek gözlü bir solucan gibi geldim, diye anlattı Christopher Chubb'a, onların ayaklarının arasından oyup girecek bir tirbuşon gibi.

Belediye çöp toplamayı bırakmış, çöpler caddelerde yığılmıştı, hava devasa sivrisineklerle doluydu. Queen Street'teki ev yağmalanmıştı ama babasının ütü odasında temiz elbiseler buldu ve E&O'ya doğru yola çıktı. Japonların, subaylarını konaklattıkları yer burasıydı, dedi. Başka neresi olabilir? Penang Road boyunca uzanan kanallar kalın siyah bir pislik tabakasıyla örtülüydü.

Farquhar Caddesi'nde, tam o özel kapının önünde durdu. Mulaha, diye fısıldadı etrafını saran çekçek sürücüleri. Mulaha, buradan gitmelisin, diye tısladılar. Onlara o gözü çevirme. Seni mahvederler.

Ama Mulaha "öfke" demektir, Christopher. Sana bunu söylemiş miydim?

Hayır.

Evet, söyledim. Babamla aynı takma ad. Ben şimdi öfke içindeydim, inan bana. Sonra çekçek sürücüleri sustu, dedi Mulaha, ve nedenini hemen anladım. Baş kesen gelmişti. Bana Eastern and Oriental Otel'in açık kapısından bakıyordu, hani seninle karşılaştığımız otel, benim görmeye hakkım olmadığını düşündükleri yer, benim güzel Tamil annemin bir zamanlar başının üzerinde Skoç viskiyi dengede tutan Bay Sarkis'le dans ettiği yer.

Bir asker miydi?

Japon ordusunda komutandı. Çalı gibi vahşi bir sakalı vardı. Saçı uzun ve kirliydi. Sol kolunda en az on saat vardı. Kılıcı uzun değildi ama bacakları kısaydı ve bize yaklaşırken kılıcın kını kaldırıma sürtünüyordu. Eğildim, ölmekte olan bir balık gibi asfaltın üzerine kapaklandım. O kılıcın sürtüne sürtüne bana doğru geldiğini duydum, karatahtaya sürtünen tırnaklardan beterdi. Ve sonra onun ko-

kusunu aldım. *Tuan*, onun kim olduğunu öyle anladım. Pis kokuyordu. Gelmiş geçmiş en süfli dilenciler gibi kokuyordu. Kılıcının kınından çekildiğini işittiğimde öfkem yok oldu, pantolonumu ıslattım.

Kepara poton, diye sordu.

Doğru dürüst konuşamıyordu ama ben onu anlıyordum. *Kepala poton* demek istiyordu. Kafa kesme. Kafamı kestirmek ister miydim.

Hayır, *Tuan*.

Kılıcının ucunu, uzanmış koluma dayadı ve ince bir kan çizgisiyle Rolex'imin altını çizdi. Daha fazla talimata ihtiyacım yoktu. Saatimi çıkarıp ona sundum. Ona bakmaya cesaret edemedim ama saatin kaplamasını yakından incelediği belliydi çünkü babamın oraya işlenmesinde ısrar ettiği ismi ve adresi yüksek sesle okudu. Kafanı bile kaybedebilirdin, demişti babam, eğer gövdene vidalanmış olmasaydı.

İngilizce biliyorsun?

Biraz, *Tuan*.

Bu senin evin, Rolex-san? Queen Street?

Evet, *Tuan*.

Pekâlâ. Çabuk, çabuk. Gidelim. Şimdi.

Christopher, adamın her yerinde dolaşan, etrafında uçuşan sinekler vardı, onun koku havuzunda yüzen bir sinek sürüsü. Daha sonra onun hakkında birçok hikâye duydum, asil kandan geldiğini, savaş kazanılana kadar yıkanmamaya ve saçını kesmemeye ant içmiş olduğunu duydum, kim bilir gerçek neydi, bilinen sadece meşhur bir baş kesen olduğuydu.

Şimdi bir çekçek arabasının içindeydi, kılıcı çıplak olarak kucağında yatıyordu. Bana önden koşup yolu göstermemi söyledi. Queen Street'te kapıyı açtım, anahtarı aldı. Kapıyı içeriden kilitleyip beni dışarıda bıraktı. Evime el koymuş olduğunu anlamamıştım. Alçak herifin yağmalamak için girdiğini sanmıştım. Onun derisini yüzecektim, onu tencerede bir tavuk gibi haşlayacaktım.

Takma kafana lütfen, dedi Chubb.

Hayır, asla. Asla *releks*. Ne şimdi ne de sonsuza kadar. Bu canavarların ne yaptığını biliyorum. Tatsuki Suzuki'nin karılarımızı ve çocuklarımızı öldürmesine izin verdik.

Bu onun adı mıydı?

Bu adamın, Christopher, ailemin evini gasp eden bu adamın, komşularımızın kafalarını kesip durmasına izin verdik. İngilizler neredeydi? Namevcut. Avustralyalılar? Çekip gitmiş. Onun bunu yapmasına izin verdik. Kılıcını beyaz bir kâğıtla silip temizlemesine seyirci kaldık. Benim kendi yatağımda bağırsaklarımın içindeki bir parazit gibi uyuyan bu pis yaratıktan daha iyisi yoktu öldürmek için. Onu nasıl öldürmeliydi, bütün düşündüğüm buydu.

Queen Street üzerinde yaşayan bir Çinli kadın vardı, Christopher. Çinlilerin çok fazla bebeği vardır, tüm o kızlara ihtiyaçları yoktur. Bu kadını vaktiyle Hindular evlat edinmişti ve şimdi hayatını *apom* pişirerek kazanıyordu yani pirinç unu, Hindistan cevizi, şekerle yapılan çok güzel bir Hindu kahvaltısı. Onu, bizim *ottu kada* dediğimiz yerde yapardı, bir kaya üzerindeki kabuk gibi, arkadaki duvara yapıştırılmış salaş bir kulübe. Evimin gasp edildiği günden önce onunla hiç konuşmamıştık. Ama beni içeri aldı, Christopher. Onun ufacık kulübesinde, onun yanında, yerde uyuyordum. Oradan kendi evimin ön kapısını gözetliyordum, şeytanın girip çıktığını görüyordum, onu nasıl mahvedeceğimi planlıyordum.

Çok geçmeden bir North Beach *baba*'sından gasp edilmiş kırmızı bir MG'si oldu, tamam mı? Ön kapımın öbür tarafında şu papaya ve muz sergilerinden birine sahip olan bir adam vardı. Sundralingham derlerdi ona; siyah bıyıklı, yakışıklı bir adamdı. Bir sabah erken saatte el arabasıyla kazara MG'yi çizdi. Zavallı adam. Çok korkmuştu ve Kaptan Suzuki ön kapıdan çıktığında, Sundralingham derhal yaptığını itiraf etti. Suçlu oydu, başkası değil, tamamen onun hatasıydı. Hayatını sunuyordu, *Tuan*, ki başka kimse acı çekmesin. Suzuki'nin elini kılıcının kabzasına koyuşunu ama onu çekmeyişini izledim.

Kepara poton istersin?

Hayır, *Tuan*.

Öyleyse bana kokulu kavun getir.

O nedir?

Maymun meyvesi değil. Bu değil. Ve papayaların yarısını Sundralingham'ın tezgâhından süpürüp attı. Bana kokulu kavun getir. Mevsimi şimdi.

Sundralingham, *kepara poton* olacağını biliyordu; çünkü bu isteği yerine getirmek savaştan önce bile mümkün değildi.

Evet, *Tuan*. Yarın, *Tuan*.

Ertesi sabah gitmişti. Kaçmıştı ya da ölmüştü, hangisi? Hiç kimse onun tezgâhına dokunamadı. Muzlar karardı ve düştü. Papayalar çürüdü ve üzerindeki sinekler Suzuki'nin üzerindekiler kadar yoğunlaştı. Saatlerce *ottu kada*'da o kokuyla içim bulanarak yattım ve bizi korumaları için yabancılara güvenmekle ne kadar aptallık etmiş olduğumuzu düşündüm. Şimdi anlıyorum ki asıl Malaya'ya güvenmeliydik. Ülkemiz bir milyon İngiliz askerine bedeldi. O, solungaçlarının arasında bir sürü küçük balığın yüzmesine izin veren büyük, zehirli balıklara benziyordu. Bizler yavru balıklarız, *Tuan*, Japonlar için zehirli olan bir ortamda güvendeyiz. Doğaya baktığımızda her yerde, ülkenin bu canavarları mahvedebilmesi için gizli bir yol görürsün. Bir kaplumbağada, bir yeşil ya da karakurbağada bir silah vardır. Ölüm, bir solucanda ya da çekirgede yaşar. Şuradaki bambuya bak, tam şurada, Christopher. Ona dokun. Bir kadının bacaklarının arasındaki gibi ipeksi tüyleri vardır ama ben ondan, seni o köpek gibi *mabok* bırakacak bir zehir yapabilirim.

Ben kimseyi zehirlemek istemiyorum, dedi Chubb.

Pekâlâ, ben kokulu kavun hakkında düşünmeye başladım. Bunun imkânsız olduğunu sana herkes söyleyebilirdi, hiç şans yoktu. Her şey karneyle veriliyordu, adam başına bir *guntang* pirinç. Ama aynı zamanda, havaalanına inmiş büyük Japon nakliye uçakları ve bir hayli de yolsuzluk vardı ve son olarak da Patates lakabıyla bilinen Yeon Huan Choo adlı Çinli gangsteri tanıyordum. Çok sıkı bir pazarlıkçıydı ama ben bir miktar İngiliz sterlini ödünç aldım ve üç hafta sonra üç tane mükemmel kokulu kavunun sahibiydim, üç yüz sterlin değerindeydi, bir servetti bu; ama imkânsız bir şey için fazla sayılmazdı.

Ertesi sabah, Suzuki benim ön kapımı açtığında, Sundralingham'ın tezgâhına baktı. Her şey pırıl pırıl ovulmuş, temizlenmişti ve üç kokulu kavun gümüş bir zeminde oturuyordu. Adamın gözleri yerinden fırladı.

Mutlaka şüphelenmiştir, değil mi Mulaha?

Elbette. Eğer şüphelenmemiş olsaydı, boşuna zaman harcamış olurdum. Evimi çalmıştı. Ondan nefret ediyordum. Benden kavun istememişti, Sundralingham'dan istemişti ama Sundralingham kaçmış ya da öldürülmüş ya da hapsedilmişti. Her ne hal ise Suzuki'nin üç mükemmel kokulu kavunu olmuştu. Parmağını sanki uyarır gibi salladı bana. Siyah gözlerinin içine baktım ve korktum.

Paylaşacağız, dedi sonunda. Kavunu birlikte yiyelim, Rolex-san.

Ellerim titriyordu. Bir kavun seçtim ama o bir başkasını seçti, ufacık yeşil bir beresi olanı. Bıçağı aldım. Kavunu kestim, yarısını ona verdim. Sonra o çirkin çavuşuna seslendi ve o da evime koşup annemin en iyi gümüş kaşıklarından ikisiyle döndü. Queen Street'te yan yana alçak taburelerin üstünde oturup yedik, pis kokulu hayvan kılıcını toprağa dayamıştı, iğnesi yerde sürüklenen bir böcek gibiydi.

Çok iyi, dedi. Ama huzursuz olduğunu görebiliyordum. Yarın yine geleceğim, Rolex-san. Yine yiyeceğiz.

Sonra MG'sine binip uzaklaştı.

Ertesi sabah, çavuşu onu annemle babamın yatağında buldu. Gece çiçek açmıştı, bir krizantem gibi, kandan taçyaprakları derisinden fırlamıştı.

Ay ışığında Chubb, arkadaşının sağlam gözünün ne kadar heyecanla parıldadığını gördü. Bu adam benim için fazla tehlikeli diye düşündü.

Mulaha, tek istediğim çocuğum.

Evet, şanslısın. O yaşıyor.

Ben kimseyi öldürmek istemiyorum.

Peki, bunun nasıl öldüğünü merak etmiyor musun?

Sanırım kavunun bir tarafına zehir enjekte etmiştin.

Ama hangi kavuna, üçüne de mi? Ya zehrin meyvenin her yanına akmasını ne önleyebilirdi? Hayır, ben Malay geleneğinden yararlandım, anlıyor musun? Bıçağı hazırladım. Sana nasıl yapılacağını gösterebilir miyim?

Bilmeme gerek yok.

Her neyse, sana göstereceğim. Bunun için hem de insanlarımı savunmaya yönelik bunun gibi elli altı hizmet için, Penang Valisi bana o lanet *Panglima*'yı verdi. Evimi *chettiar*'lara kaptırmıştım, uzun

hikâye... Ben tekrar bir *cigku* olmaya döndüm, bir tane daha yoksul Tamil hoca, büyükbabam gibi.

Artık okulun ön bahçe kapısına varmışlardı, karanlık ve havasız cangıl duvarı boyunca sessizlik içinde Mulaha'nın evine doğru yürüdüler. Burada ev sahibi hemen ağır asma kilidi açtı; kilitli odanın içinde sanki derin ve ürkünç bir bilgi bekliyormuş, sanki birlikte bir suç işleyeceklermiş ya da yatacaklarmış gibi tuhaf ve mahrem bir andı.

İçeri gir, dedi.

38

Kuru bitki demetleri tavandan sarkıyor, köşelerde yığılmış duruyordu. Pencerenin altında gri metal bir masa vardı, üstü tamamen kitaplar, kâğıtlar, teraziler, bıçaklar ve yerel çanak çömlek parçalarıyla kaplıydı. Her duvarda, vaktiyle içlerinde yerfıstığı ezmesi ya da bal varken şimdi üzerlerinde eşit boylarda beyaz laboratuvar etiketleri olan cam kavanozlarla dolu raflar vardı. Koku olağanüstü güçlüydü, tahammür etmiş çayın kokusuna benziyordu.

Benim küçük hobim, Christopher.

Chubb sadece birkaç etiketi hatırlıyordu: "Kedi Balığı Ödü", "Vatoz Yumurtası", "Dendang Böceği", "Çekirge Zırhı"

Ama yüzlercesi vardı, Bayan, tahayyül edebiliyor musunuz? Karıncalar ve kurbağalar ve kurutulmuş balık sümüğü. O sıralarda bunun havacıva olduğunu düşünüyordum ama yanılmışım. Kuala Lumpurda literatürü okudum. Bu maddelerin çoğu öldürüyor ya da vahim biçimde hasta ediyordu. En kötüsü tozlardı. Kırkayak tozu, mesela. Çek bir nefes, öldün gitti! İşte bu nedenle Mulaha asla pencereleri açık tutmuyordu. *Chehl* Bu nasıl bir manyaktı? Onun iyi niyetinden ölebilirdin.

Benim McCorkle'ı öldürmeme karar vermişti. Bu konuda istişare yoktu. Ona teşekkür etmeme de gerek yoktu. İnsanlık adına bana bunu usulünce yapmayı öğretecekti. Ona göre, ona rastladığım için şanslıydım ama sabahın beşinde bu hiç de şans gibi gelmiyordu insana. Bir köpek bulmak ve onun icabına nasıl bakacağını göstermek istiyordu bana.

Yorgunum, dedim.

Köpeği unut öyleyse. Sadece Suzuki'yi nasıl öldürdüğünü gösterecekti. Bilmek istemiyordum, ne o zaman ne de başka bir zaman. Kokulu kavunun üzerinde kullandığı bıçağı gösterdi bana. Zehrin yapışması için idrara batırılmıştı. Sonra biraz tozu yağla karıştırıp bıçağın bir tarafını kaplamaya başladı. Bütün marifet buradaydı: Bıçağın bir yüzünde zehir vardı. İyi göz, kötü göz. İyi yüz, kötü yüz. Kötü yanı dört farklı zehirle kapladı. Odadaki koku çok güçlüydü ve boğazımda garip bir tat vardı. Buradan gitmeliyim, diye düşünüyordum sadece.

Ertesi gün öğleden sonra, Mad Dogs ve İngilizler. George Town'a kadar bütün yolu yürüdüm ve orada, *oy-oy-oy*, Nousette'ten uzun, gözü dönmüş bir mektup. Sayfa bir: Ben bir sülüktüm. Bana hiçbir şey vermeyecekti, asla. Sayfa iki: Ben bir yalancıydım. McCorkle işini başına ben açmıştım. Sayfa üç daha da iyiydi: Böyle bir yaratık mevcut değildi. Kendisinin ona Kings Cross'ta rastladığını iddia edersem bana dava açacaktı.

Ne diyebilirdim? Şimdi Bukit Zamrud English School'da mahsur kalmıştım ve okul müdürü nihayet karşıma çıktığında, onun acınası ücretlerini reddedecek durumda değildim. Matematik ve fizik. Ayda iki yüz elli dolar eksi yeme içme. Chubb burada kuru ihtiyar ellerine baktı. Artık The True Parrot yoktu benim için. Ya da belki bir defa. Her gece, ertesi gün öğreteceğim matematiği öğrenmek zorundaydım.

Yaklaşık üç ay, musonların sonuna kadar, Chubb zehir evinde kalmaya devam etti. İki kez McCorkle ve kızı ile ilgili haberlerle heyecanlandı ama hiçbir şey çıkmadı ve o da çabucak umudunu yitirdi. Mulaha için ise durum farklıydı: Eğer sözünü tutamazsa, fazlasıyla küçük düşecekti.

Çekçek sürücülerinden başka bir haber çıkmadıysa da o, lanet E.S. paketi bana hazırlattı. Onu bu şekilde öldürmeliydim. Hayır, hayır, şu şekilde. Ne zaman fikir değiştirse, zehri zavallı bir köpeğin veya tavuğun üzerinde denemesi gerekiyor ve bana hayvanın ölmesini seyrettiriyordu. Bu eziyeti görmekten nefret ediyordum. Birçok kez de kendini zehirledi ve gecenin ortasında müthiş kusma ve tit-

reme sahneleri yaşandı. Bazıları kasıtlı mıydı, hiçbir zaman emin olamadım. Üç defa kriket takımını Kuala Kangsar'a götüremedi –sabahın altısında şiddetli kusma– ve her seferinde onun yerini almak bana düştü, o zaman da okul müdürüne eşlik etmek zorunda kaldım. Ballan'lı David Grainger. Yanına oturmalıyım. Okumaya izin yok, o geri zekâlının konuşmasını dinlemeliyim. "Malay karakteri" hakkında konuşmaya bayılıyordu.

O aptal burnu tamamen çinko kremiyle kaplanmıştı, Bayan, güneş yanığından mustarip lanet bir devekuşu gibi. Malaya hakkında hiçbir şey bilmiyordu ama *amok*'tan dehşetli korkuyordu. Otobüs ansızın durana kadar konuşup durdu. Ne oluyor? Ne oluyor? İlk aklına gelen tabii ki teröristlerdi.

Bir şey yok, dedim. Bir araba arızalanmış.

Ama Grainger şimdi koltukların arasında dikilmiş, parlak beyaz burnunu şoförün omzunun üzerinden uzatıyordu.

Büyük gümüşi bir araba durup yolu kapatmıştı. Etrafında rengârenk giysileriyle bir Malaylar güruhu vardı.

Bir şey yok ha, sevgili dostum? Bir şey yok ha? Bu bir Orang Kaya Kaya!

Mesele şuydu, Chubb'ın bana anlattığına göre, bir Orang Kaya Kaya kraliyet ailesinden değildi ama neredeyse o kadar önemliydi. Unvan, adamın müthiş zengin olduğu anlamına geliyordu. Grainger derhal sürücüye kükredi. Asıl adı Kee Guat Eng idi ama Grainger ona Ah Kee diyordu, sanki bir köpekmiş gibi.

Ah Kee, kapıyı aç.

Sonra aptal herif, yenecek hoş ve ölü bir şey bulmuş leş yiyici hayvan gibi sıçrayarak yola çıktı.

Kalabalık, muhteşem bir gelincik gibi açıldı ve tam ortasında Chubb, yüzündeki aşırı kibirli ifadeyi gizleyemeyen kır saçı ve beyaz bıyığıyla uzun boylu, açık tenli bir adam gördü. Ekose ceketi birçok çarpıcı rengi harmanlıyordu, beyaz ipekliden bol pantolonu ise upuzun kızıl bir kuşakla belinde tutturulmuştu. Tüm bunları gök mavisi keten ayakkabılarla tamamlamıştı.

Bu ışıltılı kişinin karşısında, koyun rengi Grainger neredeyse yere kapanıyordu. Kaya Kaya'nın dönüp bir saray görevlisiyle konuş-

madan önce kendisine birkaç kelimelik bir cevap vermesi, okul müdürünü gitmek veya kalmak konusunda kararsız bıraktı. Grainger, sonunda eğilip Kaya Kaya'nın sırtını selamladı ve otobüse bindi. Chubb içini çekerek kitabını öteye koydu.

Ona otobüse binmesini teklif ettim, dedi okul müdürü; ama bana ne dedi biliyor musun? "Benim kendi mekanistim var." Ha ha. Bu iyi, değil mi? Mekanist. Ama bu adamların çuvallar dolusu parasını düşün. Lanet mekanistiyle seyahat ediyor. Bak, işte şurada.

Otobüs, kalabalığın arasından yavaş yavaş ilerliyordu, arabayı –bir Austin Sheerline– geçtikleri sırada arabanın altından makinistin kocaman, heybetli gövdesi yavaşça belirdi ve beyaz bir surat gözlerini kırpıştırarak onlara baktı.

Vay canına, diye haykırdı Grainger, bu fazlasıyla İngiliz!

Bob McCorkle'dı o. Chubb onu gördüğünde takımın "ilk on biri" de David Grainger da zerrece umurunda değildi artık. Yerinden kalktı ve ileriye doğru yürüdü.

Otobüsü durdurun, diye emretti.

Sen otur, dedi Kee Guat Eng. Zaten çok geç.

Gostan, lütfen. Yani: Geri git.

Ama o sırada Grainger elini omzuna koydu. Gel dostum, paniğe kapılma. Oturmalısın.

Chubb şiddet yanlısı bir adama benzemiyordu, ne var ki otobüs hızlanıyor ve hiç kimse onun için *gostanlamaya* kalkışmıyordu. Bu durumda o da okul müdürünü tam Kee Guat Eng'in hızlandığı sırada göğsünden itti ve Grainger, birinci sınıf fizik yasaları (M=mxv) uyarınca elleri havaya kalkmış, çilli yüzündeki ağzı dehşetle açılmış halde, koridor boyunca yalpa vura vura geriye gitti.

Özür dilerim, diye bağırdı Chubb.

Bir an için okul müdürü dansını ta en arka sıraya kadar sürdürecekmiş gibi oldu ama ansızın kuyruk sokumunun üstüne sertçe düştü.

Otobüsü durdurun, diye haykırdı Chubb.

Onu yakalayın çocuklar, diye bağırdı Grainger. Yakalayın şerefsizi!

Her iki emre de itaat edildi ve otobüs dururken ceylan gözlü on dört prens de bir sabun ve sarımsak dalgası halinde matematik öğ-

retmenlerinin üstüne çullandı, alnını yere çarpıp yüzünü tırmalıyor ve gövdesine kemikli dizleri ve dirsekleriyle vuruyorlardı. Chubb karşılık verecek gücü bulamadı ve okul müdürünün teftişi için tutuklu olarak bekletildi.

Ayağa kalk be adam.

Chubb'ın tek bildiği o otobüsten çıkması gerektiğiydi.

Yerine otur, dedi David Grainger.

Dışarı çıkmalıyım.

Otur, otur yerine.

Yıllar sonra hâlâ gurur duyduğu bir zekâ gösterisiyle, Chubb iki büklüm oldu ve kusmaya başladı.

Kapıyı açın, diye bağırdı okul müdürü.

Chubb bir sıçrayışta kendini dışarı attı ve tozlu Ipoh Road'da koşar adım yürümeye başladı. Böyle yaparken de şiir dolu bir defteri, üç gömleği, iki pantolonu ve Mallarmé'sini Mulaha'nın kulübesinde bırakmış oldu.

Austin Sheerline'ı geçtikten sonra sadece iki üç kilometre gitmişlerdi ama dönüş hep yokuş yukarıydı ve yağmur mevsimi nedeniyle hayli bozulmuş bir yoldu, sonuç olarak Chubb'ın sıçrayışları çok geçmeden aksak bir yürüyüşe dönüştü ve kısa bir süre önce McCorkle'ın uzanıp yattığı yerde bulduğu tek şey, toprağın üzerindeki kocaman siyah bir yağ lekesi oldu. Bu başka bir adamın, eylemlerinden pişmanlık duymasına yol açabilirdi; ama Chubb o kadar çok insanın Austin'e sığamayacağını tahmin etti, önünde uzanan yolda hiç kimse görünmediğine göre yakınlardaki bir yerleşim bölgesinden gelmiş olmalıydılar. Fazla uzakta olmayan büyük bir nehir vardı ve Kaya Kaya'nın sarayının büyük ihtimalle onun kıyısında olduğu yönünde akıl yürüttü. Ayrıca buradan oraya bir yol olmalıydı. Tabii ki McCorkle'ın onlarla birlikte olduğunun garantisi yoktu, böylesine yağ lekeli bir adam bu kadar büyük bir otomobilin içinde pek istenmeyebilirdi.

Yeterince düzgün başlayan ama çok geçmeden, Chubb'ın dediğine göre çamurlu su dolu bir dizi çukura dönüşen bir yol buldu. Eğer filler tarafından kendi rahatları için yapılan ve bakılan bir yol olduğunu bilseydiniz, az çok böyle bir şey beklerdiniz.

Kriket beyazı kıyafetiyle yola çıktı. Altı saat sonra, akşamüstüne doğru, kırmızı çamura bulanmış ve ötesi berisi tahammül edilmez derecede ısırılmış durumda cangıldan çıktı. Buna rağmen, kıyılarında ağaçların yapraklarının altındaki evleri, meyve bahçelerini ve pirinç tarlalarını seçebildiği geniş ve berrak nehri gördüğü zaman büyük bir sevinç duydu. Harikulade bir manzaraydı, pitoresk bir sıradağın son uzantısının üstünde gökyüzündeki kızıllıkla daha da vurgulanan bir güzelliği vardı. Düzlüklerde, uzun ayaklar üzerinde birkaç palmiye damlı ev ve daha ötede de tek başına duran, dik kiremit damları ve baklava desenli zencefilli çörek görünüşüyle parlak sarı bir saray vardı. Sarayın gölgesinde Austin Sheerline duruyordu.

Defterimi kapadım ve o olağanüstü adam bana şaşkınlıkla baktı.

Sonu değil bu, dedi. Daha anlatacak şeyler var.

Bay Chubb, bütün gün ve neredeyse yarım gece konuştunuz. Biraz dinlenmeye ihtiyacınız var.

Elbette, dedi. Öğlen dönerim.

Gitmesini beklemedim, ağrıyan ellerimden mürekkep lekelerini ovup çıkarmak için banyoya girdim.

39

Yıllar sonra, kız Chubb'ın saraya geldiği günü hatırlayabiliyordu. Kaya Kaya önce *ber-hantu*'yu yani akşam semasındaki kızıl ateş sütununu görmüştü ama ikinci kötü alamet yani açık kapıdan doğruca içeri uçan çok büyük bir kuş belirmeden hastalanmamıştı. Bu, kızın en canlı hatıraları arasındaydı, kuş kır saçlı Kaya Kaya'nın tik ağacından mamul büyük yatağına yığılmasına neden olmuş, bütün ailesi korku içinde tavuklar gibi sağa sola dağılmıştı.

Bu olaylardan önce, adam her zamanki gibi gayet medeniydi. Kızın bapa'sı ile arabada oturmuş ve bapa'sı ona arızalı parçayı gösterip nasıl onarılacağını izah etmişti. Sonra eve davet edilmişlerdi ama o gün kız tatlı kırmızı içeceğinden henüz bir yudum almıştı ki güçlü bir hava cereyanıyla ağır karanlık kanatlı, kocaman kafalı ve çift boynuzlu bir yaratık içeri dalmış, korkunç bir inlemeyle odada uçarak dolanmıştı. Ardından, palmiyelerin tüylü yaprakları arasından

kayarak gün batımında uzaklaşmıştı. Sonra da herkes kaçıp gitmiş, Kaya Kaya'yı hâlâ ayağında olan mavi ayakkabılarıyla yatağında yapayalnız bırakmışlardı.

İnsanlar tedirgin bir halde sürüklenerek büyük eve döndüklerinde bapa'sı sorular sormuştu ama onlar hiçbir şey anlayamayacak kadar kederliydiler. Çok geçmeden içeri yaşlı bir kadın girdi ve onun *pawang* olduğu anlaşıldı. Kısa kollu bir ceket, pantolon ve sarongla bir erkek gibi giyinmiş olan kadın, yerlere yatağı çepeçevre saracak şekilde içleri sıvı dolu kâseler ve mumlar yerleştirdi. Biraz sonra deri davullarla beş genç kadın geldi ve bapa'sı küçük kızı kendisiyle oturması için açık kapının yanına götürdü. Kadınlar en uzak köşeye gidip davulları usulca çalmaya başladılar, onları iç tarafları bir deniz kabuğu gibi solgun ve güzel olan uzun parmaklarıyla okşuyorlardı. Sonra *pawang* yüzünü sarı ipek bir bezle örtüp tuhaf bir şarkı söyledi.

Ne oluyor, bapa?

Sanırım ondan şeytanı çıkaracak.

Küçük kız kötü ruhun çıkışını görmeyi çok istiyordu. Onun bir kertenkele olup olmayacağını merak ediyordu; çünkü bir defa başka bir yerde bu tür bir şeytanı görmesine ramak kalmıştı. Büyüler yapan ve bebekleri öldüren bir cadı vardı, ellerini ve ayaklarını bağlayıp onu nehre götürmüşler ve uzun, çatallı bir sopayla çamurlu suyun altında tutmuşlardı. Öldüğü zaman burnundan bir kertenkele çıkmış ve kadınlar onu yakalayıp öldürmüşler, sonra da bir şişeye koyup bir daha hiç kimseye zarar vermemesi için şişeyi muzların yanındaki toprağa gömmüşlerdi. Bunların hiçbirini görmeye izni olmamıştı. Bu defa ringin tam yanında bir yeri vardı.

Sonra odayı terk etmeleri istendi –kız kırmızı içkisini bile yanına alamadı– ve bapa'sı onu dışarı çıkarıp muzların arasına götürdü, orada, kocaman güneş nehre batıp suları *pawang*'ın yüzündeki ipeğin turuncumsu altın rengine boyayana kadar çıplak kırmızı toprağın üstünde çömelip oturdular.

Kuala Lumpur'da, artık küçük bir kız değilken, bana geride bıraktığı içki konusunda bapa'sına nasıl yakındığını anlattığında, insan onun kendi istediği gibi davranmaya alışkın olduğunu tahmin edebiliyordu. Her halükârda, bapa'sı yağ kokan kocaman eliyle birdenbi-

re onun ağzını kapattığında fazlasıyla şaşırmıştı.

İşte, diye fısıldamıştı kızın kulağına, nane ve portakal kokan nefesiyle. Bak işte *hantu*. Onu çekip dışarı çıkardılar.

Evet, oradaydı, *pawang*'ın ısrarlı şarkısıyla tepeden aşağı çekiliyordu. Kocaman ve hantaldı *hantu*, tökezledi ve evin arkasındaki dik yamaçtan aşağıya yuvarlandı.

Lanet olsun, diye öfkeyle bağırıyordu. Bir hayalet gibi bembeyazdı ama kendini çamur ve çerçöple maskelemişti. Kız izlediği için şimdi üzülüyordu çünkü *hantu*'nun elinden gelirse onu incitebileceğini biliyordu. Bapa'sı onu kollarıyla sardı ve *hantu*'nun görmemesi için yüzünü omzuna bastırdı. Kız olabildiğince güvendeydi ama bir *hantu*'nun ne yapabileceğini kim bilebilirdi?

Hantu, o koca çatlak sesiyle bağırarak evin etrafında dolaşıyordu, sonra Kaya Kaya'nın oğullarından üçü merdivenlerden aşağı koştu. İkisi bıçaklarını çekmişti, birinin koskoca bir tabancası vardı, hep birlikte *hantu*'nun üstüne atlayıp kısa sürede onu iple kıskıvrak bağladılar. Haykırıyor, inliyor, kendisini serbest bırakmaları için yalvarıyordu; ama Kaya Kaya'nın oğulları onu arabaya sürükleyip tekerleğe bağladılar, artık hiç kurtulma umudu yoktu.

Sonra *hantu* kızı gördü ve korkunç bir çığlık atarak onun yanına gelmesi için yalvardı; ama Kaya Kaya'nın oğulları *hantu* susana kadar onu tekmelediler.

Hava kararınca, kızla bapa'sı herkesle birlikte aşağıya nehre gitti, çok geçmeden Kaya Kaya da geldi ve bambudan duvarları olan bir yüzer evde şölen başladı, herkes mutluydu. Kız, *hantu*'ya ne olacağını merak ediyor ve onun gece gelip kendisini kaçırmasından korkuyordu, bu yüzden bapa'sı eline yanan bir çubuk aldı ve *hantu*'nun bol miktarda bambu lifiyle sımsıkı bağlanmış olduğunu birlikte gördüler.

Bapa'sı onunla doğrudan konuştu. Senin ne mene bir şey olduğunu biliyorlar, dedi.

Sen bir çocuk hırsızısın, dedi *hantu*, ben de seni yakalayacağım. O zaman, yaptıkların için hapse gireceksin.

Bu, kızı müthiş korkuttu ve bütün gece bapa'sının yanında uyuması gerekti; ama sabah olunca bapa'sı ona neden korkulacak bir şey

olmadığını gösterdi. *Hantu* aşağıya, nehrin üzerindeki bir sala götürülmüştü salın ortasında tek başına oturuyordu. Teknelerdeki adamlar salı akıntının içine doğru yönlendirdiler ve nehir salı alıp götürünce kocaman bir çığlık attılar. Sal *hantu*'yu, kesinlikle mahvolacağı ve bir daha asla Kaya Kaya'nın ya da küçük kızların düşlerini rahatsız etmeyeceği bir yer olan denize doğru taşıdı. Sonra bapa'sı kızı alıp havaya kaldırdı ve kız onun güçlü yüzüne bakıp sadece bir çocuğun hissedebileceği o güzelim huzuru, kusursuz bir sevgiyle sevildiğini, geçit vermez bir güçle korunduğunu hissetti ve artık *hantu*'ya ne olduğu umurunda değildi, sadece nehrin onu, çirkin burnundan kaçan kertenkelelerin kaçınılmaz ölümleriyle karşılaşacakları bir yere sürükleyeceğini biliyordu.

40

Perşembe günü Chubb, sözleştiğimizden çok daha erken geldi, bu yüzden onu öğle yemeğine kadar beklettim. Sadece üç günü kalan taraf ben olduğuma göre, kendime bile tam anlamıyla açıklayamadığım sapkınca bir davranıştı bu. Muhtemelen onun tarihçesi ile giderek daha fazla ilgileniyor olmamı kabul edemiyor, kendimi böylesine ayrıntılı notlar alırken ve onu bu kadar sık ve inceden inceye sorgularken bulmaktan utanç duyuyordum. Onun işbirlikçisi haline gelmiştim ve bu rol de beni en hafif deyişle rahatsız ediyordu.

Oysa bu onun canına can katıyordu, lobide buluştuğumuzda bana Japon işgali altındaki Malaya'nın yağ lekeli kocaman bir haritasını gösterdi. Haritayı otelin Çin lokantasının masasının üzerine yayarken, *The Modern Review*'un, Chubb'ın hikâyesini McCorkle'ın şiiriyle yan yana sergileyecek okkalı baskısını hayal etmeye başladım. O hazineyi öğleden sonra beşe kadar ele geçireceğimden o denli emindim ki çaydan daha sert bir şey içmemiş olsam da Antrim'e bir telgraf çektim: Doğu'dan yağmalanan büyük hazineler. Telgrafı Elgin* diye imzaladım.

Slater'ı hiç görmüyordum ve bana banka soymakla ya da küçük

* James Bruce Elgin (1811-1863), Jamaika, Çin, Japonya, Hindistan ve Kanada'da görev yapan İngiliz sömürge yöneticisidir. (y.h.n.)

oğlanların ırzına geçmekle meşgul olduğunu söyleseydiniz, sanırım umurumda olmazdı. Bitiş çizgisine koşuyordum.

Akşamın erken bir saatinde Chubb beni o yoğun havada kendisiyle birlikte Jalan Campbell'a yürümeye davet etti. Defterimi bir an bile kapatmadım ve yürüyüş sırasında ona ağzından dökülen çeşitli isimler ve cümlecikler hakkında sorular sordum. Bir zamanlar bana çok yabancı gelen Malezya, giderek daha aşina bir yere dönüşüyordu.

Çok geçmeden bisiklet dükkânına vardık, orada karman çorman olmuş muhtevasıyla o vitrinin gerisinde, kucağında büyük bir kutu çikolatayla Bayan Lim oturuyordu. Yanında daha önce hiç görmediğim bir Çinli çocuk vardı. Chubb onlarla zahmetli Malayca'sıyla konuştu, o konuşurken de Bayan Lim bir çikolatanın kâğıdını açtı. Görünüşe bakılırsa Chubb onun ne yediğini ancak o zaman fark etti ve bu savurganlık manzarası her nasılsa onu hiddetlendirdi.

Hışımla vitrinin öbür yanına dolanırken, Bayan Lim'in şaşkınlığı aşikârdı ve Chubb kutuyu çekip aldığında, ters çevirdiğinde ve şiddetle sallayarak içindekileri kadının kucağına ve beton zemine boşalttığında, bu şaşkınlık elbette azalmadı.

Chubb tek bir söz söyledi. Kadın dudağını kafa tutarcasına büktü. Oğlan, çikolataları toplamaya başladı.

Chubb tekrar ve çok daha sert konuştu, kadın oğlanı durdurdu. Chubb'a bu yeni otoriteyi veren belki de takım elbisesiydi ya da belki hep böyle olmuştu.

Chubb bu kez havlar gibi bir soru sordu ve kadın dükkânın arka tarafına bir göz attı.

Gelin, diye bana emretti Chubb ve eski bisikletler karmaşası arasından zahmetle ilerleyerek, bir musluk ve lavaboyla, altında ***Duineser Elegien***'in [Duino Ağıtları]* İngilizce baskısını fark ettiğim, oldukça korkunç görünümlü demir bir karyolanın bulunduğu açık bir alana geldik.

Burası değil, dedi ve köşeyi dönüp yankılanan ahşap bir merdivenden yukarı çıktık. Orada, üst katta, alt kattayken asla tahmin edemeyeceğiniz bir odaya girdik. Temiz, derli toplu, yüksek tavan-

* Rilke, Rainer Maria; *Duino Ağıtları*, Çev.: Can Alkor, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İst., 2006. (y.h.n.)

lıydı ve yağlanmış döşeme tahtaları en az otuz santim genişliğindeydi. Duvarlar kitaplarla kaplıydı, şiir, roman ya da biyografi değil, sırtları Arap harfleriyle yazılı, telefon rehberi boyutlarında ciltlerdi bunlar.

Pencerenin yanında, sanatkârca örülmüş hezaren bir koltukta, Somerset Maugham pozunda John Slater oturuyordu. Ayaklarının dibinde de pazartesi gecesi birlikte pencerede gördüğümüz kız vardı. Yirmi yaşında olduğunu biliyordum ama Slater'ın yanında, şok etkisi yaratacak kadar genç, neredeyse bir çocuk gibi duruyordu.

Merhaba, ahbap. Slater ve refakatçisi bir kitaba bakmaktaydılar ama Slater çabucak ayağa kalkıp, sanki masum meşguliyetinin deliliymiş gibi, kitabı bana getirdi.

Merhaba, Sarah. Sayfalarda kurutulmuş çiçekler ve yapraklar vardı, tümü için yoğun açıklama notları yazılmıştı. Ama her ne kadar onların çok özel güzelliğini inceleme fırsatını değerlendirmeyişime sonradan pişman olacaksam da o anda tek düşünebildiğim, Slater'ın bizi tam anlamıyla aldatmış olduğuydu. Yakasının üzerinde kırış kırış katlanan derisi ve büsbütün sararmış ihtiyar haliyle bir çocuğa kur yaptığını görmek beni yalnızca kızdırmamış, aynı zamanda hayli de kederlendirmişti.

Bunu babasının yaptığını söylüyor, dedi Slater. Bense kitabı değil, onun gevşek, şehvetli ağzını ve kurnaz gözlerini görüyordum. Yeni doğmuş dostluğumuzu, beni üç gün içinde önce kurtarıp sonra aldatarak kirlettiği için çok ama çok üzgündüm.

Tıpkı bunun gibi elli tane daha var, dedi.

Seni alçak, dedim. Seni tokatlamam gerekir.

Beni bir kokteylde güzel bir kadına yapacağı gibi kolumdan tuttu ve usulca bir yana çekti. Gerçekten üzgünüm, Micks, diye fısıldadı; ama bir dakika sonra anlayacaksın.

Son derece açık zaten.

Kes sesini. Bunun ne olduğu hakkında zerrece fikrin yok. Micks, bu oda tümüyle Bob McCorkle adına yapılmış lanet bir tapınak. Gözlerini devirdi; ama bu daha çok alaycılık refleksinden gelen bir alışkanlıktı ve eminim ki bu kavramı küçümsemeyi amaçlamıyordu; çünkü sesinin tonunda hayli heyecanlı bir şey vardı. Bak, diye fısıldadı.

Kendimi, soluk pembe bir tütsü çubuğundan kokulu, ince bir dumanın yükseldiği tuhaf küçük bir mihrabın karşısında buldum. Yanında üç ufak seramik nesne –put denebilirdi sanırım– ve zevksizce gösterişli bir çerçeve içinde, uzun siyah saçları geniş alnından geriye atılmış haşin ve yakışıklı bir beyaz adamın gazeteden kesilmiş fotoğrafı vardı.

Bu o mu?

Çerçeveyi aldım ve ilk kez, Bob McCorkle'ın elli beş ekran nokta yoğunluğundaki tülün altından bana dikilmiş gözlerine baktım. Aranızda fısıldaşmasanız daha iyi olur, dedi McCorkle'ın yaratıcısı.

Sarah'a açıklıyordum, dedi Slater, onun Tina'nın babası olduğunu.

Değil, dedi Chubb.

"Bapa", dedi Slater, ikimizin de bildiği gibi "baba" demek.

Chubb kıza baktı, şimdi büyük hezaren koltukta oturan kız da ona zoraki gülümsedi. Böyle kasıldığı zaman bile yüz hatları olağanüstü güzeldi, berrak kahverengi gözleri ve duru zeytuni bir teni vardı. Hangi ırktan olduğunu söyleyebilmek gerçekten imkânsızdı.

Chubb, çerçeveli fotoğrafı benden çekip alınca kız gerildi.

Bu senin baban değil, dedi Chubb, senin de gayet iyi bildiğin gibi.

Babası sen misin, dostum?

Chubb duraksadı, sağ elini ceketinin cebine soktu. Eğer olsaydım, dedi, senin ona bir Beardsley resmindeki sefih ihtiyar bir kurbağa gibi kur yapmanı istemezdim.

Hey, kendine gel.

Asıl *sen* kendine gel. Havayollarındaydın ha! Ama kendisi istese bile ona sahip olamazsın. Hepimize sahipsin, öyle mi? Takım elbise, çikolatalar, Allah bilir daha neler için ön ödeme yaptın. *Ada gula, ada semut.* Şeker nerede, karıncalar orada. Asya'ya seks satın almaya gelmiş bir beyaz yaşlı adam daha.

Sarah, diye benden medet umdu Slater.

Ama baştan çıkarma gerçekten de onun hayatı ve sanatı olduğu için, onu savunma babında dürüstçe ne söyleyebileceğimi bilemiyordum.

Chubb tekrar kıza döndü. Ona güveniyorsun, öyle mi?

Kız ona acımasızca baktı.

Chubb ellerini havaya açtı. Yoruldum, dedi, *bodo* lanet hayatımdan bıktım usandım.

Kızın yüzünde yine yapmacık bir gülümseme belirdi. Hınzır bir kızdı, bu açıktı; ama Chubb'ın neyi ima etmek istediğini anlayıp anlamadığını kim bilebilirdi?

Nasıl çalıştığımın farkındasın, evet mi, hayır mı? Beni şu aptal, lanet bisikletle görüyorsun. Oysa ben eğitimli bir adamım değil mi? Onur derecesi. Birinci sınıf. Öyleyse neden buradayım? Kimin için? Ne için? Benim Chua Chen Bok mu olduğumu sanıyorsun? Bisikletlerimle sana lanet bir malikâne alabileceğimi mi?

Bak, dinle ahbap.

Chubb hızla döndü. Onu savunuyor musun, Slater?

Evet, kesinlikle.

Öyleyse onu satın al, dedi haşince. Uygun bir fiyata.

Her ne oluyorsa, izlemek korkunçtu: Gözlerimin önünde parçalanıp un ufak olan bir adam.

Hepsini al, diye haykırdı tiz bir sesle. Tek fiyat. Çok ucuz. Hayatımın çöpleri: kadınlar, bisikletler, vulkanizör, her şey.

Çılgın gibi etrafına baktı, sanki kıracak incitecek birini ya da bir şeyi arıyordu. Henüz yaşlı değildi –ellisinde olduğunu tahmin ediyordum– ve şimdi hızla dönüp arkasındaki raftan tek bir cilt çekip aldı.

Ne olduğunu biliyordum onun. Ağaç kabuğu gibi kırışık, gri kapağını gördüğümde bedenimden bir heyecan ürpertisi geçti. Sonra kızdan bir öfke uluması duydum, Chubb'ın yüzünde bir zafer ifadesi gördüm.

Derken bu kaosa yeni bir öğe dâhil oldu. Yara izli kadın, merdivenlerin tepesinde belirdi, elinde paslı bir bıçakla öylece sinmiş duruyordu.

Tanrım, dedim.

Chubb ona karşı koymak üzere dönünce, kız kitabı almak için koştu; ama terliklerinin kâğıt gibi kayması ona oyun oynadı ve Chubb onu kabaca yana savurdu. Gümüş bir Malay bıçağı, büyük bir şakırtıyla yere düştü.

Bak hele, dedi Slater.

Kız silahına doğru seğirtti ama Chubb onu bir tekmeyle kızın elinden düşürdü. Kız bir çığlık attı ve bıçak bir buz hokeyi topu gibi yerde kayarak gürültüyle merdivenlerden düştü. Tam o anda, o büzülüp sinmiş ufak tefek savaşçı, paslı bıçağı öne doğru savurarak odanın ortasına doğru ilerledi.

Ben tam anlamıyla bir ödlektim ama John Slater, takdire şayan bir sükûnetle kadının yolunu kesti.

Onu bana ver dadı, tamam mı? Haydi ama.

Bıçak bir pervane gibi ıslık çalarak dönüyordu, yine de Slater elini kadına uzattı.

Kadın durakladı, gözlerinde tehlikeli bir pırıltı vardı. Yemin ederim ki onun hepimizi öldürüvermeye değip değmeyeceğini hesapladığını gördüm.

Haydi ama dadı, diye yumuşak bir sesle konuştu Slater.

Kadın, silahını indirdi ama ne onu bıraktı ne de tetik durmaktan vazgeçti. Slater gözünü ondan hiç ayırmadan, kitabı bir dua kitabı gibi göğsüne bastırmış olan Chubb'a hitaben konuştu.

Kitabı ona geri ver, Christopher.

Bu senin meselen değil, Slater.

Onu yerine koy. Söylediğimi yap.

Tek kelimesini bile anlamıyorlar, dedi Chubb, ne biri ne öbürü. Yuvarlak çenesini inatçı bir oğlan gibi öne itti. Onları kendi yazdıklarınla dene. Şans diliyorum sana.

Onu yerine koy, Chris.

Chubb o zaman benim tarafıma keskin bir bakış fırlattı. "Bak ne kalın! Ne çok şiir!" der gibiydi. Beni kutluyor mu iğneleyip kışkırtıyor mu bilemiyordum. Bunu burada çürümeye terk etmemi mi istiyorsun, dedi bana.

Konuşmaya cesaret edemedim.

Çinli kadından korktuğu anlaşılıyordu ama aynı zamanda kadının kararında bir zaaf belirtisi olduğu da açıktı, Chubb hızla yanından geçtiği zaman bıçağı sallamadı ona.

Eğer öldürücü Malay bıçağı ve pala o tek cildin değerini belirtmediyse, Chubb'ın gözlerindeki muzaffer bakış, kuşkuya yer bırak-

mıyordu. O paldır küldür merdivenlerden inerken, düşünüyordum: Canına yandığım, nasıl da bir dergi olacak! Çünkü biliyordum ki o, Bob McCorkle diye bilinen yaratığın tüm hayatının eseriyle kaçıyordu ama adı Rumpelstiltskin olarak da açıklansa, umurunda olmazdı herhalde.

O lanet şeyi yakacak!

Kızın konuştuğunu ilk kez duyuyordum ve tam bir sürprizdi bu, o güzelim yüzünden gelen hayli kaba Avustralyalı aksanıydı.

Seni alçak, diye bağırdı kız, seni öldürteceğiz. Ve sonra o da merdivenlere koştu; ama memnuniyetle söylemeliyim ki Slater onun önünü kesti.

Haydi, haydi, tatlım, dedi onun narin omzunu okşarken. Bay Chubb bir edebiyatçı. Tek bir dizeyi bile yakmayacak, söz veriyorum sana. Dostum Sarah bunu garantileyecektir.

Benim bapa'mı öldürdü zaten.

Slater tekrar bana döndü. Gözlerinde garip, heyecanlı bir ışık vardı. Anlıyorsun, değil mi?

Biliyorum. Bob McCorkle.

Bu adı duyunca kız ilk kez doğrudan bana baktı. Bay Bob'u tanıyor muydunuz, Bayan?

Slater onun arkasından anlayamadığım dramatik işaretler yapıyordu.

Bazı şiirlerini okudum, dedim kıza. Daha fazlasını okumak isterim. Onların bir kitap halinde basıldığını görmek isterim.

Evet, dedi kız, kararlı bir tavırla, biz de bunu istiyoruz. O bir dâhiydi.

İyi, diye düşündüm. İşler bıçak ve palaların öngörebildiğinden çok daha iyi gidiyordu.

Lütfen Bayan Wode-Douglass'a günlükleri göster, dedi Slater aceleyle. Onları mutlaka görmelisin Sarah, gerçekten olağanüstüler. Benim yaptığım buydu. Hiç senin düşündüğün gibi değil.

O bir dâhiydi, dedi Tina, bana meydan okurcasına.

Evet ama Bay Chubb'ı bulmalıyım.

Dışarısı karanlık, dedi kız. Her yerde olabilir Onu şimdi nasıl bulabilirsiniz?

Sadece bir tek yerde olabilir, dedim, ben de gidip onu orada göreceğim.

Perşembe günü, saat sekizdi. Birdenbire dünya kadar vaktim varmış gibi geldi bana.

41

Çalınan kitap, sayfa aralarına küçük mavi belirteçler yerleştirilmiş, şiir dolu, etli butlu, tombul bir ciltti. Onu tam da okurun tahmin etmiş olacağı yerde, kışkırtıcı bir biçimde dururken buldum: Merlin'in lobisindeki bir sehpanın üzerinde. Ancak Chubb hazinesini gözler önüne sermek için üzerindeki peçeteyi kaldırırken bile ona henüz sahip olamayacağımı biliyordum; Chubb'ın lanet hikâyesinin geri kalan her ayrıntısını kayda geçirene kadar, olamayacaktı bu.

O adam şiirlerle aynı şey değil, dedi elini kitabın buruşuk, neredeyse yanardöner cildinde gezdirerek. Onun ne tür bir varlık olduğunu kim bilebilir, Bayan? Ben bilemem. O bir şakaydı ve şaka, kendisini yapanı sevemez. Bu yüzden beni hükmü altına aldığı zaman hiç merhamet etmedi. Kaya Kaya'yı benim bir *hantu* olduğuma inandırdı!

İtaatkâr bir tavırla kalemimin kapağını açtım.

Kaya Kaya iyi bir adamdı, dedi; ama McCorkle onun kulağını zehirle doldurmuştu. Bağlayın onu, hapsedin onu. Onlar da beni, saz damlı evlerden birinin aşağısına, tavukları sepetler içinde tuttukları bir yere koydular. Karanlıkta pitonların ulaşamaması için sepetler, zeminin altında yukarıya kaldırılmıştı. Benim için böyle bir ayrıcalık yoktu. Beni bir temel direğine bağladılar. Sivrisinekler. Kum sinekleri. En kötüsü bu değildi. Savaştan beri geceleri cangıl korkusu yaşıyordum.

Bir gün Penang'da tebeşir görevlisi idim. Ertesi gün ise kendi idrarımın utancı içinde uyandım. Her yanım berelenmiş, kırılmıştı, kırmızı toprağa bulanmış, ısırıklardan şişmiştim. Köylüler yanıma geldi; ama onların gözetmeni de *mekanist* tulumu içindeki o alçaktı. Tekrar saçlarını tıraş ettiğini söyledim mi? Öylesine sert ve parlaktı

ki, Bayan, kemik gibiydi ve eğer o benim hayalimin bir ürünü idiyse, ömür boyu kafamdan geçen tüm düşüncelerden daha kötüydü.

Beni büyük bir *Ianchut*'a, bir madenci yıkama teknesine koyup hintkamışıyla bağladılar. *Alamak!* Beni bir cadı gibi nehirde boğmaya niyetlendiklerini sandım! Ona bir yoldaş şair, bir Avustralyalı, bir Hıristiyan olarak yalvardım. Kulak asmadı.

Sevgili çocuğum da onun yanındaydı. Ve o gerçekten benim çocuğumdu, Bayan, bunun ispatını o gri, puslu ışıkta gördüm, güzelliğinde değil –o tamamen Nousette'tendi– ama üst dudağının üzerindeki, tam şurada ve şuradaki iki minik çilde gördüm. Bakın bende de aynısı var. Annemde de var.

Bunu ona anlatmaya çalıştım, benim kanımdan olduğunu. Ama dudağımı işaret ettiğim zaman korktu ve yüzünü McCorkle'a yapıştırıp kollarıyla onun kocaman, kıllı, siper kazığı gibi bacağına sarıldı. Ona kızı serbest bırakması için yalvardım. Bu rica onu eğlendirdi.

Malaylar hezaren işinde dâhidirler ve bu delikanlılar da beni *Ianchut*'a bağlama işini kusursuz yaptılar. O kadar sıkıca bağlıydım ki şimdi beni baş aşağı çevirebiliyorlardı. Hezaren halkalarından iki kalın bambu sopası geçirip beni çığlık atan, pislik saçan bir domuz gibi nehre taşıdılar. Orada benim için ne planladıklarını gördüm, bu çubuklar karmaşası için "sal" demek fazla incelik olurdu. Yüzen enkaz! Muhtemelen hâlâ musonlarda mahsur kalmış su yılanları, sıçanlar ve aç ateş karıncaları ile doluydu. Bu pislik yığınını bir hintkamışı ile tekneye bağlamışlardı, beni de öfkeyle sallayarak sığ yerlerden taşıdılar ve onun üstüne bağladılar; bunu yapar yapmaz da açıklara ittiler, ne bir uyarı, ne bir veda, ne bir beddua, ne yargılama, ne de hüküm. Genç adamlardan ikisi, teknem akıntıda fırıl fırıl dönerek sürüklenmeye başlayana kadar sığ suyun içinde yanımda yürüdü.

Başımı o alçağa döndürdüm.

Tanrı yardımcım olsun ahbap, diye seslendim.

Alçak yaratığın zalim ve yakışıklı yüzünde kıl oynamadı.

Ayaklarımın ucunda, dalların arasından sıvışan küçük bir *cheechuk* görmüştüm. Akıntı beni ve o kertenkeleyi bir sarsıntıyla alırken, delikanlılar kızımın bana çoktan sırtını çevirdiği o güzel küçük köye doğru yüzdü. Bir yaprak gibi dönüp duruyordum. Suyun üze-

rine yayılan sis, cangılın kenarlarını örtüyordu. Ölüme doğru gidiyor olmam dışında güzel bir manzaraydı. Bu bir *telur di hujung tanduk* yani bir boynuzun ucunda sallanan yumurta durumuydu. Okyanusun ne kadar uzakta olduğu hakkında hiçbir ipucu yoktu elimde ama önemli de değildi. Salım parçalanıyordu. Büyük bir dal kopup sürüklendi. Daha başlangıçtan birkaç dakika sonraydı. Makamım yana yattı. Ben cesur bir adam değilim, Bayan; ama şimdi umursadığım kendim değil, sevgili küçük kızımdı. İşkence edeceği ben hayatta olmayınca, kızım onun için hangi amaca hizmet edecekti?

Onu nasıl da seviyordum, amansızca ya da dönüş umudu olmadan. Anden'in dizesi neydi? "Eğer eşit sevgi olmayacaksa/bırak ben olayım daha çok seven" mi?

Christopher Chubb öksürdü, belki de mahcubiyetten.

Ona, kızdan, belki bazen, biraz nefret etmedin mi, diye sordum.

Cevap vereceğine, bana sisin nasıl dağıldığını, güneşin ona nasıl işkence ettiğini anlatmayı seçti. Öleceğinden hiç kuşkusu yoktu.

Teknemi sallamaya çalıştım, dedi, yapabilseydim eğer, kendimi memnuniyetle devirip nehre düşer ve boğulurdum. Serin sarı suyun düşüncesi hoş geliyordu. Sonra tek bir arı bana eziyet etmeye geldi. Bu sizin İngiltere'de gördüğünüz siyahlı sarılı arılardan değildi. Açık mavi çizgileri vardı. Zalim ve güzel, değil mi? Bir iki defa çevremde döndükten sonra yüzüme yerleşip terimi içmeye başladı. Arı küçücüktü ve vücudum çok çalışarak onun ihtiyacı olabilecek kadar ter üretiyordu. Beni neden bıraksın ki? Ellerim bağlıydı. Kirpiklerimi kırpıştırmaktan ve burnumdan hava püskürtmekten başka bir şey yapmıyordum, hiçbiri onu fazla rahatsız etmiyordu. Etseydi kuşkusuz beni sokardı.

Sizi bu kendime acıma faslıyla sıkmayacağım, Bayan. Bir ara, öğleden biraz sonra bayıldım.

Kör edici bir baş ağrısıyla uyandığımda nehrin inanılmaz bir hızla uçtuğunu gördüm. Günbatımı yaklaşıyordu ve güneşin sıcaklığı gitmişti, fark etmiyordu aslında, kendi bedenimde hâlâ o kadar çok hararet vardı ki. Kıyılar demirağaçları, mangrovlar, nipa palmiyeleri ve tümünün üzerinde yükselen –adını bilmediğim– bir başka türden palmiyelerle doluydu. Tiz çığlıklar atan kuşlarla ortalık gürültülü bir

pazaryeri gibiydi ve bunun gerisinde gümbürtüsünü duyduğum denizde, sonumun geleceğini düşünüyordum.

Martılar bana bakmaya geldiler ve gözlerimi gagalayacaklarından korktum ama gitmeme izin verdiler. Sal şimdi alçalmıştı ve ayakkabılarım su alıyordu. Geriye doğru seyahat ediyor ve daha ne kadar gideceğimi göremiyordum ama ansızın tahta parmaklık gibi görünen bir şeye şiddetle çarparak durdum.

42

Malay'ın bağımsızlığından önceki yıldı, dedi Chubb, modern çağ. Aristokratlar arasında hâlâ devam eden atışmalara kim inanabilirdi? Nasıl da savaşmışlardı! Ne kadar çoktular! Ama beni kurtaran tam da bu durumdu. Bu Raca Kecil Bongsu, nehrin bir kıyısından diğerine kalın bambu kazıklar çakmıştı ve bu yolu kendi işleri için kullanan komünistlerden, kaçakçılardan ve diğerlerinden vergi alıyordu. Yüzer kütüklerden yapılma geçitler, racanın adamlarınca korunuyordu. Raca Kecil Bongsu'nun böyle bir yerde ne yaptığını anlamıyordum, Sultan'ın gözünden mi düşmüştü ya da yalnızca manzarayı mı beğenmişti? Bunu bilmeme imkân yok. Ama raca iki nehrin arasındaki çamur düzlüklerin üzerinde bir kale inşa etmişti ve genç askerleri burada iki metre kalınlığında, iki buçuk metre yüksekliğinde duvarları olan bir barakada yaşıyordu. Gümüş kuşaklarında Malay bıçakları taşırlardı. Vergi alacak kimse mi yok? Ne gam! Birbirleriyle savaşırlardı. Duvarlar boyunca yüksek ranzalarda uyurlardı; çünkü sular yükseldiğinde zemin suyun yarım metre altında kalırdı.

Bir gözcü kulesi inşa etmişlerdi ama merdiven yanmış olduğundan artık kullanılmıyordu. Onlar beni fark etmeden önce ne kadar bir süre kazıklara çarpıp durdum, bilmiyorum. Günbatımında kalabalık bir güruh, suları sıçratarak bağıra çağıra nehirden bana doğru geldi. Güneş yanığıma ya da baş ağrıma kulak asmadılar. Beni sağdan soldan çekiştirdiler ve teknemden çıkamadığımı görünce bıçaklarını çıkarıp bağları keserek beni serbest bıraktılar. Pek de bir lütuf değildi bu, Bayan, çünkü niyetleri benden körü körüne vergi almaktı.

Bir yığın tahta parçasının üstünde yüzen beyaz bir adamdım ben. Oraya nasıl geldiğimle ilgilenmiyorlar mıydı? Çamur düzlüklerden köye getirilinceye kadar kimse bir soru sormadı ve orada, ben kustuktan sonra, Raca Kecil Bongsu'nun huzuruna çıkarıldım, o da beni *selang*'ından epey küçümseyerek inceledi. *Selang* nedir bilir misiniz? Kaya Kaya'nın sarayına hiç benzemeyen hayli mütevazı evinin iki bölümünü birbirine bağlayan bir tür köprü. Raca genç bir adamdı, çok zarifti. Uzun kirpikleri, berrak gözleri, adamları üzerindeki otoritesini görmeseydim onu kadınsı gösterebilecek bir Malayca konuşması vardı. Benimle soğukça, çok havalı bir İngilizce konuşuyordu. Sonradan, Cambridge'den mezun olduğunu öğrendim.

Nerelisiniz?

Avustralyalıyım.

Nehrimde nereden yola çıktınız?

Penang'dan kaçıp adını bilmediğim bir köyde yakalanmış bir öğretmendim. Geldiğim yeri tanıtabileceğini düşünebildiğim tek şey o Austin Sheerline idi.

Genç racanın kaşları kalktı, başını eğdi ve sonra tiz kahkahalarla gülmeye başladı. Bir Austin Sheerline mı?

Eminim.

Peki, bu Austin Sheerline'ın sahibine ne yaptınız?

Bu adam sıvı cıva gibiydi, Bayan, kâh bir okul çocuğu gibi kahkahalara boğuluyor kâh gırtlağımı kesmeye hazırlanıyormuş gibi gözlerini kısıyordu. Ben de bu yüzden onu *Tuan*'ladım, inanın bana.

Tuan, dedim, Austin Sheerline'ın sahibine hiçbir şey yapmadım. Küçük kızımı kaçırmışlardı, *Tuan*, ben de onu kurtarmaya gelmiştim.

Kızınızı mı kaçırdı? Olamaz! Kendine bir şaplak atıp yine güldü, bu defa daha tiz bir sesle. Ah, aptalın teki o, katıksız bir aptal. Bir korsandan farksız ve onlar kadar uzun yaşamayacak. Özür dilerim, sizin dayanılmaz kaybınıza gülmüyorum, o gülünç, lanet Orang Kaya Kaya'ya gülüyorum. Haydi, gelin, aşağıda ayaktakımının arasında duramazsınız.

Sonra adamlarıyla konuşmaya başladı ve bir kez daha, açıkça otoriter ama son derece nazik, farklı bir kişiliği hissetim.

Sizi evime getirecekler.

Yakışıklı genç soyguncularım bıçaklarını kınlarına soktu. Nasıl da değişmişlerdi. Bu taraftan, *Tuan*. Beni doğruca ince uzun ayaklar üstünde duran evin altından ön basamaklara götürdüler ve orada, ailesinin ve askerlerin tanık olduğu büyük bir törenle, Raca Kecil Bongsu bana resmen himayesini sundu. Canterbury Başpapazı olsaydı bunu daha iyi ifade edemezdi.

Bir parya köpeği gibi kirli ve hastaydım ama basamakları topallayarak da olsa çıktım ve bizzat raca bana odamı gösterdi. Burada uyuyacaksınız, dedi. Bana *rumah ibu*'nun verildiğini bilmiyordum. Bu terimi bilmezsiniz. Bir oda tabii, yatak odası, oturma odası ve ibadet odası, hepsi birden. *Rumah ibu* bana verildiği için raca ve ailesi, verandada uyumak zorundaydı. Çok güzel, dedim, bir bardak da su alabilir miyim? Bu hediyenin cömertliği hakkında zerrece fikrim yoktu.

Su mu istiyordum? Hiç sorun değil. Epey yaşlı bir Tamil kadını gönderildi ve çok geçmeden bana yalnızca bir bardakla sürahi ve yıkanmak için büyük bir tas sıcak su değil, içinde yaralarıma sürmek için ilaç olan bir tereyağı kutusu da getirdi. İlaç, çürümüş balık ve mango kokuyordu ama yine de onu kadının gösterdiği gibi tatbik ettim.

Kendi elbiselerim çok kirliydi ve küçük yemek odasında aileye katıldığımda üzerimde en kıdemli eş olan kadının temin ettiği bir sarongla temiz beyaz bir gömlek vardı.

Onların yiyeceklerini yiyemedim, o zaman raca en genç karısını çağırdı. Bu adama fırında kuru fasulye getir. Yani bu anlamda bir şeyler söyledi. Yemekten sonra verandaya çekildik. Doğru dürüst sandalye yoktu tabii. Bağdaş kurup oturma, ağrıyan kaba etler. Sonraki resitale bakın: Sheerline'ın sahibinin günahları. Bu Orang Kaya Kaya ne çürük bir yumurtaydı, hain, aptal, yalancı ve sahtekâr.

Ölü gibiydim kuşkusuz ama o ortak düşmanımızın suçlarını ezberden okurken dikkatimi vermem gerekiyordu. Bana dediğine göre Kaya Kaya'nın bir cariyesi vardı.

Ah, dedim, ne korkunç.

Hayır, bu kötü bir şey değildi; ama onun yüzünden karısını ihmal ediyordu.

Cık cık, dedim.

Hayır, bu da kabul edilebilirdi ama karısı kral soyundandı ve onun küçük düşürülmesi bu yüzden mazur görülemezdi. Sıradan halkın sevgisini kaybetmek için bayağı uğraşmak gerekirdi ama bu adam gerçekten harika bir iş çıkarmıştı. Kendi çocukları bile ona olan saygılarını yitirmişti ve onun paytak yürüyüşünü alayla taklit etmek için küçük ayak parmaklarını yukarıya kıvırıp yürürken görülebiliyorlardı.

Görüyorsunuz ya, dedi raca, insanlar daima kendilerinden üstün olanlara itaat etmek ister. Adamlarım benim için bütün gece nöbet tutar ama onların temiz adını kepaze etmeyeceğimi de bilirler. Oysa o adam ünlü bir yalancıdır. Halkı bunu bilir. Borçlarını ödemez. Austin Sheerline'ı George Town'da bir teşhir salonunda görmüş. Alçak herif. Onu bir deneme için alacağını söylemiş ama hiçbir zaman geri götürmemiş. Böyle soyduğu adam bir Çinliymiş. Çinli onu mahkemeye vermiş, ben de tesadüfen Kuala Kangsar'da bir polo maçına gitmiştim ve kendini savunmak için ne yalanlar söyleyeceğini görmek için orada kaldım. Hayal ettiğimden de kötüydü, Bay Chubb. Hayır, dedi hâkime, bu Çinliyi hiç görmemişti. Hayır, asla bir Austin almamıştı. Austin'in ne olduğunu bile bilmiyordu. Belki de bir İngiliz lordu idi? Hayır mı? Bir otomobil mi? Otomobillerden nefret ederdi. Bir yerlere gitmek isteseydi onu taşıyacak insanlar vardı vesaire. Hazin gerçek şu ki bir racaya karşı bir davayı asla kazanamazsınız ve hâkim, bir Malay olarak tabii ki Çinlinin aleyhinde karar verdi. Ama biraz adalet vardı, Bay Chubb, çünkü pek kısa bir süre sonra Austin arızalandı ve elbette Orang Kaya Kaya hiç kimseden ve kesinlikle de o Çinliden, arabayı onarmasını istemeye cüret edemedi. Böylece araba yağmur mevsimi boyunca nehir kıyısında küflenip kaldı ve mevsim sonunda da, bana söylediklerine göre, her tarafı sarmaşıkla kaplanmıştı. Eğer o iriyarı beyaz makinist gelmeseydi orada paslanıp toprağa karışacaktı. Bu beyaz adam henüz başına gelecekleri bilmiyor olabilir ama ancak bir kapanın içinde keyifle yiyip duran bir yengeç kadar özgür olma şansı var.

Christopher Chubb, o zaman racaya kızının işte bu makinist tarafından kaçırılmış olduğunu söyledi. Dediğine göre, hiçbir ayrıntı-

yı saklamadan her şeyi dobra dobra anlatmış ve raca da tam onun istediği gibi cevap vermiş, bacağına heyecanla bir şaplak vurarak kızın iade edilmesi gerektiğini söylemişti. Bu bir onur sorunuydu. Kaya Kaya'nın da suçluluğunun daha yüksek konumlarda olanlara böylesine ifşa edilmesi onu hayli onursuzluğa sürükleyecekti.

Gerek lisan sorunu gerekse devam eden hastalığı nedeniyle yalnızlaşan Chubb'ın, hikâyesinin köylüler üzerinde bıraktığı etki konusunda hiç fikri yoktu. Belli etmeseler de onun üzüntüsünü yüreklerinde hissedip derinden sarsılmışlardı. Ama ertesi sabah Chubb'ın bütün gördüğü, çoluk çocuk herkesin nehre sürülerce gelen kefale benzer balıkları önce avlamak sonra da yakalananları kurutulmak üzere raflara sermekle uğraşmasıydı.

Ancak iki üç gün sonra, kuruyan balıkların ağır kokusu denizden esen meltemle *rumah ibu*'ya ulaştığı zaman, giderek iyileşen Avustralyalı aşağıdaki çamur düzlüklere yürüyebilecek kadar kımıldayabildi. Orada akıntıya karşı harekete geçen iki kano gördü. Doğal olarak, onların yolculuğunun kendisiyle ilgisi olabileceği aklından bile geçmedi ve o gece kürekçilerden birinin racanın kendisi olduğunu öğrenince hafif bir şaşkınlık yaşadı. İki gün sonra gözlerinin içi gülen bir Kecil Bongsu, çocuk hırsızının, efendisinin sarayından bir buçuk kilometre kadar uzaktaki sık ormanda yaşıyor olduğu haberiyle köye döndü. Başlangıçta onun kaçmış olduğunu varsaymışlardı ama şimdi bu doğru değilmiş gibi görünüyordu. Kız onun yanındaydı, ayrıca onların Perak'a gelmesini izleyen birkaç ay içinde kocası Ambonlu korsanlarca öldürülmüş Sumatra'dan Çinli bir kadın da onlarla birlikteydi. Bu kadın, beyaz adama sülük gibi yapışıyordu. Onun bir maymun gibi ağaçlara tırmandığını görmüşlerdi. Herkesin bildiği gibi kadınlar tırmanmazdı, bunun müthiş komik bir olay olduğunu düşünüyor ve ağaçların pürüzsüz kabuğuna sıkıca sarılan bacakları hakkında kaba şakalar yapıyorlardı. Kadının aşağıya çiçekten başka bir şey getirmediğini keşfedince de bu eğlence, nehir boyunca yayıldı, makinist ve şürekâsını hiç görmemiş olan insanlar bile artık bu maymun kadını biliyordu.

Muhtemeldir ki Raca Kecil Bongsu bu hikâyeyi keyifle anlatırken bile karıları, yabancı misafirleri konusunda çoktan düş kırıklığına uğ-

ramışlardı. Bir Malay, *rumah ibu* teklifini kabul etmemeyi bilirdi; teklif edilebilirdi elbet ama reddedilmesi gerektiği aşikârdı. Chubb ise ne yapmış olduğu hakkında en ufak bir fikre sahip değildi ve evin bu bölümünü doğal olarak kendilerine ait gören kadınlara bunun nasıl bir hakaret olduğunu anlaması yıllar alacaktı.

Belki de, dedi bana, adamların kızımı getirmeye kalkışmasının nedeni buydu. Benden kurtulmak, olamaz mı? Ama kim bilir, Bayan.

Misafirliğinin yedinci gününde, Chubb korkunç bir feryatla uyandı. Maymunlar, diye düşündü ve özel bir ilgi göstermedi. Giyindikten sonra bir jambon konservesi açtı ve çatal bıçak olmadığı için eliyle yedi. Ellerini yıkarken çığlıklar devam ediyordu. Belki bir domuzdu; ama ev sahipleri Müslüman olduğundan bu mümkün değildi. Sonra aşağıya, o kumlu birleşik yapılara indi ve onları bomboş bulunca şaşırdı. Çığlıklar sanki kötüye alamet gibiydi. Telaşla çığlıkların kaynağına, nehre indi, orada köyün tüm nüfusu gibi görünen bir kalabalık, bileklerine kadar suyun içinde, çamur düzlüklerin üzerine doluşmuştu. Bunun dini bir tören olduğunu düşünen Chubb, saygıyla uzakta kaldı ama varlığının farkına varılır varılmaz kalabalık iki yana ayrıldı ve Chubb düzlüklerin üzerine yerleştirilmiş büyük bir kamış sepet gördü, içinden belki beş santim yüksekliğinde su geçiyordu. Sepet, Orang Kaya Kaya'nın, tavuklarını evinin altında güvende tutmak için kullandıklarına benzer ama daha büyük ve sağlam bir sepetti.

Bu yaratığın cinsi okuyucuya aşikâr gelebilir ama kafesin içinde çığlıklar atan hayvanın kendi sevgili kızı olduğunu anlamak Christopher Chubb için müthiş bir şok olmuştu.

Kızının dehşetini duymaya katlanamadığından, çömelip çamurların arasından ağır ağır ona doğru ilerlemeye başladı.

Bir şey yok, diyordu. Her şey yolunda.

Ama tabii ki hiçbir şey yolunda değildi. Çocuk *hantu*'nun ona ellerini uzattığını görünce donakaldı. Sessizliği kabul olarak algılayan *hantu* da kamışların arasından uzanıp saçını okşamaya yeltendi.

Köylüler, elin kafesin içine uzanmasını izlediler, sonra da acı bir feryat duydular ve elin irkilerek geri çekildiğini gördüler. Çocuk

canhıraş çığlıklar atmaya başladı, sepet çamurun üstünde, derinliklerden çıkartılmış ıstırap içindeki bir deniz yaratığı gibi sallanıyordu. Köylüler taş kesilmiş gibi kıpırtısız duruyordu. Sadece racaları kımıldadı, pek fazla değil; ama onun zarif bıyığını sıvazlayışını görünce Chubb'ın cesareti kırıldı.

Sonra raca kısaca konuştu. Görünüşe göre belli bir kişiye hitap etmiyordu. Ardından, misafirine bir göz bile atmadan, hizmetlileriyle birlikte eve doğru yürümeye başladı.

O gidince Christopher Chubb tek bir kişiyi bile kendi tarafına baktıramadı ama kolektif kınamaları bayıltıcı sıcak kadar elle tutulur nitelikteydi. Kuşkusuz, tepkilerinde gizemli bir şey yoktu. Çoğumuz aynı şeyleri hissederdik, kendi çocuklarına karşı çok yumuşak ve sevecen olan Malaylar da çocuk hırsızının gerçekte kim olduğuna karar vermişlerdi bile.

Genç erkekler kamış sopaları dikkatle sepete geçirip beyaz kızı omuzlarına kaldırırken, herkes üzüntüyle seyrediyordu. Chubb onlarla birlikte, bir tabuta mezara kadar eşlik eder gibi yürüdü, yanı başındaki küçük yaratık ise durumunun yol açtığı müthiş öfke içinde tiz çığlıklar atıyordu.

Racanın evinde kız önce *rumah ibu*'ya götürüldü ama sonra, kadınların ısrarıyla verandaya taşındı. Onun serbest bırakılamayacak kadar yırtıcı olduğuna hükmederek, kafesinin yanına koymak üzere küçük bir kâse sütlaç ve iki muz getirdiler.

Chubb bunların tümünü tedirgin bir mesafeden, racanın karılarınca onaylanmayışını yoğun biçimde hissederek ama dillerini bilmediği için durumunun karmaşıklığını açıklayamadan seyretti. Kadınların kafese usulca yanaşmasını, içlerinden birinin ufak yumuşak sesler çıkararak plastik bir kaşıkla sütlacı uzatmasını ve hızla dışarı çıkan kirli küçük bir elin yiyeceği kapmasını izledi. Öyle melankolik bir ruh hali içindeydim ki, dedi Chubb, bir an için yanımdaki racanın varlığını hissetmedim.

O ahmak Kaya Kaya'nın önünde küçük düştüm, dedi velinimetim, o yumuşak ıslıklı sesiyle. Gözlerinin içine bakmasaydınız hiddetinin derecesini asla ölçemezdiniz.

Üzgünüm.

Onu geri götürmelisiniz.

Götürmeyeceğim.

Cevap olarak, Bayan, suratıma en beterinden bir tokat attı. O anda bir zamanlar kadınsı olduğunu düşündüğüm adama baktım ve beni öldürebileceğini anladım. Ben cesur bir adam değilim ama artık başka seçeneğim yoktu. Ona kızımı asla kimseye vermeyeceğimi söyledim. O gece çok huzursuz geçti.

43

Çocuğun geri verilmesine ilişkin durum, ertesi sabah bizzat McCorkle'ın, peşinde itiş kakış heyecanlı bir vergi tahsildarları güruhu ile birlikte eve girmesiyle tartışmalı bir hal aldı. Ona, Chubb'a yaptıkları gibi tehditkâr ve somurtkan bir tavırla değil, bir gladyatörün etrafındaki hayranlar kalabalığı gibi eşlik ediyorlardı. Başlarının üstünde çadır bezinden büyük torbalar taşıyan kahramana ve onun maymun kadınına yakın olabilmek için birbirlerine kıskançlıkla dirsek atıyorlardı.

Delikanlılar dev adamı Raca Kecil Bongsu'nun ön basamaklarına götürdüler ve orada ağır torbasını yere attı.

Tina, diye bağırdı. Chubb, kızının adını ilk defa duyuyordu.

Çocuk bir teneke kutudan *susu* emiyordu ama seslenişe hemen tepki gösterdi ve hâlâ iki eliyle sıkıca kavradığı kutuyla koşarak verandaya çıktı. Racanın karıları ona minik bir prenses gibi simli mor bir sarong giydirmişlerdi, dolaşık saçları yağlanıp taranmış ve kusursuz kulaklarını sergileyecek şekilde arkaya çekilip örülmüştü. Basamakların tepesinde duraksadı, sonra gülümsedi. Koşarak basamaklardan inerken titremeye başlamıştı bile, tüm dengesi altüst olurken başını o muazzam omza gömdü ve adamın elleri onun sarsılan kürek kemiklerini sararken ağladı.

Kızın babası ise bir köy melodramındaki kötü adam gibi, kavuşmayı verandanın panjurlarının ardından seyrediyordu. Gördükleri katlanılır gibi değildi, inanılmazdı. O ana kadar çocuğunu kötülük-

ten koruma iradesiyle ayakta kalabilmişti ama yenilgi karşısında ağzı bir Malay bıçağının ağzı gibi incelip aşağıya doğru büküldü.

Sonra, soğuk bakışları kısılmış gözkapaklarının ardında ışıldayan rakibiyle yüzleşmek için dışarıya çağrıldı.

Seni bir defa daha görürsem, dedi Bob McCorkle, mahvedeceğim.

Beni çoktan mahvettin.

Gülümsedi, Bayan, zevkle gülümsedi ve o anda yüreğini söküp atabilirdim. Ah, bunu hayal ettim. Elim göğsünün derinliklerinde, hayati organları sıcak bir çamur gibi yumruğumun içinde.

Eğer seni yaratabildiysem, dedim, seni aynı zamanda yok edebileceğimden hiç korkmadın mı?

Yanıt vermedi ama kocaman bacağını uzatıp bir çelmeyle beni yıktı. Kalkmaya çabalarken arkama bir tekme atıp beni darmadağın yüzüstü çamura serdi. Çocuğum da dâhil herkesi güldürdü bu.

Pislik içinde, avlanmış bir domuz gibi ciyaklıyordum. Onu bu an için öldüreceğim diye düşündüm. Onu öldüreceğim. Ayaklarını karanlığın içine doğru sürüyen bir köpek ya da tavuk gibi öldüğünü göreceğim.

Chubb son üç saattir masanın üstünde duran kitaba dokundu. Kapağı bir kayın ağacının kabuğu gibi şekli bozulmuş ve güzeldi ama aynı zamanda bir Morton Koyu inciri gibi buruşuk ve tropikaldi. Hareli ve damarlıydı, Chubb köşeli elini onun üstüne koyup da çatlamış tırnakları ve karaciğer lekeleri kitabın yıpranmış derisiyle temas ettiğinde, kitap ve el aynı yaratığın birbiriyle ilişkili parçaları gibi görünüyordu.

O kadar hızlı yazıyordum ki ellerime kramplar giriyordu, bu yüzden ince kalemimi masaya koyma fırsatı bulduğuma memnun olmuştum. Ben böyle yaparken kitabı bana doğru birkaç santim yaklaştırdı. Tuhaf bir biçimde flört eder gibiydi, bluzunun düğmeleriyle oynayarak kışkırtan bir kadın gibi. Kitabı ileri geri kaydırmaya başladı, belki benimle alay ediyor ya da yalnızca kararsızlığını eyleme döküyordu, bilemiyordum; ama onu sehpaya dökülmüş birkaç çay damlasının üzerinden geçirdi.

Dikkat edin, dedim. Çay

Ah, dedi gülümseyerek, daha beterini gördü o.

Bu konuda fikrimi çok sık değiştirecektim ama o anda onun bu şiirin yazarı olduğundan bir kez daha kuşkulandım ve cildi ne kadar nazikçe eline aldığını görünce tamamen emin oldum.

Az da olsa okuduğunuz kadarını sevdiniz değil mi, diye sordu.

Tam da bir şairden beklendiği gibi, diye düşündüm.

Şimdi kitabı tam önüme koymuştu, ben de onu aklımdan çıkaramadığımı dürüstçe söyledim.

Takılıp kaldınız ha?

Ee, evet.

Her zaman çok açık değil ama büyük bir eser. Ne diyorum biliyor musunuz, Bayan? Bu karman çorman laflar da ne? Ne başı var, ne sonu. Çok kötü. Ama yine de pençelerini size geçirdi.

Kitabı ansızın itti, şimdi tam önümdeydi. Kalbim güm güm atıyordu.

Onu size bırakacağım, dedi aniden.

Kitap beklediğimden çok daha ağırdı ve dokununca ele çok tuhaf geliyordu. Garip bir doku, yer yer hafif yağlı, yer yer pullu.

Size güvenebilirim değil mi? Heyecanı aşikârdı.

Evet, dedim, bana güvenebilirsiniz.

O halde sabah burada buluşuruz.

Sih ona saygıyla kapıyı açana kadar beklemek için kendimi zorladım ve ancak o köşeyi döndükten sonra, Bob McCorkle'ın şiirlerini göğsüme bastırdım.

Kitabı en başından değil ortalarda bir yerden açtım. Modası geçmiş, ilginç bir el yazısıydı; harflerin uzun, haşin alt ve üst çıkıntılarıyla, tuhaf, süslü S'leri ve G'leriyle çok güzeldi.

"Yanıyor o kız, şebnem kucağımızda..."

Ancak bu kadar okumuştum ki Slater, dostane bir tavırla yanıma çöküp hemen kolunu arkamdan kanepe boyunca uzattı.

Ah, Micks!

Öfkeyle kitabı kapattım.

Micks, sevgilim, kızarıyorsun. Bana sorgularcasına baktı, sonra da boş lobide bir garson aramaya başladı. Hiç değilse kitabı görmemişti ya da öyle sanmıştım.

Her halükârda kızın kitabını geri aldın. Aferin, sevgilim.

Kitabı aldı ve itiraf ederim ki onu Slater'ın elinde görmek içimi nefretle doldurdu.

John, bu kitabın kimin olduğuna dair hiç fikrimiz yok.

İhtiyar Chubby kendisinin olduğunu mu söyledi?

Hayır ama kuşkusuz o yazdı kitabı. Kesinlikle o yazmış gibi davranıyor.

Slater bir garson bulmuştu ve sipariş vermekle meşguldü. Kitabı bırakması için beklediysem de eli kitabın sırtını mengene gibi kavramış durumdaydı.

Hiç okudun mu, John?

O küçük tapınaktaki fotoğrafı hatırlıyor musun? Sana göstermiştim. O Bob McCorkle'dı.

Buna inanıyor musun?

Evet.

Hayal görmüyorsun ya?

Bu onu biraz rahatsız etti. Peki, ya buna ne dersin: Fotoğraftaki adamın Tina'nın babası olduğunu söyleyebiliriz.

John, bunun doğru olduğunu sanmıyorum.

Sadece babası da değil, o bu lanet şiirleri yazarken kız onun yanındaydı. Yüzünü gözünü çarpıtma, Micks. Lafı ne kadar çevirsen de kitap o kıza ait, sevgilim. Kuşkusuz senin ya da benim değil. Onu geri vermek zorundayız, her ne kadar senin istemediğin aşikârsa da. Kızdan ayrılırken ne dediğini hatırlıyor musun?

Chubb'ı bulacağımı söylemiştim.

Kızın bundan ne anladığını biliyorsun, kitabını kurtaracağını sanıyor.

Ah, John, insaflı ol. Lütfen. Kitaba uzandım ama onu erişemeyeceğim kadar uzağa çekti.

Sarah, sanki bu eseri yayımlayacakmışsın gibi davranıyorsun. Antrim'e telgraflar mı çekiyordun?

Bunu nereden biliyorsun?

Diyelim ki bunu ya da bir bölümünü yayımlayacaktın. Veraset konusuyla ilgilenmen gerekirdi, öyle değil mi?

Tina mı?

Adı öyle, evet.

Bunun yayımlanmasına izin verir miydi dersin?

İzin verir miydi ha? Sevgilim, sen delisin. Elbette verir. O iki kadının Bay Bob'la nasıl gururlandığını görmedin mi?

O her kimse.

Evet, her neyse.

Bunu neden daha önce yapmadılar?

Entelektüel sayılmazlar. Nereden başlanacağını nasıl bilebilirlerdi?

Tıpkı Bob McCorkle'ın kız kardeşi gibi.

Neden söz ediyorsun?

Defterimi alıp Beatrice McCorkle'ın gerçek sözlerini alıntılayabildim: "Edebiyatla ilgili biri değilim", diye okudum, "ve onun yazdıklarını anlayabildiğimi sanmıyorum ama onlar hakkında bir şeyler yapmam gerektiğini hissediyorum." Beatrice McCorkle'ın Weiss'e yazdığı bu işte.

Ne diyorsun, bunlar sahte ve bu nedenle kamu malı mı? Onu istiyorsan, Sarah, mutlaka izin almalısın. İmparatorluğun şanı için onu öylece çalıp gidemezsin.

Benim telgrafımı okumuşsun.

Telgrafların umurumda bile değil. Onlara bir teklifte bulunma nezaketini göstermen gerekir.

Evet ama önce okumalıyım.

Kitaba uzandım ama onu bırakmadı.

Micks, dinle. Bunlar lanet bir bisiklet dükkânındaki yoksul insanlar. Onlara böyle davranamazsın.

Pekâla, dedim, ayağa kalkarak. Haydi.

Haydi ne?

Şu işi yapalım.

Şimdi mi? Kapısı kapalıdır onların.

O zaman çalarız kapıyı, dedim.

Ve böylece, Slater bana nihayet defterin mülkiyetini bahşetmiş olarak, gecenin içine doğru yürüdük.

Tabii ki Jalan Campbell'a gelirken şiirlerden vazgeçmeye zerrece niyetim yoktu. Onları elde tutmayı nasıl becerebileceğimi bilmiyordum, sadece bir editör olduğumu ve onların er geç benim olması gerektiğini biliyordum. Moorish geçidine batı ucundan girerken bisiklet dükkânının kapısının kapalı olmak şöyle dursun, ardına kadar açık olduğunu görebiliyordum. Parlak beyaz neon ışıkları, deli Bayan Lim ve Tina'nın oturup kâselerindeki çorbayı içtikleri yaya yoluna taşıyordu.

Kıza Tina diye hitap etmek bana hep aşırı teklifsiz gelecekti; çünkü bu hitap hiçbir zaman paylaşmayacağımız bir yakınlığı ve hissetmekten çok uzak olduğum bir sevecenliği ima ediyordu. Ne var ki, şimdi bile, başka bir adla tanımıyorum onu.

El sıkışmak için elimi uzattığımda çorbasını Bayan Lim'e bıraktı ve henüz tek bir söz söylenmemişken, kitabı ustaca benden çekip aldı.

Tanrım, diye haykırdım.

Slater, omzuma derhal uyarmak için elini koydu ama destek için ona döndüğümde, tamamen pasif bir tavırla ahmakça sırıtıyordu.

Delici gözlü hırsız –daha önce güzelliğine çocuksu bir hava veren beyaz bluzu ve gri eteği giymişti– ganimetini tozlu vitrinin üstüne kaldırdı ve her sayfayı ağır ağır kontrol etti. Ne için? Reçel lekeleri mi?

Ona eksik bir şey olup olmadığını sordum.

Ağırbaşlı bir tavır takındı. Sizin *orang puteh* arkadaşınız, diye başladı.

Benim neyim?

Chubb demek istiyor, sevgili kızım. Beyaz adam.

Evet, dedi bana kız, arkadaşınız Bay Chubb geçen hafta bir sayfa çaldı.

Kitabı uzattığında eksik sayfanın yırtıldığı yeri görebildim, muhtemelen otele getirmiş olduğu "numune" idi.

Benimle bisnis'iniz var, dedi. Onunla değil.

Bu en azından cesaret vericiydi. Gülümsemeye çalıştım ama bu gibi şeylerde pek iyi değilimdir ve kuşkusuz bir "de Kooning" kadar

grotesk görünüyordum. Bakın, dedim, ben bir şiir dergisinin editörüyüm.

Evet. Gözleri karanlık, kıpırtısızdı. Ama önce, dedi, kepengi indireyim. Lütfen sessiz olun. İhtiyar uyanmazsa daha iyi. Yoksa çok kızar.

Slater ve ben karmakarışık bisikletlerin arasında beklerken iki kadın kepengi indirip bir asma kilit taktı. Sonra ben öfkemi Slater'a fısıldama şansı bile bulamadan, uzun neon lambayı söndürdüler ve kamış düdük misali bir solumanın bana Christopher Chubb'ın o sert yatakta uyuduğunu söylediği arka tarafa götürdüler bizi. Hava yağ ve benzin yüklüydü; ama bizi tepesinde Bayan Lim'in bıçağını çektiği merdivene yönelttiklerinde kokular değişmeye başladı. Tapınağın içinde hava bir kez daha çam, sandal ağacı ve o diğer güzelim koku yani taşra evlerindeki kütüphanelerin –sayfaların iffetlice birbirine yapışmış olduğu binlerce kız kurusu kitabın– kokusu ile doluydu.

Slater ile ben bu yabancı karanlıkta beklerken, iki kadın merdiven boşluğunu ağır bir kapakla kapattı. Bir an için klostrofobik bir panik yaşadım ve bıçağın nerede olduğunu merak ettim. Ama sonra ışığı yaktılar ve Bayan Lim iki portatif sandalyeyi bir otobüsteki gibi arka arkaya yerleştirdi.

Siz şimdi oturun.

Ben Slater'ın arkasına oturdum, Tina kitabı göğsüne bastırmış, karşımızda duruyordu. Bayan Lim biraz kenarda dikiliyordu. Silahsızdı. Şimdi bizim *bisnis* var, dedi sözlerine gerçekten tehditkâr bir hava vererek.

Slater gözlerini yaramaz bir oğlan gibi devirerek sandalyesinde arkaya döndü. *Bisnis*, dedi bana.

Bu arada Tina duvarlar dolusu kitaba işaret ediyordu. Bu bizim ailemiz, dedi.

Eyvah, diye düşündüm. Lütfen, hayır. Bu tür yüceltmeler hasta eder beni.

Ceddimiz, diye açıkladı Bayan Lim.

Bu pazarlığın ne kadar bezdirici olabileceğini anlamaya başlıyordum. Keşke gözlerimi devirerek bakabileceğim biri olsaydı; ama Tina beni yerime mıhlamıştı.

Bob McCorkle'ın ülkesi çalınmıştı, dedi. Buraya geldi, hiçbir ad, hiçbir şey bilmiyordu. Bizim işimiz onun için tüm adları toplamak oldu.

Tüm adları, dedi Slater, ne kadar olağanüstü. Gerçekten bunu mu demek istiyorsun, Tina? Akıl alır gibi değil.

Slater elbette benim hatırıma işi şakaya vuruyordu ama aynı zamanda onu pohpohlamayı da başarıyordu.

Bob McCorkle bir ağaç, dedi kız, biz de kökleriyiz. Bu şiirler de çiçekleri. Ne dediğimi anlıyor musunuz? O ihtiyar bu defteri çalınca çiçekleri ağaçtan kopardı. Anlıyorsunuz değil mi?

Mecazlar olmasa da olurdu ama beni fazlasıyla ilgilendiren, Chubb'ın hiçbir şey yazmamış olduğunun düşünülmesiydi.

Besbelli Slater'ın dikkatini de aynı şey çekiyordu. Bu şiirler size ait olduğuna göre, dedi, onları ister satar ister satmazsınız, değil mi?

Bu kitabı asla satmayacağız, diye diklendi kız. Satmaktansa ölürüz.

Dilim tutulmuştu, kelimenin tam anlamıyla. İnsan bu kadar cahil ve dik kafalı küçük bir kızla nasıl başa çıkabilirdi?

Evet, dedi Slater; ama eminim ki bir kitabın içindeki sözcükleri yayımlama hakkını satardınız?

Kız yanıt için bana döndü. Memsahib, siz derginizi buraya getirmiştiniz. *The Modern Review*, değil mi? Bayan Lim onu bana verdiğinde bir hanımefendinin benimle bir *bisnis* yapmak istediğini söyledi. Sonra o ihtiyarla *bisnis* yapmaya başladınız. Belki onu daha ucuza alacağınızı düşündünüz. *Cheh*! Onun değil ki satsın.

Doğrusu önce şiirleri okumak isterim. Tam ne olduğunu bilmeden onlar hakkında konuşamam.

Bob McCorkle bir dâhidir, merak etmeyin.

Buna benim karar vereceğimi düşünmüyor musunuz?

Ah hayır ama az sonra okuyabileceksiniz. Bayan Lim ve ben derginizi gördük. Bundan anlayamadığımız şey şu: Bize ne kadar para ödeyeceksiniz?

Güldüm. Tina, korkarım şairler çok para kazanmıyor, onların editörleri de.

Evet. Sabırsızca gülümsedi. Ama Bob McCorkle bir dâhi, değil mi?

Dâhiler bile çok para kazanmıyor.

Suçlarcasına John Slater'a baktı. Ama siz zenginsiniz.

Ah hayır, hiç de değil.

Otelinizi gördüm. Bir takım elbise, çikolata, bana güzel giysiler aldınız.

Güzel giysiler mi?

Bak tatlım, roman yazarak biraz para kazandım. Bob McCorkle beni değerli bulmayabilirdi.

Bir dâhi eserini daha da fazlasına satabilir! Neredeyse ağlayacaktı.

Tina, dedim, lütfen. Hepimiz sakinleşmeliyiz. Şiirleri okuyacağım.

Hayır, lütfen değil. Anlamıyorsunuz. Lütfen Bay Slater, dedi, lütfen arkanızı dönün. Gözlerinizi kapayın.

Slater, benimle yüz yüze gelecek şekilde sandalyesinde döndü, yüzü şimdi hayli solgun ve ciddi bir hal alırken tısladı, bu kız *ne yapıyor*?

Kızın ağlamak için mahremiyet istediğini sanmıştım ama tamamen yanılmışım; çünkü şimdi tek bir özür ya da açıklama sözcüğü olmadan, pamuklu kumaşın çıplak tene sürtünmesinin sessiz hışırtısından öte bir şey olmadan, kız eteğini ve bluzunu çıkardı. İlk düşüncem, ne kadar harikulade, kusursuz bir beden olduğuydu, gürbüz fakat narin, ince belli fakat dolgun kalçalı. Hiç çelimsiz bir tarafı yoktu. Ama sonra, pubisinin tepeciğini değil, derisinin yapısını gösterdiğini fark ettim, bir kauçuk ağacının üzerindekiler kadar yoğun ve yaygın yara izleriyle alacalanmıştı. Hiç mi hiç tiksindirici değildi, sadece tuhaftı hatta öyle tuhaftı ki aklımdan hiç çıkmadı ve o günden bu yana tropikal dermatoloji kitaplarıyla epey zaman harcadım. Vücut mantarı, isilik ve Malay Yarımadası'na özgü tüm orman alerjileri ile ilgili korkunç fotoğrafları inceledim. Bunların çoğu, soyulmuş derilerle kırmızı ve çirkin gözüküyordu, Tina'nın derisi ise yer yer kalınlaşmış ve bir ayak tabanı gibi nasırlaşmıştı. Uyluklarının iç taraflarında, aynı zamanda hem yabancı hem de güzel olan gri, dantelsi bir desen vardı, sanki yalnızca zihni değil bedeni de bir şairin olağanüstü iradesiyle alazlanmıştı.

Slater omzumun üzerinden bakıyordu ve ben onun kızın penceredeki yansımasına baktığını biliyordum.

Bakma, dedim ona.

Ama o sırada kız giyinmeye başladı, giyinirken hâlâ benimle konuşuyordu: Onun şiir yazmasına yardım ettik. Her şeyi verdik. Şimdi para almamız gerek.

Mümkün müydü o bedenden etkilenmemem? Ve mümkün müydü onun koruyucusu tarafından böylesine kullanıldığını ve kötüye kullanıldığını görünce öfkelenmemem? Eseri okumama izin vermelisiniz, dedim. Bizzat değerlendirmem gerekir.

Hayal kırıklığına uğramayacaksınız.

Okumadan sizinle para konuşamam.

Bana dik dik baktı, düşmanca olmaktan çok inatçı bir tavırla. İşte, dedi kitabı birdenbire bana fırlatarak.

Ellerim bir kez daha o nesnenin tedirgin edici organik yumuşaklığını hissetti.

Şimdi okuyabilirsiniz onu, dedi.

Şimdi mi?

Bu odada.

Bir köpek seyredilirken ne kadar yiyebilirse, ben de gözetim altında o kadar okuyabilirim.

Gördünüz mü, dedi Tina.

En uygun zamanlarda bile dikkatim gelir gider ve dağılır, doğru dürüst odaklanabilmek için sadece yalnızlığa ve sessizliğe değil, sürekli kayan zihnimi sabitleyebilmek amacıyla bir de kaleme ihtiyaç duyarım. Ve şimdi, hayatımın en önemli okuması olacağını umduğum şeyde, Tina'nın durmadan araya girmeleri, ayak sesleri, saçımda ve kulaklarımda böcekler, karmaşık ve tuhaf bir el yazısı ve nihayet bunun eseri değerlendirebilmek için tek şansım olması ihtimalinden kaynaklanan bir panik duygusuyla mücadele etmem gerekiyordu. Bir New York binasının caddeden çok yukarıdaki bir pencere pervazında ayakta durup, rüzgâr eser, sayfalar hışırdarken okumak gibiydi bu.

Ama burada, bu berbat koşullarda bile eserin şiir ve estetik yasalarının ötesinde olduğu aşikârdı. Her kimse ya da her kim idiyse, Bob McCorkle gerçek bir dâhiydi. Tarihi yırtıp parçalamış ve onun içini dışına çıkararak, yırtık yerlerinden ıslak pırıltısıyla görünen taze gerçekle tekrar bir araya getirip çivilemişti.

Ne kanlı bir savaştı bu ve tüm çarpışma boyunca şairin kişilikleri, kıvrım kıvrım dönen çok kollu bacaklı bedeniyle aynı anda hem Tanrı hem Soytarı olan bir Hindu kahraman gibi şiddetle hüküm sürüyordu. "Bildiği tek sözcük yoktu ve yirmi dört yıl geçmişti." Şairin bir ülke yaratmaya kalktığını söylemek dile kolay gelebilir, yaptığının tam da bu olduğunu anlayana kadar, öylesine derin bir biçimde ve öylesine bir nefesle sizi Pound'un yapacağı gibi geçmişe, Babil kütüphanesine, tarihlerin, teolojilerin ve *jamboo, jumboo, lacc* ve *kyfe* hazinesiyle *Hobson-Jobson* gibi sözlüklerin derinliklerine gönderir. Bu Antrim'e vaat ettiğimden çok daha ötedeydi, daha önce hayal bile edilemez oluşuyla "ötedeydi" Bu, dünyaya gelmeye değecek bir şeydi; bu tek, baş döndürücü, kısacık bakış, bu yüksek yerde, kendi kanımın sesi kulaklarımda çınlarken...

Kitabı büyük bir isteksizlikle muhafızlarına bıraktım, onlar benden yalnızca kitabın maddi değerini belirlememi değil, onun tarihinin kendi çeşitlemelerini dinlememi de istiyorlardı. Chubb'dan edinmiş olabileceğim hatalı izlenimleri düzeltmek için sabırsızlanıyorlardı. Böylece bu büyük kitabın varlığından sökülüp alınarak Kaya Kaya'ya ve Perak cangıllarına döndüm. Bir kez daha, kalemimin kapağını açmanın basiretli bir davranış olacağına hükmettim.

45

Korsanlar tarafından öldürülen pek tabii Bay Lim olmuştu. Bu hikâyeyi Chubb'dan duyduğumda Bayan Lim'in yanağındaki ve boynundaki tırtıklı yara izlerinin aynı saldırının sonucu olduğunu varsaymıştım ancak Jalan Campbell'daki o gece bunun doğru olmadığını öğrendim.

Kocasının öldürülmesi tam bir dehşetti ve onun çığlıkları nihayet kesilip de kadın Ambonlardan gizlendiği banyo kulübesinden çıktığında, adamın başını, kollarını ve bacaklarını bıçak darbeleriyle gövdesinden kesip koparmış olduklarını gördü. Daha da iğrenç ayrıntılar var. Onları atladığım için beni bağışlayın.

Yeni evliler Perak Nehri'nin yukarılarında kalay madenciliğiyle uğraşmışlardı ve sadece Hokkien konuştuklarından, Malaylarla ara-

larında pek az iletişim vardı. Hayli uzun bir süre zanlısı olduğu cinayetten sonra kadın, iki yıl kadar yalnız başına orada burada geçici barınaklarda yaşamıştı. Bu yapıların dayanıklı parçalarını Nipa palmiyesi ve hintkamışından imal etmekte ustalaşmıştı. Bunlar bir yerden bir yere taşıyabileceği kadar hafif parçalardı. İnsanlar çoğunlukla ona nazik davranır gibi görünüyorsa da o, toplumdan hep kaçıyordu. Söz gelimi Orang Kaya Kaya'nın yerleşiminde, birileri muz yaprağına sarılmış pirinci ya da başka bir yiyeceği bir oğlana verip gönderene kadar cangılın kenarında bekliyordu.

Sonra Bay Bob ve Tina geldi ve hemen ormana dalıp yaprak ve çiçek toplamaya, günlükler için kâğıt yapmak üzere ağaç kabuklarını ve lifleri soymaya başladılar.

Sık sık Bayan Lim'in barınaklarına rastlıyorlardı ve Bay Bob ona yiyecek bırakıyordu. Bu ne kadar sürdü bilmiyorum. Sanırım birkaç hafta.

Bu arada Bayan Lim bu tuhaf beyaz adamı yakından izliyordu. Doğal olarak neden bu yenmez şeyleri aradığını anlamıyordu ama onun iyiliğine karşılık vermeye kararlıydı ve bu nedenle bulduğu devasa bir orkideyi bir patikanın ortasına onun için bıraktı. Orkidenin taçyaprakları kırmızı damarlı donuk bir mordu ama asıl özelliği, ağaca sarılmış tuhaf tombul kökgövdesiydi ve bu da orkideye çiçek başlı bir yılan görünümü veriyordu. Kötü kokulu olması bile şairin gözünde onun çekiciliğini azaltmamıştı.

Aynı akşamın daha geç saatlerinde, pis kokulu çiçek çoktan prese girmişken, Orang Kaya Kaya ve imam, Bay Bob ve Tina'ya ağacın bilinen dört farklı adını verdi. Hayli botanik bilgisine sahip olan imam, bu türü sadece efsanevi kokusundan tanıdığını söyledi; çünkü çiçeğin kendisi cangıl zemininden altmış metre kadar yukarıda, ağacın en tepesinde bulunuyordu. Bu, Bayan Lim'in tırmanma yeteneğinin bir göstergesiydi; ama buna sadece "yetenek" demek kadının olağanüstü iradesinin rolünü küçümsemek olurdu.

İkisinin nasıl birbirleriyle yakınlaştığını ve nihayet, ihtimal dışı görünse de, bir "çift" olduklarını hayal edebiliriz. Böyle acımasızca biçimsiz bir hal almadan önce bile Bayan Lim, hiçbir zaman çekici olmamıştı. Kısa boylu ve oturaklıydı. Güçlü sağlam bacakları, kalın-

ca bir beli, çarpık alt dişleri vardı. Bay Bob ise, yeterince görmüş olduğumuz gibi, uzun boylu, biraz vahşi ve öfkeli havasıyla yakışıklı bir adamdı. Onların âşık bir çifte dönüşmesi tasavvur edilemeyebilir; ama evet, durum buydu.

Çocuğun başlangıçta kıskandığını varsayabiliriz; ama racanın evinden kurtarıldığı ana gelinceye kadar Bayan Lim'le birbirlerine hararetle bağlanmışlardı. Bu nasıl gerçekleşmişti bilmiyorum.

Her ne kadar bu eksantrik üçlü, çoğu kez köylülerce beslenip barındırılmışsa da yıllarca cangılda yaşamış ve birbirleriyle İngilizce, Hokkien ve Bahasa Malay'dan örülmüş özel dilleriyle iletişim kurmuşlardı. Daha sonra Jalan Campbell'daki küf kokulu tapınağın duvarlarını kaplayacak olan günlükler için kullandıkları kâğıdın imalatını işte bu gezginci dönemde mükemmelleştirmişlerdi.

O akşam gördüğüm tek cilt –tamamı elli ciltti– eserin kapsam ve tutkusunun, gelmiş geçmiş tüm şairlerden herhangi birinin "doğa notları"nı fazlasıyla aştığını hemen belli ediyordu. Aynı zamanda Raffles ve hatta Wallace'ın on dokuzuncu yüzyıl anlatılarından da açıkça üstündüler ve bu nedenle Tina ile Bayan Lim'in, Malezya doğal tarihinin büyük projelerinden birinde ortaklık etmiş oldukları öne sürülebilir.

Gerek kurutulmuş çiçek ve yaprakları gerek çalışma geliştikçe Tina'nın giderek sıklaşan güzel ve ayrıntılı çizimleri ile bu harikulade defterin sayfalarını karıştırırken, McCorkle'ın nesnelerin adlarını öğrenme tutkusunun –böylesine doymak bilmez ve sorgulayıcı bir zihne bir hastalığın adını vermek her ne kadar haksızlık gibi olsa da– tam bir cinnete dönüştüğünü apaçık görebiliyordum.

Bu defterlerin Malaya'nın rutubetli, mantarlı yağmur ormanlarında seyahat etmiş olduğuna inanmak zor; çünkü cangıl, kâğıdı da insan derisi kadar acımasızca çürütür ve soldurur. Oysa bu ciltler, McCorkle'ın kuzeyde Kuala Trengganu'dan güneyde Borneo'ya kadar izlemiş olduğu inanılmaz yolların hiçbir izini taşımıyordu. Burada jilet dikenleri ya da deve hindisi mahmuzları yoktu, cilt hastalıklarından veya Bayan Lim'in üzerinde korkunç izlerini bırakan olaydan bahis yoktu.

Görünüşe göre anlatacağım bu olay, öncesinde Malaya'nın ba-

ğımsızlığını kazanmış olduğu 1960 Kasımında gerçekleşmişti. Chin Peng ve yoldaşları hâlâ kendi devrimleri uğruna savaşıyorlardı, bu da Tayland sınırı yakınındaki sık ormanlık vadilerden uzak durmak için yeterli bir nedendi. Ama bu tuhaf küçük aile buraya casatta ağacının çiçeklerini ve "hustt" diye çirkin bir adı olan o tel tel kabuklu acayip çalıyı aramaya gelmişti, bunların her ikisi de bu mevsimde nehir kıyılarında çiçek açardı. Kamp kurdukları yerden bir kilometre kadar uzakta bir dere vardı fakat kıyıları, birbirine dolaşmış hintkamışları ve diğer dikenli tırmanıcı asmalarla duvar gibi örüldüğünden, henüz casatta ağacının dibine ulaşamamışlardı.

Bir sabah erkenden, nehir sislerinin hâlâ cangılı örttüğü saatlerde, zayıf ve uzun yüzlü Çinli bir adam, bulundukları açıklığa gelip onlara bir tavuk satmak istedi. Ne tür bir ahmak, bu vahşi arazide çalıları kese kese yol almaya ve sonra bir tavuk satmaya çabalardı? Herhangi bir yerleşimden kilometrelerce uzaktaydılar.

Adamın tuhaf, kavgacı bir tavrı vardı, sanki tavuğa çok öfkelenmiş gibi onu Bay Bob'a doğru sallıyordu.

Bay Bob adama nazikçe teşekkür ederek teklifini reddetti. Bunu duyunca, ziyaretçi daha da hoşnutsuz bir havaya büründü. Tavuğunu yere fırlatıp uzun ayak parmaklarını yumuşak çamurda kıvırarak çömeldi. Az sonra, kendisinden çok daha genç ve onun gibi palalar ve boş palaskalarla donanmış, asker kıyafetli iki Çinli ve üç Malay da ona katıldı.

Küçük barınaklarında kadınlarla birbirlerine sokulup çömelmiş olan Bay Bob palasını biledi.

O altı adam hiçbir şey yapmıyordu. Açıklığın kıyısında çömelmiş oturuyorlardı. Malay gençlerinden biri öksürüyordu.

Haydi bakalım, dedi Bay Bob. Elinde palasıyla alacalı aydınlığa çıkarken esneyip gerindi.

Apa nark, dedi. Bir başka deyişle: Ne istiyorsunuz?

Uzun yüzlü adam gülümsedi ve tavuğu uzattı. *Minta orang matt saleh.* Yabancılardan kurtulmak istiyorum. O konuşur konuşmaz diğer erkekler ayağa kalktı ve Bayan Lim, bir tavuk yumurtasından kurtulup kaçan bir atmaca gibi dışarı fırlayıp, tam palalar inmek üzereyken koruyucusunun üstüne atladı. Yalnızca bir buçuk metre bo-

yunda olmasına rağmen onun üstüne öyle bir abandı ki ikisi birlikte çamura yuvarlandı.

Çekil üstümden kahrolası, diye bağırdı Bay Bob. Kadın ufak tefek cüssesiyle onun boynunu ve başını sararken, adam şiddetle sağa sola çırpınıyordu.

Saldırganlar, eğer bu mümkünse, daha da sinirlenmişlerdi. Tiz çığlıklar ve tekmeler atıyor, kadına palalarıyla vuruyor, kollarını, sırtını, yüzünü kesip yarıyorlardı. Sonra uzun yüzlü adam diğerlerine çekilmelerini emretti ve sanki bir *merhamet vuruşu* ile acısına son verecekmiş gibi silahını başının üstüne kaldırdı.

Bunu gören *çocuk*, rol modelinin başına atladı ve sonuçta bu üçü, çamurlu toprağın üzerinde tiz çığlıklar atan tuhaf bir top oluşturdular. Saldırganlar kızı öldürüp öldürmeme tartışmasına giriştiler ve bu manzaranın ortasında Bay Bob müthiş bir kükremeyle doğrulup, manevi kızını ve kadınını üstünden kabaca silkip atarak ilk suikastçıyı yere yıktı. Kendi palasını kaybetmişti ama şimdi bir yenisini ele geçirip şaşırtıcı fiziksel avantajından da yararlanarak uzun yüzlü adamın gırtlağını kesti. McCorkle tekrar kükredi ve bir sonraki adamı göğsünden aşağı boydan boya yardı. Bir an için diğer oğlanlar kıpırtısız kalıp adamın aniden beliren bir güneş ışığında ıslak ıslak parlayan yeşilimsi iç organlarına şaşkınlıkla bakakaldılar.

Şimdi, dedi Bay Bob, defolup gidebilirsiniz.

Adamlardan ikisi uzun yüzlü adamın cesedini alırken, diğer ikisi de korkunç ulumaları ormanın içinde bir süre yankılanan arkadaşlarını kaldırıp götürdü.

Bayan Lim'in yaralarını daha yakından gördükleri için, ne Bay Bob ne Tina yüreğinde bir acı hissetti. O, aşırı kan kaybettiğini gösteren bir dalgınlık ve bitkinlik içindeydi. Yaralarını yıkamak için çok az su vardı, bu yüzden Bay Bob kadının sarongunu çıkardı ve Tina onun, bıçak yaralarını avuç avuç çamurla sıvamasına yardım etti. Bayan Lim tek bir kez bile irkilmedi. Karın üstü çıplak yatıyor, fal taşı gibi açık gözleriyle ifadesizce yana doğru bakıyordu.

Yağmur ormanlarının toprağı sayısız mantarın sporlarıyla doludur. Ve kan dolaşımına girmek için bekleyen türlü hastalık vardır; ama başka ne yapabilirlerdi? McCorkle, çamurla kaplanmış çıplak

kadını taşımak için çabucak bir bambu sedye yaptı. Kadın ufacıktı ama bir buldog kadar tıkızdı ve adamın omuzları üstünde hatırı sayılır bir ağırlığı vardı. Beş saat sonra, adam ve artık yorgunluktan ağlayan sekiz yaşındaki kız yalpalayarak cangıldan çıkıp Ipoh'a giden anayola ulaştılar. Öğleden sonra Bayan Lim, Taiping'de bir askeri hastanedeydi, orada her ne kadar hayatını kurtardılarsa da yaralarını kötü diktiler. Yüzündeki kabarık çizgiler, bazen morumsu bazen de kızgın pembe renkte, tüm hayatı boyunca kalacaktı.

Bu hikâye, kadınla Tina'nın John Slater'a ve bana Jalan Campbell'daki o uzun perşembe gecesi anlattığı birçok hikâyeden biriydi.

46

Cuma günü çok geç saatlere kadar uyuduğum için öğleden önce aşağıya inmedim. Uyandığımda da acıkmıştım ve başım ağrıyordu, bu bakımdan bütün sabah asansör kapılarının dışında beklemiş olduğunu düşündüğüm Christopher Chubb ile karşılaşmaktan hiç de hoşnut olmadım.

Çok aptalca bir hareket, diye ilan etti. Besbelli kitabın iade edildiğini keşfetmişti. O lanet şeyi sizin için ele geçirdim diye bağırırken, büyükanne, büyükbaba ve yeni yürümeye başlayan çocuklardan oluşan büyük ve pırıltılı bir Singapur Çinlileri grubuna karıştı. İmkânsız, diye haykırıyordu. Onlara geri verdiniz onu! Çocukların küçüğünü devirdi ama fark etmemiş gibiydi. Kocaman sallapati adımları, havada savrulan elleri ve işgal ettiği alanla çektiği ilgiden habersizdi. Girdiğiniz risk hakkında hiç fikriniz var mı, diye sordu. O yaşlı cadı kolunuzu kesip atabilirdi sizin.

Bırakın da hiç değilse bir fincan çay içeyim.

O zaman bir an için çenesini kapamayı başardı ama peşimden yemek salonuna geldi, kendini kanepeye atıp bana hışımla baktı, eski tevazuundan eser kalmamıştı. Vahşi bir köpeğe, sarhoş bir kâhyaya dönüşmüştü.

Onları anlamıyorsunuz, dedi ısrarla.

Kes sesini, diye düşündüm.

Bunlar katı insanlar. Masanın üstünden bana doğru eğildi ve beni kendi davasına ikna edene kadar yakınıp sızlanacağını, direncime saldırıp duracağını anladım. Bayan, bu tipleri bilmezsiniz.

Kiminle konuştuğunu bilmiyorsun, diye düşündüm. En ufak bir fikrin yok.

Bunlar o lanetlenmiş yaratığın köleleri, diye devam etti. McCorkle ne büyük bir egoistti. Hepsi sanat için! Onları dikenlerin içinden geçirdi. On santim uzunluğunda, jilet gibi keskin dikenler. Abarttığımı sanıyorsunuz. Kesikler, nasırlar. Bir yabandomuzunun hırpaladığı kızım, şaka etmiyorum, neredeyse ölüyordu. Sadece o değil, ikisi de. O alçak herif eğdi, büktü, çarpıttı onları. Ona hizmet ettiler ve o ölüp gömüldükten sonra da şimdi hâlâ ona hizmet ediyorlar. Her gece tütsülerini yakıp onun anısını canlandırıyorlar. Ve o kitap, işin kalbi o işte. Bekçilik ettikleri şeyin ne olduğu hakkında en ufak bir fikirleri yok ama onun değerini çok yüksek tutuyorlar.

Evet, ben de bir teklifte bulunmayı planlıyorum.

Sizi aşağılayacaklardır.

Ne kadar olduğunu bana sormanız daha makul olmaz mıydı?

Ne kadar ödediğinizi herkes biliyor. Yirmi eski altın değil mi?

Bay Chubb, ben yirmi eski altın filan demedim.

Ama o el yazması zaten sizin *elinizdeydi*. Ne kadar budalaca bir şey yaptığınızı görüyor musunuz? Onu bedavaya aldınız ve *geri* verdiniz!

Ona karşı çok kibirli ve soğuktum ama pek tabii kendimi sapına kadar aptal hissediyordum. Kitap ortada yoktu ve bu tamamen benim hatamdı. Slater'ın beni bu şekilde etkilemesine nasıl izin verebilmiştim?

O kitaba bekçilik ediyorlar, değil mi, dedi daha nazikçe. Görmüyor musunuz, Bayan, onu almak için çok konuşmak gerekecek. Sonsuza dek bir ileri bir geri pazarlık edeceğiz. Bayan Lim'le pazara gidin de neyle karşı karşıya olduğunuzu anlayın.

Yalnızca pazar sabahına kadar vaktim var.

Öyleyse onu kaybettiniz, bu kadar basit. Herkes kaybetti.

Bana bir rakam verin, dedim. Onları ne ikna eder satmaya?

Ah, yirmi bin sterlin.

Bu elbette düşünülemez bir rakamdı; ama daha ona bunu söylemeye başlarken bile ne kadar budalaca olduğunu fark ettim. Şiir için hiçbir şey düşünülemez değildi. Eserini yeterince beğenirsem Slater'a yirmi sterlin ödeyebilirdim ama bir Shakespeare sonesine ne fiyat biçebilirdim? Milton'a, Donne'a, Coleridge'e, Yeats'e ne kadar? Antrim gibi saygın ve varlıklı bir adam neden çok sade, küçük bir dergi için zamanını harcıyor, neden İtalya tatilini erteliyor, neden hiç duymadıkları bir yayına para verebilecekleri umuduyla sefil züppelerle yemek yiyor? Çünkü o medeni bir insan, büyük şiir medeni bir insan için pırlantadan değerlidir ve insan yılda dört kez dergi yayımladığı sürece daima onu bulma şansı vardır. Orada Chubb ile otururken, hesabıma göre Londra'da saat ondu. Antrim kesinlikle bir gece kuşu değildi ama yine de şimdi onu nazikçe arayabilirdim.

Lütfen kendinize bir şeyler ısmarlayın, dedim Chubb'a.

Hiçbir açıklama yapmadan onu bırakıp gittim ve resepsiyona yürüyüp iki sancılı dakika boyunca Hintli memurun dikkatini çekmek için bekledim. Sonunda ona Londra numarasını verebildim ve artık fikrimi değiştirmek için çok geçti. Yirmi bin sterlini alacaktım. Hoşnuttum, pervasızdım. Otelin telefonu The Pub'ın arkasındaydı, hava şimdiden sigara ve viski kokularıyla bozulmuştu. Daha ben elimi uzatmadan telefon çalmaya başladı.

Bu yönde ilerlediğimi gören ciddi bir okur, hatalı kararımın derecesini tahmin edebilir. Size söyleyeyim, daha da kötüydü. Zaman farkı hesabını tamamen yüzüme gözüme bulaştırmıştım. Ama en kötüsü bu da değildi. Antrim çok titizdir. Onunla başa çıkmak istiyorsanız, ne istediğinizi ve onu neden istediğinizi harfi harfine bilmeniz gerekir. Benim kararıma saygı duyabilecekken, kafa bulanıklığı diyebileceği en ufak bir kararsızlık kokusunu küçümser o. Ahizeyi kaldırırken kendimi çırılçıplak hissettim, heyecanım ve kaygım dışında sunacak hiçbir şeyim yoktu.

İyi misin, diye sordu.

Bertie, seni uyandırdım mı?

Sarah, lütfen bana iyi olduğunu söyle.

Saat kaç?

Şafak sökmedi daha.

Bertie, çok...

Ne var Sarah? Bir şeyin yok ya?

Bertie, olağanüstü bir şey buldum. Gerçekten ciddi bir çalışma. Onu okuduğunda bana kızmayacaksın.

Bir anda adamakıllı soğuklaştı. Sarah, eğlenceli telgraflarını aldım.

Bir adamın öksürdüğünü duydum. Aman Tanrım, bir âşığı var!

Bunu konuşmak için bekleseydin daha iyi olmaz mıydı?

Bertie, biliyorsun, mutlak surette önemli olmasaydı bunu asla yapmazdım.

McCorkle'ın eserinin kendi gözümden tefsirine giriştiğimde, bu iş için hazırlıksız olduğumu biliyordum. Onu yalnızca bir kez ve stres altında okumuştum. Bin dereden su getirmeye başladım ve sonunda ihtiyacım olacak para konusunda bile açık ve net olamadım. Yani yirmi bin sterlinin sözünü etmedim, sadece "büyük miktarda para" dedim.

Antrim bana kendi istediklerimi söylemem için zaman tanıdı ve nihayet kısa bir sessizliğe yer bırakıp ardından konuşmaya başladı.

Senin için ne harika bir şey, dedi.

Evet, dedim, görüşmelere başlamak üzereyiz.

Ee, müstesna bir yönetim kurulu toplantısı olacak, kaçıracağım için çok üzgünüm.

Hayır, hayır, her şey programa uygun. Anlaştığımız gibi pazartesi günü Londra'da olabilirim.

Bak Sarah, ben sahiden çok yorgunum. Eminim toplantı bensiz de mükemmel geçecektir.

Ama orada olacaksınız. Gecikmeyeceğim.

Üzgünüm, Micks, gerçekten.

Yalvarmanın anlamı yoktu. Cezalandırılıyordum: Özel hayatına izinsiz girmiştim, zorla yatak odasına dalmıştım.

Gerçekten üzgünüm. Hiç aramamalıydım.

Saçmalama. Boofy çok sevgili bir dosttu, seni de çok severim ve seninle çalıştığım süre boyunca ne kadar eğlendiğimi biliyorsun.

Yönetim kurulumdan istifa edeceğini anlamıştım. Veda ederken gözyaşlarımı zor tutuyordum, karnımda o berbat, keskin hisle masaya döndüm. O anda, sanki her şeyi kaybetmiştim: Sadece Antrim'i

ve McCorkle'ın şiirlerini değil, *The Modern Review*'un kendisini de.

Ve beni bekleyen bir orta yaşlı adam daha vardı, gömleğinin yakasına sokulmuş bir peçete ve önünde duran salatalıklı sandviçi ile bir örümcek ya da bir melek.

Beni görünce tabağı derhal yana itti ve masanın üzerinden uzanıp elimi avucunda sıktı. Bu davranışın bir emsali görülmemişti.

Size kitabı getireceğim, Bayan. Onu sizin için bal gibi çalacağım.

Hayır, ben hırsız değilim.

Cheh! Onun orada çürümesini mi istiyorsunuz? Hayatınız boyunca kendinizi nasıl hissedeceğinizi düşünün! Bu kitap Jalan Campbell'da çürüyor ve Kuala Lumpur'da, tabii Londra'da da hiç kimse onun burada olduğunu bilmiyor.

Yüzü sert ve tutkuluydu, bir an için onun Nemesis'ine* böylesine ateşli bir biçimde bağlı olması tuhafıma gitti. Ama aslında düşüncelerim kendimle ilgiliydi; çünkü Christopher Chubb şiirleri getirdiği takdirde öylesine olağanüstü bir sayı yayımlayabilirdim ki tüm sorunlar çözülürdü. Şu anda anlatmakta olduğum bu garip hikâye de onun bir parçası olurdu. Şiire gelince, onun üzerinde oynamayacaktım. Onu medenileştirmeye, onunla tartışmaya ya da sarsıcı derecede kopuk parçaları düzene koymaya çalışmayacaktım.

Bunu ne zaman yapabilirsiniz, diye sordum.

Çok yakında. Bilemem.

Bugün öğleden sonra?

Hayır, daha sonra. Önce size en kötüsünü anlatmam gerekecek.

Neyin en kötüsü?

Hikâyemin. Battığım derinliklerin.

47

Raca tarafından evden atıldıktan üç gün sonra, sabahın ikisinde K.G. Chomley'nin evine vardım. Yaralı bereli, çamura belenmiş, kırık dökük, beynim cinai bir galeyan içinde. O yaratık, kızımın bana olan doğal sevgisini zehirlemişti. Bu suç için onun canını, verdiğim kadar kolaylıkla alabilirdim. E.S. paketini Orang Kaya Kaya eliyle

* Eski Yunanlıların intikam tanrıçası. (ç.n.)

ona gönderecektim, bu onu George Town Postanesi'ne çekecek ve ben de oracıkta canını cehenneme postalayacaktım.

Bu arada Mulaha, kullanacağım silahı imal etti. Hayatınızda gördüğünüz en sade, en dürüst kutuydu bu, Bayan, Stanthorpe Queensland'deki bir meyve bahçesinin damgasını taşıyordu. Mulaha onu gösterdiğinde bile mekanizmasını anlayamamıştım. Kutuya dokunmak istemediğim için onu bana doğru itti ve o zaman koluma bir şeyin battığını hissettim. Gizli silahı, kutudan ucu çıkan bir çiviydi. Bu bana ufak bir çizikten fazla zarar vermedi ama Mulaha çiviyi önce idrara, sonra kırkayak tozu, arsenik ve sihirbaz otuna buladı ve son olarak basit bir hindistancevizi yağı tabakasıyla kapladı. Aynı karışımı bir kamaya tatbik edip ucunu bir tavuğa batırdı. Sadece hafif bir batmaydı, kan akmadı ama hayvan anında öldü.

İri yarı bir adam, dedim, iki metreden uzun. Bu lanet tavuktan çok daha iri.

Christopher, bu küçük çivi bir fili yere yıkabilir.

Bu durumda tek yapabileceğimiz beklemekti. Okul müdürü bana *aşırılık* teşhisi koyup yokluğumda beni kovmuş olduğu için okul yasaktı ve bütün gün kilitli bir odada saklanmak zorundaydım. Yapacak hiçbir şeyim yoktu, sadece o alçağın beni kızımın yanında küçük düşürdüğü zamanki yüzünü düşünüyordum. Kızımın kulağına damla damla zehir akıtmıştı. Onu benden her gün biraz çalmış olmalıydı. Büyük bir dâhiydi. Bu mantıkla bana, lanet yaratıcısına teşekkür etmeliydi ama öyle olmadı. Tek yön. Kızımı benden nefret ettirdi.

Onu öldürmeyi beklerken, çivinin yeterince zehir tutmamasından korkarak gizlice başka bir kama hazırladım. Bir şapka iğnesinden pek fazla kalın olmayan bir tane buldum. Kılıfı olmadığından onu bir lastik hortumun içine yerleştirdim. İki ucunu mantarla kapattıktan sonra onu güvenle cebimde taşıyabilirdim.

Darwin Yarışları'ndaki yabani bir at gibiydim. Sabah olduğunda, Hin otobüsüne binerken az daha meyve kutumla tökezleyip düşecektim. O yıllarda Light Caddesi'nde geçici bir postane vardı ve kapının iç tarafında bir bankta, uzun bir gün boyunca tek bir yüzü bile kaçırmadan oturdum. Fort Street Lisesi'nden ilk takdir derecemi

aldığımda, bu noktaya geleceğimi kim hayal edebilirdi?

İkinci gün erkenden yağmur yağıyordu ve zehrin çividen akabileceğini düşünüp kaygılandım; ama o da tam o zaman gelmeyi seçti. O tuhaf sıçrar gibi yürüyüşüyle, elinde pembe bir pusulayla. Hemen arkasına geçtim ve o tezgâha uzanırken çiviyi kalçasına batırdım.

Bir çığlık atıp arkasına döndü. O zaman bile nasıl bir aşağılamayla baktı bana! Sol kolumu yakalayıp büktü. Onun karşısında bir çocuk kadar zayıftım. Kutudaki meyveler dökülüp yuvarlanarak yerlere saçıldı. Kama, lastik hortumundan düşünce o yaratık da beni zorla onun neredeyse üstüne itti. Böylece silahı kavrayıp kaba etine saplamam onun yardımıyla oldu.

Aşağı yukarı o sırada beni ondan ayırdılar. Doğal olarak Carnarvon Caddesi polis merkezine götürülüp bir hücreye kondum, orada çok geçmeden o ahmak Grainger ve bana deli olup olmadığım gibi gülünç sorular soran bir İngiliz doktor tarafından ziyaret edildim. Gerçekten umurumda değildi. Bana ıstırap veren, yaratığın ölmemiş olmasıydı. Buna şaşırmam, yani bir adamı kalçasından bıçaklayarak öldürmemin mümkün olduğuna inanmam, deliliğin ilave bir kanıtı gibi göründü.

Böylece bir dava daha açıldı, Bayan ve ben sınır dışı edilip Avustralya'ya gönderildim. Bir hastaneye gönderileceğimi sanmıştım fakat gemi rıhtıma yanaştığında beni karşılamaya gelen kimse yoktu, ben de öylece yürüyüp gittim.

Sydney'de insanlar, yaşadıkları bu güzel yerle sürekli övünürler ama benim hayatımda hiç güzel manzaralar olmadı. Randwick'te sıcak, çıplak bir sokakta bir daire, bir reklam ajansının trafik departmanında da bir iş buldum. Her gün, sonu gelmez otobüs yolculukları. Tiksindirici bir iş, dırdır, sızlanma, tehdit, sıkıştırma, tıpkı otopark polisleri gibi. Kahverengi Bombacılar derdik onlara. O akıllı geçinen sümüklü metin yazarları da bana yüz vermezdi. Onlardan nefret etmeseydim, hiçbir tutkum kalmayacaktı. Kızımı sonsuza dek kaybetmiştim ve şimdi bu korkunç iş benim tek sosyal ortamımdı. Her gece bir barda iki bira içiyor, sonra eve gidip viskiyle devam ediyordum. Bir daha, bir daha. *Satı lagi* deriz ya.

Benim en azından kendimi özgür hissettiğimi düşünebilirsiniz.

Yatakta o canavarın usulca odaya girmek üzere olduğundan korkmadan yatabilirdim; oysa aslında o artık benim bir parçam olmuştu. Unutulmamalıdır ki hayatımı şekillendirmiş, kalbimi çalmış, parmaklarımı felce uğratmış, sokağımdan ayrılmayı hiç istemezken beni evsiz bir gezgine dönüştürmüştü.

Endişeye mahal yokmuş. On iki ay sonra mektubu beni reklam ajansında buldu. Sen de beni özlüyorsun demek, diye düşündüm; çünkü o her zaman tartışmayı kazanmak zorunda olan türdendi. *Kiasu* derler burada. Kaybetmekten korkan. Malezyalı hastalığıdır kastedilen. Yazdığı on sayfada, o hatırı sayılır itici gücünü hissettim. Nasıl da muzafferdi. Beni nasıl da alt etmişti. Onu dünyaya cahil biri olarak getirmiştim; oysa şimdi beşini hiç duymadığım altı dil biliyordu. Şimdi çok bilgiliydi. Buda'nın ve Muhammed'in kutsal kitaplarını biliyordu. Malezya toprağında yaşayan her şeyin adını biliyordu. Gelmiş geçmiş en büyük yazardı o. Hep ona özgü olan bir yığın usandırıcı tumturaklı laf, Donald Defoe'nun Bali'de duymuş olduğu cinsten ağız kalabalığı. Ancak, okurken bunların ardından daha ne geleceği hakkında en ufak bir fikrim yoktu. Son sayfaya gelene kadar, Bayan, onu neyin yiyip bitirdiğini bilmiyordum.

"Sayende" diyordu, "harfi harfine benim için planladıkların sayesinde, şimdi Graves hastalığından ölüyorum ve ailemi kimsesiz ve meteliksiz bırakacağım. Beni kaba etimden bıçakladığın zaman senin için adeta üzülmüştüm. Ne kadar acınası bir haldeydin o gün. Ama burada nihayet gücünü gösteriyorsun. Küçük kızımdan ne kadar nefret ediyor olmalısın ki babasını ondan alıyorsun. Hâlâ bir reklamcı olduğunu duydum. Umarım çocuğumu açlıktan ölen bir yetim olarak bırakırken, yozlaşmanın ve zenginliğin keyfini çıkarırsın."

Ama kuşkusuz ben çocuğun terk edilmesini istemiyordum. Asla. Graves hastalığı, Bayan, bir şaka, bir cinas, Robert Graves ve T.S. Eliot'ın, tüm o abuk sabuk şeyleri yazan adamların hastalığı idi. "Çamurda sarımsak ve safirler", bunun bir anlamı olacak mı günün birinde? Ama yine de sözlüğe koştum: "Aşırı tiroit salgısı nedeniyle tiroit bezinin büyümesi, nabzın ve metabolizmanın hızlanması gibi belirtileri olan hastalık."

Doktorumu aradım. Arkadaşım hasta vesaire. Bana telaşlanma-

mamı, Graves hastalığının kolayca tedavi edildiğini söyledi. Ama her ne kadar bana sakinleştiriciler için memnuniyetle reçeteler yazsa da bunun için yazamadı. Ne fark eder, Sydney dalavereli bir şehirdi. Araştırıp soruşturdum.

Ne olduğunu görüyor musunuz, Bayan? Düşünüyordum, Malezya'ya dönecek miyim? Sınır dışı edilmemin işaretini taşımayan yeni, güzel bir pasaport almamın ne mahzuru var? Adımı bir listeye koymuşlar mıdır? Bir risk var, kuşkusuz. Sonunda bir tazı terbiyecisiyle tanıştım. Evet, ahbap, dedi. Bana ilacı alabilirdi, kaygıya gerek yoktu. Ondan, ilacın öylece postaya verilemeyeceğini öğrendim. İhtimam gösterilmeli, kuru buzla paketlenmeliydi. Hah, ne mükemmel! Onu benim şahsen götürmem gerekecekti.

Sydney'deki hayatım öyle sıkıcıydı ki. Eminim bir hayatın böyle nasıl geçebileceği hakkında en ufak fikriniz yoktur, damlatan bir musluk gibi sızıp giderek. Pazartesi-cuma, cumartesi-pazar, tek lüksüm uyku ve içki. Annem de böyle yaşamıştı. Çalış, ye, sherry şişesi, uyu.

Oysa şimdi nihayet capcanlıydım. Köprülerimi yaktım, işimden istifa ettim, Randwick kira sözleşmemi bozdum. Nasıl üzgün olabilirdim? Kızım o alçağın hayatını kurtardığımı görecekti. O zaman benden nefret edemeyecekti.

Chubb, bu noktada sanki benden yardım umar gibi duraladı ve ben o gri gözlerin içine bakarken acaba yaradılışındaki nasıl bir şey cinayetten hasta bakımına bu denli kolaylıkla kaymasına izin verecekti diye merak ettim. Sadece burada, hikâyenin bu kadar ileri bir noktasında, onun gerçekten psikotik olma ihtimalini düşündüm.

48

Telgrafımın Jalan Campbell'a teslim edildiği dakika, Tina ve Bayan Lim sokakta volta atmaya başladılar. *Hantu* geliyor. *Hantu* geliyor. Onları birlikte gördünüz, Bayan, yani o kasılarak yürümeyi, o öfkeyi tasavvur edebilirsiniz. Çok geçmeden sokaktaki bütün ahmaklar hayalet geliyor diye huzursuzluk içindeydi. *Cheh!* Kepenklerinin arkasından yaşlı teyzeler gibi gözetliyorlardı.

Graves hastalığının ilacı –Chubb'ın bana harflerini tek tek söylediği– propiltiourasil idi. Onu tek bir göz bile kuşkuyla bakmadan gümrükten geçirdim, dedi. Pasaport damgalandı. Gitmekte özgürdüm. Taksi dükkân-evin önüne yanaşıp da ben o lanet kutuyu binanın kayar kapısına sıkıştırana kadar her şey mükemmeldi. *Wah!* Birdenbire çevremi kocaman karbondioksit bulutları sardı; sanki insan değil, yürüyen bir fabrika, bir bira fabrikasıydım. Dramatik bir giriş, Bayan; ama komşuların gördüklerini iddia ettiklerine kıyasla çok zararsız. Gövdesi olmayan bir yaratık. İç organları mavi mavi yanıp sönüyor.

İçeri girdim ve çocuğum tarafından karşılandım. En az 1.65 boyunda ve neredeyse annesinden daha güzel. Ama üst dudağında o iki minik çil vardı ve yüzü o yaratığa duyduğu aptalca sevgiyle ışıl ışıldı. Işığıyla canımı yaktı.

Kuşkusuz, korkmuştu ve sadece buharlı kutudan değildi korkusu. Benim şeytan olduğumu sanıyordu. Hasta nerede, diye sordum.

Atas. Böyle söyleyip ahşap merdivenlerden yukarı çıkmaya başladı, çıplak ayakları cilalı tik parkeye değdikçe fısıldıyordu. Bu bir erkeğin ömür boyu hatırlayacağı bir ses değil midir, bir kadının çıplak ayaklarının ahşap bir zemine usulca sürtünmesinin sesi?

Kuru buzum karanlıkta dalgalanarak onu izledim. Yukarıda lambalar vardı, elektrik yoktu. Oda şimdiki gibi değildi, Bayan. Devasa tik karyoladaki canlı yaratığın hükmü altındaydı. O sefili gördüm, yaratmış olduğum o sefil canavarı. Karyolanın perdesini kaldırdı; gözleri –*Wah!* Ne gözler ama– bana mıhlanmıştı. Lamba ışığında, cibinliğe sarınmış, kozasında bir tırtıldı. Çevremde her yerde, döşemenin üzerinde, duvarlar boyunca yığın yığın, kölelerinin onun için yaptığı günlükler duruyordu.

Karanlıkta bir raca gibi uzanmış yatıyordu. Yanında onun küçük Çinli askerini seçebildim. Onu gördünüz. Tüm o yara izlerine bakabilmek hiç kolay değil. Beni görünce kadının yassı suratı ürperdi; ama ben onun efendisinin yaratıcısıydım, cibinliği yana çekip açtı.

Tuan Bob, diye anons etti.

Ve işte orada yatıyordu, hayat verdiğim şey, o amansız dâhi, karanlıkta ıslak ıslak parlıyordu. Terli gözkapakları geriye çekilmiş ve

gözleri, parlayan yüzünden dışarı uğramıştı. İğrenç bir haldeydi; sıskaydı, erimiş bitmişti, kaburgaları ıslak ve kaygan derisini neredeyse delip dışarı çıkacaktı. Randwick'teki yaşlı doktor beni gözlerin ani ve spazmlı hareketlerine hazırlamıştı; ama bu hastalığın böyle bir devi tepetaklak devirecek gücüne tanık olmaya hazır değildim.

Zorba beni görünce, boğuk, balgamlı bir ses çıkardı, muhtemelen bir kahkahaydı. Şaka neydi? Ona ihtiyaç duymuş olmam mı? Onun benim hayatım olması mı? Ama ne kadar lanet ve aşağılık olsa, o kadar işime gelirdi. "İşte, küçümsendiysem ve üstüme tükürüldüyse de." Çünkü şimdi kızım nihayet benim nasıl bir insan olduğunu görecekti.

İlacı teslim edebilmek için doktorunun adını sordum.

Doktor yok, dedi. Bu senin benim için icat ettiğin bir hastalık. O hep burada bekliyordu. Tedavi edebilirsen et.

Bu safhada hastalığı icat etmiş olmamdan kuşku duymadım. Çalışmaya başladım, Bayan, derhal. Şakamı bozmalıydım, anlıyor musunuz? Yerde büyük bir tas dolusu sabunlu su vardı ve çoğu dökülmüştü. Kutumu kuru bir yere koydum ve şişeyle karışı paketten çıkardım. Propiltiourasil bir eriyikti. Kızım onu sulandırabilmem için gerekli suyu getirdi ve korkmuş olsa da benimle göz göze geldi. Doğrudan gözbebeğinin içine bakıp, cesaretini –öyle adlandırmıştım onu– görebildim. Adamı incitmemem için sessizce yalvarıyordu ve bana karşı çelmeyle düşürülüp çamurda tekmelendiğim zamankinden daha şefkatliydi.

Kadınlar dâhi yaratığımı oturtmaya çalışırken, ben de ilacı hazırlayıp küçük bir porselen fincana koydum. *Bapa* dediler, *Tuan* dediler, kulağına fısıldadılar ama adamı kımıldatamadılar. Nihayet o, kollarımda lanetlenmiş bir âşık, bir Roma kilisesinde ölmekte olan bir İsa gibi, eriyiğini içebilmesi için tenine dokunacak ve elini terleyen sırtının altından geçirip onu kaldıracak kişi olarak beni tayin ettiğini açıkça belirtti.

Teninde bakıra benzer garip bir metalik koku vardı. Ve nefesinde, Bayan, toz ve sarımsak. Ama en çok hissettiğim, bana yönelik düşmanlığı, ben ona hizmet ederken bile sezinlediğim nefretinin titreşimiydi.

İlaç midesine iner inmez kustu ve midesinin bütün o kokuşmuş muhtevası göğsünden aşağı sel gibi akıp kıllı karnına yayılırken kızım sarsıla sarsıla ağlamaya başladı.

Sen kaldır, diye havladı Bayan Lim. Evet-Bayan-hayır-Bayan. Ben onun lanet işçisiydim, öyle düşünüyordu. Kaldır şimdi, diye bağırdı ve ben onun büyük *Tuan*'ını taşırken, o da küçük bir asker böcek gibi odada telaşla sağa sola koşuyor, temiz çarşafları havada dalgalandırıp yastıkları kabartıyordu.

Tina burnunu çekerek seyrediyordu. Neler düşündüğünü Tanrı bilir.

Bapa'sını tutarken hain soluğunu yanağımda hissediyordum. Bob McCorkle ile çok içli dışlı olmak tiksindiriciydi, insanın kendi yaşamsal organlarını elinde tutması kadar gayri tabii ve ürkütücüydü. Tıraş edilmiş kafası arkaya doğru sallanıyor ve geri çekildiğim zaman bana pis pis bakıp gözlerimi arıyordu. Bu davranışı hastalığına yorabilirdim. Sinirlilik, hırçınlık, duygusal değişkenlik, kitaptaki tüm belirtiler. Onu iki galonluk bir çaydanlığın kaynamasına yetecek kadar bir süre tuttum ve ancak banyosu hazır olduğunda serbest kalabildim.

Sevilen bir dosta hastabakıcılık yapmak başkadır, Bayan; ama ya size bunca zaman işkence etmiş olan bir bağırsak kurduna? Kızım bunu biliyordu. Biliyor olmalıydı. Onun hastabakıcısı, hizmetçisi, doktoru oldum. Haftalar böyle geçti benim için. Onun yanındaki kuru yerde uyudum. Istırabımı azaltma isteğim yoktu.

Kadınların ikisi de benimle konuşmuyordu. Bana çorba ve erişte getiriyorlardı ama her zaman o büyük karanlık yatağın yanında, ikisinden birinin gözetimi altında tek başıma yiyordum.

Tedavi konusunda öylesine güvenliydim, dedi Chubb, iyileşeceğinden öylesine emindim ki hastamın daha da kilo kaybettiğini çok geç fark ettim. Zihni de dağılmıştı. Ve gözleri, *wah,* patlamak üzere olan denizanaları. Zayıfladıkça nazikleşiyordu. İki kez gülümsedi. Zaman zaman bana teşekkür ediyordu. Ölüyordu. Bunu benden çok daha önce biliyordu ve, anlıyorsun değil mi, o kadın ve çocuk için kaygılanıyordu. Şimdi ihtiyaç duyduğu şeyleri benden çalamaz ya da şiddetli tehditlerle zorla alamazdı. Bakmakla yükümlü olduğu kişilerle ilgileneceğime söz vermemi istiyordu ve bunun için de beni

hoşnut etmesi ya da kendisine acımamı sağlaması gerekiyordu.

Benim isteklerim de onunkilerle hemen hemen aynı olduğuna göre, onu derhal huzura kavuşturacağımı düşünebilirsiniz, değil mi? Ama artık onu on beş yıldır tanıyordum ve hayatımı onun yüzünden kaybetmiştim. Kurnazlığı karşısında ihtiyatlı davranmak için yeterli nedenlerim vardı. Bu yüzden, kalbimin onun ıstırabıyla parçalanmasına engel olamasam da kendimi bırakıp yumuşamaya cesaret edemiyordum.

Bana evet de, diye bağırıyordu, ya da hayır de.

Ama ben hiçbirini yapmıyordum, o da sonunda benim itaatsizliğimi kaldıramadı ve bir tür nöbet geçirdi, sanki kendini paralayacakmış gibi yatakta sağa sola atılıyor, çırpınıyor, kıvranıyordu. Kükrüyordu. Kocaman gözleri korkunç görünüyordu. Kafatası adeta onları artık içinde barındıramıyordu. Yataktan düştü ve başını yere çarpıp çatlattı. Buna bile dayandım ama asabiyeti giderek tırmandı ve kadınları öylesine üzdü ki sonunda kendime, aslında en çok arzuladığım şeyi vaat etme izni verdim.

Ona kızıma ve diğer kadına bakacağıma söz verdim.

Bunu duyunca tekrar yastığına yığıldı. Haşin ve yakışıklı yüzünde gözleri hariç her şey çökmüştü. *Wah!* Onlar da artık öyle büyümüştü ki onunla konuşurken baş aşağı olmuş aksimi görebiliyordum.

Buraya gel, dedi yatağa hafifçe vurarak.

Korkacak ne vardı? Elimi tuttu, onunki yumuşak ve güçsüzdü, bir hayaletinki gibi kemiksizdi.

Şimdi rahatladım, dedi. Sen ve ben, biriz.

Kuru mevsimde güzel bir sabahtı, Bayan. Hastaları böyle sakinleşince kadınlar da ayrı ayrı işlerine bakmak üzere dışarı çıkmışlardı. Bayan Lim Chow Kit'e, Tina ise yaratığın içinde tutabildiği tek şey olan bir kâse sıcak *tow foo fah* getirmeye gitmişti.

Yalnızdık. Sabah güneşi pencerelerden içeriye akıyordu ve arka taraftaki dut ağacında mayna kuşları vardı. Sokaktan gelen çatlak bir ses, insanları eski gazetelerini çıkarıp getirmeye çağırıyordu. *Gazete lama, gazete lama.*

Ne berbat bir şey bu, Christopher, bu noktaya gelmek.

Ölümün hepimize geldiğini söyledim.

Hayır, hayır. Şu lanet hayatım boyunca bir sanat eseri yaratmaya çalıştım. Ve şimdi sonum gelince, onu verecek yalnızca sen varsın. Eski düşmanım.

Çekilip öteye uzandı ve bana döndüğünde dün gece elinizde tuttuğunuz cildi gördüm. Ne olduğu hakkında en ufak bir fikrim yoktu. Onun teni kadar ateşli ve kaygan olduğunu hissettim.

Bu ne?

Onu yok etmeyeceğine yemin et, dedi.

Kitabın adını taşıyan ilk sayfasında o yırtıcı, alaycı, iğneleyici başlığı gördüm: *Bir Sahtekâr Olarak Hayatım.*

Onu yakmayacağına yemin et.

Bu nedir?

İnsan ruhu, dedi.

Kendi kendiyle alay ettiğini sandım. Ne bekliyordum ki? Elbette sanat değildi.

Yemin ediyorum, dedim ona, buna hiçbir şekilde zarar vermeyeceğime yemin ediyorum.

Gerçeği söylüyordum. Bir paranoyak şizofrenin sabuklamaları da olsa –ki tam da öyle düşünüyordum– onu muhafaza edecektim.

Bana ver onu, dedi. Ben gittiğim zaman okuyabilirsin. Artık nihayet çok nazikti, yüzüme aşırı sevecen bir amca olabilecek kadar şefkatle dokunuyordu. Aferin, dedi. Senin ona bakacağını biliyorum.

Bana olan nefretinin tümüyle yok olduğunu sanmıştım ama son zamanlarda, böylesine nazik göründüğü zaman bile beni bir bisiklet tamircisine dönüştürme fikriyle gizlice keyiflenip keyiflenmediğini merak eder oldum. Tam ona göre. Beni hileyle kendi yalanımı yaşamaya itmek, ha? Kendimi bir yağ ve benzin çukuruna kilitlemek. Kendi kaderinin benimki olmasını mı istiyordu? Eğer öyle idiyse de kızım *tow foo fah* ile dönene kadar duygularını gizlemişti.

Ertesi güne kadar ölmedi ama ölümü, hayatından farklı olarak, huzurluydu ve kitabı sonuna kadar göğsünde tuttu.

Olacakları hissetmişsinizdir herhalde, ben yanlış hastalığı tedavi etmekteydim. Ve o, Graves hastalığından değil, nadir rastlanan bir lösemi olan miyeloproliferatif bir hastalıktan öldü. Lökositler gözlerinin yakınında birikmiş ve bu da onları denizanalarına çevirmişti. Kanserden öldü o.

Ölüm nedenini araştıran memur Hintli bir adamdı. Bana çok öfkeliydi. Bir doktor kimliğine bürünmüştüm. İlaç kaçakçılığı yapmıştım. Asılmam gerekirdi ama bunun aileye bir yararını göremiyordu.

Ölüm belgesine lösemi kaydedildiyse de bunun kadın ve kız için bir anlamı yoktu. Onlar çok geçmeden konu komşuya *hantu*'nun Bay Bob'un kanını emdiğini anlatmaya başladılar.

Canavarın bu kadar sevilmiş olduğuna inanmak zor, Bayan; ama Jalan Campbell'da onun için ağladılar. Onu küçük bir kızla tatlı tatlı konuşup yaltaklanırken görmüşlerdi. Ondan nasıl beslenmiş olduğunu, kendi egosunu gübrelemek için nasıl onun hayatını çalmış olduğunu asla anlamayacaklardı. Yiyip bitirdiği sadece Tina değildi. O sokaktaki her çocuk, onun demirci ocağı için yakıttı. Bir kullanıcı ve bir hırsızdı o; ama gözyaşları onun için aktı. Benim rolümse onun ölümünün sebebi olmaktı.

Ama kazanmıştım da, öyle sanıyordum. Kızım benimdi artık. Beni sevmiyordu ama sevmeyi öğreneceğinden kuşkum yoktu. Beni reddetse de hayatım bir çöl değildi. Adamın o tuhaf ve ürkütücü kitabı beni besleyip güç veriyordu. *Bir Sahtekâr Olarak Hayatım.* Ne suçlama! Bana hitaben konuşuyordu ve doğrudan bana vasiyet edilmişti; ama kadınların benim o kitaba dokunmamdan hoşlanmayacağını biliyordum. Bu yüzden evde yalnız olduğumda merdivenden yukarı ufak gezilere çıkarak onu gizlice okudum. Saklanmış bir rakı şişesi gibi dadanmıştım ona, o sert acı lezzetin biraz daha fazlası için geri dönüyordum hep. *Satu lagi.* Sadece bir yudum daha.

Tabii, Bayan, bir sarhoş kadar kurnazdım ve beni yakalamaları birkaç ay aldı. *Wah!* Böyle bir öfkeyi hiç görmemişsinizdir. Ellerimi harap ettiler tırnaklarıyla; ama bu hiçbir şey değildi. Kitabı derhal bırakmalıydım oraya. O küçük yaralı yüz, bir daha hata yaparsam ne

olacağı konusunda beni tehdit etti: Gece keskin bıçak.

Kızımın yüzünde kibirli, sahte bir gülümseme belirdi.

Bundan sonra kalbim ona karşı katılaştı.

Kullanılmıştı, kötüye kullanılmıştı kızım, bu da onu acımasız ve cahil yapmıştı. Büyük bir merhamet duymalıydım ama birdenbire ondan nefret ettim. Sizi aldatan, hile yapan, yalan söyleyen, sizi bir oyuncak gibi kullanan, içinizde iyi olan ne varsa ondan kendine kâr çıkaran birinden nefret edeceğiniz gibi. Bu onun kabahati değildi ama ondan nefret etmemi önleyemedi.

Buna rağmen, gördüğünüz gibi, o yaratığın çıkarlarına hizmet etmeyi sürdürdüm; çünkü aileyi terk edebilsem bile o sanat eserini asla yalnız ve korumasız bırakmayacaktım.

Sabırlıydım, Bayan, bekledim; çünkü bir gün sizin ya da sizin gibi birinin geleceğini biliyordum. Böyle bir bahse girer miydiniz? Beni Rilke okurken bulma ihtimaliniz neydi? Hayatım az daha ziyan oluyordu; ama şimdi Bayan, size kitabı getireceğim.

Ayağa kalktı. Hayli sarsak bir hali olduğunu düşündüm. Sizinle geleceğim, dedim.

Hayır, hayır, gelmemelisiniz. Saat yedide onlar birlikte tren istasyonuna gidecekler. Singapur'dan gelecek bisiklet parçaları var. Dükkânla ilgilenmek için orada olmalıyım.

Pekâlâ, dedim. Öyleyse yediye kadar buraya döneceksiniz, değil mi?

Yedi on beşe kadar –gülümsedi– kitap elinizde olacak.

Sanırım o anda dikkatim dağılmıştı. Faturayı imzalıyordum. Gidişini fark etmedim.

50

Chubb, beni gidişi ile dönüşü arasındaki üç saate katlanmak gibi korkunç bir sorunla baş başa bırakmıştı. Valizimi tekrar tekrar toparladım: diş fırçası, yıkanmamış giysiler, o korkunç Merlin'in bedava kartpostalı. Cazibesine o ana dek direndiğim berbat otel bisküvilerini yedim ve bir bardak küflü su içtim. Peki sonra? O kaba ve kaygan cildi nihayet elimde tutacağım andan asırlarca uzakta takılıp kalmıştım.

O andan sonra da Charlotte Caddesi'ne, benekli yabancı derisi ıslak Londra ışığında yıkanan hazinemin tadını doya doya çıkarabileceğim yere kadar bir başka sonsuzluk daha vardı. O çok uzaktaki mutlu zamanda her satırı el yazımla kopyalayacaktım, yalnızca güvenlik için değil –gerçi bu da huzursuz zihnimde hayli yer tutuyordu– onun içini dışını iyice öğrenmek için. Milton'ı da on beş yaşımda ilk kez böyle okumuş ve o kalın kafalı lezbiyen müdiremin asla göremeyeceği şeyi sezmiştim: Şairin aslında şeytana sempati duyduğunu. Londra'ya dönünce kalemimi bir ibadet aracı olarak, McCorkle'ın yırtık ve buruşuk haritasının mantığını derinlemesine araştırmak için kullanacaktım.

Ne var ki o kasvetli otel odasında zaman geçmek bilmiyordu. Akşam olduğunda gelmesine tam yetmiş beş dakika kalmıştı ve ben Kuala Lumpur denen ıslak ahtapotun kitabımı o balıklı kursağına indirmesinden akıl almaz bir biçimde korkuyordum.

Aşağıya inip bara yöneldim. Tüm üyeler namevcut, derler ya. Bir körili yumurtalı sandviçle bir Tiger birası ısmarladım. Ve daha ilk kabarcıklı yudum boğazıma değerken, Slater karşıma oturdu. Alnı hayli aşınmış bir kaya gibi sert ve gölgeliydi.

Yapma, dedi.

Bana birayı men ettiğini sandım ki bu en azından karakterine uymazdı.

Her ne yaparsan yap, dedi, o kadınlardan uzak dur.

Biliyor musun, John, ben de tam bunu söyleyecektim sana. Özellikle de genç olandan.

Micks, lütfen. Kes şunu.

Ah, onu baştan çıkarmıyor muydun yoksa?

Bunu duymazdan geldi. Ne hinlik peşindesin, dedi. Orada oturmuş seni seyrediyordum. Berbat bir durumdasın, lütfen bana ne yapacağını söyle; çünkü sanırım tam nerede olduğunun farkında değilsin.

Gülünç olma.

Şu deli ihtiyar Chubb'ı yine o kitabı çalmaya mı gönderdin? Evet mi? Doğru bildim mi?

Yalanlayabilirdim ama öfkeli gözleri karşısında savunmasızdım.

Onu durdurmalısın, dedi. O kadınlar cehennem köpekleri.

Evet ama işe bak ki köpekler tren istasyonunda.

Onlar senin derdini biliyor, Micks, inan bana. O el yazmalarını asla göremeyeceksin.

Bunu biliyorsun ha?

Onlar senin derdini biliyor dedim.

O nereden bilebilirdi? Bu imkânsızdı. Ama beni hazinemin elimden alınmak üzere olduğuna inandırmayı başarmıştı ve ben buna katlanamazdım. Ayağa kalkıp hızla sıcak geceye daldım. Faturanın onu bir an oyalayacağını tahmin ediyordum ama bindiğim taksi sıkışık park yerinden yola çıkarken onun da arkamdaki taksiye bindiğini gördüm ve şimdi kötü bir filmdeki yaratıklar gibi olacağımızı düşündüm. Takipçimi şaşırtmak için sürücüyü dükkân-eve kısa bir mesafede olduğunu hatırladığım Coliseum'a yönlendirdim ve orada arabadan atlayıp hızla kalabalığa karıştım. Slater'ın trafikte arkamda olduğunu varsayarak caddenin öbür tarafına geçtim ve çok geçmeden kendimi ne idüğü belirsiz bir ara sokakta buldum. Bitişikteki yollarda kendi cep fenerleriyle aydınlatılmış durumda, erkek olduklarını bildiğim kısa elbiseli kadınlar vardı. Onlardan biri bana seslenince su birikintilerine bata çıka uzaklaştım. Batu Road'a çıktığımda yönümü şaşırmıştım ve her ne kadar kalabalığı hayli şiddetle yararak yol alıyorsam da gittiğim yönden pek emin değildim.

O aşina polis merkezini ve sonra onun çaprazında, Jalan Campbell'ın karşı tarafında, kepenkleri tamamen açık, berrak beyaz ışığı dumanlı geceye dökülen bisiklet dükkânını görünce ne kadar rahatlamıştım. İçeride kimse yoktu! Tam da Chubb'ın dediği gibi, kadınların istasyonda olduğu anlamına geliyordu bu. Karmakarışık bisikletlerin arasından yolumu bulup, "hey, bakar mısınız" diye seslenerek merdivenlerden çıktım. Boğuk bir gürültü duydum. Chubb, diye düşündüm.

Üst katta, yerde yatan Bayan Lim'i ve yanında diz çökmüş Tina'yı görmeme yetecek kadar ışık vardı. Kız bana doğru döndü, pencereden gelen ışıkta, şehvetli üst dudağının patlak bir sosis gibi yarıldığını ve dişlerinin felfelek rengi bir kanla yıkandığını görebildim.

Ne söylediğimi bilmiyorum ama daha ne olduğunu bile kavrayamadan suçun kesinlikle bende olduğuna inandım.

Bayan Lim doğrulmaya çalıştı, sonra inleyerek tekrar yere düştü.

O da yaralıydı ve bluzu kandan kararmıştı. Çevrelerindeki zemin, siyah ve ıslak, parlıyordu.

Chubb ne yapmıştı? Nasıl bir dehşetten sorumluydum? Hiç yanıt alamadım. Bana bir düşmana bakar gibi kısılmış gözlerle bakıyorlardı.

Tekrar sordum ve nasıl sorduğumu hatırlayamıyorum ama kızın cevabı McCorkle'dan aldığı kaba Avustralya aksanıyla geldi: O alçak. Kaçtı.

Size bunu Bay Chubb mı yaptı?

Bayan Lim zorlukla soluyarak pencereyi gösterdi.

Oysa pencere parmaklıklıydı. Oradan hiç kimse kaçamazdı.

Kadın göstermeye devam etti ve o zaman, pencere kenarının aşağısında, terk edilmiş botlar ve giysiler yığını olduğunu sandığım bir şey gördüm.

Onu öldürdüler, dedi Bayan Lim. Onları durduramadık. Bizi de öldürmeye çalıştılar.

Gözlerimin gördüğünü açıklamaya çalışırken zihnimin yaşadığı karışıklığı tarif edemem. Gerçek, beynimin bana söyleyeceği en son şeydi. Dışarıdaki yoldan yaşlı bir adamın sesi geliyordu –*"gazete lama, gazete lama"*– ve ben pencereye yürüdüm. Aşağıdaki zeminde o giysi yığını vardı. Chubb'ın pabuçları adeta mor görünüyordu. Bir şey daha vardı: Onun bir köpek olduğunu sandım. Tam ne düşündüğümü bilmiyorum ama aşağıya uzandım ve eti hissettim, Chow Kit kasap dükkânındaki kadar çiğ bir et. Sonra o biçimli keşiş başının yumuşak, meyvemsi kabuğunu gördüm ve nihayet ne olduğunu anladım. *Sparagmos.** Şiirin sonundaki dehşetti bu. Öğleden sonrayı birlikte geçirdiğim adam paramparçaydı, sıcak kanı ellerimdeydi ve döşemeye bal kıvamında yayılıyordu.

Birdenbire dizlerimin üzerine çöktüm, sonrasında Slater oradaydı, kocaman elleriyle beni koltukaltlarımdan tutmuş ayağa kaldırmaya çalışıyordu.

Gel, diyordu, gitmeliyiz.

Saldırganın dönmesinden korktuğuna hükmettim. O beni merdivenlere doğru çekerken, kadınların da bizimle gelmesi için ısrar et-

* Bir Dionysos şenliğinde boğa veya dana gibi canlı bir kurbanın bir baküs grubu tarafından parçalanması. (ç.n.)

tim. Onlar yerlerinden kımıldamayınca, cesurca kitabı korumak istediklerini düşündüm.

Gelin, dedim, kitabı da yanınıza alın.

Kitap gitti, dedi Bayan Lim. Kitabı çaldı o.

Haşin, köşeli yüzünde anlam veremediğim bir tatmin parıltısı vardı.

Gel, dedi Slater. Micks, sevgilim, burada durmamalısın.

Çinli kadının yüzü çok garipti. Hakkımda iyi niyetler beslemediği artık benim için bile aşikârdı.

Micks, dediğimi yap. Gel hemen.

Zarar verdiğini hayal meyal kavrayabilen bir sarhoş gibi şaşkın, merdivenlerden inerken ve Jalan Campbell'a çıkıp karşıya, o yakın mesafedeki polis merkezine giderken Slater'ın bana eşlik etmesine razı oldum.

Son derece ciddi bir muameleyle bir tür konferans salonuna alındık. Sonra ben daha küçük, ayrı bir ofise götürüldüm. Bana bir havluyla tas verdiler ve ancak o zaman ellerimin kollarımın kanla parladığını tam anlamıyla kavrayabildim. Yıkanırken, o kadınların yalnız ve korumasız kaldıklarını düşünüyordum. Çok az şey hatırlayabiliyorum, sadece aşırı derecede üşüdüğümü, bana bir battaniye verdiklerini ve ifademi aldıklarını hatırlıyorum. Kimse tası kaldırmadı. Kapı ne zaman açılıp kapansa, kırmızı sıvının yüzeyi titriyordu. O Chubb idi, onun özü, çarpan kalbinden hızla akıp geçen kandı.

Bana gidebileceğimi söylediklerinde John Slater kapıda bekliyordu. Polislere battaniyelerini geri verdi ve ceketini omuzlarıma sardı. Umut ettiğim her şey kaybolup gitmiş, ölmüştü.

Merlin'e döndüğümüzde bir düğün kalabalığı lobiye dökülüyordu. Fena halde bir içki istiyordum ama Slater beni derdest edip asansöre soktu. Kabinde bizimle birlikte üç erkek daha vardı, galiba Japon'dular.

Slater beni kendi odasına götürdü, benimkinden farklı olarak gayet tedarikli bir odaydı. Bana büyük bir bardak malt viski koydu; ama onun çürüksü, turbamsı tadı bile kanın tadını maskeleyemiyordu.

Slater karşımdaki yatağa oturdu. Micks, sevgilim, dedi usulca, ne olduğunu anladın mı?

Zavallı Christopher öldü. Kitap çalındı.

Kadınların yalan söylediğini anladın mı?

Hayır, onu gördüm. Ölmüştü.

Ama yüzlerindeki delice zaferi görmedin mi?

Şoktaydılar, dedim. Saldırıya uğramışlardı.

Yalan söylüyorlar sevgilim. Lanet olası her şey hakkında. Kitabı görmedin mi? Her zamanki rafında duruyordu.

Büyük bir tüp yağlı kremle bir kutu kâğıt mendil alıp iznimi istemeden yüzümü temizlemeye başladı. Durumum hakkında hiçbir fikrim yoktu, yanaklarım, kulaklarım tamamen kan içindeydi. Tanrı bilir ne yapmıştım.

Yağlı kremin var ha, John?

Şşşşt.

Boynumu ve kulaklarımı temizledi, sonra pamuklu bir çubukla içleri kanlanmış tırnaklarıma girişti. Tüm kusurlarına karşın John Slater'ın aslında çok iyi bir insan olduğunu anlamam yıllar almıştı.

Kitabı fark edeceğinden emindim, dedi. Etmediğin için şanslı bir kızsın.

Nasıl şanslı olabilirim ki?

Sevgilim, hâlâ anlamıyor musun? Onu öldürdüler.

Öyleyse onlara kim saldırdı?

Kendi kendilerine yaptılar bunu.

O zaman korkunç bir şekilde ulumaya başladım ve o sevgili insan bana sarıldı, beni sakinleştirmek için elinden gelen her şeyi yaptı.

Her ne kadar olup biteni artık tümüyle anladığımı sandıysam da Jalan Campbell'daki tapınakta gerçekleşen dehşetin tüm boyutlarını kabul edebilmem korkunç uzun bir zaman alacaktı ve Londra'ya döndükten sonra bile onu kesinkes kavrayamayacaktım, en azından McCorkle'ın kendisi hakkında makul bir açıklamam olmadığı için.

Sonuç, pek tabii ne kadar uğraşırsam uğraşayım iyileşmeyen bir yara ile kalmış olmamdı ve onu gerçekten de saplantılı bir biçimde tedavi etmeye çalışıyordum; Annabelle bile bana usandırıcı biri olduğumu söylemek zorunda kalana kadar sürdü bu. Dürüstlüğü karşılığında onu kovdum. Umurumda değildi. Artık bu tür yara berelerin üzerine çıkmıştım çünkü Milton'ın *Areopagitica*'sında betimlediği

"Gerçeğin hüzünlü dostları"ndan birine dönüşmüştüm: "İsis'in, Osiris'in parçalanmış bedeni için yaptığı dikkatli araştırmayı taklit ederken görünmeye cüret edenler gibi." Gerçeğin bedeni demek istiyordu, parçalanmış ve dağılmış. Yunanca'da, *sparagmos*.

Şimdi takıntılı bir şekilde "oraya buraya" seyahat ederek o korkunç bulmacayı "parça parça toparlamaya" başlamıştım. Old Church Caddesi'ne otobüs parasını güç bela denkleştirebildiğim bir zamanda, beni Avustralya'ya gönderen de bu araştırmaydı. Tüm bu gülünç harcama ve acıların sonunda emin olabildiğim tek "gerçek", McCorkle'ın fiziksel bir varlığı olduğu ve bunun Chubb'ınkinden ayrı olduğuydu.

Bunu kabul etmeyecektim ve bu yüzden çılgınca uğraştım, bir keçi kadar inatla tacizkâr mektuplar yazıyor, ödünç para alıyor, *The Modern Review*'u tehlikeye atıyor ve giderek bataklığın daha derinliklerine çekiliyordum. Oxford Street'te karanlık bir ikindi vaktinde kibar tabiriyle bir sinir buhranı yaşayana dek sürdü bu.

Kuala Lumpur'a dönmem kesinlikle John Slater'ın fikri değildi; ama bu benim iyileşme dönemim için önemli görülünce o da benim sevgili dostum gibi davrandı ve bu defa Kuala Kangsar'a sıvışmadı. Hiç kimse, tabii Tavistock'taki dâhi doktorlar da, iki katilin tam da onları son gördüğüm yerde olabileceği ve onları görmemin bana hiç de iyi gelmeyeceği ihtimalini zerrece düşünmemişti. 1985'e gelindiğinde Jalan Campbell'ın adı Jalan Dang Wangi olarak değiştirilmişti ama bisiklet işletmesi tıpkı on üç yıl önceki gibiydi ve o eski siyah mengene hâlâ Chubb'ın bıraktığı yerde, kapının iç tarafında döşemenin üstünde duruyordu. O çirkin aleti görmek yüreğimi hayli burktu ve çarpık tatlı gülümsemesi, kibirli züppeliği, acıklı, inanılmaz hayatını anlatmak için çaresizce çırpınışı ile o sevgili yaşlı fanatiği hayatta görebilmek için her şeyi verebilirdim.

McCorkle'ın el yazmasının da üst kattaki tapınakta olduğu varsayılabilirdi ama o bana artık Bayan Lim'in şairin ilk kez dikkatini çekmek için kullandığı iğrenç dev orkide kadar kirli görünüyordu.

Tina şimdi otuzlarındaydı ve kapıdaki turistleri tanıyor gibi görünmediyse de yara izleri, onu bize mükemmelen tanıtmıştı. Orada sadece bir an kaldık, Çinli kadın başını abaküsten kaldırıp bakana

kadar. John şapkasına dokundu ve kadın da karşılık olarak üst dudağını kaldırıp küçük beyaz çarpık dişlerinin öldürücü kenarlarını sergiledi.

Avustralyalı okurlar Bob McCorkle ile Ern Malley arasında birtakım ilintileri kaydetmiş olabilirler. Hatta McCorkle'ın erken dönem şiirleri, Malley'nin ilk defa 1944 yılında *Angry Penguins* adlı edebi dergide yayımlanan "Darkening Ecliptic" şiirinden bire bir alınmadır.

Kuşkusuz, Malley'nin şiiri ve biyografisi, iki yetenekli antimodernist olan Harold Stewart ve James McAuley tarafından tasarlanan bir aldatmacanın esasını oluşturmaktaydı. Bu muhafazakârlar yalnızca Bob McCorkle için ödünç aldığım şiiri değil, Malley'nin aynı derecede hayali kız kardeşine mal ettikleri ve hayli kısaltılmış olarak *Bir Sahtekâr Olarak Hayatım*'da yer alan o harika mektupları da yazmışlardı.

Angry Penguins dergisinin editörü Max Harris, aşağılanmış olmasının yanı sıra bir de benim hayali kahramanım David Weiss'in karşı karşıya kaldığı suçlamaların aynısıyla mahkeme önüne çıkartılmıştı, ben de bu tuhaf duruşmanın tutanaklarından yararlandım.

Harris yıllar sonra, "Ben hâlâ Ern Malley'ye inanıyorum" diye yazdı.

"Bunu ukalaca değil en basit anlamıyla söylüyorum. Ern Malley'nin sahici bir insan olmadığını, beni kandırmak için icat edilen bir kişilik olduğunu biliyorum. Bu uydurma Ern Malley'nin yalnızca şiirleri değil hayatı, fikirleri, aşkı, hastalığı ve ölümü de benim önüme getirildi. Belki çoğunuz onun hayat hikâyesi üzerinde düşünmediniz. Aldatmacanın patlayıcı ifşası içinde kaybolup gitti bu. Tartışmanın ve polislerin, anlam ve saçmalığın muazzam yıkımı içinde gözlerinizi kapatıp Ern Malley gibi uydurma bir karakteri zihninizde canlandırmanız pek olası değildi. Yatak odasının duvarında Durer'in ıssız bir 'Innsbruck' kartpostalıyla, Graves hastalığından mustarip bir araba tamircisi... Bir savaş ve ölüm dünyasında, genç yaşta öleceğini bilen, sokakları ve çocukları ölmüşlerin gözleriyle gören biri.

Hoş bir hayal. Sizin için bir anlamı olmayabilir. Ama ben Ern Malley'ye inanıyordum. Tüm sadelik ve imanımla böyle bir insanın var olduğuna inandım, gazeteler büyük manşetlerini yüzüme fırlatmadan önce, aylarca inandım. Benim için Ern Malley çağımızın gerçek elem ve hüznünün somutlaşmış haliydi. Her şehirde, caddelerin birinde, herhangi bir yerde yaşayan bir insandı o, yapayalnız, edebi kliklerin dışında, yayınların dışında, insanlığın dışında ama o nedenle ölen biri...

Benim hayalimdeki Ern Malley'de Franz Kafka'nın yumuşak bakışlı parlaklığından, Rilke'nin acılı yalnızlığından, Wilfred Owen'ın öfkeli kaderciliğinden bir şeyler vardı. Ve ben onun Melbourne'de bir yerde Princess Caddesi'nden aşağıya doğru gerçekten yürüdüğüne inanıyorum...

Hâlâ gözlerimi kapatıp caddelerimizde yürüyen böyle bir kişiyi hayalimde canlandırabiliyorum. Genç bir adam. Dünyanın, içinde yaşayanlara sunduğu korumadan yoksun biri. Dışarıda kalmış bir adam."

Teşekkür

Teşekkür etmek istediklerimden dördü adları yabancı gelmeyecek olan şairler, bir diğeri ise itibarı halen tartışmalı olan sömürge idarecisi Sör Frank Swettenham'dır. Bu romanın yazıldığı üç yıl boyunca, ailemin, arkadaşlarımın ve onlardan ayırt etmenin çoğu kez güç olduğu kişilerin âlicenaplığından çok etkilendim. Bunlar Maria Aiken, Carol Davidson, Peter Best, Gary Fisketjon, Michael Heyward, Paul Kane, Alec Marsh, Patrick McGrath, Lucy Neave, Sharon Olds, Robert Polito, Jon Riley, Deborah Rogers, Mona Simpson, Betsy Sussler, Binky Urban ve elbette Alison Summers'tı. Yetenekli iki Malezyalı yazar olan Rehman Rashid ve Kee Thuan Chye, kendilerine bir yabancı olarak gelen birine yardımcı olurken alabildiğine diğerkâm davrandılar. Eğer bu kitapta ifade ya da tarih hataları varsa, onlar yabancıya yani bana aittir. Bir başka Malezyalı yazar olan Dr. M. Shanmughalingam yalnızca tavsiyelerini ve dostluğunu sunmakla kalmayıp, henüz tamamlanmamış olan otobiyografisini okumama da izin verdi, bu da Malay toplumunun son derece önemli bir unsuru olan Tamilleri anlamam için paha biçilmez bir kaynak işlevini gördü. Kuala Lumpur'da Victor Chin, bana dükkânev kültürü üzerine yoğun bir eğitim verdi. Streets of George Town, Penang'ın yazarı Khoo Salma Nasution, olağanüstü bir enerji kaynağıydı o mükemmel adaya üçüncü gidişimde benim için bulduğu tüm o ömre bedel yerler ve anılar, bazen şifrelenmiş, çoğunlukla da dönüştürülmüş olarak bu anlatıya dâhil oldu. Son olarak, Malezya'daki Avustralya Eski Konsolosu ve artık dostum da olmasından mutluluk duyduğum John Dauth'a ve ayrıca New York'tan gelir gelmez Malezya'nın birçok büyük beyni ve manevi önderiyle tanışma fırsatı bulduğum o unutulmaz yemek davetini düzenleyen Konsolosluk Danışmanı Simon Merrifield'e de teşekkür borçluyum.

Ezra Pound'dan da kendi payına düşeni içinde barındıran bir romanda, sözü belki de onun Rihaku'nun* "Sürgünün Mektubu" şiirinin çevirisinden alıntılanan son dizelerle bağlamak yerinde olacaktır.

* Rihaku, 8. yüzyılda yaşamış bir Çinli şair. Batı'da ancak 12 yüzyıl sonra, Ezra Pound'un çevirileriyle tanınmıştı. Şiirin Türkçe'ye çevirisi Ülkü Tamer'e aittir. (ç.n.)

What is the use of talking, and there is no end of talking,
There is no end of things in the heart.
I call in the boy,
Have him sit on his knees here
To seal this,
And send it a thousand miles, thinking.

[Konuşmanın ne yararı var, konuşmanın sonu yok,
Yürekteki şeylerin sonu yok.
Çocuğu çağırıyorum,
Çömelmesini söylüyorum yere,
Bunu mühürleyip
Bin mil uzağa göndermek için, düşünerek.]

adoi: Ani acı veya hoşnutsuzluk belirten ünlem.

aiyah: İç çekme, teslimiyet vs.

alamak: Aman, eyvah.

amok: Gözü kara, hiddetle saldıran ve öldüren. Malezya kültüründe katletmeye yönelik çılgınlık durumunu tanımlar.

apa: Ne.

atas: Üst katta.

attap: Yaprakları damları örtmek için kullanılan bir tür palmiye

barfi: Süt ve şekerden, bazen kuruyemiş ve taze meyve ilavesiyle yapılan Hint tatlısı.

ber-hantu: Hayalet alameti.

bisnis: İş.

bodo: Aptal.

chee-chuk: Kertenkele.

cheh: Heyhat, tüh, sahi mi vs.

chettiar: Güney Hindistanlı tacir.

chili-padi: Çili biberli pirinç; çili Malayca'da, ufak tefek görünümüne karşın enerji ve tutku dolu bir kişi için kullanılır.

choy: Onaylamama belirten ünlem.

cigku: Öğretmen.

dhoti: Hintlilerin giydiği bir tür peştamal.

gostan: Geri git.

guntang: Hint ağırlık ölçü birimi (6,8 kg).

hantu: Hayalet.

ikan bilis: Ançuez.

jalan: Yürümek.

jalan-jalan: Yürüye yürüye.

kepala poton: Baş kesme.

kiasu: Kaybetmekten korkan.

kopi kedai: Kahvehane.

kopi susu: Sütlü kahve.

kutu embun: Şebnem böceği.

lagi: Daha fazla.

lama: Eski.

lanchut: Madenci yıkama teknesi.

mabok: Sarhoş.

makan: Yemek.

matt saleh: Beyaz adam.

murtaba: Baharatlı et ve krepten oluşan Hint yemeği.

orang puteh: Beyaz adam.

orang: İnsan.

panglima: Kumandan.

pawang: Gizemli doğaüstü güçlerle Malay halkı arasında aracılık yapan uzman görevli.

Pour les maladies des Tropiques: Tropikal hastalıklar için.

pukka-sahib: Gerçek centilmen.

releks: Relax, gevşe, rahat ol.

samah samah: Eşit, aynı.

sarong: Malezya, Endonezya ve Pasifik adalarında kullanılan bir tür peştamal.

satay: Şişte kızartılıp yerfıstığı sosuyla yenen et, tavuk veya deniz mahsullerinden oluşan Güneydoğu Asya yemeği.

satu lagi: Bir daha, bir tane daha.

selamat pagi: Günaydın.

selamat tingal: hoşça kal.

sieg heil: Nazi selamı.

susu: Süt.

tow foo fah: Soya fasulyesi çorbası.

tuan: Sör, efendim.

tunjuk: Göstermek.

wah: Ah, vay, eyvah vs.

Yaratan kim, yaratılan kimdir? Ne edebiyattır, ne değildir? Gerçek nedir, sahte nedir? Genellikle bunlara verecek cevaplarımız var gibidir. Ya tüm bunların birbirine karıştığı, cevapların öyle kolayca verilemediği durumlar, zamanlar yok mudur? Peter Carey işte o gölgeli, hem de koyu gölgeli alanlarda, yaratılanın yaratanı yarattığı o tekinsiz kıyılarda, gerçek ile sahte, edebiyat ile edebiyat olmayan arasındaki gelgitlerde keyifle dolaşıp okuru da o edebiyat adasının her koyunda maceralı bir geziye çıkarıyor.

Edebiyat âleminde her daim sahte imzalarla gerçek yapıtlar üretilmiş, camianın direkleri sallanmaya çalışılmış, edebiyat adına korsan gösteriler düzenlenmiştir. İki Booker ödüllü Peter Carey de Avustralya'da 1943'te yaşanan Ern Malley Hilesi'nden esinlenerek ve onun temel olay örgüsünü ve şiirlerini kullanarak yarattığı Bob McCorkle Hilesi ile okurunu edebiyat ve edebiyat âlemi üzerine düşündürüyor.

Ayrıca yazar, "Zavallıyı seyrettim, yarattığım hilkat garibesini. Yatağın perdesini kaldırdı ve gözlerini, eğer onlara göz denebilirse, üzerime mıhladı" diyen Mary Shelley'e bir selam da çakıyor. Ancak bu kez yaratığın adı Frankenstein değil, Bob McCorkle ya da Cristopher Chubb. Baktığınız yere göre değişir!

Bir editör, iki şair Malezya'da Rilke vasıtasıyla milyonda bir gerçekleşebilecek bir karşılaşma yaşarsa ve onları bir araya getiren iyi şiir tutkusu ve arayışı olursa ortaya ne çıkar? Elbette şiir gibi bir roman. Her kafiyesi, her cinası iyi düşünülmüş, dokusu sıkı örülmüş, zekice olduğu kadar eğlenceli, eğlenceli olduğu kadar entelektüel bir eser.

AYRINTI YAYINLARI • EDEBİYAT
ISBN: 978-975-539-559-3
9 789755 395593

17 TL